

K 13/2025 vp

Kansaneläkelaitoksen valtuutettujen toimintakertomus 2024

Eduskunnalle

Kansaneläkelaitoksesta annetun lain (731/2001) 5 §:n 7 kohdan mukaisesti Kansaneläkelaitoksen valtuutetut lähettävät oheisena eduskunnalle toimintakertomuksensa vuodelta 2024.

Helsingissä 20. toukokuuta 2025

Kansaneläkelaitoksen valtuutettujen puolesta

Mira Nieminen

valtuutettujen puheenjohtaja

Leena Uikkanen

valtuutettujen sihteeri

Kustantaja: Kela, Helsinki

Valokuvat: Kela

ISSN 0355-4996

Painopaikka: PunaMusta Oy, Helsinki, 2025

Sisällysluettelo

Kelan valtuutetut kertomusvuonna	6
Yleistä valtuutettujen toiminnasta vuonna 2024	6
Valtuutettujen vuonna 2024 käsittelemät asiat	7
Rekisteröitymismenettely Kelassa	7
Kelan korvaamat taksimatkat	8
Nuotti-valmennus	8
Kanta-palvelut	9
Tulkkauspalvelut	9
Lainmuutokset Kelan etuuksiin 1.4.2024	10
Lainmuutoksen toimeenpano ja ohjeistus	11
Perustoimeentulotuen ajankohtaiskatsaus	12
Omaisien asiointi Kelassa	12
Etuuskäsittelyn uudistamisen Eepos-ohjelma	12
Riskienhallinta	13
Kansaneläkelaitoksen hallintoa koskevan lainsäädännön uudistaminen	13
Valtuutettujen johtosääntö	15
Valtuutettujen kannanotto	15
Muita käsiteltyjä asioita	16
Kela vuonna 2024	17
Talous	17
Henkilöstö	17
Hyvä henkilöstökokemus	17
Asiakaspalvelu	18
Asiakaskokemus	20
Palveluverkko	20
Hakemusten läpimenoajat	22
Tilintarkastajat	22
Tilinpäätös ja vastuuvapaus	22
Liitteet	23
Liite 1: Luettelo valtuutetuista ja varavaltuutetuista	24
Liite 2: Tilintarkastuskertomus	26
Liite 3: Kansaneläkelaitoksen toimintakertomus ja tilinpäätös 2024	29
Liite 4: Kelan tutkimustyön keskeisiä tuloksia ja havaintoja vuonna 2024	131

Kelan valtuutetut kertomus- vuonna

Vuonna 2024 Kelan valtuutettuina toimivat Ritva Elomaa, Bella Forsgrén, Antti Kurvinen, Mia Laiho, Anna-Kristiina Mikkonen, Matias Mäkynen, Mira Nieminen (puheenjohtaja), Ilmari Nurminen, Anne Rintamäki, Sari Sarkomaa (varapuheenjohtaja), Oskari Valtola ja Ville Väyrynen.

Valtuutettujen työvaliokuntaan kuuluivat puheenjohtaja Mira Nieminen ja varapuheenjohtaja Sari Sarkomaa sekä valtuutetut Bella Forsgrén, Antti Kurvinen ja Ilmari Nurminen.

Valtuutettujen sihteerinä toimi lakiasiainpäällikkö Leena Uikkanen.

Yleistä valtuutettujen toiminnasta vuonna 2024

Vuonna 2024 valtuutetut kokoontuivat yleiskokoukseen yhdeksän kertaa. Myös työvaliokunnan kokouksia oli yhdeksän.

Jokaisessa valtuutettujen yleiskokouksessa käydään läpi valtuutettujen käsiteltäväksi pyytämiä asioita sekä Kelan pääjohtajan esittämä ajankohtaiskatsaus Kelan toiminnasta. Ajankohtaiskatsauksessa käydään säännöllisesti läpi muun muassa Kelan ja eri etuusjärjestelmien rahoitustilanne, toimintakulujen kehitys, etuushakemusten läpimenoajat, eri palvelukanavien volyymit, työyhteisöä ja henkilöstöä kuvaavat tunnusluvut sekä erilaisia ajankohtaisia aiheita. Myös Kelan johtajat osallistuvat yleiskokouksiin ja tarvittaessa selostavat toimialojensa ajankohtaisia asioita. Valtuutettujen yleiskokousten asialistat ja pöytäkirjat julkaistaan Kelan verkkosivuilla.

Kelan pääjohtajan ja johtajien lisäksi myös Kelan hallituksen puheenjohtaja kutsutaan valtuutettujen yleiskokoukseen. Hallituksen puheenjohtajalle on varattu puheenvuoro, jossa hän kertoo hallituksen ajankohtaisista asioista.

Valvontatilintarkastaja esittelee raporttinsa valtuutetuille neljännesvuosittain. Valtuutetuille esitellään myös Kela-barometrin tulokset samoin kuin keskeiset tulokset muista selvityksistä, jotka koskevat Kelan asiakaspalvelua ja toimivuutta.

Joulukuussa valtuutettujen kokoukseen osallistui sosiaaliturvaministeri Sanni Grahn-Laasonen, joka kertoi valtuutetuille ministeriössä vireillä olevista Kelaan liittyvistä asioista. Lisäksi joulukuussa valtuutetut valitsivat Kelalle tilintarkastusyhteisön, vahvistivat Kelan hallituksen esityksestä tilinpäätöksen perusteet ja käynnistivät Kelan pääjohtajan valintaprosessin.

Valtuutettujen työvaliokunnan tehtävänä on valmistella asioita, joita käsitellään valtuutettujen yleiskokouksessa. Kelan pääjohtaja ja johtajat osallistuvat myös työvaliokunnan kokouksiin.

Eduskunnan istuntokauden aikana valtuutetut saavat viikoittain lyhyen Kelaä koskevan katsauksen mediassa puhuttaneista ja muista ajankohtaisista aiheista.

Valtuutettujen vuonna 2024 käsittelemät asiat

Rekisteröitymismenettely Kelassa

Valtuutetuille kerrottiin rekisteröitymismenettelystä ensimmäisen kerran joulukuussa 2020, koska Kela oli käynnistämässä vuonna 2021 rekisteröitymismenettelyn kokeilun kuntoutuspalveluissa. Valtuutetut pitivät kokeilua hyvänä ja toivoivat saavansa myöhemmin tietoa kokeilun etenemisestä ja tuloksista.

Rekisteröitymismenettely on asiakkaan valinnanvapauteen perustuva menettely, jossa Kela asettaa palveluntuottajille kokemusta, pätevyyttä ja resursseja koskevia soveltuvuusvaatimuksia. Näillä vaatimuksilla varmistetaan, että palveluntuottaja kykenee asianmukaisesti suoriutumaan palvelun tuottamisesta. Kaikki ne palveluntuottajat, jotka täyttävät soveltuvuusvaatimukset, voivat rekisteröityä ja saada toistaiseksi voimassa olevan sopimuksen Kelan kanssa. Kun Kela on avannut palveluun rekisteröitymisen, rekisteröityminen on jatkuvasti avoinna uusille palveluntuottajille.

Valtuutetuille oli vuosina 2021 ja 2023 kerrottu kokeilun etenemisestä ja tuloksista. Valtuutettujen vuoden 2024 ensimmäisessä kokouksessa käytiin läpi, soveltuuko rekisteröitymismenettely kuntoutuspalveluiden lisäksi tulkkauspalveluun ja Kelan taksipalveluun.

Kelan asiantuntijat kertoivat, että kuntoutus- ja tulkkauspalvelujen järjestäminen rekisteröitymismenettelyllä tuo useita hyötyjä asiakkaille, palveluntuottajille, julkiselle taloudelle ja Kelalle. Asiakkaan näkökulmasta avoin rekisteröitymismenettely lisää asiakkaan valinnanvapautta. Menettely myös turvaa pitkään jatkuvissa prosesseissa asiakkaan kannalta merkittävän asiakassuhteen säilymisen. Rekisteröitymismenettely luo avoimet markkinat erikokoisille yrityksille ja toimintaedellytyksiä uusille yrityksille. Rekisteröityminen palveluntuottajaksi on hallinnollisesti kevyt menettely tarjouskilpailuun verrattuna, ja toistaiseksi voimassa oleva sopimus mahdollistaa palveluntuottajalle palvelujen pitkäkestoisen kehittämisen.

Rekisteröitymismenettely antaa mahdollisuuden siihen, että palvelujen yksikköhinta laskee lähemmäksi sitä hintaa, jonka muut palveluita järjestävät tahot maksavat vastaavista palveluista. Mahdollisuus syntyy, jos asetuksella säädetään hinta, johon yksikköhinta voidaan sijoittaa. Esimerkiksi Kelan maksama keskimääräinen hinta on 10–20 % suurempi kuin hyvinvointialueiden palvelusetelijärjestelmän puhe-, toiminta- ja fysioterapian keskimääräiset hinnat.

Rekisteröitymismenettely vähentää hallinnollisen työn määrää Kelassa, kun kuntoutus- ja tulkkauspalveluja ei enää kilpailuteta 4 vuoden välein. Näin tarjouskilpailun järjestämiseen, hankinnan

määrittelyihin, palvelun ja sopimusasiakirjojen uudelleen muotoiluun tai palvelujen toimeenpanoon ei tarvitse käyttää yhtä paljon resursseja.

Kuntoutusmarkkinat ovat keskittyneet yhä enemmän isoille yrityksille, ja kilpailu on vähentynyt kuntoutuspalvelujen hankinnoissa. Uusia palveluntuottajia tulee harvoin markkinoille. Vammaisten henkilöiden tulkkauspalvelun markkinoista Kela järjestää noin 95 %, joten tulkkauspalvelua tuottavilla yrityksillä on iso intressi päästä tuottamaan Kelan järjestämää tulkkauspalvelua. Nykytilassa esimerkiksi uusilla yrityksillä tai vastavalmistuneilla tulkeilla on mahdollisuus päästä tuottamaan palvelua vain hankintakauden vaihtuessa, noin neljän vuoden välein.

Rekisteröitymismenettelyn laajentaminen Kelan ammatillisen kuntoutuksen, vaativan lääkinnällisen kuntoutuksen ja kuntoutuspsykoterapian järjestämiseen edellyttää lainmuutosta Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuuksista annettuun lakiin (566/2005). Lakia tulisi muuttaa siten, että Kelalla olisi hankintalain kilpailutusmenettelyn ohella vaihtoehtoinen menettely eli rekisteröitymismenettely kuntoutuspalvelujen järjestämiseksi.

Vammaisten henkilöiden tulkkauspalvelun osalta Kelan selvitykset ja vaikutusten arvioinnit rekisteröitymismenettelyn soveltuvuudesta ovat kesken. Tulkkauspalvelujen järjestäminen rekisteröitymismenettelyllä vaatinee hyvin samankaltaisen lainmuutoksen vammaisten henkilöiden tulkkauspalvelusta annettuun lakiin (133/2010) kuin kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuuksista annettuun lakiin.

Kelan taksipalvelujen osalta Kelan oman selvitystyön ja hankitun asiantuntijalausannon perusteella Kelassa on päädytty siihen, että rekisteröitymismenettely ei sovellu Kelan taksipalvelussa käytettäväksi hankintamalliksi. Tarkoituksenmukaisemmaksi nähtiin nykyisen hankintamenettelyn jatkaminen ja kehittäminen. Kelan taksipalvelun kehittämiseen liittyen todettiin tarve parantaa kuljetusten seurannan ja raportoinnin menetelmiä. Tavoitteena todettiin olevan ensisijaisesti se, että myöhästyneistä ja peruuntuneista kuljetuksista saadaan tietoa aiempaa paremmin.

Valtuutetut pitivät rekisteröitymismenettelyä hyvänä parannuksena palveluiden hankintaan muun muassa siksi, että kilpailuttaminen suosii suuria palveluntuottajia. Rekisteröitymismenettely mahdollistaa myös pienten palveluntuottajien pääsyn markkinoille. Valtuutetut pitivät hyvänä myös sitä, että taksien osalta nykyiseen hankintamenettelyyn on suunniteltu kehittämistoimia.

Kelan korvaamat taksimatkat

Valtuutettujen saaman palautteen mukaan Kelan korvaamien taksimatkojen suurimmaksi ongelmaksi olivat nousseet viivästyneet kuljetukset. Tämän vuoksi valtuutetut edellyttivät, että pääjohtaja esittelee valtuutettujen helmikuun kokouksessa tilannekatsauksen taksimatkoista.

Tilannekatsaus sisälsi tietoa Kelan korvaamien taksimatkojen volyymeistä ja taksikuljetusten seurannasta sekä seurannan kehittämisestä. Valtuutetut pitivät tärkeänä, että Kela kehittää myöhästyneiden kuljetusten seurantaa ja raportointia.

Nuotti-valmennus

Valtuutettujen maaliskuun kokouksessa käytiin läpi 16–29-vuotiaille nuorille tarkoitettun matalan kynnyksen kuntoutuspalvelun eli niin sanotun Nuotti-valmennuksen tilanne. Esillä oli ollut tieto valmennuksen saajamäärän vähenemisestä, ja tämä herätti huolta valtuutetuissa.

Kokouksessa tarkasteltiin Nuotti-valmennuksen asiakasmäärän muutosta tilastojen kautta ja käytiin läpi asiakasmäärän muutoksen syitä, joista yksi oli Nuotti-valmennuksen kohderyhmän täsmennys. Kela toi esille Nuotti-valmennuksen suuren suosion aiheuttamat toimeenpanon haasteet. Haasteina olivat kuntoutuksen ratkaisutyön ruuhkautuminen, nuorten pitkä jonotusaika haastatteluun palvelun hakemista varten sekä vaikeus löytää palveluntuottajaa.

Kela oli havainnut kohderyhmän laajentuneen alkuperäisestä ja valmennukseen ohjautuvan paljon sellaisia nuoria, joille se ei ollut tarkoituksenmukainen tai ajankohtainen palvelu. Opiskelijoita oli Nuotti-valmennuksen saajissa huomattavasti ennakoitua enemmän. Lisäksi Nuotti-valmennukseen ohjautumisen taustalla oli usein se, ettei nuori päässyt resurssipulan vuoksi tarvitsemiinsa palveluihin, esimerkiksi mielenterveyspalveluihin tai oppilaitosten opiskeluhuollon palveluihin.

Osalla nuorista kuntoutusraha oli ollut motivaattori palveluun hakeutumisessa, sillä Nuotissa pienellä kuntoutukseen osallistumisella sai tuntuvan toimeentulon. Kela täsmensi kesäkuussa 2023 Nuotti-valmennuksen ohjeistusta, jotta Nuotti-valmennus kohdentuisi oikealle, lainsäädännön tarkoittamalle kohderyhmälle. Tämän johdosta Nuotti-valmennukseen tehtyjen myöntävien kuntoutuspäätösten määrä väheni.

Nuoren ammatillinen kuntoutus oli maaliskuussa 2023 nostettu valtiovarainministeriön julkaisussa mahdolliseksi julkisten menojen säästökohteeksi. Lisäksi Orpon hallituksen ohjelmaan oli kirjattu ehdotus nuoren ammatillista kuntoutusta koskevan lakimuutoksen perumisesta. Valtuutettujen kokouksessa käytiin läpi Kelan ja STM:n yhteistyötä hallitusohjelmakirjauksissa ja esiteltiin Nuotti-valmennuksen uuden sopimuskauden kilpailutuksen perusteita ja hankintaa sekä hankinnasta tiedottamista.

Valtuutetut toivoivat saavansa lisää taustatietoja Nuotti-valmennuksen asiakaskunnasta. Heille toimitettiin huhtikuussa tilastoja Nuotti-valmennuksen saajista ja tutkimustietoa valmennuksesta.

Kanta-palvelut

Valtuutettujen huhtikuun kokouksessa esillä oli Kanta-palveluiden ajankohtaiskatsaus. Keskusteluun nousi Suomen sote-palvelujärjestelmä, joka muodostuu 30:stä eri julkisen sektorin toimijasta, työterveyshuollosta, yksityisestä sosiaali- ja terveydenhuollosta ja opiskelijaterveydenhuollosta. Tämän vuoksi sote-tietojen liikkuvuus ei ratkea vain hyvinvointialueiden kesken. Kanta-palveluja ei vielä hyödynnetä maksimaalisesti. Vaatii vielä palvelunantajien tietojärjestelmien kehittämistä sekä investointeja ja kansallista ohjausta, jotta sote-tiedot saadaan täysin hyödynnettäviksi.

Samassa yhteydessä valtuutetuille kerrottiin Terveiden ja hyvinvointilaitoksen ylläpitämästä diabetesrekisteristä, joka ensimmäisenä laaturekisterinä näyttää mallia Kanta-tietojen hyödyntämisessä. Diabetesrekisterin pohjalta on jo saavutettu konkreettisia hyötyjä: esimerkiksi Äänekosken kaupungin diabeetikoiden hoitotulokset ovat parantuneet.

Tulkkauspalvelut

Valtuutetut toivoivat huhtikuussa 2024 katsausta vammaisten henkilöiden tulkkauspalveluun liittyvästä tallenteiden tulkkauksesta, kun Kelan tekemä täsmennys tulkkauspalvelulain mukaiseen palvelun sisältöön oli herättänyt keskustelua asiakkaiden, asiakasjärjestöjen ja palveluntuottajien piirissä ja Kelan valtuutettuihin oli oltu asiassa yhteydessä.

Kelan järjestämää vammaisten henkilöiden tulkkauspalvelua säätelee laki vammaisten henkilöiden tulkkauspalvelusta (133/2010). Kela katsoo, että lain mukaan tulkkauspalvelun tarvetta esiintyy sitä vammaisuutensa vuoksi tarvitsevilla henkilöillä kaikissa niissä tilanteissa, joissa tarvitaan vuorovaikutusta toisen ihmisen kanssa. Toimeenpanossa oli tullut esille tilanteita, joissa tulkkauspalvelun toimeenpano oli laajentunut alueille, joihin se ei lain mukaan kuulu. Tulkkausta tilattiin esimerkiksi podcastien, televisio- ja radio-ohjelmien sekä webinaaritallenteiden tulkkaukseen ilman vuorovaikutustilannetta. Kelan ohjeistusta asiassa täsmennettiin maaliskuussa 2024.

Asia herätti paljon keskustelua, joten kesäkuussa Kela järjesti tilaisuuden asiakasjärjestöille ja yhteistyökumppaneille. Tilaisuudessa tuotiin esiin tallenneasian lakiperusteita ja Kelan tulkintaa niistä. Tilaisuuteen osallistuivat myös Kelan valtuutettujen varapuheenjohtaja sekä ministeriön edustaja. Tilaisuudessa todettiin yhdessä, että asian tiedottamisessa oli Kelalla parannettavaa. Kaikki osapuolet olivat sitä mieltä, että nykyinen vuodelta 2010 oleva laki vammaisten henkilöiden tulkkauspalveluista ei enää vastaa nykypäivän tarpeita ja että lainmuutokselle on tarve.

Valtuutetut tapasivat kesäkuussa eduskunnassa tulkkauspalvelun käyttäjiä edustavien järjestöjen asiantuntijoita. Valtuutetut keskustelivat kesäkuun yleiskokouksessa tästä tapaamisesta ja Kelan järjestämästä asiakasjärjestötilaisuudesta. Valtuutetut totesivat, että he pitävät tärkeänä, että tulkkauspalvelut vastaavat asiakkaiden tarpeita ja että toimintaa kehitetään. Lisäksi valtuutetut totesivat, että vammaisten henkilöiden tulkkauspalvelusta annettua lakia pitää päivittää vastaamaan tämän päivän tarpeita.

Asiaan palattiin joulukuussa valtuutetuille esitetyssä pääjohtajan ajankohtaiskatsauksessa. Siinä todettiin, että yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunta oli antanut loka–marraskuussa 2024 tallenteiden tulkkaukseen liittyviä ratkaisuja, joissa se katsoi, että Kela syrji vammaisia henkilöitä, kun se ei järjestänyt tulkkausta tallenteeseen kohtuullisena mukautuksena.

Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunnan ratkaisujen vuoksi Kela antoi joulukuussa 2024 väliaikaisen ohjeen tallenteiden tulkkauksesta. Sen mukaisesti Kela järjestää toistaiseksi asiakkaille kohtuullisena mukautuksena tallenteiden, kuten podcastien, elokuvien ja kuva- ja äänilähetysten, tulkkausta myös silloin, kun tilanteessa ei ole vuorovaikutusta toisen henkilön kanssa ja kun asiakas tarvitsee tulkkausta vammansa takia. Tulkkauspalvelun asiakas voi esimerkiksi kuulovammansa takia tilata tulkin tulkkamaan podcast-tallennetta tilanteessa, jossa ei ole vuorovaikutusta toisen henkilön kanssa, jos tallenne ei ole asiakkaalle saavutettava ilman tulkkausta.

Valtuutetut pitivät hyvänä, että ohjeistusta päivitetään yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunnan ratkaisujen perusteella. Valtuutetut seuraavat jatkossakin tulkkauspalvelujen toimeenpanoa.

Sosiaaliturva-asioiden muutoksenhakulautakunnassa sekä vakuutusosoikeudessa oli edelleen alkuvuonna 2025 vireillä valituksia, jotka liittyivät tallenteiden tulkkaukseen. Kun niistä saadaan ratkaisut, Kela päättää tallenteiden tulkkauksen ohjeistukseen tehtävistä mahdollisista täsmennyksistä. Tämän lisäksi Kela on ryhtynyt kartoittamaan tulkkauspalvelulain muutostarpeita.

Lainmuutokset Kelan etuuksiin 1.4.2024

Valtuutettujen toiveesta huhtikuun kokouksessa esiteltiin 1.4.2024 voimaan tulleita lainmuutoksia perustoimeentulotukeen, työttömyysturvaan ja yleiseen asumistukeen. Näillä muutoksilla maan hallitus tavoittelee valtion talouden tasapainottamista.

Perustoimeentulotuessa lainmuutos kohdistui hyväksyttäviin asumismenoihin. Työmarkkinatuessa ja peruspäivärahassa suojaosa ja lapsikorotukset poistuivat. Lisäksi työttömyysturvassa palkansaajan työssäoloehto piteni noin 6 kuukaudesta 12 kuukauteen. Yleisen asumistuen korvausprosentti pieneni 80:stä 70:een, tuen perusomavastuu kasvoi ja ansiotulovähennys poistettiin. Hyväksyttävät enimmäis-asumismenot pienenivät Helsingissä samalle tasolle muun pääkaupunkiseudun kanssa. Ruokakunnan asumistukeen muutokset olivat vaikuttamassa vasta, kun tuki tarkistetaan tai tukea myönnetään ensimmäisen kerran.

Lainmuutokset näkyivät Kelassa hetkellisenä asiakkaiden yhteydenottojen määrän kasvuna ennen muutosten voimaantuloa ja huhtikuun alussa. Lainmuutosten vaikutuksia etuuksien saajamääriin ei ollut vielä huhtikuussa nähtävillä. Tämän vuoksi valtuutetut toivoivat, että asiaan palattaisiin syksyllä.

Syyskuun kokouksessa valtuutetut saivat tietoja saajamäärien kehityksestä sekä maksettujen etuuksien määrästä.

Kelan työttömyystukien saajien ja maksettujen etuuksien määrä on pysynyt viime vuosina tasaisena. Työmarkkinatukea ja peruspäivärahaa on maksettu yhteensä noin 140–170 miljoonaa euroa kuukaudessa, ja tukia on saanut noin 180 000–190 000 henkilöä kuukaudessa. Vuoden 2024 loppupuolella tuen saajamäärä oli kasvussa.

Vuoden 2024 alkupuolella yleistä asumistukea maksettiin hieman enemmän kuin samana aikana vuotta aiemmin. Elokuusta 2024 alkaen yleistä asumistukea on maksettu vähemmän kuin vastaavina kuukausina vuotta aiemmin. Myös asumistukea saaneiden kotitalouksien määrä on vähentynyt elokuusta 2024 alkaen verrattuna vastaavaan aikaan vuonna 2023. Vuoden 2023 lopussa yleistä asumistukea sai hieman yli 400 000 ruokakuntaa ja vuoden 2024 lopussa noin 380 000 ruokakuntaa.

Perustoimeentulotukea saaneiden kotitalouksien määrä on vähentynyt viime vuosina, mutta muutokset työttömyystuissa ja yleisessä asumistuessa voivat heijastua toimeentulotuen tarpeeseen. Huhtikuusta 2024 alkaen saajakotitalouksia on ollut hieman enemmän kuin vastaavana ajankohtana vuotta aiemmin. Myös maksetut perustoimeentulotuet yhteensä ja tuki kotitaloutta kohden olivat suuremmat kuin vuotta aiemmin. Vuoden 2024 lopussa perustoimeentulotukea sai noin 135 000 kotitaloutta, kun vuotta aiemmin kotitalouksia oli noin 10 000 vähemmän. Saajamäärän kasvun taustalla on myös ukrainalaisten toimeentulotuen saajien määrän kasvu.

Kelan Tietotarjottimen kuukausittain päivittyvässä **tietopaketissa on seurattu sosiaaliturva-muutoksia** tilastotietojen avulla.

Lainmuutoksen toimeenpano ja ohjeistus

Valtuutettujen pyynnöstä kesäkuun kokouksessa esiteltiin prosessia, miten Kela valmistautuu etuuksien lainmuutoksiin, tuottaa ministeriön pyynnöstä tietoa ja laskelmia esitysten vaikutusten tueksi, ohjeistaa ja kouluttaa lainmuutokset Kelan etuuskäsittelyä ja asiakaspalvelua varten sekä seuraa lainmuutoksen toimeenpanoa.

Lisäksi esiteltiin mahdolliset tilanteet, joissa Kelan etuuksia koskevat tulkinnot saattavat muuttua, vaikka laki ei muuttuisi. Tulkinnan muutokseen voivat olla syynä esimerkiksi muutoksenhakuasteen päätös, ylimpien laillisuusvalvojien kannanotot, muutokset Kelan asiakkaiden käyttäytymisessä toimintaympäristön muuttuessa sekä Kelaan tullut palaute ja kokemukset toimeenpanosta.

Perustoimeentulotuen ajankohtaiskatsaus

Valtuutetut ovat seuranneet perustoimeentulotukeen liittyviä ilmiöitä siitä alkaen, kun perustoimeentulotuen käsittely siirtyi Kelalle. Valtuutettujen syyskuun kokouksessa osana pääjohtajan katsausta esiteltiin kooste opiskelijoista toimeentulotuen saajina sekä opintolainaa koskevat täsmennykset, jotka oli tehty perustoimeentulotuen etuusohjeeseen.

Katsauksessa kerrottiin myös pelivoittojen huomioimisesta toimeentulotuessa sekä tähän liittyvistä ohjeiden kehittämistarpeista. Lisäksi katsauksessa kerrottiin taloussähkömenojen huomioimisesta toimeentulotuessa sekä niiden kohtuullisuudesta.

Omaisien asiointi Kelassa

Valtuutettujen pyynnön mukaisesti pääjohtaja esitteli marraskuun kokouksessa ajankohtaiskatsauksessaan omaisen mahdollisuuksia asioida asiakkaan puolesta Kelassa. Omaisen asiointimahdollisuudet ovat erilaiset riippuen siitä, missä roolissa hän asioi. Omainen voi asioida asiakkaan edunvalvojana, edunvalvontavaltuutettuna tai valtakirjan tai suullisen valtuutuksen valtuuttamana.

Joissakin etuuksissa omainen voi asioida asiakkaan puolesta myös puhevaltaa käyttämällä. Puhevallan käyttäminen perustuu näiden etuuksien lainsäädäntöön eikä siis ole mahdollista kaikissa etuuksissa.

Sujuvinta omaisen asiointi on silloin, kun hän voi hoitaa asioinnin OmaKelassa. Tämä on mahdollista edunvalvontavaltuutetulle, kun taloudellisten asioiden hoitamisen valtakirja on vahvistettu Digi- ja väestötietovirastossa, sekä valtuutetulle, kun asiakas on tehnyt valtuutuksen Suomi.fi-palvelussa. Myös alaikäisen lapsen huoltaja voi lapsen edunvalvojana asioida lapsen puolesta OmaKelassa.

Etuuskäsittelyn uudistamisen Eepos-ohjelma

Valtuutetut ovat seuranneet Eepos-ohjelman etenemistä sen käynnistymisestä alkaen. Vuoden 2024 aikana ohjelma oli esillä valtuutettujen kokouksessa kahdesti. Helmikuussa käsiteltiin ohjelman vuosiraportti vuodelta 2023 ja lokakuussa esillä oli tilannekatsaus.

Eepos on Kelan monivuotinen strateginen kehittämisohjelma, jossa uudistetaan etuuskäsittelyn vaatimat toimintatavat, alustat ja tietojärjestelmäpalvelut. Uudistuksen tavoitteena on parantaa asiakaskokemusta ja sujuvoittaa etuuskäsittelyä.

Eepos-ohjelman keskeisenä tavoitteena vuonna 2024 oli toteuttaa Kelan tavoitetilan mukaisen etuuskäsittelyn mahdollistavien teknologialustojen ja kumppanuuksien hankintaan tähtäävät hankintaneuvottelut. Kela valitsi mukaan neuvotteluihin neljä konsortiota. Neuvottelujen ohella ohjelmassa tuotettiin hankinnan pohjaksi laajat vaatimusmäärittelyt yhdessä Kelan liiketoimintojen asiantuntijoiden kanssa. Kela hyödynsi hankinnan tukena kumppaniensa asiantuntemusta.

Kela teki päätöksen tarjouspyynnön julkaisusta joulukuussa 2024. Hankinta oli tarkoitus saada päätökseen alkuvuonna 2025.

Eepoksen hankintojen ja toimeenpanon ohjaamisen kannalta merkittävä askel oli Kelan strategisen tulevaisuuskuuvan vahvistaminen. Eepoksen tavoite- ja hyötyskenaarioita valmisteltiin osana Kelan strategista tulevaisuuskuva. Kelan hallitus päätti tavoitteesta kesäkuussa 2024. Eepoksen ohjel-

majohto teki vuoden aikana tiivistä yhteistyötä valmisteltavan muutostoimiston kanssa strategiseen tulevaisuuskuvaan liittyen.

Eepoksen tavoite- ja hyötyskenaarioita syvennettiin selvittämällä Kelan etuuksien automaatio-potentiaalia. Lisäksi luotiin alustava konsepti petosten, väärinkäytösten ja virheiden tunnistamiseen ja ehkäisyyn.

Kela käynnisti vuoden 2024 aikana yhden hakemuksen mallin kehitystyön, jonka käyttöönotto on tavoitteena Petteri Orpon hallitusohjelmassa. Kela toteutti yhden hakemuksen mallin teknologia-alustan ja kehittämisen kumppanuuden hankinnan ja aloitti siihen liittyvän yhteistyön syksyllä 2024. Tämän kokonaisuuden yhteydessä Kela pääsee harjoittelemaan sellaista uudenlaista valmisalustoihin ja kumppanuusmalliin perustuvaa yhteistyötä palveluiden kehittämisessä, jota Kela hyödyntää laajemmin Eepoksen hankinnan myötä.

Eepoksen onnistumiselle ja johtamiselle Kela loi edellytyksiä myös rakentamalla ohjelman hallintamallin, johon liittyvän ohjelmaryhmän Kela käynnisti. Eepoksen tavoitteiden toteutumista vahvistettiin lisäksi perustamalla liiketoimintapaneeli, valmistelemalla tulevaa siirtymävaihetta sekä toteuttamalla muutosjohtamista ja viestintää koko organisaation muutosvalmiuden edistämiseksi.

Vuoden 2024 toimenpiteillä luotiin siltaa Eepoksen toimeenpanon kiihdyttämiseksi täyteen vauhtiin vuoden 2025 aikana.

Valtuutetut pitivät ohjelmalla toteutettavaa muutoksen suuntaa hyvänä. Valtuutetut seuraavat jatkossakin ohjelman etenemistä.

Riskienhallinta

Riskienhallinta on kiinteä osa Kelan päivittäistä toimintaa ja tiedolla johtamista. Kelan riskienhallinta on ollut vuodesta 2017 alkaen esillä valtuutettujen yleiskokouksissa. Valtuutetut ovat myös seuranneet aktiivisesti, miten Kelan riskienhallintaa kehitetään. Lisäksi valtuutetuille raportoidaan Kelan strategisten riskien ja strategisen riskienhallinnan tilanteesta.

Valtuutettujen marraskuun yleiskokouksessa esiteltiin riskienhallinnan kehittämisen tilanne. Lisäksi kokouksessa käytiin läpi Kelan strategisten riskien tilanne sekä muita riskienhallinnan ajankohtaisia asioita. Kehittämisen osalta kerrottiin uudesta riskitiedon kanavoinnista, jolla saadaan laajalti Kelassa oleva riskitieto näkyväksi. Tämä tukee muun muassa strategisten riskien hallintaa sekä yhtenäistää Kelan riskienhallintaa. Lisäksi keskusteltiin tekoälyn käytöstä ja mahdollisuuksista riskienhallinnassa.

Valtuutetut seuraavat jatkossakin tiiviisti riskienhallintaa ja sen kehittämistä.

Kansaneläkelaitoksen hallintoa koskevan lainsäädännön uudistaminen

Valtuutetut nostivat jo vuonna 2016 esille, että pitäisi arvioida, ovatko Kelan hallintoa koskevat normit ajan tasalla. Valtuutettujen toimeksiannosta Kelassa tehtiin vuonna 2017 sisäinen selvitys, jossa kartoitettiin, mitä Kansaneläkelaitoksesta annetussa laissa (731/2001) pitäisi muuttaa ja miten. Selvityksen saatuaan valtuutetut olivat sitä mieltä, että Kelan toiminnan kehittäminen ja uudistaminen edellyttivät muutoksia lakiin. He pitivät tärkeänä, että hallitus toisi ripeästi eduskunnan käsiteltäväksi

esityksen Kansaneläkelaitoksesta annetun lain muutoksista. Valtuutettujen lausuma ja Kelassa laaditut muutosehdotukset toimitettiin sosiaali- ja terveysministeriölle.

Valtuutetut pitivät välttämättömänä, että Kelaa koskevan lainsäädännön ajantasaisuudesta tehdään Kelan tekemän sisäisen selvityksen lisäksi myös ulkopuolinen selvitys. Helmikuussa 2018 valtuutetut asettivat työryhmän, jonka tehtävänä oli selvittää, vastaavatko Kelan ohjausta ja valvontaa sekä sen asemaa ja hallintoa ohjaavat lait nykypäivän tarpeita. Selvitysryhmä luovutti raporttinsa valtuutetuille syyskuussa 2018.

Saatuaan selvitysryhmän raportin valtuutetut päättivät esittää eduskuntaryhmille, että asian jatkotyöstämiseen asetettaisiin parlamentaarinen työryhmä. Keväällä 2020 valtuutetut toistivat ehdotuksensa työryhmän asettamisesta. Sosiaali- ja terveysministeriö asetti parlamentaarisen työryhmän helmikuussa 2021. Sen tehtävänä oli valmistella Kelan hallintoon ja ohjaukseen liittyviä muutoksia. Työryhmä luovutti loppuraporttinsa sosiaali- ja terveysministerille 23.2.2022.

Parlamentaarinen työryhmä ehdotti muun muassa, että Kelan valtuutetut valitsisivat pääjohtajan Kelan hallituksen esityksen perusteella. Lisäksi ehdotettiin, että pääjohtajan ja johtajien virat muutettaisiin määräaikaisiksi.

Vuosina 2022–2023 valtuutetut esittivät useita kertoja huolensa ja pettymyksensä siitä, että parlamentaarisen työryhmän esitysten jatkovalmistelu oli viivästynyt. Saadakseen tietoa valmistelun etenemisestä valtuutetut kutsuivat marraskuun 2023 yleiskokoukseen sosiaaliturvaministeri Sanni Grahn-Laasosen. Ministeri kertoi, että valmistelu oli käynnissä parlamentaarisen työn pohjalta ja että hallituksen esitys eduskunnalle oli tarkoitus antaa keväällä 2024.

Joulukuun 2023 yleiskokouksessa hallituksen esityksen valmistelusta vastannut sosiaali- ja terveysministeriön virkamies esitteli valtuutetuille hallituksen esitysluonnosta. Sen keskeiset ehdotukset olivat seuraavat:

- Kelan hallituksen lakisääteisiin tehtäviin lisättäisiin Kelan strategian vahvistaminen ja ylimmän johdon sijaisuuksista päättäminen
- pääjohtajan ja johtajien valintaa ja toimikauden pituutta sekä johtajien määrää koskevia säännöksiä muutettaisiin
- Kelalle säädettäisiin mahdollisuus antaa virka-apua.

Hallituksen esitysluonnos julkaistiin tammikuussa 2024. Valtuutetut käsittelivät sitä vuoden 2024 ensimmäisessä kokouksessa ja antoivat siitä lausunnon. Lausunnossaan valtuutetut kannattivat esitettyjä muutoksia. He kiinnittivät huomiota siihen, että luonnoksessa ei mainittu Valtiontalouden tarkastusviraston tekemän tuloksellisuustarkastuksen ulottamista Kelaan, mitä parlamentaarinen työryhmä oli ehdottanut. Lisäksi valtuutetut nostivat lausunnossaan esiin, että luonnoksesta puuttui Kelan tiedonsaantioikeuksia laajentava pykälä, vaikka Kela oli ehdottanut sen sisällyttämistä esitykseen. Kelan valtiosääntöoikeudellisen aseman ja sitä koskevan sääntelyn tarkistamistarpeiden arvioimiseen ja mahdollisten muutosehdotusten tekemiseen valtuutetut suosittelivat parlamentaarisen työryhmän perustamista.

Muutokset Kansaneläkelaitoksesta annettuun lakiin tulivat voimaan 1.7.2024.

Koska heinäkuussa voimaan tulleisiin muutoksiin ei sisältynyt kaikki parlamentaarisen työryhmän tekemät ehdotukset eivätkä Kelan ehdottamat muutokset, sosiaali- ja terveysministeriö käynnisti seuraavan muutosehdotuksen valmistelun. Sosiaaliturvaministeri Sanni Grahn-Laasonen ja lainmuutoksen valmistelusta vastaavat virkamiehet olivat valtuutettujen joulukuun kokouksessa kertomassa, mitä

muutoksia uuteen hallituksen esitykseen on tarkoitus sisällyttää. Hallituksen esitys on tarkoitus antaa eduskunnalle lausuntokierroksen jälkeen syksyllä 2025.

Valtuutetut totesivat, että kaikki Kelan omaa hallintoaan koskevaan lainsäädäntöön ehdottamat muutokset olisi hyvä viedä läpi tällä hallituskaudella.

Valtuutettujen johtosääntö

Valtuutettujen tehtävistä säädetään Kansaneläkelaitoksesta annetun lain 5. §:ssä. Valtuutettujen tehtävistä määrätään tarkemmin valtuutettujen johtosäännössä, josta päättää eduskunta puhemiesneuvoston ehdotuksesta.

Kansaneläkelaitoksesta annetun lain 1.7.2024 voimaan tulleiden muutosten myötä tuli ajankohtaiseksi päivittää myös valtuutettujen johtosääntöä. Valtuutetut käsittelivät johtosäännön muutostarpeita kesäkuun kokouksessa ja päättivät valmistella puhemiesneuvostolle ehdotuksen muutoksista.

Valtuutetut käsittelivät syyskuun kokouksessa muutosehdotuksen, joka oli valmisteltu kesäkuun kokouksessa esille nostettujen muutostarpeiden pohjalta. Valtuutetut hyväksyivät ehdotuksen ja päättivät toimittaa sen jatkovalmisteltavaksi ja käsiteltäväksi eduskuntaan.

Eduskunta hyväksyi 20.2.2025 puhemiesneuvoston ehdotuksen Kansaneläkelaitoksen valtuutettujen johtosäännön muuttamisesta (EK 2/2025 vp).

Valtuutettujen kannanotto

Valtuutetut käsittelivät syyskuun kokouksessa Kelan turvallisuustilannetta. Esille nousi, että turvallisuusselvityslain (726/2014) 19. §:n voimassa oleva sanamuoto perusmuotoisen henkilöturvallisuusselvityksen piiriin kuuluvista tehtävistä ei mahdollista riittävän kattavasti perusmuotoisen henkilöturvallisuusselvityksen teettämistä Kelan henkilöstöstä. Valtuutetut pitivät tätä huolestuttavana ja sen vuoksi valtuuttivat työvaliokunnan valmistelemaan kannanottoa asiasta.

Lokakuun kokouksessa valtuutetut päättivät työvaliokunnan ehdotuksesta, että oikeusministeriöön toimitetaan kannanotto, jossa ehdotetaan muutosta turvallisuusselvityslain 19. §:ään. Ehdotettu muutos mahdollistasi perusmuotoisten henkilöturvallisuusselvitysten nykyistä kattavamman teettämisen Kelan henkilöstöstä.

Kannanottoon sisällytettiin myös ehdotus, että julkisen hallinnon tiedonhallinnasta annettua lakia (906/2019) muutettaisiin siten, että asiakirjojen turvallisuusluokitteluvaikeus koskisi myös Kelaa.

Tämän jälkimmäisen ehdotuksen osalta valtuutetut saivat joulukuussa kunta- ja alueministeri Anna-Kaisa Ikonenilta vastauksen. Siinä hän totesi, että valtiovarainministeriö suhtautuu asian tarkasteluun myönteisesti, olettaen, että Kela kykenisi kattamaan turvallisuusluokitteluvaikeudesta mahdollisesti aiheutuvat lisäkustannukset.

Muita käsiteltyjä asioita

Valtuutetut saivat vuoden 2024 aikana tietoa myös seuraavista aiheista:

- Kelan henkilöstöbarometrin tulokset
- laskelmat Kelan hoitamasta sosiaaliturvasta 2023–2028
- sairausvakuutuksen rahoituksen muutos
- valvontatilintarkastuksen suunnitelma vuodelle 2024
- Kelan tuottavuusohjelma
- etuuspäätösten allekirjoittaminen
- etuusväärinkäytökset
- kansainväliset asiat
- kansaneläkkeen ulkomaille maksamisen lopettaminen
- tietoturva ja turvallisuus Kelassa
- uhkatilanteet Kelassa
- IT-hankkeiden haasteet
- Kanta-lääkityslista
- vaativan lääkinnällisen kuntoutuksen terapiaoihin ja niiden hankintoihin tehtävät muutokset
- Kelan antamat lausunnot eduskunnalle.

Kela vuonna 2024

Talous

Kelan hoitaman sosiaaliturvan etuusmenot olivat vuonna 2024 yhteensä 17,3 miljardia euroa. Kasvua oli 4,3 % verrattuna vuoteen 2023. Eläkevakuutusetuuksien menot kasvoivat 3,7 %, sairausvakuutuse-
tuuksien menot kasvoivat 7,2 % ja sosiaaliturvan yleisrahaston etuusmenot kasvoivat 2,3 %.

Toimintakulut olivat 639 miljoonaa euroa. Toimintakulujen osuus etuusrahastojen kokonaiskuluista oli 4 %. Etuusrahastojen tuotot (sis. toimintakulututuotot) olivat 17,6 miljardia euroa, ja ne pienenivät edellisvuoteen verrattuna 1,8 %. Tuotoista valtion osuus oli 74 %, sairausvakuutusmaksujen 20 %, kuntien 4 % ja lisäksi muiden tuottojen osuus oli 2 %.

Etuusmenojen suhde bruttokansantuotteeseen oli arviolta 6 %.

Etuuksista eniten saajia oli sairaanhoitokorvauksilla, joita sai vuonna 2024 yhteensä 3 815 797 henkilöä. Vuoden 2024 lopussa Kelasta sai eläke-etuuksia 565 976 henkilöä ja takuueläkettä 116 478 henkilöä. Vuoden aikana maksettiin lapsilisiä kaikkiaan 1 003 907 lapsesta. Työmarkkinatukea Kelasta sai vuoden 2024 aikana 241 449 henkilöä.

Henkilöstö

Kelan henkilöstömäärä pieneni suunnitelmallisesti toista vuotta. Vuoden 2024 lopussa henkilöstömäärä oli 8 201, mikä on noin 260 vähemmän kuin vuotta aiemmin. Tehtäväryhmistä määrällisesti eniten väheni ratkaisu- ja palveluasiantuntijat, mutta prosentuaalisesti eniten harjoittelijat ja assistentit.

Henkilöstömäärän väheneminen koski sekä vakinaista että määräaikaista henkilöstöä. Vuoden 2024 lopussa vakinaisia toimihenkilöitä oli 7 674 ja määräaikaisia 527. Vuotta aiemmin vakinaisia oli 7 770 ja määräaikaisia 695. Vuonna 2024 Kela tarjosi kesätyöpaikan lähes 400 vuosilomasijaiselle. Toimihenkilöistä osa-aikaisia oli vuoden 2024 lopussa noin 1 000.

Kelalaiset ovat korkeasti koulutettuja. Henkilöstöstä 88 % on suorittanut vähintään alimman korkea-asteen tutkinnon. Kelassa työskentelee monipuolisesti eri-ikäisiä ja sitoutuneita asiantuntijoita. Vuoden lopussa keski-ikä oli 44,6 vuotta. Vuonna 2024 keskimääräinen eläköitymisikä oli 63,9 vuotta. Työsuhde on kestänyt keskimäärin 11,8 vuotta.

Teoreettinen työpanos vuonna 2024 oli 8 123 henkilötyövuotta, mikä oli 170 henkilötyövuotta pienempi vuoteen 2023 verrattuna. Sairauspoissaolojen osuus pieneni toista vuotta ja oli 4,5 % (4,6 % vuonna 2023).

Hyvä henkilöstökokemus

Hyvä henkilöstökokemus on yksi Kelan kriittisistä voimavaroista strategisten tavoitteiden saavuttamisessa. Hyvällä henkilöstökokemuksella Kela tekee mahdolliseksi sen, että toimihenkilöt haluavat sitoutua

työhönsä ja antaa parastaan. Henkilöstökokemuksen johtamisen kärkenä ovat itse- ja yhteisöohjautuvuuden edistäminen, perheystävällisyys sekä monipaikkaisen työn kehittäminen.

Kela aloitti itse- ja yhteisöohjautuvuuden suunnitelmallisen edistämisen vuonna 2023 ja sai keväällä 2024 valmiiksi selvityksen itse- ja yhteisöohjautuvuuden kypsyystilasta. Kela on tehnyt pitkäjänteistä kehittämistyötä perheystävällisyyden eteen, ja vuonna 2024 Väestöliitto uusi Kelalle aikaisemmin myönnetyn Perheystävällinen työpaikka -tunnustuksen. Kehitystyötä Kelassa ohjaa laaja perhekäsitys, eli perheeseen kuuluvat ne henkilöt, joiden työntekijä itse kokee kuuluvan perheeseensä.

Syksyllä 2024 Kela lähti mukaan Väestöliiton koordinoimaan Ruuhkavuodet 2 -hankkeeseen, jossa tarkoitus on saada tietoa ja ymmärrystä iäkkäiden vanhempien ja muiden läheisten säännöllisestä hoitamisesta. Kela päivitti syksyllä 2024 Monipaikkaisen työn ohjeen vastaamaan työelämän muuttuneisiin tarpeisiin. Kelassa on jatkossakin laaja etätömahdollisuus Suomen sisällä. Yhteisöllisyyteen ja vuorovaikutukseen Kela panostaa yhä enemmän myös digitaalisessa työympäristössä.

Vuosittain tehtävän henkilöstökyselyn perusteella 84 % kelalaisista kokee, että Kela on kokonaisuudessaan hyvä työpaikka.

Työyhteisön tuki Kelassa on vahvaa, ja se on vahvistunut edelleen vuonna 2024. Työyhteisöissä koetaan laajasti psykologista turvallisuutta, yhteishenki on kasvanut koko 2020-luvun ajan, ja kollegoiden apuun ja tukeen voidaan luottaa. Lähiesihenkilötyöhön ollaan Kelassa tyytyväisiä. Henkilöstökyselyn perusteella esihenkilötyö tukee yhä paremmin uudistumista ja oppimiskulttuuria sekä vahvistaa yhteisöllisyyttä monipaikkaisessa työssä. Esihenkilöiden koetaan tukevan aiempaa enemmän työyhteisön avointa ja luottamuksellista ilmapiiriä. 87 % kelalaisista kertookin, että he voivat luottaa esihenkilöönsä myös vaikeissa tilanteissa.

Asiakaspalvelu

Kela haluaa tarjota hyvää asiakaspalvelua ja kehittää palveluitaan. Kela on panostanut asiakaskokemuksen kehittämiseen systemaattisella asiakasymmärrystyöllä. Asiakasymmärrys on eri tietojen pohjalta muodostettu näkemys asiakkaiden tarpeista ja odotuksista sekä palvelujen käytöstä ja siitä, mitä niihin liittyviä haasteita asiakkailla on.

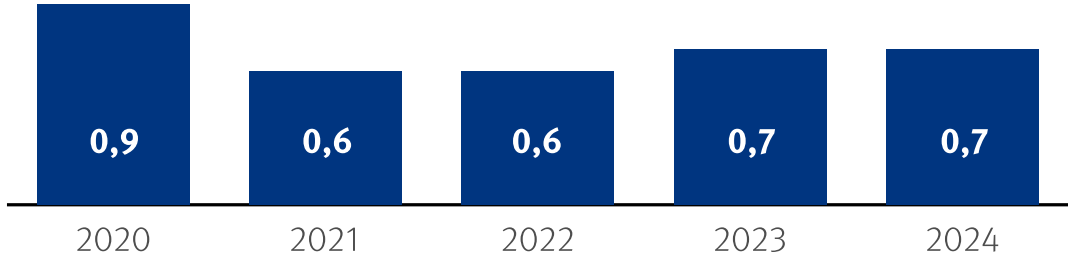
Kelan asiakkaita ovat melkein kaikki Suomessa asuvat. Jotta asiakkaan tarpeisiin vastaavaa palvelua pystytään tuottamaan, Kelan on tärkeää tuntea erilaiset asiakasryhmät. Vuonna 2024 Kela on halunnut kehittää toimintaansa entistä vahvemmin myös yhteistyössä asiakkaiden ja kumppaneiden kanssa.

Virtuaalisesti toimiva Kelan asiakasyhteisö avautui 11.3.2024, ja vuoden 2024 loppuun mennessä yhteisöön oli liittynyt jo lähes 1 500 jäsentä. Asiakasyhteisö mahdollistaa jatkuvan ja systemaattisen asiakkaiden osallistamisen Kelan toiminnan kehittämiseen.

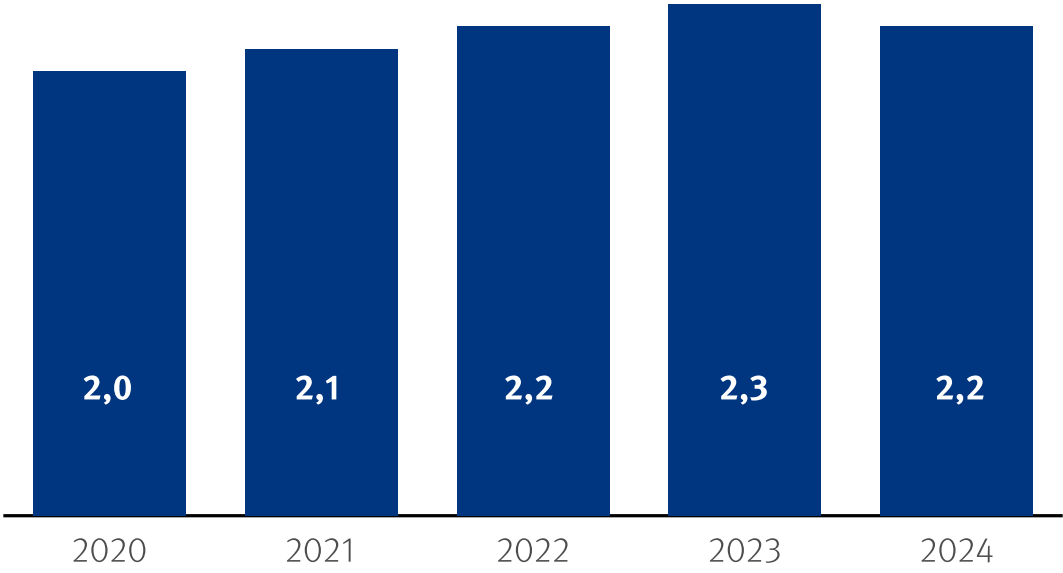
Kelan palvelupisteiden asiakasmäärät ja puhelinasioinnit pysyivät vuoden 2023 tasolla. Vuonna 2024 palvelupisteissä asioitiin noin 0,7 miljoonaa kertaa, joista 13,5 %:iin oli varattu aika etukäteen. Ajanvarausten osuus palvelupisteiden asiointikerroista suureni hieman. Vuonna 2023 ajanvarausten osuus oli 12,3 % asioinneista.

Puhelinpalvelussa asiakkaat asioivat noin 2,2 miljoonaa kertaa. Puheluista hoidetaan suuri osa takaisinsoittopalvelun kautta. Vuonna 2024 Kela hoiti takaisinsoittona 59,4 % puheluista. Puhelinajanvarauksen kautta hoidettiin 93 000 puhelua. Keskimääräinen jonotusaika puhelinpalveluun oli noin seitsemän minuuttia.

Toimistoasioinnit, miljoonaa

Vastatut puhelut, miljoonaa

Kela.fissä henkilöasiakkaiden sivuilla oli 43,6 miljoonaa eri käyntiä vuonna 2024, ja asiakkaat asioivat tunnistautuneina OmaKelassa 43,6 miljoonaa kertaa. OmaKannassa henkilöasiakkaiden asiointeja oli 37,8 miljoonaa.

Kela lähetti vuoden 2024 aikana 10 miljoonaa kirjettä. Suorakorvauksella asiakkaiden asioita hoidettiin 37,3 miljoonaa kertaa. Kaikista Kelaan vuonna 2024 saapuneista 14,5 miljoonasta hakemuksesta 82,9 % oli tehty verkossa.

Asiakaskokemus

Kelassa seurataan säännöllisesti asiakkaiden tyytyväisyyttä palveluihin. Asiakkaat ovat olleet tyytyväisiä saamaansa henkilökohtaiseen palveluun. Palvelupisteiden asiakkaat antoivat asteikolla 0–10 arvosanaksi keskimäärin 9,1.

Kelan puhelinpalvelun arvosanan keskiarvoksi muodostui 8,9. Myös puhelinajanvarauksen tyytyväisyys oli hyvä, 8,9. Sähköisen asiointipalvelun OmaKelan saamien arvioiden keskiarvo oli 7,4 ja kela.fi-sivuston 6,7. Asiakkaan tyytyväisyys Kela-asioiden hoitoon kokonaisuutena päätöksen saamisen jälkeen oli 7,0.

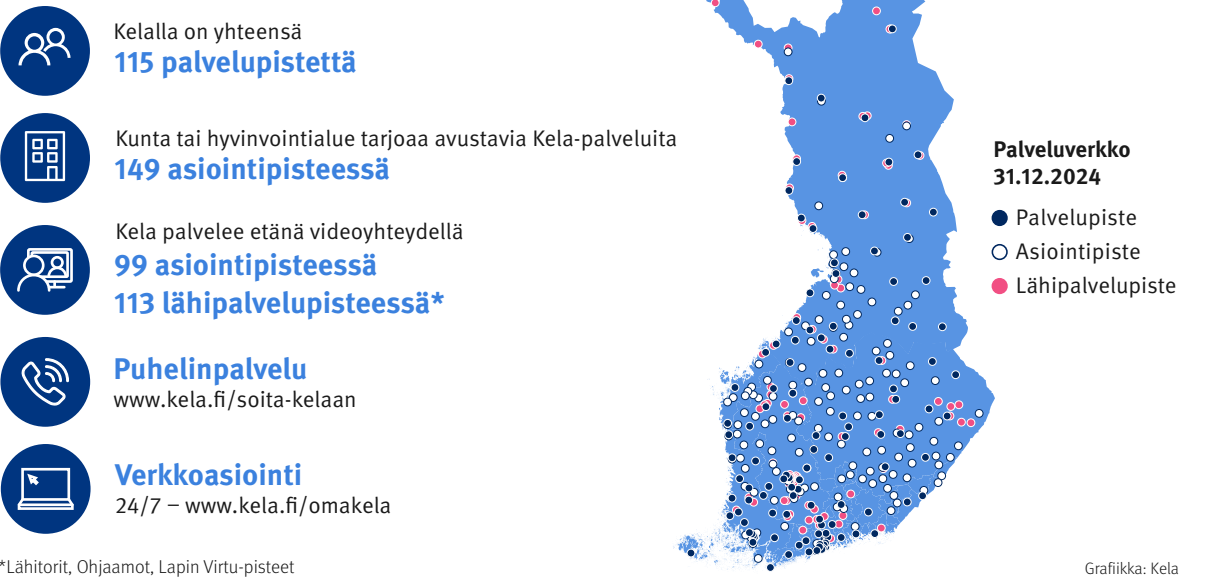
Palveluverkko

Vuoden 2024 päättyessä Kelan palveluverkkoon kuului 115 palvelupistettä. Näistä noin 40:ssä Kela toimii samoissa tiloissa kumppanien kanssa.

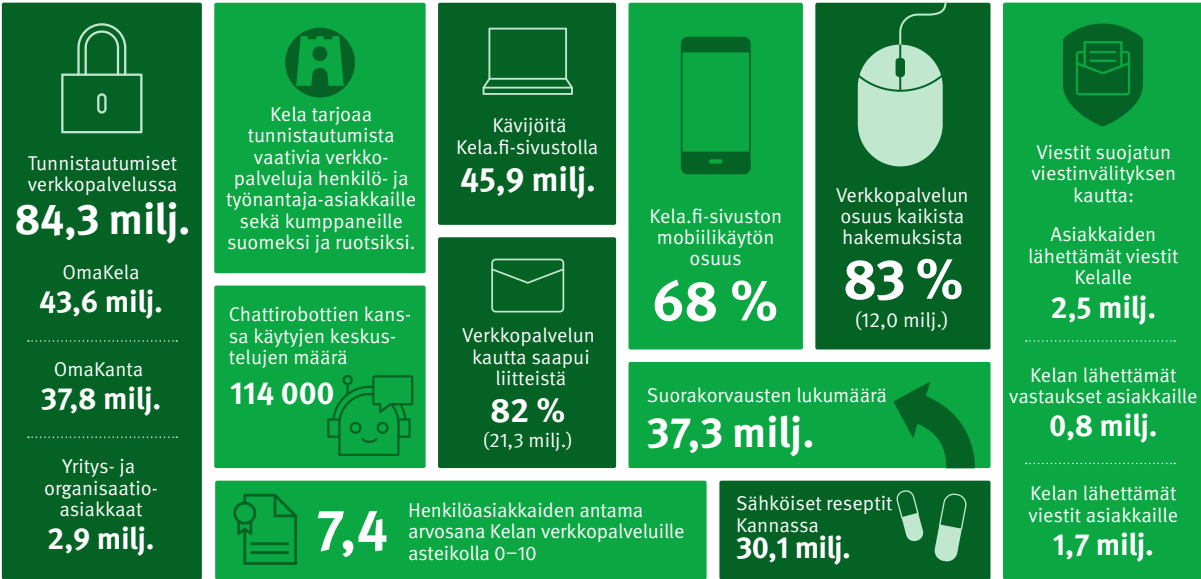
Kela-asioita oli mahdollista hoitaa 281:ssa yhteistyökumppanin toimipisteessä. Näitä olivat esimerkiksi asiointipisteet, Ohjaamot, palvelukeskukset ja Lapin Virtu-pisteet. Asiointipisteessä asiakas saa ohjausta Kelan asiointipalvelujen käyttöön ja yleistä neuvontaa, minkä lisäksi hän voi saada etuusasiansa vireille jättämällä hakemuslomakkeen. Useiden kuntien asiointipisteissä sijaitsevien etäpalvelulaitteiden avulla asiakkailla on mahdollisuus saada palvelua Kelan palveluneuvojilta kuvayhteydellä. Virtu-palvelupiste on kuntalaisen sähköisen asioinnin paikka, jossa kuntalainen voi käyttää kuvapuhelinpalveluita ja muita internet-palveluita. Kelan yhteistyö kumppaneiden kanssa lisääntyi vuonna 2024 merkittävästi edelliseen vuoteen verrattuna.

Kela on tiivistänyt kumppaneiden kanssa tehtävää palvelu- ja tilayhteistyötä omissa hankkeissaan muun muassa Porissa ja Seinäjoella. Tavoitteena on koota palveluita yhteen ja tiivistää toimijoiden välistä yhteistyötä, millä Kela pystyy parantamaan asiakkaiden kokemusta palvelusta. Kelan, Satakunnan hyvinvointialueen ja Porin kaupungin uusi yhteinen palvelupiste avattiin asiakkaille syyskuussa 2024. Seinäjoella yhteinen palvelupiste avataan helmikuussa 2025.

Kelan palvelut kattavat koko Suomen

Kelan verkkopalvelut numeroina vuonna 2024

Grafiikka: Kela

Kela.fi-verkkopalvelun henkilöasiakkaiden sisältöjä uudistettiin uuden elämäntilannelähtöisen konseptin pohjalta. Vuoden 2024 aikana valmistui yhdeksän osiota 14:stä. Kela.fihin tuotettiin myös uudenlaisia, asiakkaiden elämän muutostilanteisiin soveltuvia sisältöjä. Asiakaspalaute uudistuksista oli positiivista, ja kävijöiden antama arvosana sivustolla parani.

Kela.fi-verkkopalvelussa julkaistiin palvelupisteiden haku, joka helpottaa Kelan omien palvelupisteiden ja kuntien asiointipisteiden löytämistä. Uusi kuntoutuksen palveluntuottajahaku julkaistiin loppuvuodesta 2024.

OmaKelaan lisättiin vuonna 2024 uusia verkkohakemuksia ja asiakkaiden asiointia sujuvoitettiin entisestään. Asiakkaille julkaistiin uudistettu hakemus muun muassa sotilasavustuksen ja nuoren kuntoutusrahan hakemiseen sekä päätöksestä valittamiseen. Kahta etuutta pystyi vuodesta 2024 alkaen hakemaan yhdellä hakemuksella (äitiysavustus ja vanhempainpäivärahat).

Toimeentulotukiasiakkaiden laskujen toimittamista selkeytettiin. Asiakkaita kannustettiin valitsemaan paperiton asiointi, ja yli miljoona asiakasta oli jo vuoden 2024 loppuun mennessä valinnut paperittoman Kela-asioinnin. Asiakkaille pystyttiin näyttämään päätökset aiempaa pidemmältä ajalta OmaKelassa. Uutena palveluna tuli mahdollisuus asioida saamen kielillä sekä toimittaa hakemuksia ja liitteitä.

Puolesta asioinnin määrät kasvoivat, ja huoltajat sekä valtuudella asioivat löysivät OmaKelan palvelut. Myös yksityisille edunvalvojille ja edunvalvontavaltuutetuille tuli mahdollisuus asioida OmaKelassa. Vuokranantajille julkaistiin oma asiointipalvelu, jossa voi muun muassa tehdä vuokravakuuden realisointihakemuksen ja lähettää liitteitä.

Chattirobotin kehitystyö jatkui vuonna 2024. Kelan chattirobotti Kela-Kelpo (FPA-Folke) oppi vastaamaan asevelvollisten etuuksiin liittyviin kysymyksiin. Kela.fissä toimiva Kela-Kelpo oppi myös kartoittamaan työttömän asiakkaan elämäntilannetta ja antamaan tilanteeseen liittyviä neuvoja ja ehdottamaan tilanteeseen mahdollisesti sopivia etuuksia yleisellä tasolla. Kela-Kelpon ja Fpa-Folken kanssa käytiin yhteensä 114 000 keskustelua.

Kelan sosiaalisen median kanavissa käytiin asiakkaiden kanssa aktiivista vuoropuhelua, ja Kela kehitti vuonna 2024 erityisesti sosiaalisen median äänensävyä asiakaspalvelun ja viestinnän yhteistyönä.

Äänensävyllä rakennetaan luottamusta ja vahvistetaan positiivista asiakaskokemusta. Asiakkaiden lähettämien viestien määrä Kelan sosiaalisen median kanavissa kasvoi noin 13 000:een. Erityisen paljon kasvua oli Jodelissa, jossa Kysy Kelalta -kanava muuttui paikallisesta valtakunnalliseksi.

Hakemusten läpimenoajat

Valtuutetut ovat kokouksissaan saaneet selvityksen siitä, montako päivää keskimäärin menee, ennen kuin Kela on antanut eri etuuksien hakemuksiin päätöksen. Kela ylläpitää hakemusten läpimenoajoista ajantasaista tilastoa. Läpimenoaikoja seuraamalla on tarkoitus varmistaa, että etuuksien toimeenpanoprosessit ovat toimivia. Läpimenoajat toimivat myös yhtenä työnjohdon välineenä.

Kelaan saapuville hakemuksille on asetettu läpimenoaikatavoitteet eli tavoiteajat, joissa hakemukset tulee keskimäärin ratkaista. Tavoitteet ovat etuuskohtaisia. Perustoimeentulotuessa, yleisessä asumistuessa ja työttömyysturvassa läpimenoaikatavoitteet ovat lakisääteisiä. Muissa etuuksissa tavoitteet ovat Kelan asettamia tai ne perustuvat palveluntuottajien kanssa tehtyihin sopimuksiin. Tavoitteiden toteutumista seurataan tarkastelemalla läpimenoaikojen keskiarvoja, tavoiteajan ylittäneiden ratkaisujen osuutta ratkaisujen kokonaismäärästä sekä läpimenoaikojen hajontaa. Vuonna 2024 etuuksien läpimenoaikatavoitteet saavutettiin Kelassa pääosin hyvin.

Tilintarkastajat

Tilintarkastajat toimivat valtuutettujen apuna valvonta- ja tarkastustoiminnassa. Vuositilintarkastuksen lisäksi tilintarkastajat pitivät neljä tarkastuskokousta. KHT-tilintarkastaja teki jatkuvaa valvontatilintarkastusta. KHT-tilintarkastaja antoi valtuutetuille ja tilintarkastajille valvontatilintarkastuskertomuksen neljännesvuosittain.

Valtuutettujen valitsemina tilintarkastajina ovat toimineet puheenjohtaja, tarkastusneuvos, JHT, HT Mikko Helkiö (varalla kaupunginreviisori, JHTT Virpi Ala-aho); varapuheenjohtaja, kansanedustaja Ville Valkonen (varalla kansanedustaja Susanne Päivärinta); kansanedustaja Arja Juvonen (varalla kansanedustaja Veijo Niemi); kansanedustaja Krista Mikkonen (varalla poliittinen asiantuntija Tero Suoniemi); kansanedustaja Hanna Räsänen (varalla kansanedustaja Mikko Savola); kansanedustaja Heikki Vestman (varalla kansanedustaja Karoliina Partanen); kansanedustaja Tuula Väättäinen (varalla kansanedustaja Aki Lindén); sekä KHT, JHT Ulla-Maija Tuomela (varalla KHT, JHT Minna Havia-Niemi). Tilintarkastajien sihteerinä on toiminut lakiasiainpäällikkö Leena Uikkanen.

Tilinpäätös ja vastuuvapaus

Valtuutetut vahvistivat 20.5.2025 vuoden 2024 tilinpäätöksen ja myönsivät Kelan hallitukselle vastuuvapauden vuodelta 2024. Valtuutettujen yleiskokousten pöytäkirjat on saatettu tilintarkastajien ja hallituksen tietoon.

Liitteet

Liitteinä ovat luettelot valtuutetuista ja varavaltuutetuista (liite 1), tilintarkastuskertomus (liite 2), Kansaneläkelaitoksen toimintakertomus ja tilinpäätös (liite 3) sekä katsaus Kelan tutkimustyön keskeisistä tuloksista ja havainnoista vuonna 2024 (liite 4).

Liitteenä 3 oleva Kansaneläkelaitoksen toimintakertomus ja tilinpäätös sisältää tarkemmat tiedot Kelan hallinnosta, toiminnasta ja taloudesta vuodelta 2024.

Helsingissä 20. toukokuuta 2025

Mira Nieminen

Ritva Elomaa

Bella Forsgrén

Antti Kurvinen

Mia Laiho

Anna-Kristiina Mikkonen

Matias Mäkynen

Ilmari Nurminen

Anne Rintamäki

Sari Sarkomaa

Oskari Valtola

Ville Väyrynen

Liite 1: Luettelo valtuutetuista ja varavaltuutetuista

Valtuutetut 1.1. – 31.12.2024

Nieminen, Mira, kansanedustaja (puheenjohtaja)
varajäsen: Lehtinen, Rami, kansanedustaja
Sarkomaa, Sari, kansanedustaja (varapuheenjohtaja)
Koulumies, Terhi, kansanedustaja
Elomaa, Ritva, kansanedustaja
Kangas, Antti, kansanedustaja
Forsgrén, Bella, kansanedustaja
Diarra, Fatim, kansanedustaja
Kurvinen, Antti, kansanedustaja
Kosonen, Hanna, kansanedustaja
Laiho, Mia, kansanedustaja
Fagerström, Noora, kansanedustaja
Mikkonen, Anna-Kristiina, kansanedustaja
Kvarnström, Johan, kansanedustaja
Mäkynen, Matias, kansanedustaja
Berg, Kim, kansanedustaja
Nurminen, Ilmari, kansanedustaja
Merinen, Ville, kansanedustaja
Rintamäki, Anne, kansanedustaja
Piisinen, Jorma, kansanedustaja
Valtola, Oskari, kansanedustaja
Kaunistola, Mari, kansanedustaja
Väyrynen, Ville, kansanedustaja
Lahdenperä, Milla, kansanedustaja

Liite 2: Tilintarkastuskertomus

Kansaneläkelaitoksen valtuutetuille

Tilinpäätöksen tilintarkastus

Lausunto

Olemme tilintarkastaneet Kansaneläkelaitoksen (y-tunnus 0246246-0) tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.–31.12.2024. Tilinpäätös sisältää Kansaneläkelaitoksen taseen, tuloslaskelman ja liitetiedot sekä omakatteisina rahastoina käsiteltyjen Eläkevastuurahaston ja Palvelurahaston taseen ja tuloslaskelman.

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan yhteisön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset.

Lausunnon perustelut

Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvän tilintarkastustavan mukaisia velvollisuuksiamme kuvataan tarkemmin kohdassa Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa. Olemme riippumattomia yhteisöstä niiden Suomessa noudatettavien eettisten vaatimusten mukaisesti, jotka koskevat suorittamaamme tilintarkastusta ja olemme täyttäneet muut näiden vaatimusten mukaiset eettiset velvollisuutemme. Käsitksemme mukaan olemme hankkineet lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Kansaneläkelaitoksen valvontatilintarkastuksesta on huolehtinut tilintarkastusyhteisö BDO Auditor Oy vastuullisena tilintarkastajanaan allekirjoittanut Ulla-Maija Tuomela, KHT, JHT.

Tilinpäätöstä koskevat hallituksen velvollisuudet

Hallitus vastaa tilinpäätöksen laatimisesta siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset. Hallitus vastaa myös sellaisesta sisäisestä valvonnasta, jonka ne katsovat tarpeelliseksi voidakseen laatia tilinpäätöksen, jossa ei ole väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyttä.

Hallitus on tilinpäätöstä laatiessaan velvollisia arvioimaan yhteisön kykyä jatkaa toimintaansa ja soveltuviissa tapauksissa esittämään seikat, jotka liittyvät toiminnan jatkuvuuteen ja siihen, että tilinpäätös on laadittu toiminnan jatkuvuuteen perustuen. Tilinpäätös laaditaan toiminnan jatkuvuuteen perustuen, paitsi jos yhteisö aiotaan purkaa tai sen toiminta lakkauttaa tai ei ole muuta realistista vaihtoehtoa kuin tehdä niin.

Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa

Tavoitteenamme on hankkia kohtuullinen varmuus siitä, onko tilinpäätöksessä kokonaisuutena väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyttä, sekä antaa tilintarkastuskertomus, joka sisältää lausuntomme. Kohtuullinen varmuus on korkea varmuustaso, mutta se ei ole tae siitä, että olennainen virheellisyys aina havaitaan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti suoritettavassa tilintarkastuksessa. Virheellisyys voi aiheutua väärinkäytöksestä tai virheestä, ja niiden katsotaan olevan olennaisia, jos niiden yksin tai yhdessä voisi kohtuudella odottaa vaikuttavan taloudellisiin päätöksiin, joita käyttäjät tekevät tilinpäätöksen perusteella.

Hyvän tilintarkastustavan mukaiseen tilintarkastukseen kuuluu, että käytämme ammatillista harkintaa ja säilytämme ammatillisen skeptisyyden koko tilintarkastuksen ajan. Lisäksi:

- tunnistamme ja arvioimme väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvat tilinpäätöksen olennaisen virheellisuuden riskit, suunnittelemme ja suoritamme näihin riskeihin vastaavia tilintarkastustoimenpiteitä ja hankimme lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä. Riski siitä, että väärinkäytöksestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, on suurempi kuin riski siitä, että virheestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, sillä väärinkäytökseen voi liittyä yhteistoimintaa, vääräntämistä, tietojen tahallista esittämättä jättämistä tai virheellisten tietojen esittämistä taikka sisäisen valvonnan sivuuttamista.
- muodostamme käsityksen tilintarkastuksen kannalta relevantista sisäisestä valvonnasta pystyäksemme suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta emme siinä tarkoituksessa, että pystyisimme antamaan lausunnon yhteisön sisäisen valvonnan tehokkuudesta.
- arvioimme sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuutta sekä johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden ja niistä esitettävien tietojen kohtuullisuutta.
- teemme johtopäätöksen siitä, onko hallituksen ollut asianmukaista laatia tilinpäätös perustuen oletukseen toiminnan jatkuvuudesta, ja teemme hankkimamme tilintarkastusevidenssin perusteella johtopäätöksen siitä, esiintyykö sellaista tapahtumiin tai olosuhteisiin liittyvää olennaista epävarmuutta, joka voi antaa merkittävää aihetta epäillä yhteisön kykyä jatkaa toimintaansa. Jos johtopäätöksemme on, että olennaista epävarmuutta esiintyy, meidän täytyy kiinnittää tilintarkastuskertomuksessamme lukijan huomiota epävarmuutta koskeviin tilinpäätöksessä esitettäviin tietoihin tai, jos epävarmuutta koskevat tiedot eivät ole riittäviä, mukauttaa lausuntomme. Johtopäätöksemme perustuvat tilintarkastuskertomuksen antamispäivään mennessä hankittuun tilintarkastusevidenssiin. Vastaiset tapahtumat tai olosuhteet voivat kuitenkin johtaa siihen, ettei yhteisö pysty jatkamaan toimintaansa.
- arvioimme tilinpäätöksen, kaikki tilinpäätöksessä esitettävät tiedot mukaan lukien, yleistä esittämistapaa, rakennetta ja sisältöä ja sitä, kuvastaako tilinpäätös sen perustana olevia liiketoimia ja tapahtumia siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan.

Kommunikoimme hallintoelinten kanssa muun muassa tilintarkastuksen suunnitellusta laajuudesta ja ajoituksesta sekä merkittävistä tilintarkastushavainnoista, mukaan lukien mahdolliset sisäisen valvonnan merkittävät puutteellisuudet, jotka tunnistamme tilintarkastuksen aikana.

Muut raportointivelvoitteet

Muu informaatio

Hallitus vastaa muusta informaatiosta. Muu informaatio käsittää toimintakertomuksen. Tilinpäätöstä koskeva lausuntomme ei kata muuta informaatiota.

Velvollisuutenamme on lukea muu informaatio tilinpäätöksen tilintarkastuksen yhteydessä ja tätä tehdessämme arvioida, onko muu informaatio olennaisesti ristiriidassa tilinpäätöksen tai tilintarkastusta suoritettaessa hankkimamme tietämyksen kanssa tai vaikuttaako se muutoin olevan olennaisesti virheellistä. Velvollisuutenamme on lisäksi arvioida, onko toimintakertomus laadittu noudattaen siihen sovellettavia säännöksiä.

Lausuntonamme esitämme, että toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat yhdenmukaisia ja että toimintakertomus on laadittu noudattaen siihen sovellettavia säännöksiä.

Jos teemme suorittamamme työn perusteella johtopäätöksen, että toimintakertomuksessa on olennainen virheellisyys, meidän on raportoitava tästä seikasta. Meillä ei ole tämän asian suhteen raportoitavaa.

Helsingissä 25. huhtikuuta 2025

Mikko Helkiö
JHT, HT puheenjohtaja

Arja Juvonen

Krista Mikkonen

Hanna Räsänen

Ville Valkonen

Heikki Vestman

Tuula Väättäin

Ulla-Maija Tuomela
KHT, JHT

Liite 3: Kelan toimintakertomus

An aerial photograph of a train station platform. A train is stopped at the platform, and many people are waiting. The platform is long and narrow, with a concrete surface. The train has a white and blue livery. The background shows more tracks and some greenery.

Kela

Toimintakertomus ja tilinpäätös

Vuosi 2024

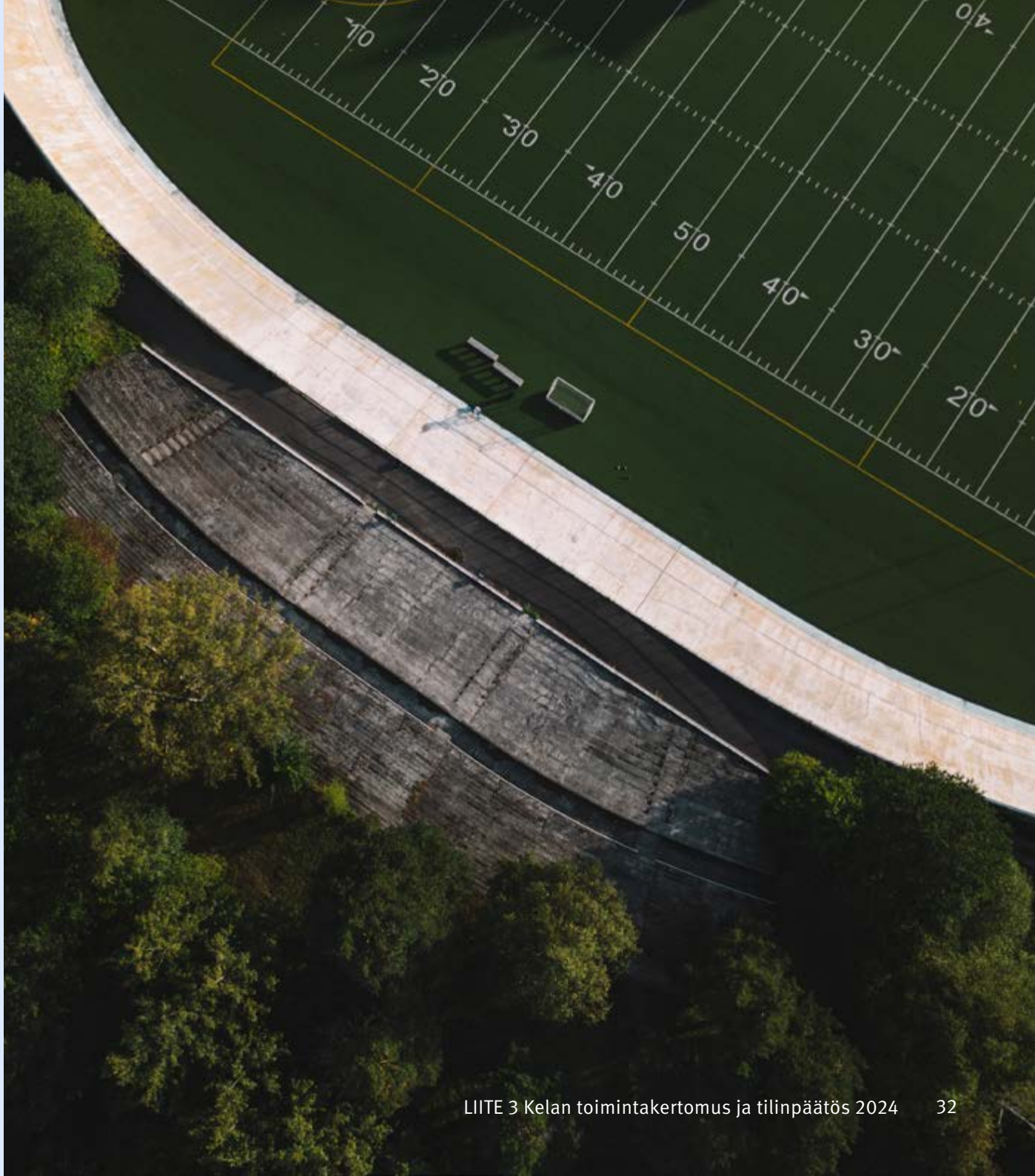
Sisällysluettelo

Pääjohtajalta	4	Sairausvakuutusetuudet.....	28
Kela lyhyesti	6	Työttömyysturva.....	30
Kela vuonna 2024	7	Vammaisetuudet.....	31
Sosiaaliturvan laajamittaiset uudistukset alkoivat	8	Muut etuudet.....	32
Sosiaaliturvan leikkaukset kohdistuvat eri etuuksiin vaiheittain.....	8	Takaisinperintä.....	34
Julkisen velan kasvu haastaa Kelan toimintaympäristöä.....	10	Kelan tarjoamia tietoja hyödynnettiin ja tietopalveluita kehitettiin aktiivisesti	35
Miten sosiaaliturva uudistuu 2020-luvulla?.....	11	Vuosi 2024 oli Kelan tutkimuksen 60-vuotisjuhlavuosi.....	35
Asiakaspalvelua ja etuustoimintaa kehitettiin asiakaskokemus edellä	13	Tiedonvälityksen palvelut kehittyivät ja niiden käyttö laajentui.....	36
Palveluja kehitettiin kaikissa asiointikanavissa.....	13	Eurooppalainen sosiaaliturvatietojen sähköinen tiedonvälitys (EESSI) valmistui.....	36
Sosiaalisen median kanavissa aktiivista vuoropuhelua.....	14	Tilastoja käytettiin runsaasti ja avoimen datan tarjonta laajeni.....	37
Palvelupisteiden ja puhelinpalvelun asiointimäärät pysyivät edellisvuoden tasolla.....	14	Kelan IT-palvelutuotanto oli uudistuvaa, toimintavarmaa ja vakaata läpi vuoden.....	38
Paperipostin määrää vähennettiin onnistuneesti.....	17	Palveluita kehitettiin ja tiedonhallintaa ja käyttäjäkokemusta parannettiin.....	38
Yleistuen valmistelu käynnistyi.....	17	Eepos-ohjelmassa keskityttiin etuuskäsittelyn järjestelmien hankintaan.....	39
Sosiaaliturvan muutoksiin valmistautuminen ja toimeenpano.....	17	Tietoja henkilöstöstä 2024.....	40
Syntyvyyden lasku vaikutti äitiyspakkauksen menekkiin ja tarjouskilpailuun otettiin mukaan pallo.....	18	Hyvä henkilöstökokemus.....	40
Kela valmistautuu TE2024- ja KOTO2024-uudistuksiin.....	19	Riskienhallinta ja turvallisuus Kelassa	41
Tiedon liikkuvuus ja digitalisaatio.....	20	Toimintaympäristö haastoi turvallisuuden varmistamista ja varautumista.....	41
Kelan etuuskulut.....	21	Kela edistää kestäväää hyvinvointia.....	42
Asumisen tuet.....	22	Kela on kansainvälinen.....	43
Eläke-etuudet.....	24	Rajat ylittävän terveydenhuollon yhteyspiste neuvoi kansainvälisissä tilanteissa.....	44
Kuntoutusetuudet.....	25	Kanta-palvelut on koko Suomen kattava ratkaisu	45
Opintoetuudet.....	26	OmaKannassa puolesta-asiointi kasvattaa suosiotaan.....	45
Perustoimeentulotuki.....	27	Asiakasymmärrys on Kanta-palvelujen kehittämisen keskiössä.....	46

Hallituksen toiminta 2024.....	47
Rahoitus.....	48
Etuusrahastojen rahoitus.....	48
Kansaneläkerahasto.....	48
Sairausvakuutusrahasto.....	48
Sosiaaliturvan yleisrahasto.....	49
Toimintakulut.....	50
Palvelurahasto.....	51
Eläkevastuurahasto.....	51
Sijoitustoiminta.....	51
Rahoituksen tulevaisuudennäkymät.....	53
Valtion osuus Kelan rahoituksesta vähenee.....	54
Toimielimet ja neuvottelukunnat 2024.....	56
Toimielimet.....	56
Neuvottelukunnat ja foorumit.....	57

Sisällysluettelo: Tuloslaskelma ja tase

Kansaneläkelaitoksen tuloslaskelma ja tase vuosilta 2024 ja 2023.....	59
Tuloslaskelmat ja taseet rahastoittain vuosilta 2024 ja 2023.....	65
Tuloslaskelman ja taseen liitetiedot	78
Vakuudet, vastuusitoumukset ja taseen ulkopuoliset järjestelyt	91
Tilinpäätöksen allekirjoitukset	94
Tilinpäätösmerkintä	96
Kelan kirjanpidossa käytetyt kirjanpitokirjat vuonna 2024	98

Pääjohtajalta

Hieman yli viisi vuotta kestänyt kauteni pääjohtajana päättyy kesän kynnyksellä. Se on ollut henkilökohtaisesti erittäin hienoa aikaa, ja toisaalta matkan varrella on ollut myös poikkeuksellisia haasteita. Tiesin jo tehtävässä aloittaessani, että Kela on ketterä ja kehittyvä organisaatio ja kelalaiset osaavia ja oivaltavia asiantuntijoita. Näitä kaikkia ominaisuuksia on tarvittu, kun kohtasimme maailmanlaajuisen pandemian ja muutamaa vuotta myöhemmin Venäjän aloittaman hyökkäyssodan Ukrainaan seurauksineen. Sosiaaliturvaan tehtiin muutoksia sellaisella aikataululla, että niiden innovatiiviseen toimeenpanoon kykeni vain Kela. Kaiken tämän ohella Kela on kehittänyt omaa toimintaansa siten, että voimme palvella asiakkaitamme entistä paremmin juuri heille sopivalla tavalla. Yhteistyö kumppaneitamme kanssa on tiivistynyt ja autamme koko yhteiskuntaa muun muassa tiedolla, tutkimuksella sekä viestimällä.

Vuotta 2024 värittivät kaikkialla maailmassa sekä poliittinen ja taloudellinen epävar-

muus ja monenlaiset muutokset. Venäjän hyökkäyssota Ukrainassa jatkui kolmatta vuotta ja hybrdivaikuttaminen lisääntyi. Kotimaassa talouskasvu jäi niukaksi ja julkisen talouden haasteet heijastuivat aiempaa vahvemmin myös Kelaan.

Muutoksia on varmasti edessä myös lähivuosina. Näitä tulevaisuuden variaatioita tarkastelemme Kelassa ennakkoinnin keinoin. Jotta strategiamme pystyy ohjaamaan Kelaa muuttuvassa maailmassa, päivitimme sen loppuvuodesta vastaamaan tulevaisuuden tarpeita. Toiminnan muutoksella ja teknologian vastuullisella hyödyntämisellä rakennamme uudenlaisia palveluja sekä tehokkaita ja vaikuttavia ratkaisuja asiakkaidemme ja yhteiskunnan hyväksi – yhdessä kumppaniemme kanssa. Mahdollisuudet kehittyä, voida hyvin työssä ja oppia yhdessä muiden kanssa parantavat tehokkuuttamme entisestään.

Muutoksen johtamista tukee myös kesäkuussa hyväksytty Kelan strateginen tulevaisuuskuva. Siinä kerromme, miten Kela haluaa kehittää palvelujaan ja toimintaansa kymmen vuoden aikajänteellä. Haluamme olla asiakaslähtöisyyden edelläkävijä ja vahva toimija sosiaaliturvajärjestelmässä. Tavoitteemme on, että Kelan palvelut räätälöidään asiakkaan

elämäntilanteen tarpeisiin ja ne ovat oikein kohdentuvia, digitaalisia ja tehokkaita. Kelan strateginen tulevaisuuskuva on kunnianhimoinen ja kurottava, mutta samaan aikaan se on vahva ja myönteinen kartta muutosten ja epävarmuuksienkin maailmassa.

Lähivuosina sosiaaliturvan muutokset kiihtyvät ja vaativat meiltä aivan uudenlaisia osaamista, palveluita ja teknologiaa. Tätä varten olemme toimeenpanemassa Eepos-kehittämishjelmaa, jonka tuloksena modernisoimme ja digitalisoimme etuuskäsittelyn ja parannamme asiakaskokemusta. Eepos-ohjelman keskeisenä tavoitteena vuonna 2024 oli toteuttaa Kelan tavoitetilan mukaisen etuuskäsittelyn mahdollistavien teknologialustojen ja kumppanuuksien hankintaan tähtäävät hankintaneuvottelut. Neuvottelujen jälkeen Kela teki päätöksen tarjouspyynnön julkaisusta joulukuussa 2024. Hankinta on tarkoitus saada päätökseen alkuvuonna 2025.

Vuotta 2024 sävytti taloudellisen tilanteen tiukkuus. Myös sosiaaliturvan painopiste muuttui selvästi edellisiin hallituskausiin verrattuna. Hallitusohjelmassa linjatut muutokset alkoivat näkyä vaiheittain ihmisten arjessa, kun monien etuuksien myöntämisperusteet muuttuivat. Teimme paljon töitä muutosten

toimeenpanon toteuttamiseksi muun muassa tietojärjestelmien ja etuusohjeiden osalta. Viestimme muutoksista etupainotteisesti, selkeästi ja kattavasti sekä asiakkaille että kumppaneille.

Yhteiskunnan säästöpaineeet näkyivät Kelassa myös siten, että maan hallitus asetti Kelalle 45 miljoonan euron toimintakuluihin kohdistuvan säästövelvoitteen vuosille 2025–2027. Tätä varten Kelassa aloitettiin tuottavuusohjelma, jonka avulla haetaan tuottavuutta toiminnan kehittämisen kautta ja toki myös selviä säästöjä. Jotta löydettäisiin mahdollisimman kattavasti kaikki tuottavuutta parantavat konstit ja säästöideat, ideoimme joukolla. Noin 1 800 ehdotuksen joukosta löytyi paljon toimeenpantavaa. Pyrimme siihen, ettei äkkinäisiä tai hätiköityjä päätöksiä tarvitsisi tehdä ja siksi aloitimme toimenpiteet jo vuoden 2024 puolella. Henkilöstövähennyksiä tehtiin lähtövaihtuvuutta hyväksikäyttäen, mikä näkyi jo loppuvuonna henkilöstömme määrässä. Myös toimitilojen vähentäminen on jo alkanut.

Samalla kun toteutamme säästöjä, kehitämme toimintaamme asiakkaan hyväksi. Tämän mahdollistamiseksi olemme tehneet muutosehdotuksia useisiin Kelan toimintaa ohjaaviin lakeihin. Jos digitalisaation luomat

mahdollisuudet voitaisiin lainsäädännön estämättä ottaa laajasti ja toisaalta turvallisesti käyttöön sekä tieto saataisiin kulkemaan viranomaisten välillä esteettä ja kustannuksitta, siitä hyötyisivät sekä asiakkaat, toimeenpanijat että yhteiskunta yleisemminkin.

Kaiken tämän jälkeen haluan todeta, että Kelalla on merkittävä rooli suomalaisessa yhteiskunnassa myös haastavina aikoina, ja haluamme olla tämän vastuun arvoisia myös jatkossa.

Outi Antila

Kelan pääjohtaja

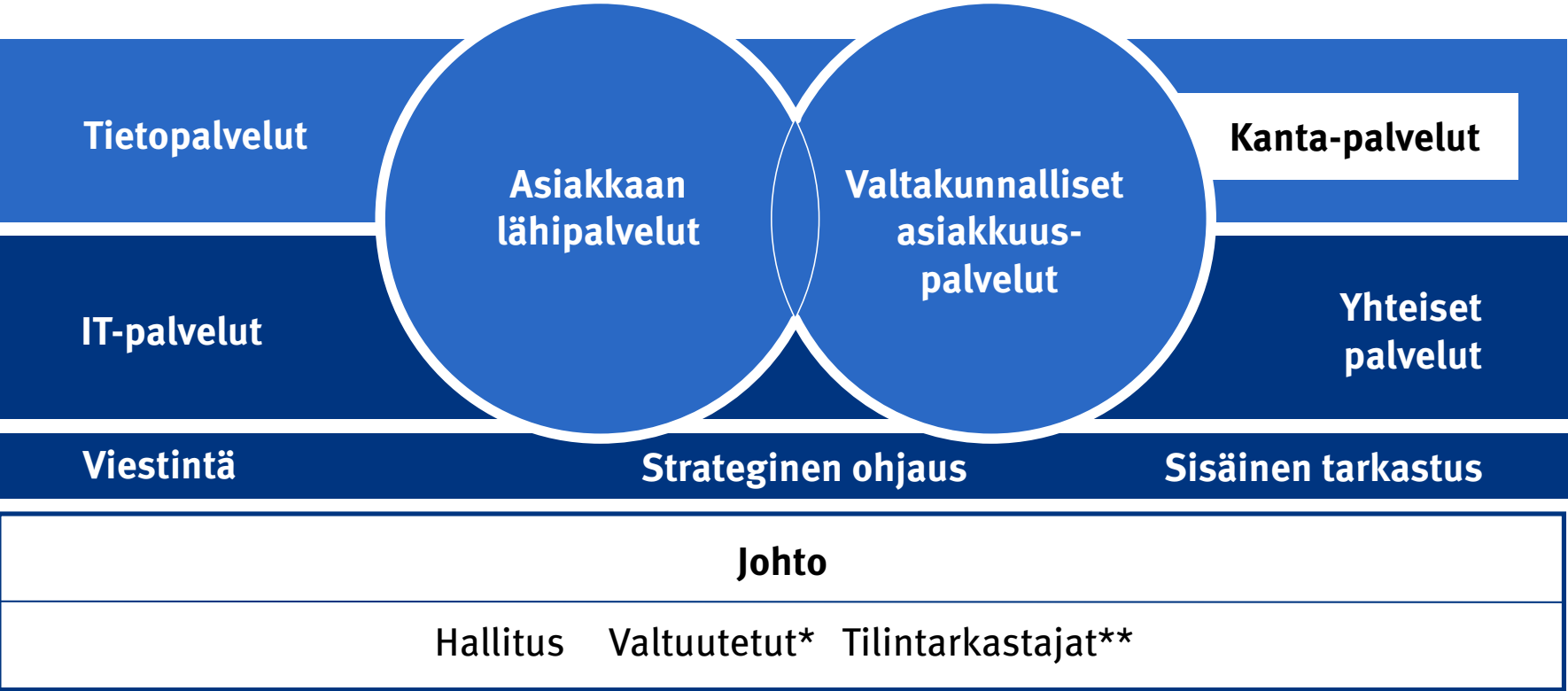
Kela lyhyesti

Kelan tehtävänä on huolehtia Suomen sosiaaliturvaan kuuluvien henkilöiden sosiaaliturvasta erilaisissa elämäntilanteissa. Kelan vastuulla ovat esimerkiksi lapsiperheiden tuet, sairausvakuutus, kuntoutus, työttömän perusturva, perustoimeentulotuki, asumistuki, opintotuki, vammaisetuudet ja vähimmäiseläkkeet.

Etuuskäsittely ja asiakaspalvelu hoidetaan palveluyksiköissä. Osa päätöksistä tehdään erikoistuneissa yksiköissä tai keskuksissa. Kela toimii eduskunnan valvonnassa. Sen hallintoa ja toimintaa valvovat eduskunnan valitsemat 12 valtuutettua ja heidän valitsemansa 8 tilintarkastajaa. Kelan toimintaa johtaa ja kehittää hallitus, jossa on 10 jäsentä.

Kelan toiminta-ajatus on: Kela turvaa väestön toimeentuloa, edistää terveyttä ja tukee itsenäistä selviytymistä.

Kelan organisaatio

*Eduskunnan valitsemat
** Eduskunnan vuodelle 2024 valitsemat

Kela vuonna 2024

Vuodenvaihteessa Kelan maksamiin eläkeisiin, vammaistukiin, toimeentulotukeen ja sotilasavustukseen tuli 5,9 %:n indeksikorotus. Myös elatustukea korotettiin. Muihin etuuksiin ei tehty indeksikorotusta.

Moniin keskeisiin Kelan etuuksiin tuli vuoden aikana Petteri Orpon hallitusohjelmassa linjattuja muutoksia. Kela viesti näistä muutoksista aktiivisesti asiakkailleen.

Vuoden alussa yksityisen sairaanhoidon Kela-korvausten kertasummat suurenvat niin, että Kela korvasi asiakkaille yksityislääkärin vastaanottokäynneistä 30 euroa ja videovastaanotosta 25 euroa. Kela seurasi koko vuoden kuukausitasolla, kuinka paljon yksityislääkärin vastaanoton kustannuksia korvattiin. Touku-kuussa Kela julkaisi sovelluksen, jossa voi vertailla yksityisen terveydenhuollon hintoja ja niiden kehitystä.

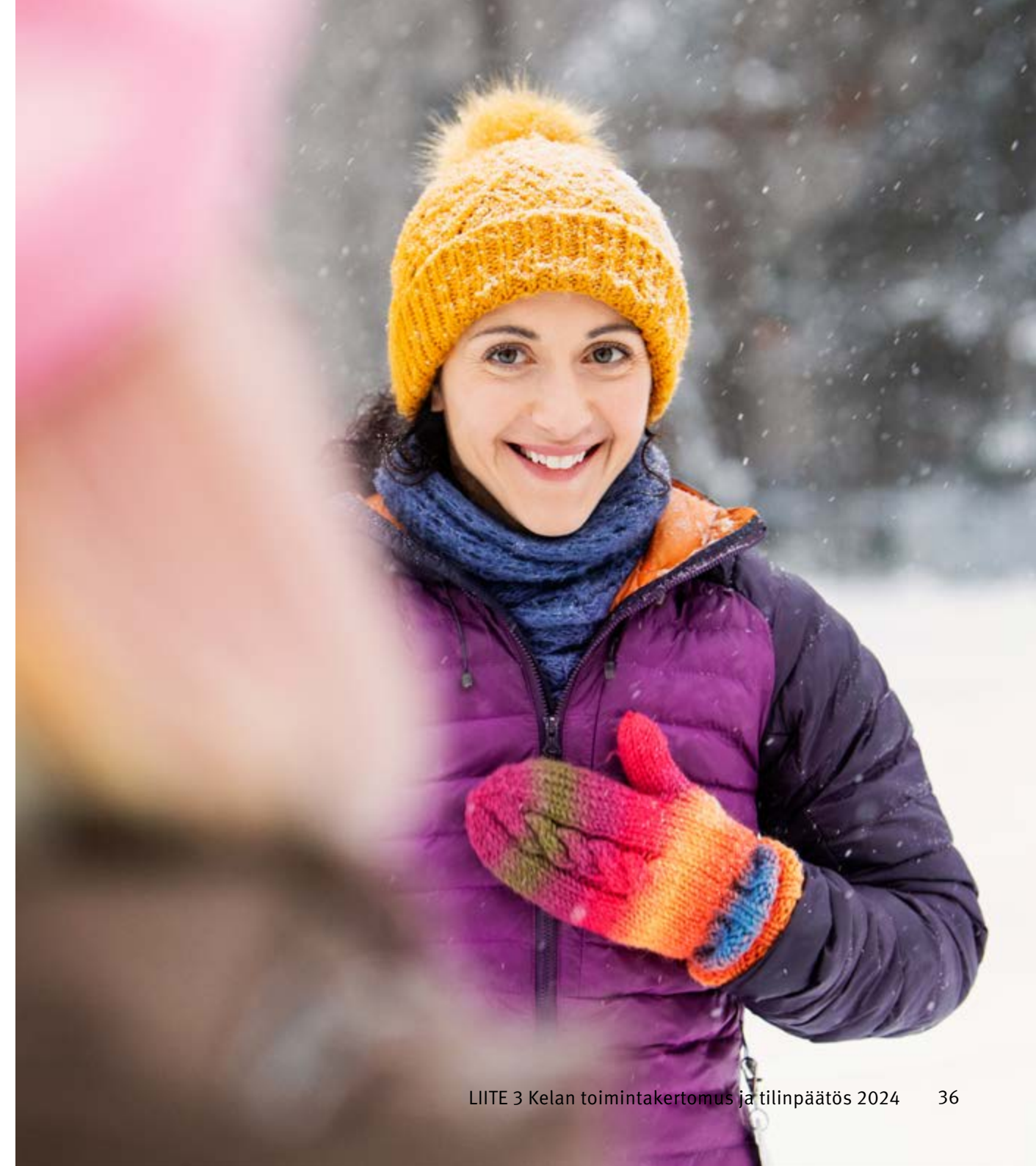
Työttömyysturvan omavastuu-aika pitenee vuoden alussa viidestä seitsemään päivään ja työttömyysturvassa otettiin käyttöön myös palkkatyöstä saatavan lomakorvauksen jaksoitus. Huhtikuussa työttömyysturvan 300 euron kuukausittainen suojaosa poistui.

Huhtikuun alussa myös yleisen asumistuen määrä pieneni ja asumistuen perusomavastuu kasvoi. Samalla perustoimeentulotuesta hyväksyttävälle asumismenoille asetettiin kuntakohtaiset enimmäismäärät.

Hallitus linjasi kehysriihessä, että kansaneläkkeen maksu ulkomaille tullaan lakkautamaan. Kela tiedotti aiheeseen liittyvistä muutoksista asiakkaille sitä mukaa, kun tieto siitä tarkentui. Lakimuutos astui voimaan 1.2.2025.

Kelan yhteiset strategiset tavoitteet vuodelle 2024 olivat ”Asiakkaamme saavat tarpeidensa mukaista palvelua” ja ”Luotamme henkilöasiakkaaseen”. Tavoitteita vietiin yksiköiden arkeen OKR-mallin avulla.

Hallitus asetti Kelalle 45 miljoonan euron toimintakuluihin kohdistuvan säästövelvoitteen vuosille 2025–2027 osana julkishallinnon säästöjä. Kela lähti toteuttamaan vaadittuja säästöjä välittömästi, vaikka samaan aikaan sosiaaliturvan muutokset työllistivät sitä runsaasti. Säästöjä haetaan vähentämällä määräaikaista henkilöstöä ja karsimalla toimitiloja.

Sosiaaliturvan laajamittaiset uudistukset alkoivat

Vuonna 2024 Kelan hoitamassa sosiaaliturvassa tapahtui mittavia uudistuksia ja painopiste muuttui huomattavasti verrattuna edellisiin hallituskausiin. Pääministeri Petteri Orpon hallitusohjelmassa linjatut sosiaaliturvan muutokset ja kevään 2024 kehysriihessä päätetyt lisäleikkaukset tulevat voimaan asteittain vuosina 2024–2028. Lainmuutoksilla oli merkittäviä vaikutuksia Kelan asiakkaiden elämään jo vuoden 2024 aikana, mutta leikkaukset voimistuvat vuonna 2025 ja muutokset jatkuvat koko hallituskauden.

Kelan aktuaari- ja talousasiantuntijat laativat ministe-

Euromääräisesti suurimmat muutokset kohdistuvat työttömyysturvaan, asumistukeen ja toimeentulotukeen.

riöille Kelan hoitamaa sosiaaliturvaa koskevat budjettilaskelmat sekä julkisen talouden suunnitelmaan liittyvät Kelan laskelmat. Ministeriöt hyödyntävät Kelan laskelmia laatiessaan talousarvio- ja lisätalousarvioesityksiä sekä julkisen talouden suunnitelmia. Ministeriöt ja Kela myös arvioivat lainsäädännön

valmistelussa vaihtoehtoisia malleja. Kela tarjosi tukeaan lainvalmistelutyöhön mm. etuuskohtaisiin vaikutusarviointeihin, etuuslainsäädännön yksityiskohtiin ja etuuksien maksamiseen liittyvissä asioissa.

Vuonna 2024 sosiaaliturvaa kehitettiin vuositason 70 miljoonan euron perhetukipaketilla. Lapsilisän yksinhuoltajakorotusta sekä neljännen ja viidennen lapsen lapsilisää korotettiin ja alle kolmevuotiaiden lapsilisään tehtiin lisäkorotus. Vuonna 2024 nostettiin korvauksia yksityislääkärien palkkioihin ja yksityishammaslääkärin tekemään suun perustutkimukseen. Näiden kustannusvaikutus oli noin 70 miljoonaa euroa.

Sosiaaliturvaetuuksien leikkaukset kohdistuvat eri etuuksiin vaiheittain

Tietyt kansaneläke- ja elinkustannusindeksiin sidotut rahamäärät jäädytettiin vuosien 2024–2027 ajaksi. Jäädytyksen vaikutuksena vuonna 2024 etuuksia leikattiin noin 200 miljoonaa euroa, ja vuonna 2027 vuosittainen vaikutus on noin 500 miljoonaa euroa. Jäädytys koskee työmarkkinatukea ja peruspäivärahaa sekä niiden korotusosia, kotihoidon tukea, sairausvakuutuslain vähimmäismääräisiä päivärahoja ml. kuntoutusraha, ammatillisen kuntoutuksen vähimmäismääräistä

päivärahaa, nuoren kuntoutusrahaa, opintorahoja, yleistä asumistukea sekä eläkkeensaajan asumistukea.

Euromääräisesti suurimmat muutokset kohdistuvat työttömyysturvaan, asumistukeen ja toimeentulotukeen. Lapsikorotusten ja työttömyysturvan suojaosat lakkautettiin 1.4.2024, mikä vähentää Kelan etuusmenoja vuositason yhteensä noin 170 miljoonalla eurolla. Toisaalta esimerkiksi ansioturvan työssäoloehdon pidentäminen, työssäoloehdon kertymisen lakkauttaminen palkkatuetusta työstä ja työttömyysturvan ikäsidonnaisista poikkeussäännöistä luopuminen lisäävät Kelan työttömyysturvamenoja kehyskauden loppupuolella vuositason noin 280 miljoonalla eurolla.

Työttömyysturvaan tulee useita muitakin muutoksia, kuten korotusosien poisto vuoden 2025 alussa. Tämä vähentää työttömyysturvamenoa noin 26 miljoonalla eurolla vuodesta 2026 alkaen. Työttömyysturvan leikkaukset lisäävät asumistuen ja toimeentulotuen menoja.

Vuoden 2023 aikana alkanut yleisen asumistuen saajamäärän reipas kasvu jatkui myös vuoden 2024 alkupuolella. Maaliskuussa saajia oli noin 22 000 enemmän kuin vuotta aiemmin, joista uusia ukrainalaisia asumistuen saajia oli noin 6 000. Huhtikuussa 2024 voimaan tulleet asumistuen leikkaukset ovat kuitenkin taittaneet saajamäärän kasvun varsin

nopeasti laskuun. Joulukuussa 2024 saajia oli jo noin 23 000 vähemmän kuin vuotta aiemmin. Selkeimmin lasku on näkynyt saajissa, joiden tuloista pääosa on ollut ansiotuloa. Tämän voidaan olettaa johtuvan pääasiassa ansiotulojen suojaosan poistumisesta. Vuoden 2025 alussa saajamäärän odotetaan laskevan noin 15 000:lla, kun asumistuen maksaminen omistusasunnoissa asuville lopetetaan.

Muutoksilla tavoitellaan yleiseen asumistukeen kokonaisuudessaan noin 410 milj. euron säästöjä. Perustoimeentulotuen vaikutus huomioiden tavoiteltava kokonaissäästö olisi noin 330 milj. euroa. Opiskelijat poistuvat yleisen asumistuen piiristä 1.8.2025 alkaen. Tämän seurauksena yleisen asumistuen menojen arvioidaan laskevan noin 400 miljoonaa euroa, mutta opiskelijoiden asumislisän ja perustoimeentulotuen vaikutukset huomioiden kokonaissäästö olisi noin 57 miljoonaa euroa.

Perustoimeentulotukea saavien kotitalouksien lukumäärä sekä keskimääräinen etuussumma kasvavat koko kehyskauden asumistuen ja työttömyysturvan leikkausten seurauksena sekä ensisijaisten etuuksien indeksijäädytysten vuoksi. Asumismenojen huomioimisen tiukennukset sekä toimeentulotuen kokonaisuudistus vähentävät menoja. Tilapäistä suojelua saavien kustannukset ovat kasvaneet ripeästi vuoden 2024 aikana.

Joulukuussa 2024 perustoimeentulotukea saavia kotitalouksia oli 10 700 enemmän kuin vuoden 2023 joulukuussa. Vastaavasti kotitalouden saama keskimääräinen tuki kuukaudessa kasvoi 487 eurosta 568 euroon. Joulukuussa 2023 perus-

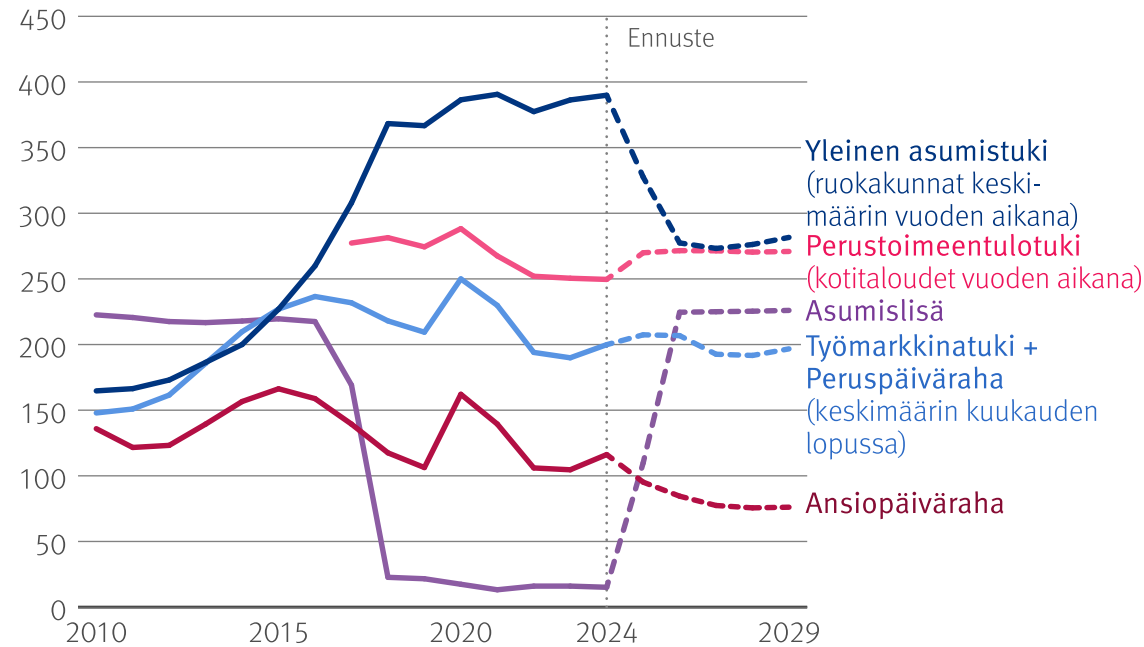

toimeentulotuen nettoetusmenot olivat 57,6 miljoonaa euroa. Vuoden 2024 joulukuussa menot olivat 74,0 miljoonaa euroa. Kasvusta yli kolmasosa eli 6,0 miljoonaa johtui tilapäistä suojelua saavien menojen kasvusta.

Sosiaali- ja terveydenhuollon vuotuinen rahoitus on yli 25 miljardia euroa. Orpon hallitus ei edeltäjistään poiketen pyri purkamaan monikanavarahoitusta. Yksityisten lääkäripal-

velujen Kela-korvauksia nostettiin 1.1.2024 lähtien, ja hallitusohjelmassa linjataan, että uusi Kela-korvausmalli tulee käyttöön vuoden 2025 alussa. Uudella korvausmallilla pyritään parantamaan palvelujen saatavuutta perusterveydenhuollossa. Kela-korvauksien korotus ja uusi korvausmalli ovat tilapäisiä toimia, joihin on osoitettu neljän vuoden aikana yhteensä 500 miljoonaa euroa.

Työttömyysturvan, asumistuen ja toimeentulotuen saajat 2010–2029

Nuoren kuntoutusrahan ja ammatillisen kuntoutuksen ajalta maksettavan kuntoutusrahan vähimmäismäärä laskettiin samaan kuin muussa kuntoutuksessa ja ammatillisen kuntoutuksen ajalta maksettavan kuntoutusrahan korotus poistettiin 1.1.2024 alkaen. Työtulovakuutukseen kohdistuu lisää säästöjä vuosituloihin perustuvan sairauspäivärahan ja kuntoutusrahan leikkauksen muodossa vuodesta 2025 alkaen.

Vuonna 2025 ikäraja nousee kansaneläkkeissä, takuueläkkeessä, kuntoutus- ja kuntoutusrahaetuuksissa, sairauspäivärahassa ja vammaisetuuksissa. Nuoren ammatillisen kuntoutuksen on valmisteilla muutoksia. Syksyllä 2025 alkaa kokeilu pienituloisille asiakkaille, joilla lääkekatto täyttyy yhdellä ostokerralla.

Julkisen velan kasvu haastaa edelleen Kelan toimintaympäristöä

Koronakriisi ja Ukrainan sodan seuraukset kasvattivat merkittävästi julkista velkaa. Julkisen talouden sopeutuksesta huolimatta vuoden 2024 heikko työllisyyskehitys ja niukka talouskasvu johtivat velan kasvun lisääntymiseen. Ennusteiden mukaan julkisen talouden

heikentyminen olisi ilman kriisejäkin alkanut 2020-luvun alkuvuosina.

Vuonna 2024 inflaatio laski selvästi verrattuna kolmeen edeltävään vuoteen. Joulukuussa 2024 inflaatio oli 0,7 %. Inflaatiokehityksestä huolimatta kuluttajien ostovoima laski edelleen. Korkotason laskusta huolimatta talouskasvu jäi vuonna 2024 hyvin niukaksi. Esimerkiksi rakennusteollisuus ei ole vielä elpynyt. Edellisvuosien nopea korkotason nousu kurjisti erityisesti Suomen taloutta verrattuna useisiin muihin EU-maihin nähden. Vuonna 2025 talouskasvun odotetaan kasvavan nopeammin.

Sosiaaliturvan suurimmat haasteet liittyvät erityisesti talous- ja työllisyyskehitykseen sekä siitä johtuvaan paineeseen pienentää julkisia menoja. Työllisyysaste laski ja työttömyysaste nousi. Työttömyysaste oli vuoden 2024 marraskuussa 8,1 % kun vastaavana ajankohtana vuonna 2023 se oli 6,8 %. Pitkään työttömänä olleiden määrä kääntyi keväällä 2023 jälleen kasvuun parin vuoden positiivisen kehityksen jälkeen. Marraskuussa 2024 yli vuoden työttömänä olleita oli jo 102 600. Vuonna 2024 työvoimapula uhkasi edelleen erityisesti sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden toimintakykyä.

Suomessa vanhusväestön määrä kasvaa, työikäisen väestön osuus pienenee ja syntyvyys pysynee alhaisena. Ikääntymisen ja lisääntyvän medikalisaation seurauksena erityisesti sosiaali- ja terveydenhuollon kustannukset kasvavat. Tarvittaisiin enemmän työllisiä ja vähemmän työttömiä, jotta julkinen talous olisi tasapainossa. Vuoden 2024 sosiaaliturvaan kohdistuvat leikkaukset kannustavat työllistymään kokoaikaisesti, mutta suojaosien poisto vähentää kannusteita osa-aikatyön tekemiseen. Nähtäväksi jää, miten eläkeputken poistamisella, sosiaaliturvan leikkauksilla ja muilla toimilla saadaan lisättyä väestön työvuosia.

Työkyvyn ylläpitämisellä työterveyshuollon ja kuntoutuksen avulla voi olla ratkaiseva merkitys ikääntyvien työllisyysasteen nostamisessa. Toisaalta työelämän vaatimusten koventuminen ja varhaisten eläkereittien sulkeminen asettavat vaatimuksia uusille hyvinvointialueille, kuntoutusjärjestelmälle ja työterveyshuollolle. Vuoden 2024 aikana erityisesti nuorten työhyvinvoinnin heikentyminen ja mielenterveysperusteisten sairauspäivärahojen kasvu herätti edelleen keskustelua.

Työperäinen maahanmuutto on ollut Suomessa vähäisempää kuin esimerkiksi muissa Pohjoismaissa. Samalla maahanmuuttajien työmarkkina-asema on Suomessa edelleen heikko verrattuna muuhun väestöön. Maahanmuuttajien heikompi työllisyys ja pienituloisuus lisäävät etuuksien tarvetta. Tutkimuksen mukaan vieraskielisten nuorten sosiaaliturvan tarve ei kuitenkaan ole lisääntynyt. Maahanmuuttajien työllisyysaste on noussut viime vuosina.

Miten sosiaaliturva uudistuu 2020-luvulla?

Sosiaaliturvakomitean toinen kausi alkoi loppuvuodesta 2023, ja STM asetti arviointi- ja selvitysryhmän komitean työn tueksi. Kelan asiantuntijat ovat mukana ryhmässä. Komitea aloitti työssä alkuvuodesta 2024 käsittelemällä sosiaaliturvan tasoja ja eri etuuksien ja palvelujen vastaavuutta ihmisten elämäntilanteisiin. Komiteatyön lisäksi hallitusohjelman sosiaaliturvaan kohdistuvat muutostarpeet vaikuttavat uudistuksen etenemiseen.

Kelan kehittämisehdotus yhden hakemisen mallista etenee yleistuen valmistelussa. Uudistuksen tavoitteena on aikaansaada yksi yleistuki, joka sisältää perusosan elämiseen, asumisosan asumiseen ja harkinnanvaraisen osan viimesijaiseksi turvaksi. Yleistuki vähenee työtulojen noustessa suoraan viivaisesti, joten käteen jäävä tulo on ennakoitavaa ja työnteon kannattaa nykyistä paremmin. Yleistuen valmistelu etenee vaiheittain. Vuonna 2025 valmistuu hallituksen esitys yhden hakemuksen mallista.

Kelan tietojen hyödyntämistä voidaan edistää laajentamalla ja parantamalla Kelan tiedonsaantioikeuksia.

Toimeentulotukilain kokonaisuudistusta valmisteleva työryhmä sai työnsä päätöksen vuoden 2024 loppuun mennessä. Työryhmä on käsitellyt muun muassa sitä, miten toimeentulotuen velvoittavuuden toteutumista voidaan vahvistaa. Opintotuen kokonaisuudistusta valmistelevan työryhmän toimikausi päättyy tammikuussa 2025. Kokonaisuudistuksen tavoitteena on turvata tuen tason riittävyys päätoimiseen opiskeluun, kannustaa tutkinnon suorittamiseen tavoiteajassa ja parantaa opintolainojen turvallisuutta sekä selkeyttää järjestelmää ja helpottaa toimeenpanoa.

Kela tukee sosiaaliturvauudistuksen toteuttamista asiantuntija- ja tutkimustyöllä sekä tietovarantoja hyödyntämällä. Kela osallistuu myös uudistustyössä tarvittavien laskelmien tekemiseen.

Kelan tavoitteena on myös kehittää asiakasymmärrystä ja -prosesseja yhdessä kumppanien kanssa. Kela on käyttänyt entistä aktiivisemmin rekistereihin kertynyttä aineistoa palvelujensa kehittämiseksi.

Hyvinvointialueet aloittivat toimintansa vuoden 2023 alusta, ja vuoden 2025 alussa vastuu TE-palvelujen järjestämisestä siirtyi kunnille. Kela osallistuu valtakunnallisena toimijana soite-uudistuksen ja TE-palvelujen edistämiseen tietopalvelujen avulla ja myös toimeenpanijan roolissa yhdessä hyvinvointialueiden ja TE-keskusten kanssa.

Kelan tietojen hyödyntämistä voidaan edistää laajentamalla ja parantamalla Kelan tiedonsaantioikeuksia. Tiedonsaantioikeuksien laajentamisen lakiesitys valmistuu vuoden 2025 aikana.

Asiakaspalvelua ja etuustoimintaa kehitettiin asiakaskokemus edellä

Haluamme tarjota hyvää asiakaspalvelua ja kehittää palveluitamme. Olemme panostaneet asiakaskokemuksen kehittämiseen entistä systemaattisemmalla asiakasymmärrystyöllä. Asiakasymmärrys on eri tietojen pohjalta muodostettu näkemys asiakkaiden tarpeista, odotuksista sekä palvelujen käytöstä ja niihin liittyvistä haasteista.

Kelan asiakkaita ovat lähes kaikki Suomessa asuvat. Jotta pystymme tuottamaan palvelua, joka vastaa asiakkaan tarpeisiin, on tärkeää tuntea erilaiset asiakasryhmät. Haluamme kehittää toimintaamme myös entistä vahvemmin yhteistyössä asiakkaiden ja kumppaneiden kanssa.

Virtuaalisesti toimiva Kelan asiakasyhteisö avautui maaliskuussa 2024. Vuoden loppuun mennessä yhteisöön oli liittynyt jo melkein 1500 jäsentä. Asiakasyhteisö mahdollistaa jatkuvan ja systemaattisen asiakkaiden osallistamisen Kelan toiminnan kehittämiseksi. Asiakasyhteisössä vuonna 2024 toteutetut tutkimukset ovat liittyneet Kelaan kohdistuviin mielikuviin, asiakkaiden kokemuksiin kohtaamista Kelan palveluissa, nuorten elämäntilanteisiin ja palvelutarpeisiin sekä yhden hakemisen malliin. Asiakasyhteisön kautta saatua tietoa hyödynnetään yhdessä muun palaute- ja tutkimustiedon kanssa asiakaslähteisten palvelujen kehittämisessä.

Palveluja kehitettiin kaikissa asiointikanavissa

Asiakkaiden kohtaaminen on Kelan perustehtävän ydintä, ja osana asiakaskokemuksen kehittämistä Kelan asiakaskohtaamisen malli uudistettiin vuonna 2024. Mallin tavoitteena on tukea entistä paremmin asiakaslähtöisyyttä ja asiakkaan kokonaistilanteen yksilöllistä huomioimista. Sama asiakaskohtaamisen malli ohjaa toimintaa sekä hakemusten käsittelyssä että asiakaspalvelussa.

Kelan palveluita ja palvelukanavia kehitetään jatkuvasti. Asiakkaat tarvitsevat eri elämäntilanteissa erilaisia palveluita ja palvelukanavia. Kelan palvelukanavia käyttävät henkilöasiakkaiden lisäksi myös kumppanit sekä työnantajat, jotka hoitavat työntekijöidensä sosiaaliturvaan liittyviä asioita.

Kela.fi-verkkopalvelun henkilöasiakkaiden sisältöjä uudistettiin uuden elämäntilannelähtöisen konseptin pohjalta. Vuoden 2024 aikana valmistui yhdeksän uutta osiota. Kela.fi:hin tuotettiin myös uudenlaisia, asiakkaiden elämän muutostilanteisiin soveltuvia sisältöjä. Asiakaspalaute uudistuksista oli positiivista ja kävijöiden antama arvosana sivustolla nousi.

Kela.fi-verkkopalvelussa julkaistiin palvelupisteiden haku, joka helpottaa Kelan omien palvelupisteiden ja kuntien asiointipisteiden löytämistä. Uusi kuntoutuksen palveluntuottajahaku julkaistiin loppuvuodesta ja vuoden 2025 aikana sen käyttöä laajennetaan.

Henkilöasiakkaiden OmaKela-asiointipalveluun valmistui uusia verkkohakemuksia ja asiakkaiden asiointia sujuvoitettiin entisestään. Asiakkaille julkaistiin uudistettuja hakemuksia mm. sotilasavustuksesta, nuoren kuntoutusrahasta ja päätöksestä valittamisesta. Äitiysavustusta ja vanhempainpäivärahoja voi nyt hakea yhdellä hakemuksella. Toimeentulotukiasiakkaiden laskujen toimittamista selkeytettiin. Asiakkaita kannustettiin valitsemaan paperiton asiointi, ja yli miljoona asiakasta on jo valinnut paperittoman Kela-asioinnin. Asiakkaille näytetään päätökset aiempaa pidemmältä ajalta OmaKelassa. Uutena palveluna tuli mahdollisuus asioida saamen kielillä, sekä toimittaa hakemuksia ja liitteitä saameksi.

Puolesta asioinnin määrät kasvoivat edellisvuoteen verrattuna; huoltajat ja valtuudella asioivat ovat löytäneet OmaKelan palvelut. Myös yksityiset edunvalvojat ja edun-

valvontavaltuutetut voivat nyt asioida OmaKelassa. Vuokranantajille julkaistiin oma asiointipalvelu. Palvelussa voi mm. tehdä vuokravakuuden realisointihakemuksen ja lähettää liitteitä.

Sosiaalisen median kanavissa aktiivista vuoropuhelua

Chattirobotin kehitystyö jatkui vuonna 2024. Kelan chattirobotti Kela-Kelpo (FPA-Folke) oppi vastaamaan asevelvollisten etuuksiin liittyviin kysymyksiin. Kela.fi:ssä toimiva Kela-Kelpo oppi myös kartoittamaan työttömän asiakkaan elämäntilannetta ja antamaan tilanteeseen liittyviä neuvoja ja ehdottamaan tilanteeseen mahdollisesti sopivia etuuksia yleisellä tasolla. Kela-Kelpon ja Fpa-Folken kanssa käytiin yhteensä 114 000 keskustelua.

Kelan sosiaalisen median kanavissa käytiin asiakkaiden kanssa aktiivista vuoropuhelua ja kehitettiin erityisesti sosiaalisen median äänensävyä asiakaspalvelun ja viestinnän yhteistyönä. Äänensävyllä rakennetaan luottamusta ja vahvistetaan positiivista asiakaskokemusta.

Asiakkaiden lähettämien viestien määrä Kelan sosiaalisen median kanavissa kasvoi noin 13 000:een. Erityisen paljon kasvua oli Jodelissa, jossa Kysy Kelalta -kanava muuttui paikallisesta valtakunnalliseksi.

Vuonna 2024 etuuksista tehtiin paljon muutosviestintää, joka keräsi runsaasti kommentteja sosiaalisessa mediassa. Muutosviestinnässä on tehty tärkeää yhteistyötä Kelan asiakaspalvelun ja viestinnän kesken niin, että yhdellä somessa annetulla vastauksella on voitu tavoittaa tuhansia ihmisiä.

Kela kehittää saamenkielisten palvelujaan yhteistyössä saamelaiskäräjien kanssa. Vuotuisissa yhteistyöneuvotteluissa tarkastellaan kehittämistavoitteita. Kela on esimerkiksi kehittänyt saamenkielisen asioinnin tilastointia ja aloittanut saamelaisten kuntoutuksen kehittämishankkeen. Loppuvuodesta asiointimahdollisuudet saamenkielistä asiointipalvelussa laajenivat yhä useampiin etuuksiin. Palvelujen kehittämistyötä tehdään yhdessä Mii ovtas -viranomaisverkostossa.

Palvelupisteiden ja puhelinpalvelun asiointimäärät pysyivät edellisvuoden tasolla

Kela palvelee 115:ssa palvelupisteessä. Samoissa tiloissa kumppanien kanssa toimitaan näistä noin 40 pisteessä.

Kela on tiivistänyt kumppaneiden kanssa tehtävää palvelu- ja tilayhteistyötä myös omissa hankkeissaan mm. Porissa ja Seinäjoella. Tavoitteena on koota palveluita yhteen ja tiivistää toimijoiden välistä yhteistyötä, jolloin pystymme parantamaan asiakkaiden palvelukokemusta. Uusi Kelan, Satakunnan hyvinvointialueen ja Porin kaupungin yhteinen palvelupiste avattiin asiakkaille syyskuussa 2024.

Paikkakunnilla, joilla palvelupiste suljettiin vähäisen asiointimäärän takia, palvelu turvattiin esimerkiksi yhteistyössä kuntien kanssa tai etäpalvelulla. Kela-asioita oli mahdollista hoitaa 281:ssä yhteistyökumppanin toimipisteessä. Näitä olivat esimerkiksi asiointipisteet, Ohjaamot, palvelukeskukset ja Lapin Virtu-pisteet. Yhteistyö lisääntyi runsaasti edelliseen vuoteen verrattuna.

Palvelupisteiden asiakasmäärät ja puhelinasiointien määrät pysyivät edellisvuoden tasolla. Vuonna 2024 palvelupisteissä asioitiin noin 0,7 miljoonaa kertaa, joista 13,5 % ajanvarauksella. Ajanvarausten osuus palvelupisteasioinnista nousi hieman. Puhelinpalvelussa asioitiin noin 2,2 miljoonaa kertaa. Jotta asiakkaiden ei tarvitse jonottaa, puheluista hoidetaan suuri osa takaisinsoittopalvelun kautta. Vuonna 2024 takaisinsoittona hoidettiin 59,4 % puheluista. Puhelinajanvarauksen kautta hoidettiin 58 971 puhelua.

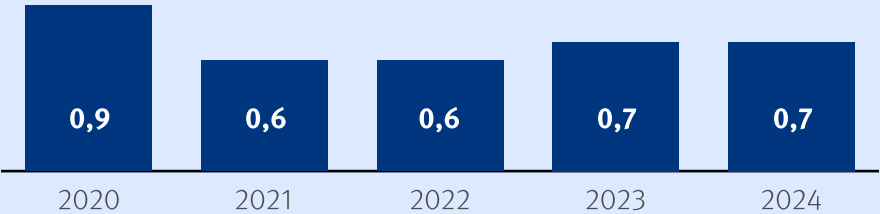
Vuonna 2024 henkilöasiakkaiden käyntejä Kelan verkkosivuilla oli 43,6 miljoonaa, ja asiakkaat asioivat tunnistautuneina OmaKelassa 43,6 miljoonaa kertaa. OmaKannassa henkilöasiakkaiden asiointeja oli 37,8 miljoonaa. Kela lähetti vuoden aikana myös 10,0 miljoonaa kirjettä, ja suorakorvauksella asiakkaiden asioita hoidettiin 37,3 miljoonaa kertaa.

Asiakkaat ovat olleet tyytyväisiä Kelan henkilökohtaiseen palveluun.

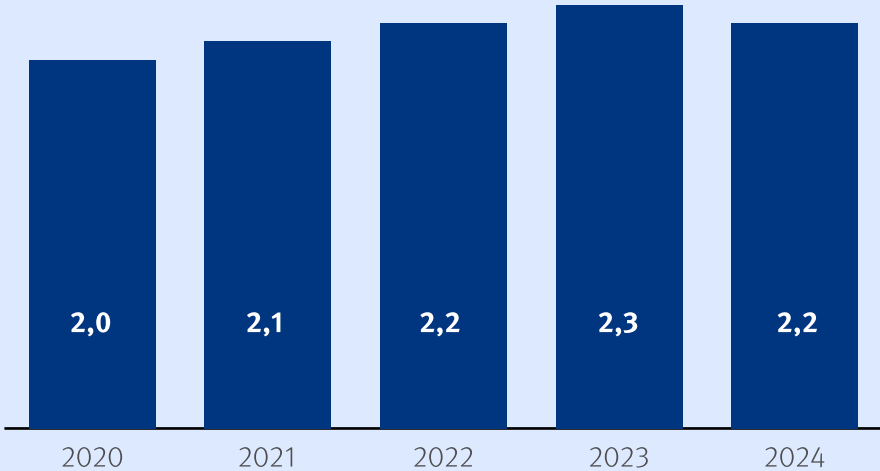
Kelassa seurataan säännöllisesti asiakkaiden tyytyväisyyttä palveluihin. Asiakkaat ovat olleet tyytyväisiä Kelan henkilökohtaiseen palveluun. Palvelupisteiden asiakkaat antoivat asteikolla 0–10 arvosanaksi keskimäärin 9,1. Kelan puhelinpalvelun arvosanan keskiarvoksi muodostui 8,9. Myös

puhelinajanvarauksen tyytyväisyys oli hyvä, 8,9. Sähköisen asiointipalvelu OmaKelan saamien arvioiden keskiarvo oli 7,4 ja Kela.fi-sivuston 6,7. Asiakkaan tyytyväisyys Kela-asioiden hoitoon kokonaisuutena päätöksen saamisen jälkeen oli 7,0.

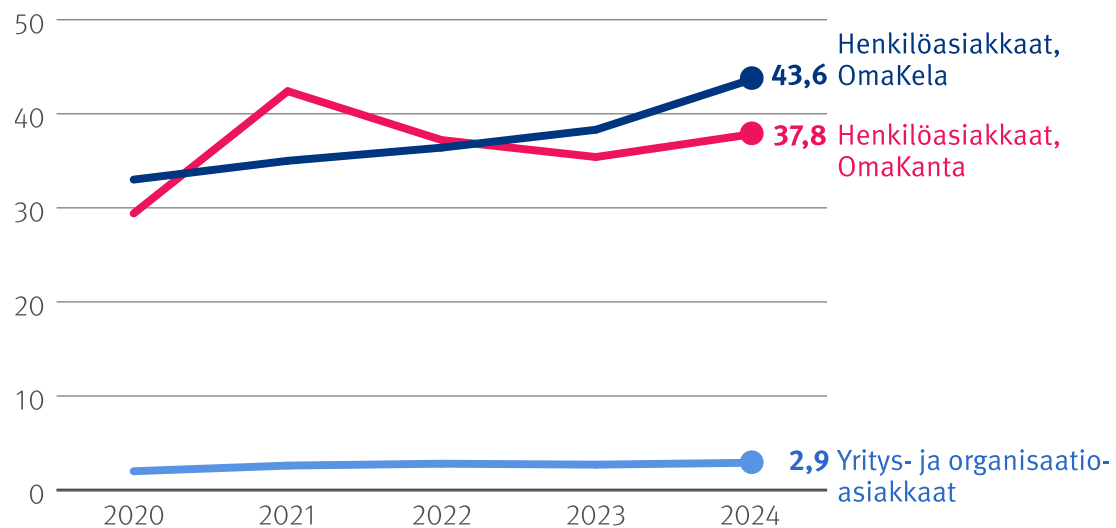
Toimistoasiointit, miljoonaa

Vastatut puhelut, miljoonaa

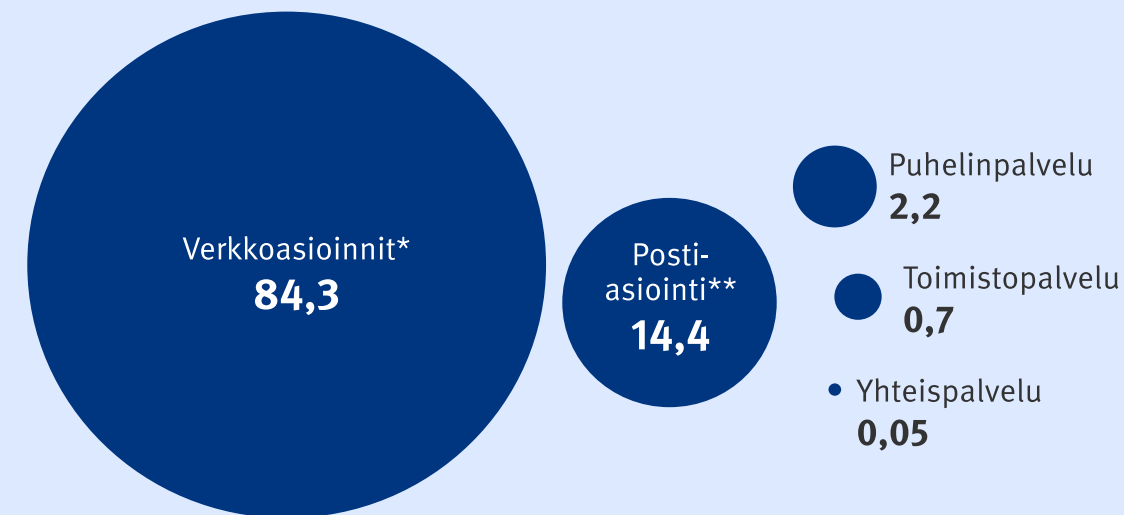

Verkkoasioinnit*, miljoonaa

*Verkkopalveluihin tehtyjen tunnistettujen kirjautumisten määrä.

Eri palvelukanavien käyttö vuonna 2024, miljoonaa

*Tunnistautumiset: henkilöasiakkaat, OmaKela (43,6 milj.); henkilöasiakkaat, OmaKanta (37,8 milj.) ja yritys- ja organisaatioasiakkaat (2,9 milj.).

**Kelan lähettämät kirjeet (10,0 milj.) ja Kelaan saapuneet skannatut ja muut asiakirjat (4,4 milj.)

Paperipostin määrää vähennettiin onnistuneesti

Asiakas voi valita OmaKelassa, että hän saa pelkästään sähköisesti kaikki sellaiset asiakirjat, jotka on mahdollista toimittaa sähköisesti. Jos asiakas on valinnut luopuvansa paperipostista, hänelle lähetetään sähköposti tai tekstiviesti, kun asiakirja on luettavissa OmaKelassa.

Paperipostista luopuneiden asiakkaiden määrä nousi nopeasti miljoonaan, kun OmaKelassa tarjottiin paperittoman valinnan tekeminen entistä helpommaksi syyskuun lopusta alkaen. Syyskuun lopusta lähtien OmaKelaan kirjautuessa on näytetty kohdennettu valintaikkuna paperittomasta vaihtoehdosta niille asiakkaille, joilla yhteystiedot ovat kunnossa ja jotka ovat antaneet luvan viestien lähettämiseen OmaKelassa. Näitä asiakkaita on yhteensä noin 400 000.

Kaikissa sosiaaliturvan muutoksissa Kela pyrki vaikuttamaan siihen, että muutokset toteutetaan sujuvasti ja järkevässä aikataulussa.

Paperiton vaihtoehto näkyy OmaKelan lisäksi edelleen laajasti asiakkaille. Kelasta lähteävissä kirjekuorissa kerrotaan paperipostista luopumisesta. Kelan sosiaalisen median kanavissa aihetta nostetaan säännöllisesti ja kela.fi-sivut ohjeistavat asiakasta aiheessa.

Yleistuen valmistelu käynnistyi

Hallitusohjelmaan kirjatun yleistuen valmistelu käynnistyi keväällä 2024 STM virkatyöryhmän työnä. Työryhmän kokoonpano on laaja-alainen ja siinä on edustajat myös Kelasta. Työryhmä kokoontui vuonna 2024 säännöllisesti. Yleistuen valmistelu etenee vaiheittain. Ensimmäinen tavoite on yhdistää Kelan maksamat työttömyysetuudet (työmarkkinatuki ja peruspäiväraha) ja valmistella ns. ensivaiheen yleistuki kevään 2025 puoliväliriiheen mennessä. Lain on suunniteltu tulevan voimaan vuonna 2026. Peruspäivärahaa maksettiin vuonna 2024 noin 83 000 henkilölle ja työmarkkinatukea noin 240 000 henkilölle, joten ensivaiheen yleistuki tulee vaikuttamaan noin 320 000 työttömän etuuteen.

Sosiaaliturvan muutoksiin valmistautuminen ja toimeenpano

Kaikissa sosiaaliturvan muutoksissa Kela pyrki vaikuttamaan siihen, että muutokset toteutetaan sujuvasti ja järkevässä aikataulussa. Kela viestii muutoksista ennakkoivasti, monikanavaisesti ja monikielisesti asiakkaille, kumppaneille

ja sidosryhmille. Kela osallistui aktiivisesti vuoden 2024 aikana toimeentulotuen kokonaisuudistuksen ja opintotuen kokonaisuudistuksen valmisteluun.

Vuoden 2024 aikana Kelassa jatkettiin jo hallitusohjelmassa linjattujen muutosten valmistelua ja toimeenpanoa. Huhtikuun 2024 alussa tuli voimaan toimeentulotuen lainmuutos, jossa asumismenojen kuntakohtaisten enimmäismäärien perusteet nostettiin lain tasolle. Enimmäisrajoista säädetään valtioneuvoston asetuksella. Muutos kavensi Kelan harkinnan käytön mahdollisuuksia ja herätti asiakkaisissa paljon kysymyksiä. Kela ei velvoita ketään muuttamaan, mutta asiakas voi joutua maksamaan asumismenoistaan enemmän kuin aikaisemmin.

Työttömyysturvan omavastuu-aika piteni vuoden alusta viidestä seitsemään päivään ja käyttöön otettiin palkkatyöstä saatavan lomakorvauksen jaksotus. Työttömyysturvan 300 euron kuukausittainen suojaosa ja työttömyysturvan lapsikorotukset poistuivat huhtikuussa. Elokuussa lakkautettiin vuorotteluvapaakorvaus ja aikuiskoulutustuki. Syyskuussa tuli voimaan useita työttömyysturvan muutoksia, muun muassa palkansaajan työssäoloaika piteni 12 kuukauteen ja työssäoloaika euroistettiin eli muutettiin tuloperusteiseksi.

Vuoden 2024 alusta nuoren kuntoutusrahan ja ammatillisen kuntoutuksen ajalta maksettavan kuntoutusrahan määrä pieneni. Kuntoutusraha määräytyy kuntoutuksen lajista riippumatta samoin perustein myös silloin, jos kuntoutusrahan määrä on suurempi kuin vähimmäismäärä. Lisäksi yleinen asumistuki

pieneni 1.4.2024 alkaen, kun tuen korvausprosentti pieneni ja perusomavastuu suureni.

Valtion taloutta tasapainottavien säästöjen lisäksi Kelaissa toimeenpantiin myös etuuksien määriä korottavia muutoksia. Vuoden 2024 alusta suureni opintorahan huoltajakorotus ja elokuun alusta opintolainojen valtiontakauksen määriä suurennettiin. Myös Kela-korvausten määrää yksityislääkärikäynneistä korotettiin. Monilapsisten perheiden lapsilisiä ja yksinhuoltajakorotusten määrää korotettiin 1.1.2024 alkaen ja alle 3-vuotiaasta lapsesta saatavaa lapsilisää 1.4.2024 alkaen.

Heikon taloustilanteen vuoksi Orpon hallitus päätti kevään 2024 kehysriihessä useista uusista säästötoimenpiteistä, jotka kohdistuvat Kelan toimeenpanemiin etuuksiin, ja jotka tulevat voimaan 1.1.2025 alkaen tai myöhemmin. Näitä ovat muun muassa kansaneläkkeen, takuueläkkeen, sairauspäivärahan ja kuntoutusrahan ikärajan korottaminen 16 vuodesta 18 vuoteen ja kansaneläkkeen maksamisen lopettaminen ulkomaille. Eläkkeensaajan asumistuessa korotetaan lisäomavastuuprosenttia ja omaisuudesta laskettavan tulon määräytymisprosenttia. Lisäksi eläkkeensaajan asumistukeen vaikuttavia omaisuusrajoja lasketaan, ja yleiseen asumistukeen palautetaan varallisuusharkinta eli osa ruokakunnan omaisuudesta vaikuttaa tuen määrään 1.1.2025 alkaen. Jo aiemmin on päätetty lakkauttaa omistusasuntoon myönnettävä yleinen asumistuki. Opiskelijat poistetaan yleisen asumistuen piiristä asumislisään 1.8.2025 alkaen. Samasta ajankohdasta lukien koulumatkatukioikeus rajataan vain maksuttoman koulutuksen opiskelijoille.

Vuoden 2024 aikana valmisteltiin muita myös muutoksia sairaanhoitokorvauksiin, mutta lainsäädännön muutokset eivät edenneet eduskunnassa.

Vuoden 2024 aikana Kela aloitti Kela-luoton valmistelun ja vuoden 2025 täydentävässä talousarviossa myönnettiin 2,5 miljoonan euron rahoitus Kela-luoton kokeiluun. Kokeilussa Kela-luottoa myönnetään pienituloisille helpottamaan lääkekorvausten vuosiomavastuun maksamista.

Syntyvyyden lasku vaikutti äitiyspakkauksen menekkiin ja tarjouskilpailuun otettiin mukaan pallo

Kela päätti keskeyttää lokakuussa vuoden 2026 äitiyspakkauksen tuotteiden tarjouskilpailun korjatakseen hankittavaa määrää pienemmäksi syntyvyyden laskun vuoksi. Uusi kilpailutus korjatulla määrällä julkaistiin muutama päivä keskeytyksen jälkeen. Äitiyspakkausten menekkiä on ollut hyvin haastavaa arvioida, sillä se tehdään noin puolitoista vuotta ennen arviointia pakkauksen jakamisen aloittamista. Ennustettavuutta hankaloittivat myös koronavuodet, jolloin syntyvyys poikkeuksellisesti kasvoi huomattavasti.

Hallitusohjelmaan kirjattiin, että äitiyspakkaukseen tulee sisällyttää pallo. Kela on pyytänyt tarjousta pallosta vuoden 2026 äitiyspakkauksen tarjouskilpailussa. Pallo rahoitetaan Suomi Liikkeelle -ohjelmasta.

Kela on valmiina TE2024- ja KOTO2024-uudistuksiin

TE2024-uudistuksen tavoitteena on luoda palvelurakenne, joka edistää parhaalla mahdollisella tavalla työntekijöiden nopeaa työllistymistä ja lisää työ- ja elinkeinopalvelujen tuottavuutta, saatavuutta, vaikuttavuutta ja monipuolisuutta. Kelassa valmistauduttiin TE2024-uudistuksen mukanaan tuomiin muutoksiin suunnittelemalla TYM-palvelun toteuttamista ja roolituksia palvelun tuottamiseen osallistuvien asiantuntijoiden kesken. Työllisyysalueiden kanssa tehtiin paikalliset sopimukset, jotka ohjaavat palvelun järjestämistä yhteisille asiakkaille. Lisäksi sovittiin työvälineisiin ja tietojen käsittelyyn sekä luovuttamiseen liittyvistä linjauksista, jotka tukevat asiakkuuksien hoitamista Kelan ja kumppaneiden välillä. Työttömyystuen maksamiseen liittyen varmistettiin, että työvoimapoliittisten lausuntojen toimittaminen sujuisi keskeytysettä myös muutoksen voimaan tultua.

KOTO24-uudistuksen tavoitteena on vahvistaa maahanmuuttaneiden työllisyyttä, työllisyyttä tukevia valmiuksia, kielitaitoa ja osallisuutta yhteiskuntaan. Kela on etuuksineen osa kotoutumisen edistämisen kokonaisuutta ja kotoutuminen edellyttääkin tiivistä yhteistyötä toimijoiden välillä.

Kela on painottanut valmistautumisesaan kumppaniyhteistyössä tarvittavaa tietoa. Kela tuotti kumppaniyhteistyössä hyödynnettävien infomateriaalin lisäksi kotoutumista koskevan oman sivun kela.fi:hin kotoutumisen toimijoille ja on mm. osallistunut Integriton-tapahtumaan parantaakseen yhteistyötä kumppanien kanssa. Osana KOTO24-uudistusta Kela on myös tuottanut materiaalia hyödynnettäväksi yhteiskuntaorientaatiossa ja Suomeen muuttaneille tarjottavassa perustietopakettissa. Lisäksi Kela on valmistautunut välittämään kunnille ja hyvinvointialueille tietoa maahanmuuttaneiden asiakkaiden etuuksista kotoutumisen edistämistä koskevassa laissa määritellyllä tavalla.

Tiedon liikkuvuus ja digitalisaatio

Petteri Orpon hallitusohjelman tavoitteena oli toteuttaa lainsäädäntömuutoksia, joilla uusia teknologioita ja digitalisaatiota voidaan hyödyntää täysimääräisesti julkishallinnon toiminnassa. Tavoitteen saavuttamiseksi hallitus käynnisti julkisen hallinnon digitalisaatioon kytkeytyvän uudistusohjelman, jossa tunnistetaan ja kumotaan digitalisaatiota estävät tai vaikeuttavat säädökset. Kela osallistuu hankkeen työhön.

Digitalisaation ja tiedon liikkuvuuden esteitä kartoitettiin avoimella kyselyllä julkisen hallinnon toimijoille sekä kahdenvälisillä keskusteluilla alkuvuodesta 2024. Hankkeen tarkastelun kohteiksi valikoitui pääteemoja, joihin liittyviä ongelmia ja ratkaisumalleja työstettiin syksyn 2024 aikana. Pääteemat olivat:

- Viranomaisten tiedon vaihto ja erillisyyssperiaate. Tavoitteena oli muodostaa käsitys siitä, minkälaisia konkreettisia käytännön haasteita viranomaisten erillisyyssperiaate asettaa tiedon liikkuvuudelle ja voidaanko esteitä poistaa esimerkiksi muokkaamalla olemassa olevia tiedonluovutussäännöksiä.
- Digivalmis lainsäädäntö. Tavoitteena oli laatia menetelmä lainsäädännön digikypsyyden arvioimiseksi ja varmistamiseksi sekä varmistaa, ettei olemassa oleva tai valmistettava lainsäädäntö estä hallinnon digitalisaatiota.

Pääteemojen avaamiseksi tarkasteltiin kolmea osa-aluetta – automaatiota, pilvisiirtymää ja viranomaisaloitteista toimintaa – esimerkkien kautta. Kela osallistui erityisesti automaation lisäämiseen neuvonnassa ja päätöksenteossa liittyvien ratkaisuehdotusten valmisteluun. Neuvontaosuudessa kysymys oli erityisesti tekoälyn hyödyntämisestä neuvontapalvelujen tuottamisessa. Automaattisen päätöksenteon kohdalla tarkasteltiin Kelan tarpeita etuustyössä ja mahdollisuutta luovuttaa tilitietoja suoraan sähköisesti tullin ylläpitämästä rekisteristä.

Kohdealueet, joiden valmisteluun Kela erityisesti osallistui ovat asiakasnäkökulmasta merkittäviä. Tekoälypohjaisten ratkaisujen mahdollistaminen tuottaisi palveluja nopeammin ja tehokkaammin sekä mahdollistaisi henkilöresurssien kohdentamisen sellaisiin palveluihin, jossa ihmiskättä välttämättä tarvitaan. Pankkitietojen kyselyoikeus poistaisi tiliotteisiin liittyvän manuaalisen työn. Tämä vähentäisi asiakkaiden omaa selvittelytyötä ja mahdollistaisi päätöksenteon automatisoinnin näissäkin tilanteissa. Molemmat kohdealueet sisältävät sekä perustuslaista että EU -lainsäädännöstä nousevia, merkittäviä hyvään hallintoon, virkavastuuseen sekä yksityisyydensuojaan liittyviä haasteita.

Hankkeen työskentely on nyt siinä vaiheessa, että osa-alueista on valmisteltu toimenpide-ehdotukset. Ehdotusten perusteella koostetaan väliraportti valtiovarainministeriölle. Jatkotoimenpiteet päätetään väliraportin perusteella ja nimetty ryhmä jatkaa todennäköisesti työtään hankkeen loppuun 31.3.2027 saakka.

Kelan etuuskulut

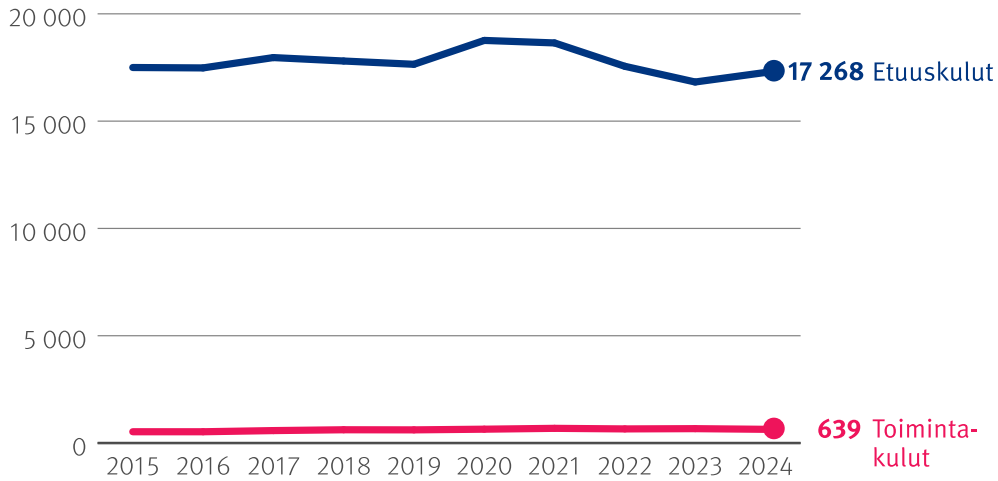
Kelan etuuskulut olivat yhteensä 17,3 mrd. euroa.
Ne suurenivat edellisvuodesta 4,3 %.

Kelan maksamat etuudet

	2024 milj. €	2023 milj. €	Muutos %
Eläke-etuudet	2 677,1	2 576,2	3,9
Vammaistuet	663,4	622,0	6,7
Sairausvakuutusetuudet	5 219,1	4 804,9	8,6
Kuntoutus	774,6	785,4	-1,4
Työttömyysetuudet	1 912,6	1 933,5	-1,1
Lapsiperheiden etuudet ¹	1 831,4	1 819,0	0,7
Opintoetuudet	832,1	766,0	8,6
Eläkkeensaajan asumistuki	685,3	679,2	0,9
Yleinen asumistuki	1 676,9	1 684,2	-0,4
Perustoimeentulotuki	824,7	718,6	14,8
Opiskeluterveydenhuolto	88,7	87,9	0,8
Muut etuudet	82,1	81,0	1,3
Menot yhteensä	17 268,0	16 558,0	4,3

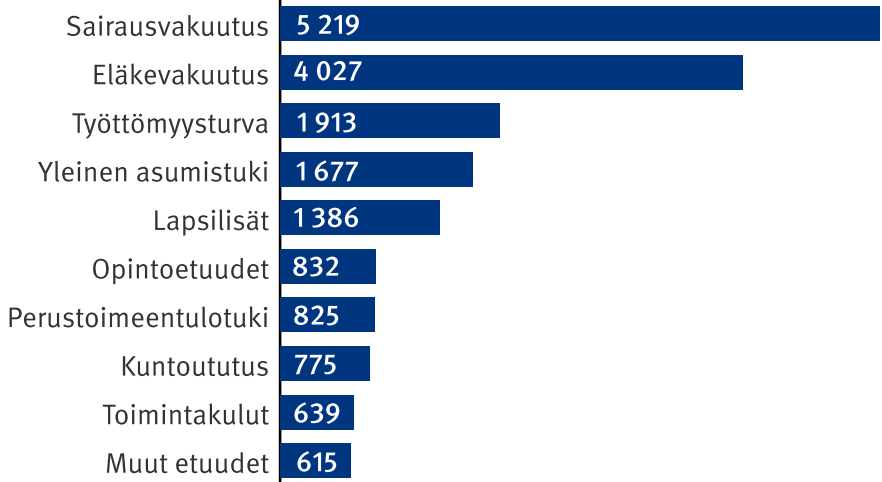
1 Vanhempainpäivärahat sisältyvät sairausvakuutusetuuksiin.

Kelan etuudet ja toimintakulut 2014–2024, milj. euroa*

*Vuoden 2024 rahana.

Kelan kulujen jakautuminen 2024, milj. euroa*

*Vuoden 2024 rahana.

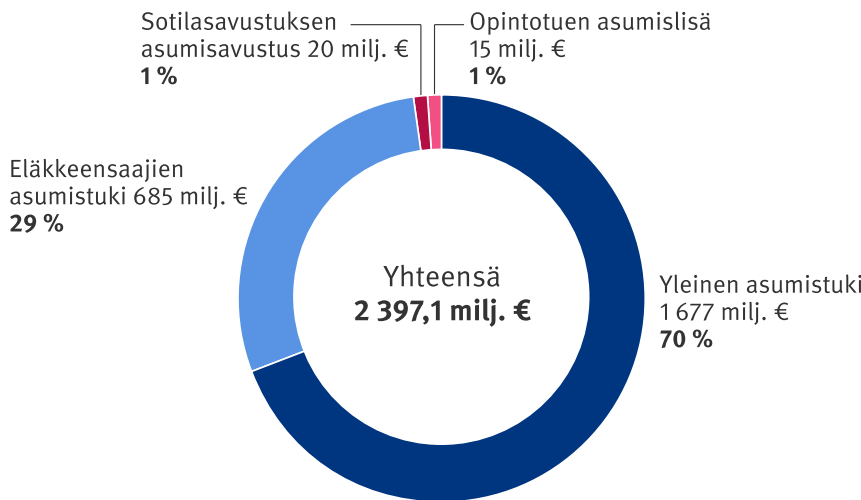

Asumisen tuet

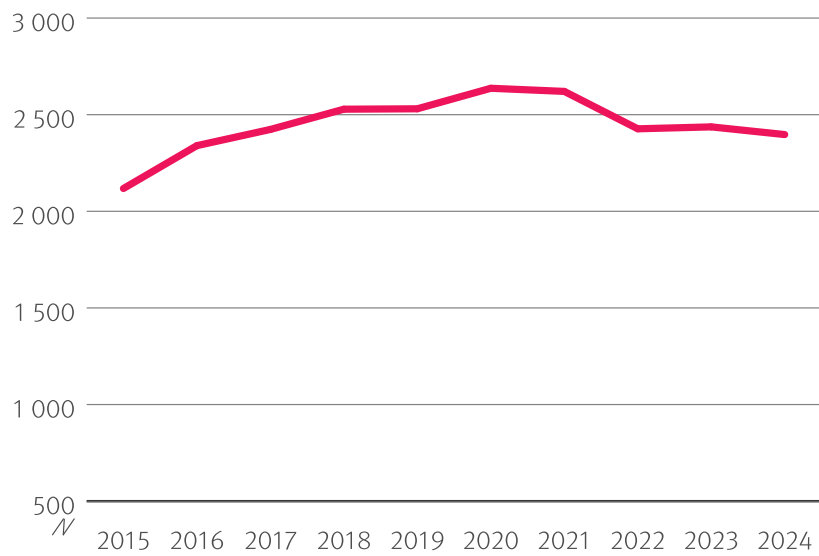
Kela maksoi vuonna 2024 asumistukia yhteensä 2 397 milj. euroa. Asumistukimenot pienenivät 0,1 % edellisvuodesta. Yleisen asumistuen menot olivat 1 677 milj. euroa. Laskua edellisvuodesta oli 0,4 %. Yleistä asumistukea saavia ruokakuntia oli vuoden 2024 joulukuussa 381 991 eli 5,6 % vähemmän kuin edellisvuoden joulukuussa.

Eläkkeensaajan asumistukimenot olivat 685 milj. euroa. Menot kasvoivat vuoden aikana 0,9 % ja saajien määrä vuoden lopussa väheni 2,6 %.

Maksettujen asumistukien jakautuminen 2024, %

Maksetut asumistuet 2015–2024, milj. euroa*

*Vuoden 2024 rahana.
Huom! Katkaistu asteikko.

Eläke-etuudet

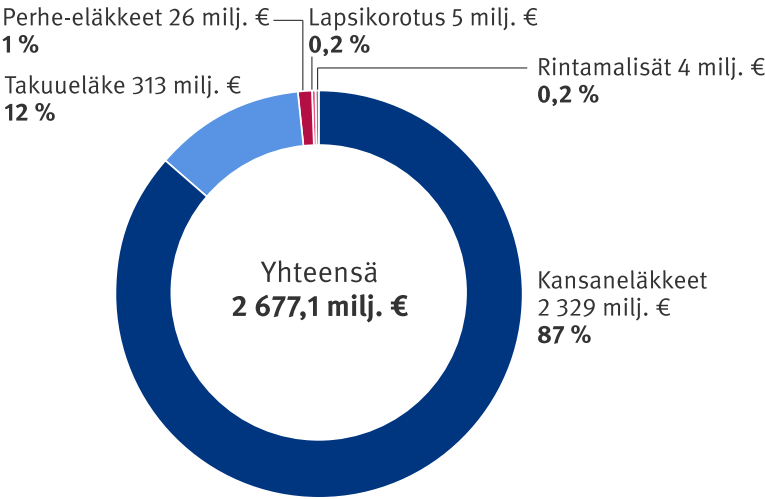
Vuonna 2024 Kelan eläke-etuuksia maksettiin 2 677,1 milj. euroa, mikä on 3,9 % enemmän kuin edellisenä vuonna.

Kelan eläke-etuuksien saajia oli vuoden päättyessä 566 000. Määrä väheni edellisvuodesta 1,9 %. Suhteellisesti eniten väheni rintamalisän saajien määrä.

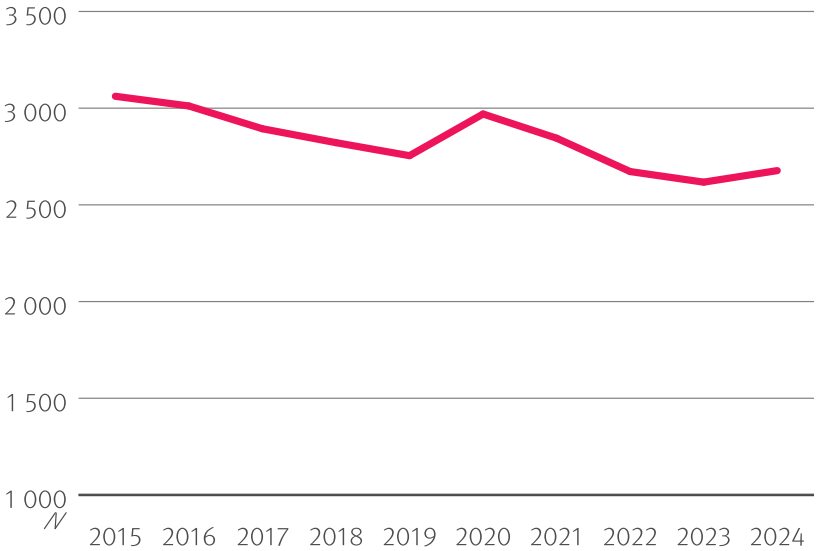
3,9 %

Vuonna 2024 Kela maksoi eläke-etuuksia 3,9 % edellisvuotta enemmän.

Maksettujen eläke-etuuksien jakautuminen 2024, %

Maksetut eläke-etuudet 2015–2024, milj. euroa*

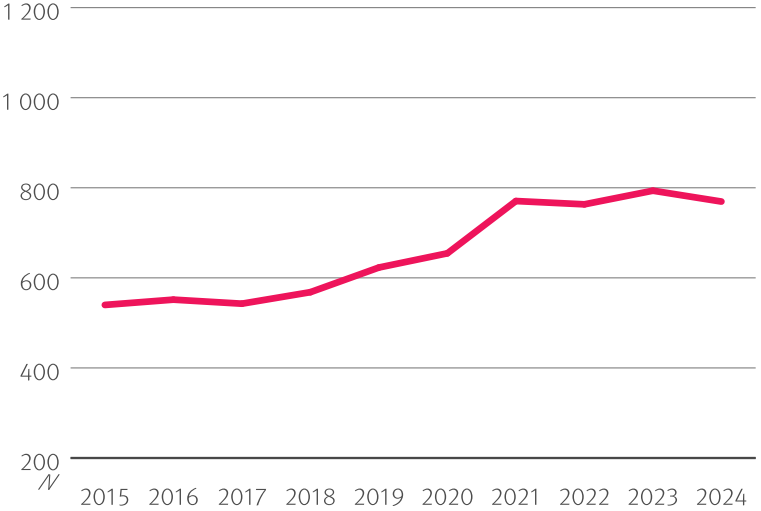
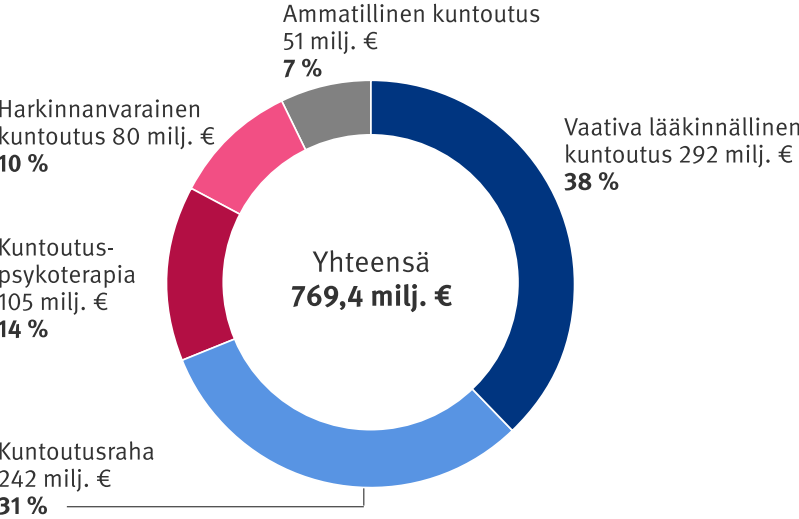
*Vuoden 2024 rahana.
Huom! Katkaistu asteikko.

Kuntoutusetuudet

Kelan kuntoutuskulut olivat yhteensä 769 milj. euroa vuonna 2024, mikä oli noin 3,0 % vähemmän kuin vuonna 2023. Kuntoutusetuuksia saaneiden henkilöiden lukumäärä (187 769) kasvoi 0,1 %. Kuntoutusrahamenot olivat 241 milj. euroa, mikä oli 12,3 % vähemmän kuin edellisvuonna.

Ammatillisen kuntoutuksen kuntoutuspalvelukustannukset olivat yhteensä 50 milj. euroa. Kustannukset laskivat 21,86 % vuodesta 2023. Vaativan lääkinällisen kuntoutuksen kuntoutuspalvelukustannukset olivat 292 milj. euroa, kuntoutuspsykoterapian 105 milj. euroa ja harkinnanvaraisen kuntoutuksen 79 milj. euroa.

Maksettujen kuntoutusetuuksien jakautuminen 2024, % Maksetut kuntoutusetuudet 2015–2024, milj. euroa*

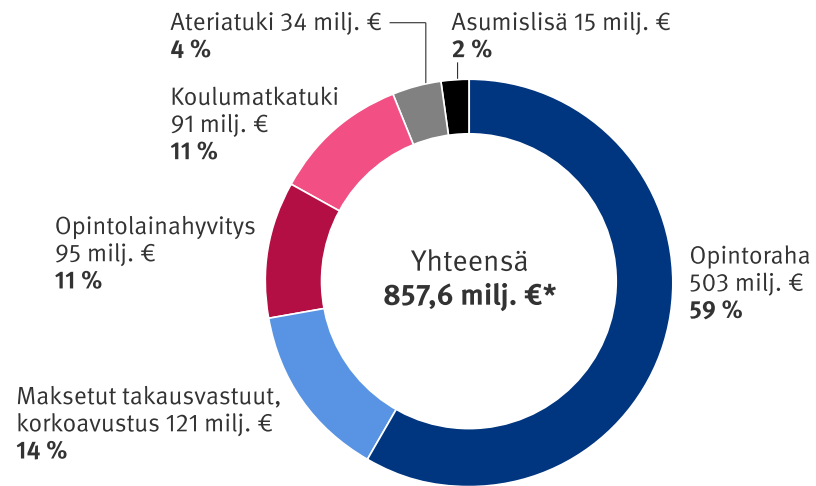
*Vuoden 2024 rahana.
Huom! Katkaistu asteikko.

Opintoetuudet

Kelan opintoetusmenot olivat yhteensä 832 milj. euroa vuonna 2024. Menot kasvoivat 8,6 % edellisestä vuodesta. Vuonna 2024 opiskelijoille maksettiin opintorahaa 503 milj. euroa ja asumislisää 15 milj. euroa. Opintorahamenot kasvoivat 4,5 % vuodesta 2023, kun taas asumislisämenot vähenivät 4,5 %. Opintolainahyvitystä maksettiin 95 milj. euroa, takausvastuita 112 milj. euroa ja korkeakouluopiskelijoiden ateriatukea 33 milj. euroa. Koulumatkatukea maksettiin 91 milj. euroa.

Maksettujen opintoetuuksien jakautuminen 2024, %

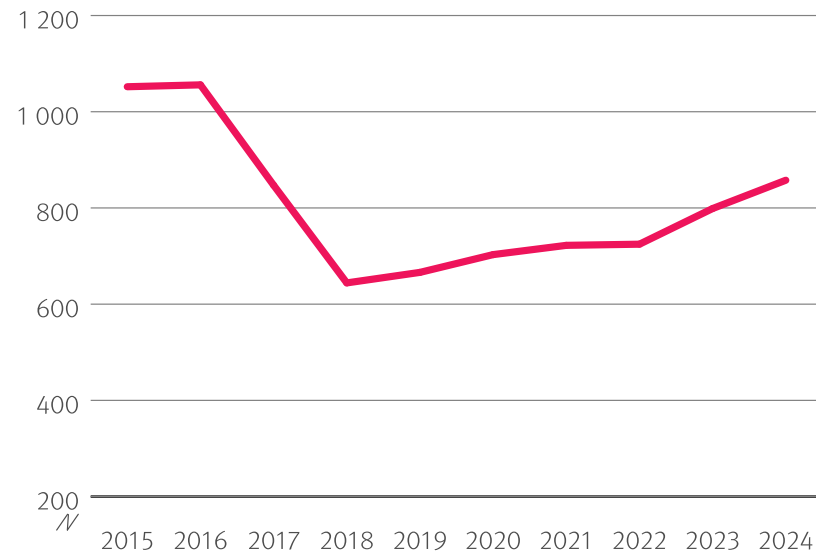

*Yhteissummasta on vähennetty takaisinperityt takausvastuusaatavat ja takaisinperittyyn opintotukeen lisätty korotus.

8,6 %

Kelan opintoetusmenot kasvoivat 8,6 % edellisvuodesta.

Maksetut opintotuet 2015–2024, milj. euroa*

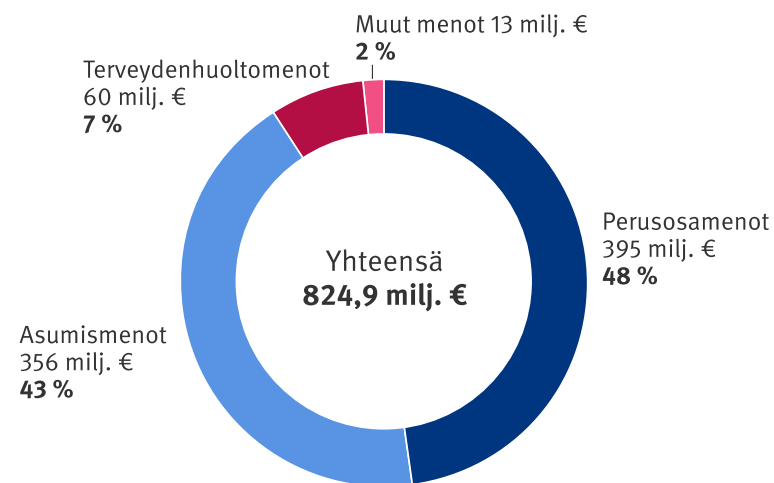
*Vuoden 2024 rahana.
Huom! Katkaistu asteikko.

Perustoimeentulotuki

Kela maksoi perustoimeentulotukea 825 milj. euroa vuonna 2024. Summa on 14,8 % suurempi kuin edellisvuonna. Tukea sai vuoden aikana 249 576 kotitaloutta, joissa oli 356 437 henkilöä. Perustoimeentulotukea saavien kotitalouksien määrä väheni 0,4 % ja tukea saavien henkilöiden määrä kasvoi 0,3 %.

Perustoimeentulotukea sai vuoden aikana 6,3 % väestöstä. Tuen saaminen on yleisintä 18–24-vuotiaiden ikäryhmässä, josta 13,3 % sai perustoimeentulotukea.

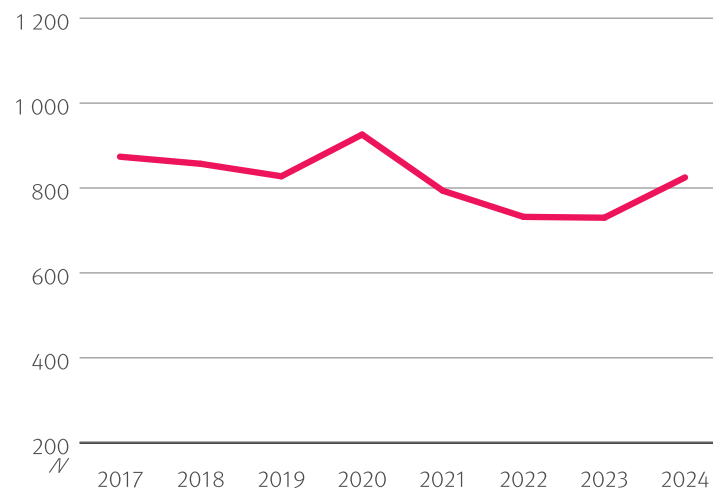
Perustoimeentulotuen menot vuonna 2024 ja tuen kohdentuminen eri menolajeihin, %

14,8 %

Kela maksoi vuonna 2024 perustoimeentulotukea 14,8 % enemmän kuin edellisvuonna.

Maksettu perustoimeentulotuki vuonna 2017–2024, milj. euroa*

*Vuoden 2024 rahana. Perustoimeentulotuki siirtyi Kelaan vuonna 2017. Huom! Katkaistu asteikko.

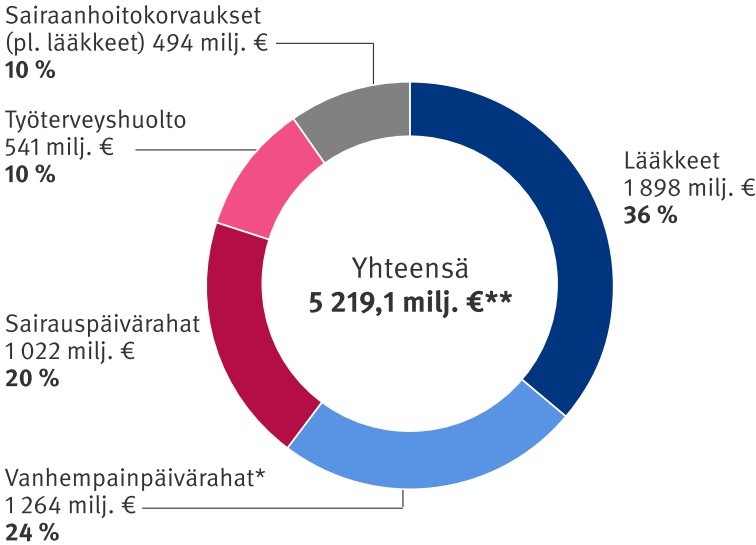
Sairausvakuutusetuudet

Sairausvakuutusetuuksia maksettiin vuonna 2024 yhteensä 5 342 milj. euroa. Määrä on 8,1 % enemmän kuin vuonna 2023. Etuuksia sai 3 923 520 henkilöä eli 70 % väestöstä.

Sairaanhoitokorvauksia maksettiin 2 385 milj. euroa, joista 1 898 milj. euroa kului lääkekorvauksiin. Lääkekorvausmenot kasvoivat 5,9 % edellisvuodesta.

Sairausvakuutuksen päivärahoja maksettiin yhteensä 2 292 milj. euroa. Eniten kasvoivat vanhempainpäivärahan etuusmenot (16 %). Vanhempainpäivärahoja, työntantajien perhevapaakorvausta ja vuosilomakustannuskorvausta maksettiin yhteensä 1 264 milj. euroa.

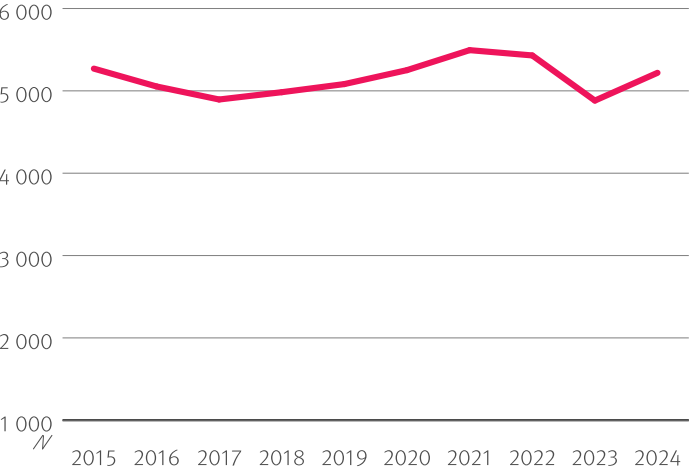
Maksettujen sairausvakuutusetuuksien jakautuminen 2024, %

*Vanhempainpäivärahat sisältävät myös perhevapaakorvaukset ja vuosilomakustannusten korvaukset työntantajille.

**Erityishoitorahat sisältyvät yhteissummaan.

Maksetut sairausvakuutusetuudet 2015–2024, milj. euroa*

*Vuoden 2024 rahana.
Huom! Katkaistu asteikko.

Sairausvakuutuskorvaukset 2023–2024

	2024 milj. €	2023 milj. €	Muutos-%
Kaikki¹	5 341,8	4 941,7	8,1
Sairausvakuutuksen päivärahat ²	2 286,3	2 127,7	7,5
Sairauspäiväraha	924,0	901,1	2,5
Osasairauspäiväraha	86,9	79,5	9,4
YEL-sairauspäiväraha	10,7	10,1	5,3
Tartuntatautipäiväraha	0,2	45,3	-99,7
Vanhempainpäivärahat ³	1 264,4	1 091,6	15,8
Erityishoitoraha	6,0	6,0	0,1
Sairaanhoitokorvaukset	2 385,2	2 184,9	9,2
Lääkkeet ⁴	1 898,0	1 791,7	5,9
Peruskorvatut lääkkeet	379,7	349,5	8,6
Erityiskorvatut lääkkeet	1 223,7	1 167,9	4,8
Alempi korvaus	481,9	477,1	1,0
Ylempi korvaus	741,8	690,8	7,4
Lääkkeiden lisäkorvaukset	294,2	274,0	7,4
Yksityislääkärin palvelut	89,1	30,9	188,8
Yksityiset hammashoitopalvelut ⁵	50,1	43,7	14,6
Yksityinen tutkimus ja hoito	4,0	9,6	-58,1
Matkat ja sairaankuljetus ⁶	343,9	309,0	11,3
Muut etuudet (mm. työterveyshuollon ja opiskelijoiden terveydenhuollon)	527,7	471,3	12,0

1 Sisältää sairauspäivärahasuoritukset Melalle 3,77 milj. euroa vuonna 2024.

2 Sisältää myös elimen tai kudoksen luovuttajalle maksetun luovutuspäivärahan.

3 Sisältää myös perhevapaakorvaukset ja vuosilomakustannusten korvaukset työnantajalle.

4 Sisältää myös korvaukset annosjakelupalkkioista.

5 Sisältää suuhygienistien palkkioista maksetut korvaukset.

6 Sisältää matkojen lisäkorvaukset.

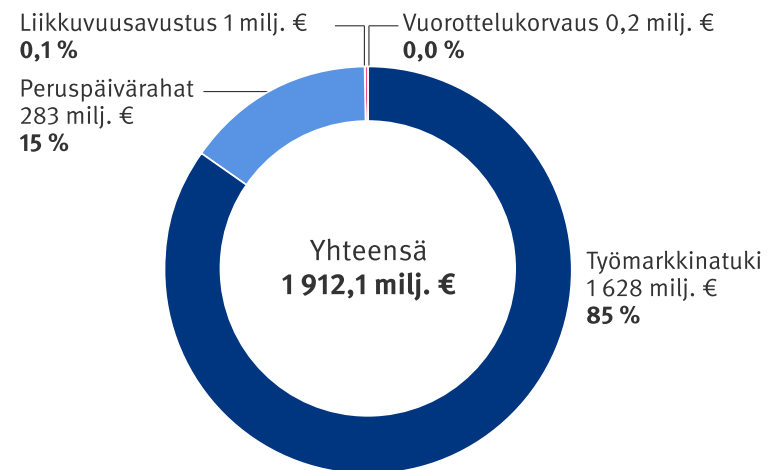
Työttömyysturva

Kela maksoi työttömyysturvaa 1 912 milj. euroa, mikä oli 1,1 % vähemmän kuin edellisvuonna. Etuuksien saajia oli 308 545 eli 4,7 % enemmän kuin edellisvuonna.

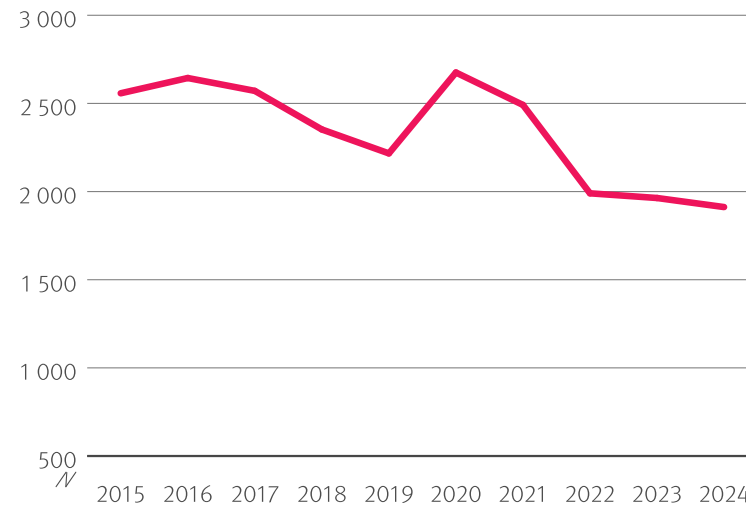
4,7 %

Kelan työttömyysetuuksien saajia oli 4,7 % enemmän kuin edellisvuonna.

Maksettujen työttömyysetuuksien jakautuminen 2024, %

Maksetut työttömyysetuudet 2015–2024, milj. euroa*

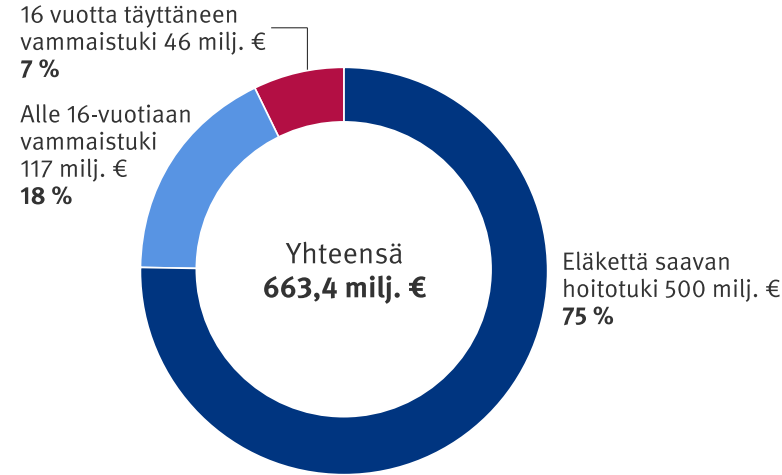

*Vuoden 2024 rahana.
Huom! Katkaistu asteikko.

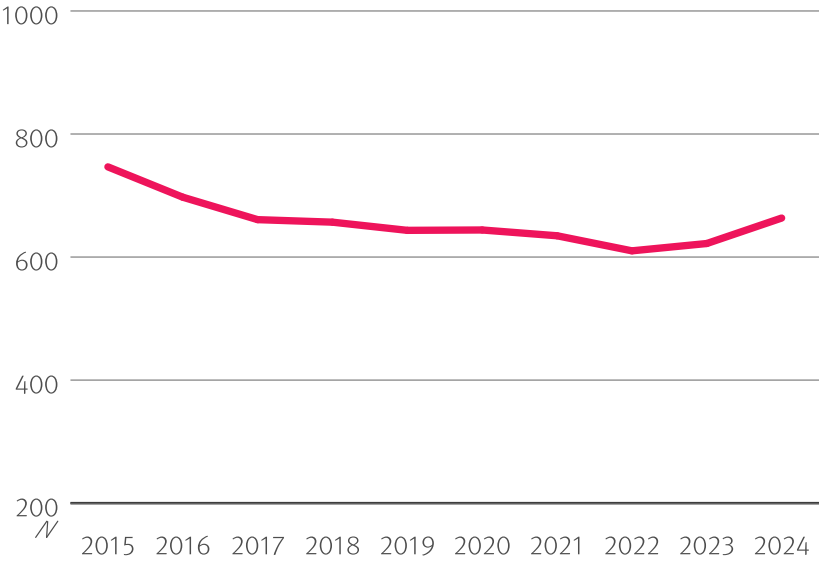
Vammaisetuudet

Vammaistukia maksettiin vuonna 2024 yhteensä 663 milj. euroa. Menot kasvoivat 6,7 % edellisestä vuodesta. Vammaistukien saajia oli vuoden 2024 lopussa 263 500, mikä on 0,6 % edellisvuotista enemmän. Vammaisten tulkkauspalveluihin oikeutettuja oli vuoden 2024 lopussa 6 200 henkilöä.

Maksettujen vammaistukien jakautuminen 2024, %

Maksetut vammaistuet 2015–2024, milj. euroa*

*Vuoden 2024 rahana.
Huom! Katkaistu asteikko.

Muut etuudet

Muiden etuuksien saajat

	2024	2023	Muutos %
Eläke-etuudet (31.12.)	565 976	576 850	-1,9
Kuntoutusetuudet	187 769	187 565	0,1
Työttömyysetuudet	308 545	294 673	4,7
Äitiysavustus ja adoptiotuki	42 876	42 045	2,0
Lapsilisä			
Perheet (31.12.)	532 436	534 452	-0,4
Lapset (31.12.)	941 145	951 525	-1,1
Lastenhoidon tuet			
Perheet	98 428	106 722	-7,8
Lapset	112 148	122 263	-8,3
Elatustuki			
Perheet (31.12.)	61 954	63 433	-2,3
Lapset (31.12.)	88 530	91 272	-3,0
Eläkkeensaajan asumistuki (31.12.)	202 371	207 711	-2,6
Yleinen asumistuki (ruokakunnat 31.12.)	381 991	404 662	-5,6
Perustoimeentulotuki			
Kotitaloudet	249 576	250 493	-0,4
Henkilöt	356 437	355 464	0,3
Opintoetuudet			
Opintotuki	289 234	290 057	-0,3
Koulumatkatuki	86 830	70 834	22,6
Sotilasavustus	10 424	9 941	4,9
Vammaistuet (31.12.)	263 476	261 888	0,6
Vammaisten tulkkauspalvelut (31.12.)	6 151	6 135	0,3

Muut maksetut etuudet

	2024 milj. €	2023 milj. €	Muutos %
Elatustuki	182,6	167,7	8,9
Eläke-etuudet	2 677,1	2 576,2	3,9
Eläkkeensaajan asumistuki	685,3	679,2	0,9
Kuntoutusetuudet	774,6	785,4	-1,4
Lapsilisä	1 385,7	1 352,4	2,5
Lastenhoidon tuet	252,3	288,7	-12,6
Opintoetuudet	832,1	766,0	8,6
Perustoimeentulotuki	824,7	678,4	5,9
Sotilasavustus	20,7	20,0	3,5
Työttömyysetuudet	1 912,6	1 933,5	-1,1
Vammaisten tulkkauspalvelut	59,2	54,9	7,9
Vammaistuet	663,4	622,0	6,7
Yleinen asumistuki	1 676,9	1 684,2	-0,4
Äitiysavustus ja adoptiotuki	10,8	10,2	5,6

* Lukuvuonna 2023/2024. ** Lukuvuonna 2022/2023.

Etuuksien hakemukset ja ratkaisut

	2024		2023	
Etuus	Ratkaisut	Läpi- meno- ajan keski- arvo ¹	Ratkaisut	Läpi- meno- ajan keski- arvo ¹
Elatustuki ja elatusavun maksuvapautus	60 462	15,7	57 678	17,9
Eläkkeet (ml. eläketuki ja takuueläke)	155 845	51,9	180 327	62,3
Eläkkeensaajan asumistuki	187 615	40,0	221 213	34,4
Erityishoitoraha	10 380	22,4	10 492	20,2
Hoito-oikeus	8 011	21,5	9 299	35,5
Koulumatkatuki	160 850	20,5	146 903	8,0
Kuntoutus	243 459	25,3	264 883	32,8
Kuntoutusraha	96 106	13,0	103 571	17,0
Lapsilisät	87 151	21,8	91 227	21,8
Lastenhoidon tuet	162 426	11,3	175 639	9,3
Lääkkeiden korvausoikeudet	358 888	13,8	366 438	18,6
Lääkkeiden lisäkorvaukset	19 175	17,3	20 868	16,8
Opintoetuudet (opintotukietuudet sekä opintolainavähennys ja -hyvitys)	381 362	13,7	362 774	10,5
Perustoimeentulotuki	1 806 335	11,8	1 624 778	10,2
Sairaanhoitokorvaukset	9 534 231	13,4	9 609 636	8,8
Sairauspäivärahat	702 941	23,4	825 047	20,1
Sotilasavustus	39 421	9,0	37 769	9,1
Työterveyshuolto, työnantajat	54 524	100,3	48 819	98,3

	2024		2023	
Etuus	Ratkaisut	Läpi- meno- ajan keski- arvo ¹	Ratkaisut	Läpi- meno- ajan keski- arvo ¹
Työterveyshuolto, yrittäjät	64 476	13,6	61 105	12,7
Työttömyysetuudet	1 018 538	7,3	968 469	6,8
Oikeus Kelan etuuksiin	145 693	26,7	167 727	35,6
Vammaisetuudet	130 341	29,1	135 655	23,3
Vanhempainpäivärahat (mukaan lukien vuosiloma- kustannuskorvaus ja perhevapaakorvaus)	285 612	30,8	257 836	26,0
Yleinen asumistuki	890 063	18,0	903 995	19,5
Äitiysavustus ja adoptiotuki	43 914	6,0	42 630	4,9

¹Taulukon tiedoissa läpimenoaika on laskettu kalenteripäivinä hakemuksen saapumisesta ratkaisupäivään ja siihen sisältyy myös mahdollinen lisäselvitysprosessiin kulunut aika.

Takaisinperintä

Takaisin perittävien etuuskien yhteismäärä (mukaan lukien opintotuen tulovalvonnan perusteella käynnistyneet perinnät) oli vuoden päättyessä 141 milj. euroa. Saatavakanta kasvoi edellisvuodesta 2,4 %. Opintolainojen takausvastuusaatavia oli perinnässä vuoden lopussa 269 milj. euroa. Määrä kasvoi edellisvuodesta 44,4 %.

Kelan tarjoamia tietoja hyödynnettiin ja tietopalveluita kehitettiin aktiivisesti

Kelan tiedot ovat yhteiskunnallisesti arvokasta, yhteistä pääomaa. Kehitämme tietojemme hyödynnettävyyttä ja saatavuutta jatkuvasti asiakastarpeiden ja lainsäädännön muutosten ohjaamana.

Vuoden aikana kehitimme Kelan tutkimus- ja tilastotiedon kokoavaa Kelan tietotarjotin-verkkopalvelua saadun palautteen pohjalta. Palvelussa julkaistiin 121 uutista ja tutkimusblogia. Aloitimme myös tiedonhallinnan blogin ja toimme palveluun Kanta-palveluiden käyttöä koskevan tilastokokonaisuuden sekä alkuvuonna lopetetun Sosiaalivakuutus-verkkomedian sisällöt. Tietotarjottimella oli vuoden aikana 279 000 käyttäjää.

Kela julkaisi vuonna 2024 kolmatta kertaa tietotilinpäätöksen. Se kuvaa Kelan strategian toteuttamista Kelassa tuotettavan tiedon, tietovarantojen, tiedonvaihdon ja Kanta-palveluiden näkökulmista. Vuoden 2023 tietotilinpäätöksessä keskityttiin kuvaamaan

Kelan tietotoimintaa erityisesti käytännön esimerkkien kautta.

Vuosi 2024 oli Kelan tutkimuksen 60-vuotisjuhla-vuosi

Tutkimustoiminta käynnistyi Kelassa vuonna 1964. Tutkimuksen 60-juhlavuoden päätapahtuma oli kesäkuussa järjestetty juhlaseminaari, joka esitteli laajasti ajankohtaista tutkimustietoa sosiaaliturvan kehittämiseksi.

Kelan tutkimusohjelman 2023–2025 painoalueet ovat yhteiset asiakkaat, toimeentulo eri elämäntilanteissa sekä toimintakyky, työkyky ja kuntoutuminen. Vuonna 2024 tutkimushankkeet jatkuivat näillä painoalueilla.

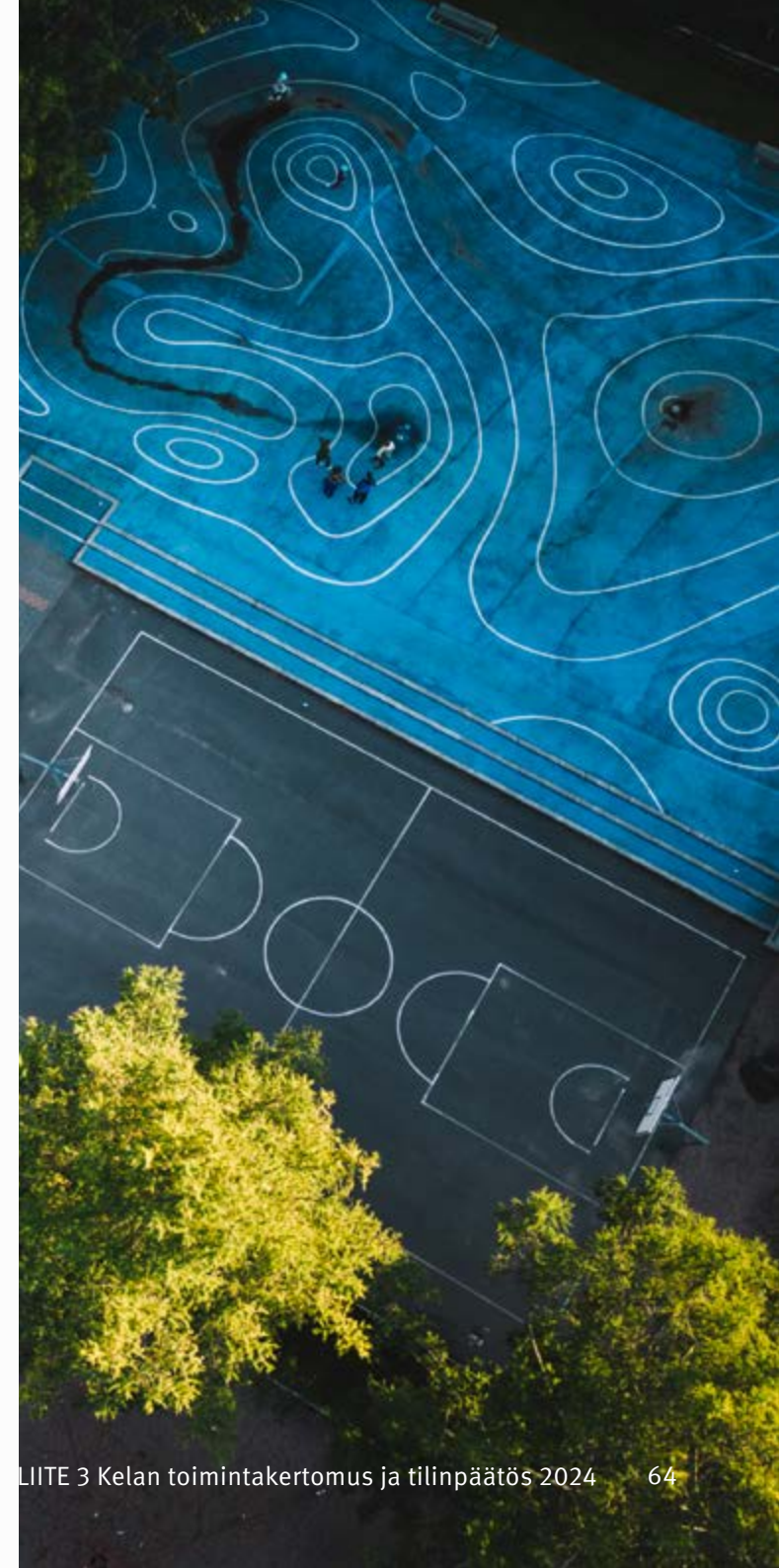
Päätöksentekijöiden nopeisiin tietotarpeisiin teimme laskelmia lääkekorvausjärjestelmästä ja analyyseja sairaanhoidon Kela-kor-

vauksista. Toteutimme myös kuukausittain päivittyvän tietopakettien sosiaaliturvamuu-
tosten seuranta varten.

Valtioneuvoston tutkimus- ja selvitystoinnin rahoittamissa Lapsiperheiden pienituloisuus ja sosiaaliturvaetuudet sekä Nuorten sosiaaliturvan toimivuus -tutkimushankkeissa syvennyttiin näiden kahden ryhmän sosiaaliturvaan. Hankkeen tuottivat tietoa sosiaaliturvan uudistamista varten.

Kelan kuntoutuksessa tapahtuneita uudistuksia tutkittiin Muutos III-hankkeen (2021–2024) viidessä tutkimuksessa moninäkökulmaisesti ja monimenetelmällisesti. Tuotettua tietoa on hyödynnetty Kelan järjestämien kuntoutuspalveluiden kehittämisessä.

Perhevapaakyselyn laajassa tutkimusraportissa tarkasteltiin pienten lasten vanhempien ansiotyön ja perhe-elämän yhteensovittamista ja perhevapaiden käyttöä muuttuvilla työmarkkinoilla äitien ja isien näkökulmasta.

Kysely vanhemmille toteutettiin keväällä 2022 ennen perhevapaaudistusta.

Kelan tutkimusjulkaisusarjat uudistuivat vuonna 2024. Kelan tutkimussarjoissa julkaistiin vuoden aikana 13 julkaisua, joista vertaisarvioituja oli 3. Lisäksi julkaisutoimitus työsti 6 julkaisutoimeksiantoa Kelan muille yksiköille.

Kelan tutkimuksen tuloksia julkaistiin laajasti kotimaisissa ja ulkomaisissa julkaisuissa. Vuonna 2024 Kelan tutkimus tuotti 122 julkaisua, joista 44 oli vertaisarvioituja. Tämän lisäksi julkaistiin 44 tutkimusblogia. Tutkijoiden esiintymisiä oli yhteensä 353 kappaletta. Kelan tutkimuseettinen toimikunta kokoontui kuusi kertaa, ja lääkelausuntoja tehtiin STM:n Hilalle 27 kappaletta. Kirjasto- ja informaatiopalveluisa toteutimme 137 asiakkaiden toimeksiantoa.

Tiedonvälityksen palvelut kehittyivät ja niiden käyttö laajentui

Kelan Etuustietopalvelu Kelmua kehitettiin ja käyttäjäryhmiä laajennettiin. Lokakuussa 2024 Keltu avattiin hyvinvointialueiden ja HUS:in terveysosiaalityöntekijöille asiakastietolain muutoksen seurauksena. Kela teki muiden viranomaisten kanssa yhteistyössä ehdotuksen

lainsäädäntömuutoksesta, jonka seurauksena asiakastietolakiin tehtiin tarvittava muutos, joka mahdollisti tiedonsaantioikeuden terveydenhuollossa toimiville sosiaalityöntekijöille. Kelmua kehitettiin lisäksi muun muassa teke-mällä kuntien varhaiskasvatuksen käyttöön oma katselunäkymä.

Kelmun kahdensuuntaisen tiedonvaihdon kehittämishanketta jatkettiin. Edellisvuonna alkanutta Tietopyyntö-pilottia laajennettiin uusille hyvinvointialueille ja toimintoa kehitettiin saadun palautteen mukaan. Tietopyyntö-toiminnolla Kelan työntekijä voi pyytää tarvitsemiaan tietoja hyvinvointialueen sosiaalipalveluista, ja sosiaalipalvelut voivat vastata tietopyyntöihin antamalla asiakkaitaan koskevia tietoja etuustietopalvelu Kelmussa. Joulukuussa toiminto avattiin tuotantokäyttöön kaikkien hyvinvointialueiden saataville. Osana Kelmun kehittämishanketta toteutettiin myös Kelmun laajaa teknistä uudistamista.

Myös kahdenvälistä kansallista tiedonvälitystä Kelan ja eri viranomaisten välillä kehitettiin vuoden aikana lainsäädäntömuutosten seurauksena. Tiedonvälitys Verohallinnon positiiviseen luottotietorekisteriin käynnistyi maaliskuussa, mistä lähtien Kela on ilmoittanut sinne tiedot opintolainojen takauksa-

ta lakisääteiseen velvollisuuteen perustuen. Lisäksi työssäoloehdon euroistamisen lakimuutos aiheutti merkittäviä muutoksia Kelan ja työttömyyskassojen väliseen tiedonvälitykseen tullessaan voimaan syyskuussa. Työssäoloehdon euroistamisen lakimuutos aiheutti muutoksia myös tulorekisteritietojen tarjoamiseen Kelan etuuskäsittelylle mahdollistaessaan tulorekisteritietojen hyödyntämisen työssäoloehdon täyttymisen tarkasteluun. Vuonna 2024 toteutettiin myös 1.1.2025 voimaantulevaa kuntalaskutusuudistusta (TE2024) varten uusi rajapinta Kelan ja työttömyyskassojen väliseen tiedonvaihtoon.

Lisäksi Kela aloitti HSL:n ja Findynetin kanssa matkalipun alennettua hintaa varten tarvittavan eläkeläistodistuksen digitalisointipilotin. Henkilö- ja yhteisöasiakkaiden ydintietoja kehitettiin edelleen. Digi- ja väestötietoviraston (DVV) teknologiamuutoksen takia Kela siirtyi joulukuussa 2024 käyttämään VTJ-rajapintaa peräkkäistiedostojen sijaan. Translain vaatimat muutokset toteutettiin tietojärjestelmiin syksyllä 2024. Lailla ei ollut vaikutusta Kelan etuusjärjestelmiin, sillä etuuslainsäädäntö on tehty sukupuolineutraaliksi. Yhteisöasiakkaiden ydintietojen palvelut siirrettiin OpenShift -ympäristöön.

Eurooppalainen sosiaalityurvati- tietojen sähköinen tiedonvälitys (EESSI) val- mistui

Eurooppalainen sosiaalityurvati-
tietojen sähköinen tiedonvälitys (EESSI) valmistui kokonaisuudessaan Suomen osalta keväällä 2024. Nyt kaikki sosiaalityurvan koordinaatioasetuksen mukainen tiedonvälitys laitosten kesken voidaan hoitaa EESSI:n avulla Suomeen ja Suomesta. Järjestelmä parantaa tiedonvaihtoa useilla sosiaalityurvan sektoreilla. EESSI-liikenteessä on Suomessa mukana 53 sosiaalityurvalaitosta. Kela toimii järjestelmän kansallisena yhteyspisteenä Suomessa.

Single Digital Gateway -asetus velvoittaa Kela mahdollistamaan asiakkaalle opinto-
toetuksiin liittyvien todisteiden pyytämisen toisen Euroopan maan toimijalta, esimerkiksi ulkomaisen oppilaitokseen hyväksymistodistuksen. Uuden tiedonvälitysjärjestelmän kehittäminen eteni vuoden 2024 aikana testausvaiheeseen yhteistyössä KEHA-keskuksen kanssa.

Rajat ylittävien eläke- ja muiden etuus-
ratkaisujen tueksi saadaan tietoa EESSI:n lisäksi kahdenvälisten tiedonvälitysjärjestelmien

avulla Ruotsista, Saksasta ja Norjasta. Järjestelmiin tehtiin teknistä parannusta ja ylläpitotöitä.

Kelan ja kumppaneiden uudistetun sanomien vastaanotto- ja luovutuspalvelun (Kela Connection Point) käyttöönotto on edistynyt yhteistyössä kumppaneiden kanssa vuoden 2024 aikana.

Tilastoja käytettiin runsaasti ja avoimen datan tarjonta laajeni

Kelaston raportteja ladattiin vuoden 2024 aikana lähes 200 000 kertaa, noin 20 prosenttia edellisvuotta enemmän. Uudelta vanhempainpäivärahojen Kelasto-raportilta saa aiempaa tarkemmin tietoa pidetyistä vanhempainvaipaista.

Tilastotietopalvelussa toteutettiin yli 1 700 tietopyyntöä. Selvästi eniten tilastotietoja pyydettiin lääkkeistä. Sairauspäivärahat, toimeentulotuki ja eläkkeet olivat myös usein tilastotietopyyntöjen aiheina. Lisäksi hallitusohjelman toteuttamisen tukemiseksi tuotettiin paljon tilastoja.

Vuoden aikana julkaisimme 11 tilastojulkaisua, joista yhdeksän oli aiheenmukaisia vuositilastoja ja kaksi kokoomajulkaisu-

ja. Tilastojulkaisuja ladattiin verkossa vajaat 30 000 kertaa. Osallistuimme myös kolmen yhteistyöjulkaisun tuottamiseen. Suomen lääketilaston Kela tuottaa yhdessä Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus Fimean kanssa. Tilasto Suomen työttömyysturvasta tuotetaan Finanssivalvonnan kanssa ja Tilasto Suomen eläkkeensaajista ETK:n kanssa.

Tilastojen dokumentaatio uudistettiin Suomen virallisen tilaston neuvottelukunnan antaman laaturaporttisuosituksen mukaiseksi. Suositus noudattaa EU:n laaturaporttimallia. Uudistuksessa laaturaportit korvasivat aiemmat tilastojen kuvaukset, laatuselosteet ja käsitteiden kuvaukset.

Julkaisimme 2024 Avoindata.fi-palvelussa yhdeksän uutta avoimen datan aineistoa seuraavista etuuksista: eläkkeet, opintotuki, koulumatkatuki, sairauspäivärahat, lääkkeet ja lasten hoidon tuki.

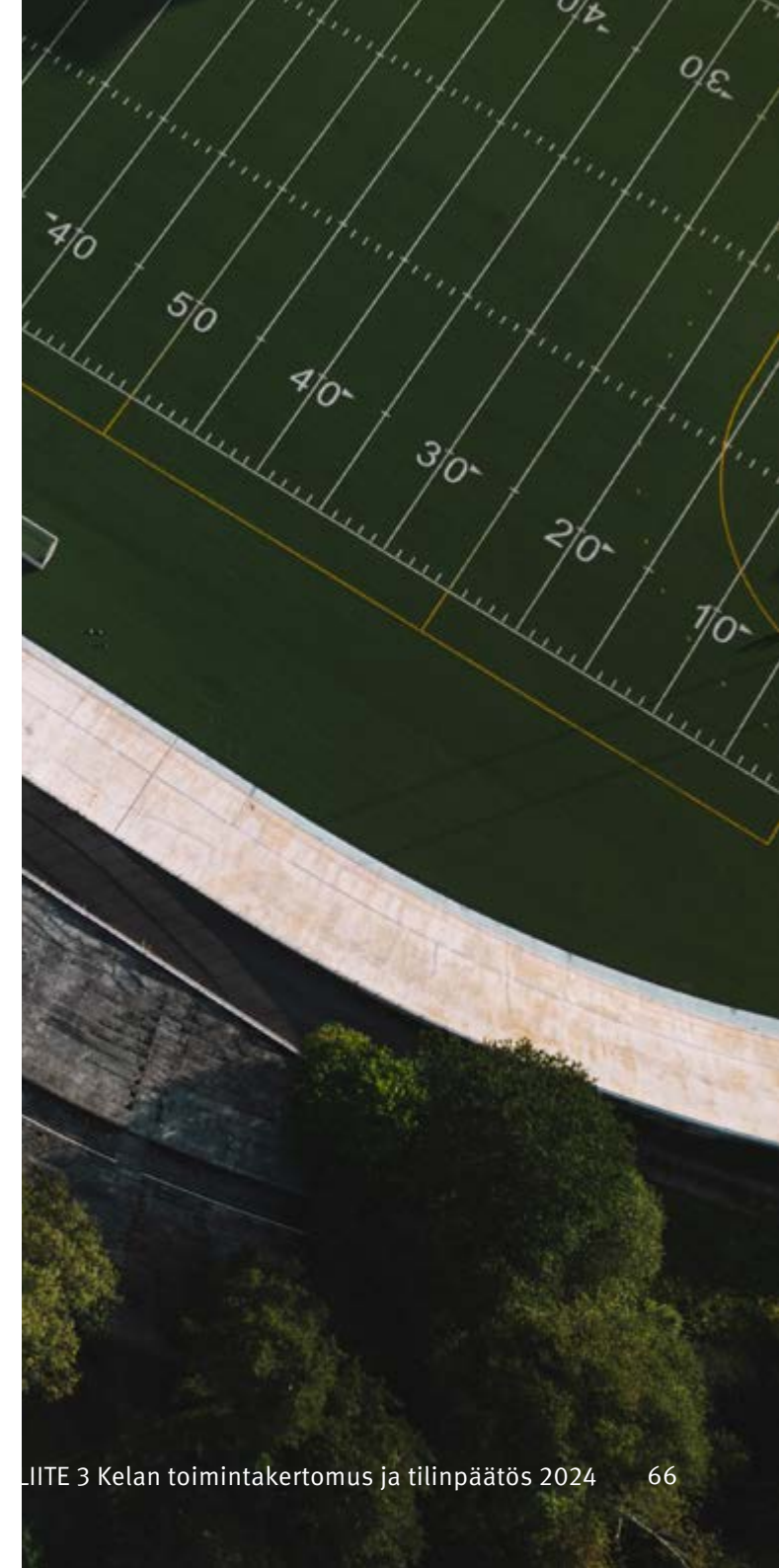
Kelan tietoaineistopalvelu tuotti tietoaaineistoja noin 120 eri tutkimukseen tai viranomaistarpeeseen. Noin joka kolmannessa oli mukana myös Kanta-tietoja.

Kanta-tietojen toisiokäytön palvelut laajenivat vuoden aikana uuteen kohderyhmään, kun hyvinvointialueille ja yksityisille palveluntantajille avautui mahdollisuus saada Kanta-tie-

toalustalta erilaisia tilastoja omassa rekisterinpidossaan olevasta Kantaan tallennetusta tiedosta. Kelan Kanta-tietojen toisiokäyttöön liittyen hyödynnettiin palvelumuotoilua tunnistamalla asiakastarpeita asiakastietolain muutoksen voimaan astuessa.

THL julkaisi ensimmäiset Kanta-pohjaiset tiedot sosiaalihuollon seurantarekisteriin. Kyseessä on ensimmäinen kerta, kun sosiaalihuollon asiakastiedoista on Suomessa saatavilla kansallisesti kerättyjä, keskitettyjä ja kattavia sosiaalihuollon palvelutietoja.

Raportoimme Kelan tietotoiminnasta tarkemmin **Kelan tietotilinpäätöksessä 2024.**

Kelan IT-palvelutuotanto oli uudistuvaa, toimintavarmaa ja vakaata läpi vuoden

Toteutimme IT-palveluissa useita merkittäviä uudistuksia ja kehityshankkeita vuoden 2024 aikana. Tekoälyn ja automaation kehittämisen ja hyödyntämisen kannalta vuosi oli merkittävä. Erityisesti keskityimme tekoälymurroksen vaikutusten ymmärtämiseen asiantuntijatyössä, sosiaaliturvan digivision tarkentamiseen sekä uudenlaisten ennustemallien luomiseen. Kehitystyö liittyi tiiviisti myös toimintamme tehostamiseen, kumppaniyhteistyöhön ja tulevaisuuden asiantuntijatyön muotoiluun.

Vuonna 2024 Kelan strateginen kehittämisohjelma Eepos ja IT:n sisäistä toimintaa parantava #suunta26, Kelan tuottavuusohjelma sekä teknologian kehitystrendit avasivat uusia mahdollisuuksia henkilöstön työtehtäviin. Palvelutaso säilyi hyvänä sisäisen liikkuvuuden ja töiden priorisoinnin ansiosta, huolimatta henkilöstömäärän vähenemisestä. Henkilös-

tön kehittämiseen panostettiin tarjoamalla koulutuksia ja uusia tehtäväalueita. Henkilöstöbarometrin tulokset osoittivat, että hyvin toimivat työyhteisöt ja hyvä esihenkilötyö tukivat henkilöstöä muutosten keskellä.

IT-palvelujen #suunta26-kehittämisohjelmassa uudistimme tulosyksikön organisatiorakenteen vuoden 2025 alusta lukien, tunnistimme IT:n johtamisen kokonaisuudet ja tarkensimme niiden vastuut. Suunnittelimme ja aloimme kokeilla uutta resursointiprosessimallia, joka mahdollistaa paremman osamisperusteisen resurssisuunnittelun jakso- ja vuositasolla. Resursointiprosessin kehittäminen ja käyttöön ottaminen jatkuu vuonna 2025. Laajensimme Kelan yhteisen kehittämisen toimintamallin käyttöä: kymmenkunta uutta tiimiä otti mallin käyttöön vuonna 2024. Kehittämisen tukipalvelut takasivat IT-kehittämisen eri vaiheiden sujuvan etenemisen kohti vakaata palvelutuotantoa.

Palveluita kehitettiin ja tiedonhallintaa ja käyttäjäkokemusta parannettiin

Toteutimme etuuksiin liittyvät lainmuutokset ajallaan ja veimme tuotantoon noin 700 muutostokokonaisuutta. Lukuisten eräajoissa tehtävien muutosten ja niihin liittyvien testausten ansiosta saamme automatisoitua miljoonia käsittelyjä ja etuuspäätöksiä vuosittain.

Suurimpia tehtäviä vuonna 2024 olivat asiakaskontaktien- ja resurssisuunnittelujärjestelmien käyttöönotto sekä Onni-kokonais-tilannesovelluksen uudistaminen.

Lisäksi otimme käyttöön useita asiointipalveluja, kuten sotilasavustushakemus, vuokranantajien asiointipalvelu ja perinnän maksusuunnitelmaehdotus. Myös opintoetuuksiin teimme useita muutoksia. Työnantajien näkökulmasta merkittävää oli työnantajan päiväraha- ja korvauspalvelun saaminen käyttöön useissa eri henkilöstöön liittyvissä etuusasioissa. OmaKela-kehitystyö jatkui, ja asiakkaita siirtyi kiihtyvällä tahdilla käyttämään sähköisiä päätöksiä ja kirjeitä.

Kanta-järjestelmään toteutimme useita asiakastietolain vaatimia muutoksia. OmaKannan verkkopalvelussa otimme käyttöön

uusia ominaisuuksia kansalaisille, kuten sosiaalihuollon tietojen näyttäminen sekä mahdollisuuden kieltää kaikkien potilastietojen luovutus toisille toimijoille. Lain muutoksien mukaisesti kansalaisilla on nyt myös mahdollisuus jakaa omat potilastietonsa Kantaan liitetuille hyvinvointisovelluksille. Lisäksi toteutimme digitaalisten aineistojen vastaanottamisen lopettaneiden terveydenhuollon alan toimijoiden potilaspaperiarkiston rekisteriin.

Kelan sisäiseen toimintaan liittyvien palvelujen osalta keskeisimpiä saavutuksia olivat Kirstuksi nimetyn talousjärjestelmän, Hallas-asianhallintajärjestelmän sekä allekirjoituspalvelu Salpan käyttöönotto.

Tarkensimme häiriönhallinnan prosessikuvaukset sekä niihin liittyvät viestintäohjeistukset. Kehitimme arkkitehtuuritoimintoa ja uudistimme sen ohjausta. Teimme teknologiauudistuksia tuotantopalvelujen toimivuuden varmistamiseksi ja veimme läpi useita suuria palvelimiin liittyviä kilpailutuksia. Tietoliikenteen uudistamishankkeessa uusimme Kelan toimipisteiden tietoliikenneverkot ja uudistimme kaikki tietoliikennelaitteet sekä kaapelointeja kaikista Kelan toimitiloista ja konesaleista. Mittavaa nykyisten Java-sovellusten päivitystyötä jatkettiin: lähes 500 Java-sovelluksesta

osa migratoitiin, korvattiin toisella ratkaisulla tai koodattiin uudelleen.

Tiedonhallinnan ja käyttäjäkokemuksen parantamisessa saavutimme merkittäviä edistysaskeleita. Kela-tietovaraston ja analytiikan kehitys keskittyi tiedon käytettävyyden ja laadun parantamiseen ja otimme automaatio- ja analytiikkaratkaisut käyttöön useilla osa-alueilla. Tietoturva- ja valvonnan osalta saavutimme vuoden aikana täyden 24/7-suorituskyvyn. Osallistuimme myös useaan harjoitukseen, joiden teemana oli tieto- ja kyberturvallisuus. Lisäksi Kelassa toteutettiin laaja organisaation sisäinen kyberturvallisuuden valvonnan tasonmittaukseen liittyvä harjoitus.

Eepos-ohjelmassa keskityttiin etuuskäsittelyn järjestelmien hankintaan

Eepos on Kelan monivuotinen strateginen kehittämisohjelma, jossa uudistetaan etuuskäsittelyn vaatimat toimintatavat, alustat ja tietojärjestelmäpalvelut. Uudistuksen tavoitteena on parantaa asiakaskokemusta ja sujuvoittaa etuuskäsittelyä.

Eepos-ohjelman keskeisenä tavoitteena vuonna 2024 oli toteuttaa Kelan tavoitetilan

mukaisen etuuskäsittelyn mahdollistavien teknologialustojen ja kumppanuuksien hankintaan tähtäävät hankintaneuvottelut. Kela valitsi mukaan neuvotteluihin neljä konsortiota. Neuvottelujen ohella ohjelmassa tuotettiin hankinnan pohjaksi laajat vaatimusmäärittelyt yhdessä Kelan liiketoimintojen asiantuntijoiden kanssa. Kela hyödynsi hankinnan tukena kumppaniensa asiantuntemusta.

Hankintaneuvottelujen myötä vahvistui käsitys toimittajien kyvykkyydestä tarjota Kelan vaatimia ratkaisuja. Samalla neuvottelut varmistivat toimittajien ymmärrystä hankittavasta kokonaisuudesta. Tämä mahdollisti sen, että Kelan hallitus teki päätöksen tarjouspyynnön julkaisusta joulukuussa 2024. Hankinta on tarkoitus saada päätökseen alkuvuonna 2025.

Eepoksen hankintojen ja toimeenpanon ohjaamisen kannalta merkittävä askel oli Kelan strategisen tulevaisuuskuvan vahvistaminen. Eepoksen tavoite- ja hyötyskenaarioita valmisteltiin osana Kelan strategista tulevaisuuskuvaa. Kelan hallitus päätti tavoitteesta kesäkuussa 2024. Eepoksen ohjelmajohto teki vuoden aikana tiivistä yhteistyötä valmisteltavan muutostoimiston kanssa strategiseen tulevaisuuskuvaan liittyen.

Kela käynnisti yhden hakemuksen mallin kehitystyön, jonka käyttöönotto on tavoitteena Petteri Orpon hallitusohjelmassa. Kela toteutti vuoden 2024 aikana yhden hakemuksen mallin teknologia-alustan ja kehittämisen kumppanuuden hankinnan ja aloitti siihen liittyvän yhteistyön syksyllä. Tämän kokonaisuuden yhteydessä päästään harjoittelemaan uudenlaista valmisalustoihin ja kumppanuusmalliin perustuvaa yhteistyötä palveluiden kehittämisessä, jota Kela hyödyntää laajemmin Eepoksen hankinnan myötä.

Eepoksen onnistumiselle ja johtamiselle luotiin lisäksi edellytyksiä rakentamalla ohjelman hallintamalli, johon liittyen käynnistettiin ohjelmaryhmä. Eepoksen tavoitteiden toteutumista vahvistettiin lisäksi perustamalla liiketoimintapaneeli, valmistelemalla tulevaa siirtymävaihetta sekä toteuttamalla muutosjohtamista ja viestintää koko organisaation muutosvalmiuden edistämiseksi.

Vuoden 2024 toimenpiteillä luodaan siltää Eepoksen toimeenpanon kiihdyttämiseksi täyteen vauhtiin vuoden 2025 aikana.

Tietoja henkilöstöstä 2024

Kelan henkilöstömäärä pieneni suunnitelmallisesti toista vuotta peräkkäin. Vuoden 2024 lopussa henkilöstömäärä oli 8 201, noin 260 vähemmän kuin vuotta aiemmin. Tehtäväryhmistä määrällisesti eniten vähenivät ratkaisu- ja palveluasiantuntijat, prosentuaalisesti eniten harjoittelijat ja assistentit. Henkilöstömäärän väheneminen koski sekä vakinaista että määräaikaista henkilöstöä. Kela tarjosi kesätyöpaikan lähes 400 vuosilomasijaiselle.

Kelalaiset ovat korkeasti koulutettuja. 88 prosenttia henkilöstöstä on suorittanut vähintään alimman korkea-asteen tutkinnon. Kelassa työskentelee monipuolisesti eri ikäisiä ja sitoutuneita asiantuntijoita. Työsuhde on kestänyt keskimäärin 11,8 vuotta.

Teoreettinen työpanos vuonna 2024 oli 8123 htv, mikä oli 170 henkilövuotta pienempi vuoteen 2023 verrattuna. Sairauspoissaolojen osuus pieneni toista vuotta ja oli 4,5 %.

Hyvä henkilöstökokemus

Hyvä henkilöstökokemus on yksi Kelan kriittisistä voimavaroista strategian tavoitteiden saavuttamisessa. Hyvällä henkilöstökokemuksella teemme mahdolliseksi, että toimihenkilöt haluavat sitoutua ja antaa parastaan. Henkilöstökokemuksen johtamisen kärkemme ovat itse- ja yhteisöohjautuvuuden edistäminen, perheystävällisyys sekä monipaikkaisen työn kehittäminen.

Aloitimme Itse- ja yhteisöohjautuvuuden suunnitelmallisen edistäminen vuonna 2023, ja keväällä 2024 saimme valmiiksi selvityksen itse- ja yhteisöohjautuvuuden kypsyystilastamme. Olemme tehneet pitkäjänteistä kehittämistyötä perheystävällisyyden eteen, ja vuonna 2024 Väestöliitto uusi Kelalle aikaisemmin myönnetyn Perheystävällinen työpaikka -tunnustuksen. Kehitystyötä ohjaa laaja perhekäsitys, eli katsomme perheeseen kuuluvan niiden henkilöiden, joiden henkilö itse kokee kuuluvan perheeseensä. Syksyllä 2024 lähdimme mukaan Väestöliiton koordinoimaan

Ruuhkavuodet 2 -hankkeeseen, jossa tarkoituksenamme on saada tietoa ja ymmärrystä iäkkäiden vanhempien ja muiden läheisten säännöllisestä hoitamisesta. Päivitimme syksyllä 2024 Monipaikkaisen työn ohjeemme vastaamaan työelämämme muuttuneisiin tarpeisiin. Kelassa on jatkossakin laajat etätyömahdollisuudet Suomessa. Yhteisöllisyyteen sekä vuorovaikutukseen panostamme yhä enemmän myös digitaalisessa työympäristössä.

Vuosittain tehtävän henkilöstökyselyn perusteella 84 % kelalaista kokee, että Kela on kokonaisuudessaan hyvä työpaikka.

Työyhteisön tuki Kelassa on vahvaa ja se on vahvistunut edelleen. Työyhteisöissä koetaan laajasti psykologista turvallisuutta, yhteishenki on kasvanut koko 2020-luvun ajan ja kollegoiden apuun ja tukeen voidaan luottaa. Lähiesihenkilötyöhön ollaan Kelassa tyytyväisiä. Kyselyn perusteella esihenkilötyö tukee yhä paremmin uudistumista ja oppimiskulttuuria sekä vahvistaa yhteisöllisyyttä monipaikkaisessa työssä. Esihenkilöiden koetaan tukevan aiempaa enemmän työyhteisön avointa ja luottamuksellista ilmapiiriä. 87 % kelalaisista kertookin, että voivat luottaa esihenkilöönsä myös vaikeissa tilanteissa. Raportoimme henkilöstöön liittyvistä tunnuslukuistamme tarkemmin [Henkilöstötilinpäätöksessä](#).

Henkilöstömäärät 2023–2024

	2023	2024
Koko henkilöstö	8 465	8 201
– kokopäiväinen	7 470	7 197
– osa-aikainen	995	1 004
– määräaikainen	695	527
Vakinainen henkilöstö	7 770	7 674
– kokopäiväinen	6941	6830
– osa-aikainen	829	844

Vakinainen henkilöstö 2023–2024

	2023	2024
Keski-ikä	44,0	45,3
Kelasta lähteneet toimihenkilöt	359	317
Kelaan tulleet toimihenkilöt	420	218
Eläkkeelle siirtymisikä	63,8	63,9
Vanhuuseläkkeelle siirtyneet	113	126
Työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyneet	13	20

Riskienhallinta ja turvallisuus Kelassa

Riskienhallinta on kiinteä osa Kelan päivittäistä toimintaa ja tiedolla johtamista. Sillä varmistetaan tavoitteiden toteutuminen, toiminnan jatkuvuus ja henkilöstön hyvinvointi. Riskienhallinta varmistaa myös hyvän hallintotavan toteutumisen.

Vastuu Kelan riskienhallinnasta on pääjohtajalla. Muut johtajat vastaavat riskienhallinnasta vastuutoimialoillaan. Kaikki yksiköt ja niiden esimiehet vastaavat oman vastualueensa riskienhallinnasta ja raportoinnista. Lisäksi jokainen toimihenkilö huolehtii riskienhallinnasta omassa tehtävässään. Sisäinen tarkastus vastaa riskienhallinnan toimivuuden ja laadun arvioinnista. Seuraamme riskienhallinnan tilannetta säännöllisesti ja raportoimme Kelan riskienhallinnan tilasta ja riskeistä Kelan hallitukselle vähintään kaksi kertaa vuodessa.

Vuonna 2024 jatkettiin edellisenä vuonna aloitetulla käytännöllä ja Kelan strategiset riskit määriteltiin, priorisoitiin ja analysoitiin turvaamaan Kelan strategisia tavoitteita. Kriitti-

sen tason riskejä ei löydetty, eivätkä määritellyt riskit kohonneet kriittisiksi. Myöskään uusia kriittisen tason riskejä ei ilmaantunut. Lisäksi Kelan strategiaan avaintuloksiin liittyvät riskit määriteltiin, priorisoitiin ja analysoitiin.

Syksyllä 2024 Kelassa alettiin suunnitella koko Kelaa koskevan riskitiedon kanavointia ja läpinäkyvyyttä. Edelleen jatkettiin COSO ERM-viitekehyksen ja ISO 31000-standardin mukaisen riskienhallinnan yhteensovittamista vastaamaan Kelan riskienhallintakokonaisuutta.

Riskienhallinnan parantamiseksi Kelassa on myös laadittu Kelan riskienhallinnan käsikirjaa. Lisäksi on valmisteltu JiraRisk-rekisterin käyttöönottoa koko Kelan riskienhallinnassa.

Toimintaympäristö haastoi turvallisuuden varmistamista ja varautumista

Edellisten vuosien tapaan turvallisuusympäristö edellytti tehostettua seurantaa. Turvallisuuden strategiset linjaukset linjattiin Kelan

johtoryhmässä tammikuussa, jonka jälkeen aloitettiin linjausten toimeenpano. Myös muiden turvallisuutta koskevien periaatedokumenttien toimeenpanoa jatkettiin niin varautumisen, palo- ja pelastusturvallisuuden kuin kiinteistö- ja toimitilaturvallisuudenkin parissa. Kiinteistö- ja toimitilaturvallisuutta parannettiin ottamalla käyttöön kulunvalvontatapah-tumia selittävä ja analysoiva tekoälysovellus.

Kelan toimihenkilöiden tekemien uhkailmoitusten määrä nousi 26 % vuonna 2024 edelliseen vuoteen nähden. Turvallisuuskoulutusten järjestämistä jatkettiin asiakaspalvelutehtävissä työskenteleville toimihenkilöille. Eepos-ohjelman tarjouspyyntöön valmisteltiin hankintaa koskevat turvallisuusvaatimukset. Kelan IT-jatkuvuudenhallintaa kehitettiin uudistamalla toipumissuunnitelmat Kelan keskeisille alustapalveluille. Kela osallistui lukuisiin turvallisuuden eri osa-alueita koskeviin kansallisiin ja kansainvälisiin valmiusharjoituksiin. ISO27001:tä noudatteleva tietoturvallisuuden ja tietosuojan hallintajärjestelmä otettiin käyttöön loppuvuodesta 2024.

Kela edistää kestävää hyvinvointia

Vastuullisuus on arvojen rinnalla osa Kelan strategista perustaa. Edistämme vastuullisuutta sosiaalisen ja ekologisen kestävyys sekä kestävä hallinnon näkökulmista. Sosiaalisen vastuullisuuden osalta keskiössä vuonna 2024 oli yhdenvertaisuuden edistäminen. Päivitimme asiakkaiden yhdenvertaisuussuunnitelman, kartoitimme kehitystarpeita kyselyillä ja kehitimme uuden yhdenvertaisuuskeskustelujen konseptin. Vahvistimme myös moniäänisyyttä palveluiden kehittämisessä. Lisäksi loimme pohjaa järjestelmälliselle ihmisoikeustyölle Kelassa.

Käynnistimme strategisen tason ympäristötyön pitkän tähtäimen suunnitelmalla. Siirryimme kattavaan GHG-protokollan mukaiseen päästölaskentaan, ja valmistelimme ilmastotiekartan. Näiden toimien avulla suuntaamme voimavarojamme ympäristövaikutusten kannalta vaikuttaviin kokonaisuuksiin.

Veimme myös vastuullisuusnäkökulmia osaksi erilaisia ohjeita ja suunnitteluperiaatteita. Määrittelimme lisäksi tulevaisuuden etuuskäsittelylle kattavat vastuullisuusvaatimukset.

Raportoimme vuoden 2024 vastuullisuustyöstämme tarkemmin [Kelan vastuullisuusraportissa](#).

Kela on kansainvälinen

Kansainvälisyys vaikuttaa Kelan toimintaan monesta näkökulmasta. Kelan asiakkaina on Suomessa asuvia ja työskenteleviä henkilöitä, mutta tietyissä tilanteissa myös ulkomailla oleskelevilla on oikeus Kelan etuuksiin. Lisäksi varsinkin sosiaaliturvan yhteensovittamista koskeva EU-lainsäädäntö ja maiden väliset sosiaaliturvasopimukset vaikuttavat Kelan toimintaan.

Vuoden 2024 omatoimisen hoitoon hakeutumisen kustannuksia koskevien tietojen perusteella edellisvuonna voimaan tullut uusi korvausmalli ei toistaiseksi näytä lisänneen terveyspalveluiden hakemista ulkomailta. Ulkomaille hakeudutaan yhä eniten hammashoitoon.

Vuoden 2024 alusta lakiin rajat ylittävästä terveydenhuollosta tuli voimaan viimeisin muutos, jonka perusteella Kela laskee omatoimisen hoitoon hakeutumisen korvaukset hyvinvointialueilta.

Kela tekee muiden EU-maiden ja Pohjoismaiden sosiaaliturvalaitosten kanssa säännöl-

listä yhteistyötä, jonka tavoitteena on ennen kaikkea prosessien sujuvoittaminen eri valtioissa oleskelleiden henkilöiden sosiaaliturva-asioita käsiteltäessä.

Kela osallistui aktiivisesti EU-tason yhteistyöhön, kuten EU:n komission järjestämiin tapaamisiin, minkä lisäksi säännöllisesti vuosittain järjestettäviä yhteyslaitosneuvotteluita pidettiin Viron ja Pohjoismaiden kanssa. Pohjoismaiden kanssa neuvotteluja pidettiin useilla eri etuussektoreilla. Lisäksi Saksan kanssa pidettiin yhteyslaitosneuvottelut Suomessa.

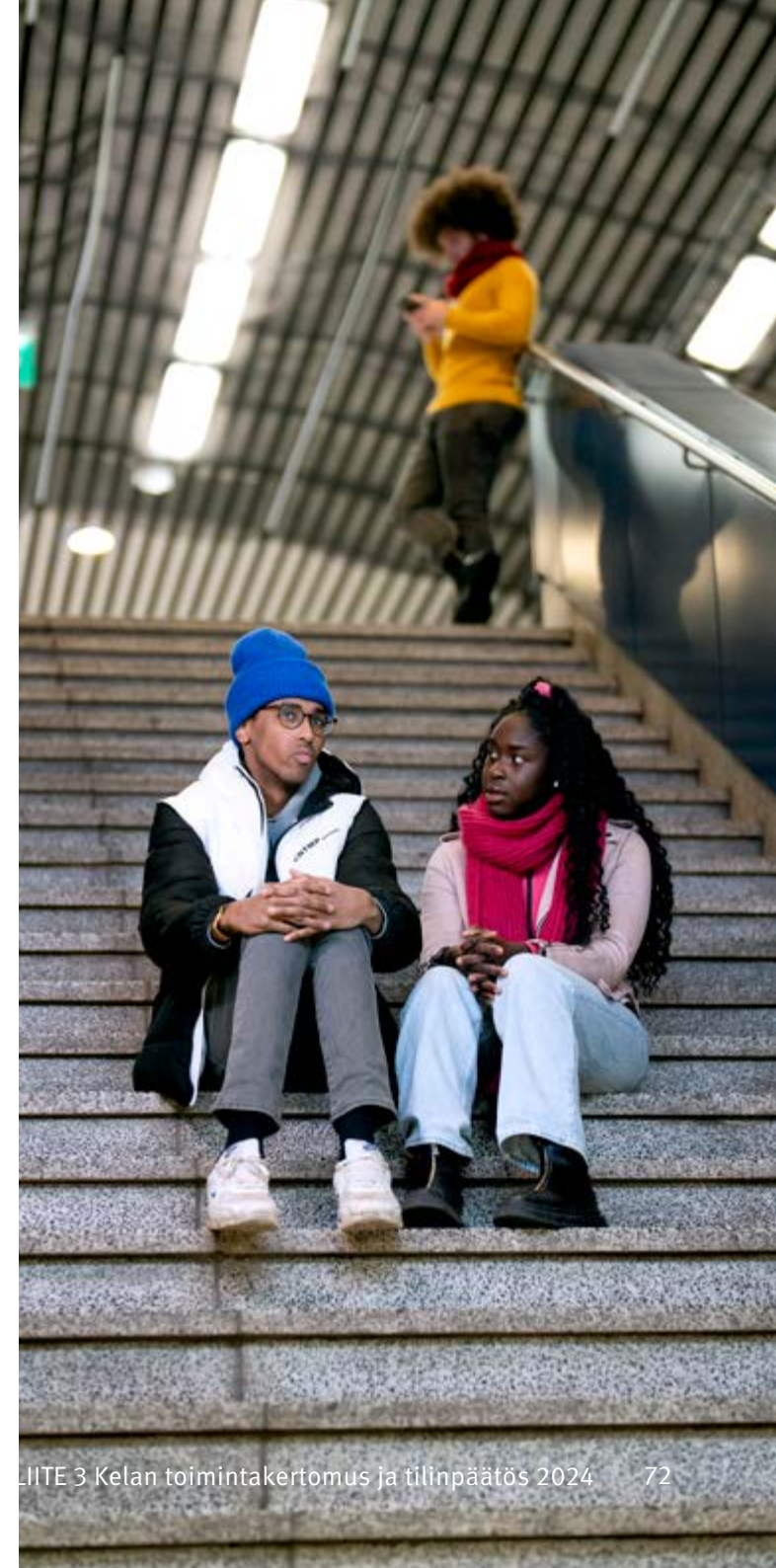
Pohjoismaiden pääjohtajakokous, joka kokoaa pääjohtajia ja johtajia pohjoismaisista sosiaaliturvalaitoksista, järjestettiin tällä kertaa Norjassa. Kokouksessa käsiteltiin esimerkiksi tekoälyn hyödyntämistä sosiaaliturvalaitoksissa ja väärinkäytösasioita.

Kelan asiantuntijat osallistuivat eurooppalaisen sosiaalivakuutusalan etujärjestö ESIPin (European Social Insurance Platform) toimintaan vuoden aikana mm. Kelaa koskevien toimialojen, kuten terveyssektorin ja eläkesek-

torin, komiteoiden jäsenenä. Vuoden aikana aiheena oli mm. eurovaalien vaikutus sosiaaliturvalaitoksiin. Kelan asiantuntijat osallistuivat myös ISSAn (International Social Security Association) toimintaan vuonna 2024. ISSA on maailman sosiaaliturvalaitosten yhteistyöjärjestö. Kela sai ISSAn Euroopan alueen hyvien käytäntöjen kilpailussa kolme kunniamainintaa. Kunniamaininnan saivat perhevapaalakuri, palvelut Ukrainasta tuleville sekä Kelan tietotarjotin.

EU-aloitteiden seurannan ja tiedonkulun kehittämiseen panostettiin Kelassa edelleen. Lisäksi Kelassa panostettiin ennakkovaikuttamiseen muun muassa EU-valmistelujaostojen kautta. Samalla yhteistyö ministeriöiden kanssa kansainvälisiä ulottuvuuksia sisältävien sopimusten ja lainsäädännön valmisteluun liittyen jatkui. Erityisesti digitalisaatioon, terveyteen sekä maahanmuuttoon liittyvät teemat olivat esillä.

Kela osallistui eurooppalaisen sairaanhoidokortin sähköistämistä koskevan EU-ta-

soisen työryhmän toimintaan. Työryhmä julkaisi loppuraportin vuonna 2023, mutta työ käynnistettiin uudelleen vuonna 2024. Digitalisointi kytkeytyy myös moneen muuhun EU-tason aloitteeseen kuten digilompakoihin.

Kelassa kansainvälisten etuushakemusten käsittely ja kansainvälisten asiakkaiden puhelinpalvelu on suurelta osin keskitetty kansainvälisten asioiden keskukseseen.

Myös Kelan tutkimusyksikkö teki kansainvälistä yhteistyötä. Lisäksi vuoden aikana Kelassa kävi vierailijoita useista muiden maiden sosiaaliturvalaitoksista. Erityisesti Kelan toimeenpanema sosiaaliturva, mukaan lukien väärinkäytökset, sekä Kanta-palvelut ovat kiinnostaneet vierailijoita.

Uudistuneet kela.fi-sivut Suomesta ulkomaille ja ulkomailta Suomeen julkaistiin syyskuussa. Samalla julkaistiin myös englanninkielinen video, jossa kerrotaan Kelasta ja Suomen sosiaaliturvasta Suomeen muuttaville.

Rajat ylittävän terveydenhuollon yhteyspiste neuvoi kansainvälisissä tilanteissa

Kelassa toimii rajat ylittävän terveydenhuollon yhteyspiste, joka jakaa tietoa terveystalvelujen käyttämisestä, potilaan oikeuksista ja hoitokustannusten korvauksista kansainvälisissä tilanteissa. Jokaisessa EU-maassa on oma yhteyspiste. Suomen yhteyspiste ylläpitää EU-terveydenhoito.fi-sivustoa ja tarjoaa asiakaspalvelua sähköpostitse sekä henkilöasiakkaille että ammattilaisille.

Vuonna 2024 yhteyspisteen asiakkaita kiinnostivat muun muassa hoitoon hakeutuminen ulkomaille ja lääkkeisiin liittyvät kysymykset. Yhteyspiste järjesti EU-komission kanssa sidosryhmätilaisuuden Helsingissä, uudisti asiakkaille ja kumppaneille jaettavat esitteet sekä päivitti EU-terveydenhoito.fi-sivuston sisältöjä ja visuaalista ilmettä.

Kanta-palvelut on koko Suomen kattava ratkaisu

Kela ylläpitää ja kehittää Kanta-palveluja. Kanta-palvelut ovat digitaalisten palvelujen kokonaisuus, johon tallennetaan kansalaisten sosiaali- ja terveydenhuollon tiedot. Tietojen käyttö sujuvoittaa terveyttä ja hyvinvointia koskevien asioiden hoitamista. Lisäksi tiedot auttavat sosiaali- ja terveydenhuollon toimijoita päätöksenteossa.

Vuoden 2024 lopussa Kantaä käytti 100 % julkisesta terveydenhuollosta. Yksityisistä terveystaloista kaikki suurimmat hyödynsivät Kanta-palveluja. Yhteensä Kantaan oli tallennettu 4,1 miljardia potilasasiakirjaa 6,8 miljoonasta henkilöstä. Terveydenhuollossa Kantaä hyödynnettiin hakemalla tietoja toisesta organisaatiosta 5,8 miljoonaa kertaa kuukaudessa. Sujuva tietojen liikkuminen hyödyttää niin potilasta kuin terveydenhuollon ammattilaista, koska se vapauttaa aikaa hoitotyöhön, karsii päällekkäisiä tutkimuksia ja parantaa potilasturvallisuutta.

Julkinen sosiaalihuolto hyödyntää Kantaä laajasti. Vuoden 2024 loppuun mennessä kaikki hyvinvointialueet, yhtä lukuun ottamatta, ovat liittyneet Kanta-palveluihin myös sosiaalihuollon osalta. Yhteensä Kantaan oli tallennettu 113,3 miljoonaa sosiaalihuollon asiakirjaa 1,6 miljoonasta henkilöstä.

Kaikki reseptit kulkevat sähköisinä Kanta-palvelujen kautta. Vuonna 2024 reseptejä kirjoitettiin 30,1 miljoonaa, ja niistä tehtiin 83,8 miljoonaa lääketoimitusta. Reseptin uusimista pyydettiin OmaKannassa yli 3,7 miljoonaa kertaa. Tämä oli 33 % kaikista vuoden aikana tehdyistä uusimispyynnöistä. Suomalaisissa apteekeissa on mahdollista myös toimittaa sähköisiä eurooppalaisia reseptejä. Palvelussa on mukana tällä hetkellä kuusi maata: Viro, Kroatia, Portugali, Puola, Espanja ja Tšekki.

OmaKannassa puolesta-asiointi kasvattaa suosiotaan

OmaKanta on valtakunnallinen verkkopalvelu, jossa kansalainen näkee ammattilaisten kirjaamat potilastiedot ja lääkemääräykset. OmaKannassa voi pyytää reseptin uusimista, tallentaa elinluovutus- ja hoitotahtonsa sekä hallita omien tietojensa luovuttamista. Sosiaalihuollon tiedot alkavat näkyä palvelussa vaiheittain. Vuonna 2024 OmaKantaä käytti 3,2 miljoonaa eri henkilöä, ja palveluun kirjauduttiin 37,8 miljoonaa kertaa. Kuukausittain OmaKantaä käyttää keskimäärin 1,1 miljoonaa henkilöä, ja palvelu on vakiinnuttanut paikkansa osana terveydenhuollon asiointia.

Toisen puolesta-asiointi OmaKannassa helpotti monen arkea. Puolesta-asiointi mahdollistaa läheiselle OmaKannan käytön esimerkiksi alaikäisen, sairastuneen tai digipalvelujen käyttämisen vaikeaksi kokevan henkilön puolesta. OmaKannassa asioitiin vuoden 2024 aikana noin 503 000 alaikäisen ja 39 000 täysi-ikäisen puolesta. Täysi-ikäisten puolesta tehtyjen asiointikertojen määrä lisääntyi lähes 60 % edellisestä vuodesta.

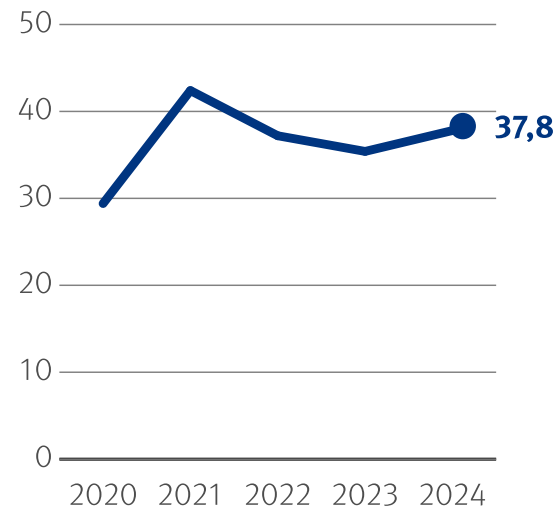
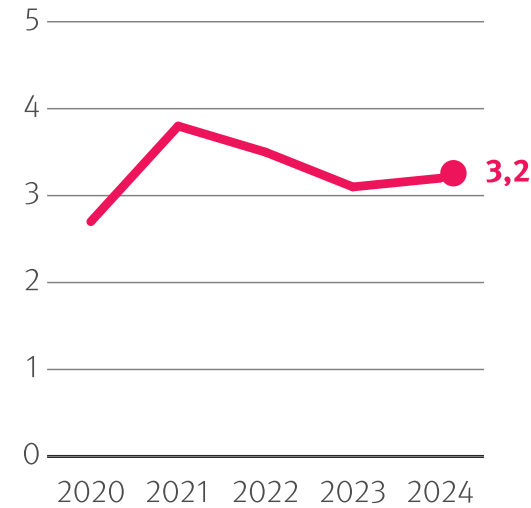
Asiakasymmärrys on Kanta-palvelujen kehittämisen keskiössä

Kanta-palveluja ja palvelutoimintaa kehitetään jatkuvasti asiakasymmärryksen pohjalta. Vuoden 2024 aikana sosi-aali- ja terveydenhuollon ammattilaisille ja tietojärjestelmätoimittajille järjestettiin 17 verkostotapaamista, joihin osallistui satoja asiantuntijoita. Kanta-järjestöpaneelin uusi kaksivuotinen toimikausi käynnistyi tammikuussa ja kokoontui vuoden aikana kaksi kertaa. Kanta-järjestöpaneeliin kuuluu 23 aktiivista kansalaisjärjestöä.

Hyvinvointialueiden kanssa yhteistyö jatkui tiiviisti uudella asiakkuusmallilla. Lisäksi käynnistettiin neliapilayhteistyö, jossa yhden järjestelmätoimittajan hyvinvointialueasiakkaat, Kela ja THL kokoontuvat saman pöydän ääreen. Vuoden aikana yhteistyötä tehtiin laajasti myös muiden keskeisten sidosryhmien, kuten yksityisen sosi-aali- ja terveydenhuollon edunvalvontajärjestöjen kanssa.

Vuosittaisissa asiakastyytyväisyyskyselyissä kokonaisuustyytyväisyys Kanta-palveluihin oli säilynyt hyvällä tasolla. Sosiaali- ja terveydenhuollon organisaatioista 79 % ja apteekeista 92 % ja järjestelmätoimittajista 80 % vastasi olevansa tyytyväisiä Kanta-palvelujen toimintaan kokonaisuudessaan.

OmaKannan kirjautumiset ja kirjautuneiden määrä 2020–2024, miljoonaa

Hallituksen toiminta 2024

Vuosi 2024 oli Kelan hallitukselle sen kolmivuotisen toimintakauden toinen. Toimintavuoden aikana hallitus keskittyi mahdollistamaan Kelan perustehtävän toteuttamisen ja strategian toimeenpanon onnistumisen.

Vuoden alussa hallitus laati vuoden 2023 toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen valtuutettujen vahvistettavaksi. Hallitus vahvisti strategisen tulevaisuuskuvan, strategian ja budjettikehyksen toiminnan suunnittelun perustaksi sekä riskienhallinnan suunnitelman.

Uutena kokonaisuutena strategisessa johtamisessa konkretisoidaan tavoiteltava tulevaisuuden Kela, strategisen tulevaisuuskuvan kautta. Se kuvaa kuudesta näkökulmasta millainen tulevaisuuden Kela on. Nämä näkökulmat ovat asiakas, palvelu ja toiminta, teknologia ja tieto, henkilöstö, kulttuuri ja osaaminen, talous sekä kumppanit ja yhteistyö.

Strategisella riskienhallinnalla varmistetaan osaltaan tavoitteiden saavuttaminen. Strategian onnistumisen kriittiset voimavarat ovat kestävä talous, henkilöstökokemus ja viestintä. Vastuullisuus ja arvot ovat toiminnan perusta, ja niillä rakennetaan kestävää yhteiskuntaa.

Loppuvuodesta hallitus hyväksyi toiminta- ja taloussuunnitelman vuosille 2025–2028. Suunnitelmaan on sisällytetty vaativa tuottavuusohjelma, jolla Kela säästää sille määrätty 45 miljoonaa euroa vuosina 2025–2027 ja samalla

kehittää toimintaa ja prosesseja tuottavammiksi. Lisäksi hallitus hyväksyi strategian, merkitsi tiedoksi strategiset avaintulokset ja teki pääjohtajan kanssa tulossopimuksen vuodelle 2025. Hallitus päätti hyväksyä Kelan vuoden 2025 sijoitussuunnitelman sekä sijoitussuunnitelmassa kerrotut toimivaltuudet ja vastuullisen sijoittamisen periaatteet. Hallitus käsitteli kokouksissaan myös kiinteään omaisuuteen liittyviä asioita.

Pääjohtaja esitti hallituksen kokouksissa ajankohtaiskatsaukset Kelan toiminnasta. Katsauksiin sisältyi muun muassa Kelan palvelutilanteen seuranta.

Vuonna 2024 hallitus piti 12 kokousta. Lisäksi hallitus järjesti tammikuussa seminaarin, jonka aiheena oli Eepos ja tuottavuus ja toukokuussa iltakoulun, jossa käsiteltiin Kelan strategista tulevaisuuskuvaa. Syksyllä järjestettiin toinen seminaari, jossa käsiteltiin Kelan tuottavuusohjelmaa.

Hallitus seurasi säännöllisesti strategisen kehittämisohjelman (Eepos) etenemistä. Hallituksen asettaman IT-toimikunnan tehtävänä on varmistaa strategisen kehittämisohjelma Eepoksen onnistuminen sekä ylläpitää Kelan vahvaa kilpailukykyä ja taloudellisuutta IT-toimijana. IT-toimikunta piti toimintavuoden aikana viisi kokousta.

Hallituksen asettama tarkastustoimikunta piti toimintavuoden aikana neljä kokousta. Toimikunnassa käytiin lä-

pi sisäisen tarkastuksen raportteja ja keskeisiä havaintoja Kelan toiminnasta.

Hallituksen asettama palkitsemis- ja nimitystoimikunta piti toimintavuoden aikana kolme kokousta. Palkitsemis- ja nimitystoimikunta vahvistaa johdon palkkausjärjestelmän palkkausperusteet ja osallistuu tulosityksikön johtajien rekrytointiin.

Strategian onnistumisen kriittiset voimavarat ovat kestävä talous, henkilöstökokemus ja viestintä.

Rahoitus

Etuusrahastojen rahoitus

Kelan hoitaman sosiaaliturvan rahoitus perustuu jakoperiaatteelle, jonka mukaan kunkin vuoden kulut rahoitetaan samana vuonna kertyneillä tuotoilla. Etuuksien rahoituksen hoitamista varten Kelassa on kansaneläkerahasto, sairausvakuutusrahasto sekä sosiaaliturvan yleisrahasto, josta rahoitetaan ne etuudet, jotka eivät kuulu eläke- tai sairausvakuutukseen.

Kelan etuusrahastojen kokonaiskulut (sis. korkeakouluopiskelijoiden terveydenhuollon kustannukset) olivat 17 907 milj. euroa vuonna 2024. Etuuskulujen osuus kokonaiskuluista oli 96 % (17 268 milj. euroa) ja toimintakulujen 4 % (639 milj. euroa). Valtion osuus tuotoista oli 74 %, vakuutettujen sekä työnantajien lakisääteisten maksujen 20 %, kuntien suoritusten 4 % ja muiden tuottojen 2 % tuotoista.

Kansaneläkerahasto

Kansaneläkerahastosta maksetaan mm. eläke- ja vammaisetuudet, eläkkeensaajien asumisetuet sekä rintamalisät. Vuonna 2024 etuuksia maksettiin 4 027 milj. euroa, ja rahaston toi-

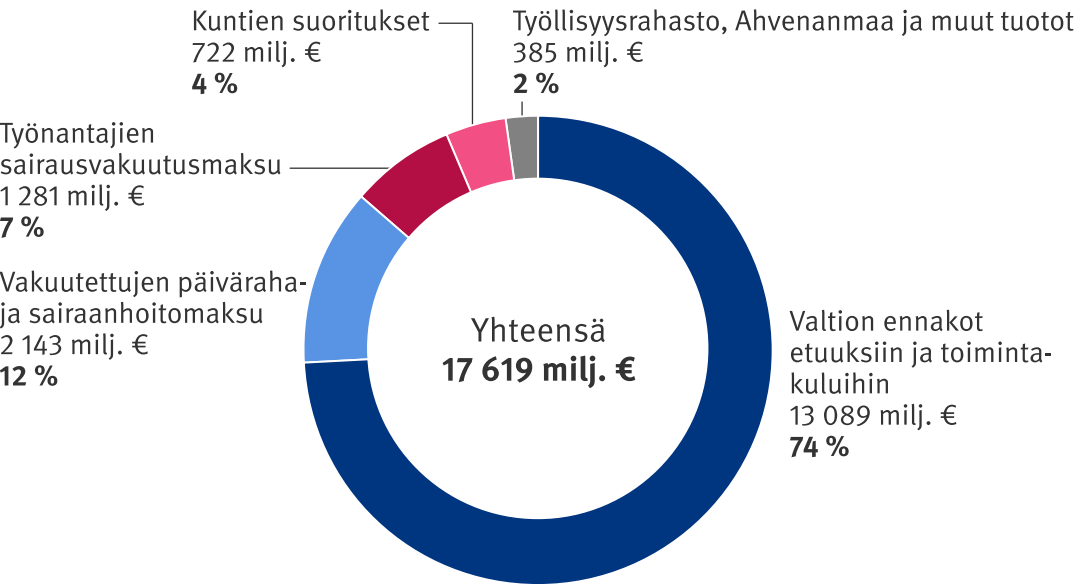
mintakulut olivat 65 milj. euroa. Valtio rahoittaa kansaneläkevakuutuksen kulut. Vuositason maksuvalmiuden turvaaminen edellyttää kansaneläkerahastolta määrättyä vähimmäistasoa. Vuodesta 2010 kansaneläkerahaston vieraalla pääomalla vähennetyn rahoitusomaisuuden määrä on ollut 3,5 % kansaneläkkeiden, lapsikorotuksen, perhe-eläkkeiden, työkyvyn selvittämisen ja rahaston toimintakulujen vuotuisesta yhteismäärästä. Vuoden 2024 lopun rahoitusomaisuuden vähimmäismäärän taso on 84,9 milj. euroa.

Sairausvakuutusrahasto

Sairausvakuutusrahasto jakautuu rahoituksellisesti työtulovakuutuksen ja sairaanhoitovakuutukseen. Vuonna 2024 rahastosta maksettujen etuuksien yhteismäärä oli 5 994 milj. euroa, ja rahaston toimintakulut olivat 236 milj. euroa.

Työtulovakuutus sisältää sairauspäivärahat, vanhempainpäivärahat, kuntoutusrahat, maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuksen perusturvaan kuuluvat päivärahat, yrittäjien lisäpäivärahat ja työnantajille maksettavat perhevapaakorvaukset sekä korvaukset työterveyshuollon järjestämisestä ja vanhempainpäiväraha-ajan vuosilomakustannuksista.

Kelan etuuksien ja toimintakulujen rahoitus vuonna 2024, milj. euroa

Työtulovakuutuksen etuuksia maksettiin 3 008 milj. euroa vuonna 2024.

Työtulovakuutuksen pääasialliset rahoittajat ovat työnantajat (työnantajan sairausvakuutusmaksu) sekä palkansaajat ja yrittäjät (sairausvakuutuksen päivärahamaksu). Valtio rahoittaa sen osuuden vähimmäismääräisenä maksettavan päivärahaetuuden tai kuntoutusrahan kuluista, joka ylittää vuositulon perusteella lasketun päivärahaetuuden tai kuntoutusrahan määrän. Lisäksi valtio rahoittaa 5 % muutoin vakuutuksen kautta rahoitettavista sairaus- ja vanhempainpäivärahoista sekä kuntoutusrahasta. Valtion rahoitusosuuteen kuuluu myös osa yrittäjien ja maatalousyrittäjien työterveyshuollosta.

Työtulovakuutuksen rahoituksen malli on perua vuodelta 2020. Tällöin vakuutusmaksut säädettiin siten, että menoista (ilman perhevaakorvausta, yrittäjien lisärahoitusosuutta ja valtion osuutta) 52 % rahoitettiin työnantajien sairausvakuutusmaksuilla ja 48 % päivärahamaksuilla. Vuodesta 2021 alkaen sairausvakuutusmaksu ja päivärahamaksu ovat muuttuneet saman verran rahoitustarpeen kattamiseksi. Työnantajien sairausvakuutusmaksu maksetaan palkkojen perusteella, ja sen suuruus oli 1,16 % vuonna 2024. Sairausvakuutuksen

päivärahamaksun pohjana ovat palkansaajilla veronalaiset palkkatulot ja yrittäjillä työtulot. Vuonna 2024 maksu oli palkansaajilla sekä MYEL-vakuutetuilla yrittäjillä 1,01 % ja YEL-vakuutetuilla yrittäjillä 1,23 % tuloista (tulot vähintään 16 499 euroa vuodessa). Päivärahamaksu on verotuksessa vähennyskelpoinen. Työnantajien sairausvakuutusmaksuja kertyi 1 281 milj. euroa (osuus tuotoista noin 47 %), palkansaajien sekä yrittäjien päivärahamaksua 1 142 milj. euroa (osuus tuotoista noin 41 %) ja lisäksi valtio rahoitti vastuullaan olevia etuuksia 337 milj. eurolla (osuus tuotoista noin 12 %) vuonna 2024. Yhteensä työtulovakuutuksen tuotot olivat 2 760 milj. euroa.

Sairaanhoitovakuutus sisältää Kelan maksamat lääkekorvaukset, korvaukset lääkärin- ja hammaslääkärinpalkkioista, korvaukset tutkimuksesta ja hoidosta, matkakorvaukset, kuntoutusmenot (lukuun ottamatta kuntoutusrahoja), maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuksen perusturvaan kuuluvat sairaanhoitokorvaukset sekä EU-korvaukset sairaanhoidon kustannuksista. Sairaanhoitovakuutuksen etuuksia maksettiin 2 986 milj. euroa.

Sairaanhoitovakuutuksen etuus- ja toimintakulut rahoitetaan valtion ja vakuutettujen toimesta. Valtio rahoittaa 67 % ja vakuute-

tut 33 % sairaanhoitovakuutuksen etuus- ja toimintakuluista. Sairaanhoitovakuutuksen EU-korvaukset valtio ja ulkomaan laitokset rahoittavat kuitenkin kokonaan.

Sairaanhoitovakuutuksen rahoitusta var-ten kaikilta vakuutetuilta eli palkansaajilta, yrittäjiltä sekä eläkkeen- ja etuudensaajilta peritään sairausvakuutuksen sairaanhoitomaksu kunnallisverotuksessa verotettavan ansiotulon perusteella. Vuonna 2024 maksu oli palkansaajilla ja yrittäjillä 0,51 % ja eläkkeen- ja etuudensaajilla 1,48 % ansiotulosta. Palkansaajilta, yrittäjiltä ja etuudensaajilta perittävää sairaanhoitomaksua kertyi 1 001 milj. euroa (osuus tuotoista noin 34 %). Valtion suoritukset sairaanhoitovakuutuksen etuuksiin ja toimintakuluihin oli 1 959 milj. euroa (osuus tuotoista noin 66 %). Yhteensä sairaanhoitovakuutuksen tuotot olivat 2 960 milj. euroa.

Sairausvakuutusrahaston rahoitusomaisuuden, josta on vähennetty vieras pääoma ja varaukset, on oltava 8–12 % sairausvakuutuksen vuotuisista kokonaismenoista. Työnantajien ja vakuutettujen vakuutusmaksut sekä valtion osuudet määräytyvät aina seuraavan vuoden vakuutusmaksujen vahvistamisen yhteydessä niin, että tämä ehto täyttyisi.

Sosiaaliturvan yleisrahasto

Rahastosta maksettavien etuuksien yhteismäärä oli 7 247 milj. euroa ja rahaston toimintakulut olivat 337 milj. euroa vuonna 2024.

Valtio rahoittaa opintoetuudet, äitiysavustukset, adoptiotuet, sotilasavustukset, rintamaveteraanien kuntoutusmatkakustannukset ja paperittomien kiireellisen sosiaalihuollon kustannukset. Lapsilisien, yleisen asumistuen, vammaisten tulkkauspalvelun ja elatustuen kulojen osalta valtio on pääasiallinen rahoittaja, mutta Ahvenanmaa rahoittaa näiden etuuksien osalta omat kulunsa. Toimeentulotuen ennakot tulevat Kelaan valtiolta (STM ja TEM), mutta STM:n ennakoiden osuudesta kuntien vastuulla on 50 %. Valtio rahoittaa valtaosan työttömyysetuuksista, mutta myös kunnat ja Työllisyysrahasto osallistuvat rahoitukseen. Työllisyysrahasto rahoittaa myös muutosturvarahan kustannukset. Kunnat rahoittavat lastenhoidon tuet lukuun ottamatta ulkomaille maksettavia tukia, jotka valtio rahoittaa.

Korkeakouluopiskelijoiden terveydenhuollon kustannukset rahoitetaan opiskelijoiden terveydenhoitomaksulla (23 %) ja valtion osuudella (77 %). Työttömyysturvan peruspäivärahojen rahoitukseen ohjataan palkansaajien työttömyysvakuutusmaksuista määrä, joka keskimäärin vastaa työttömyyskassoihin kuulumattomien työntekijöiden maksujen määrää. Valtio rahoitti rahaston etuuksia sekä toimintakuluja yhteensä 6 668 milj. eurolla, kunnat rahoittivat lastenhoidon tukea sekä työmarkkinatukea yhteensä 722 milj. eurolla ja Työllisyysrahasto rahoitti peruspäivärahaa sekä muutosturvarahaa 168 milj. eurolla vuonna 2024.

Toimintakulut

Toimintakulujen ja -tuottojen yhteismäärä vuonna 2024 oli 639,2 milj. euroa. Vuonna 2024 ei eläkevastuun kattamiseksi tarvinnut tehdä osakesiirtoja eläkevastuurahastoon. Toimintakulut ja -tuotot yhteensä ilman osakesiirtoja eläkevastuurahastoon pienenevät edellisvuodesta 0,8 %. Toimintakulujen ja -tuottojen yhteismäärä (639,2 milj.) vuonna 2024 oli 3,6 % etuusrahastojen kokonaiskuluista.

Toimintakulut ja -tuotot ilman osakesiirtoja eläkevastuurahastoon kohdennetaan etuusrahastoille prosenttiosuuksien mukaan. Vuonna 2024 kansaneläkerahaston osuus oli 10,2 %, sairausvakuutusrahaston 37,0 % ja sosiaaliturvan yleisrahaston 52,8 %.

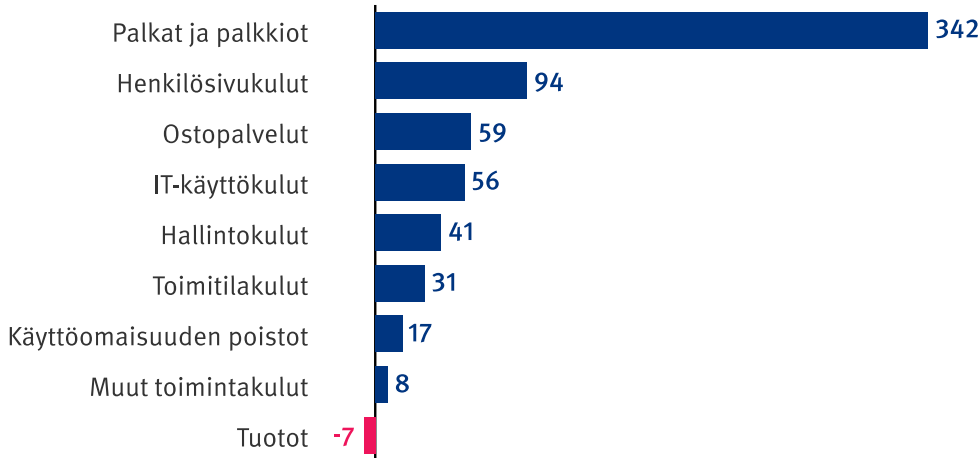
Palkka- ja palkkiokulut olivat 341,9 milj. euroa. Henkilösivukulut olivat yhteensä 93,9 milj. euroa, johon ei vuonna 2024 sisältynyt osakesiirtoja.

Ostopalveluiden yhteismäärä oli 59,3 milj. euroa. Verohallinnolle maksettavat verotuskustannukset olivat 26,0 milj. euroa. Muut ostopalvelut olivat yhteensä 33,3 milj. euroa.

Muiden toimintakulujen ja tuottojen yhteismäärä oli 144,1 milj. euroa. Muista toimintakuluista IT-käyttökuluja oli 55,6 milj. euroa. Käyttöomaisuuden poistoja oli 16,8 milj. euroa. Toimintakuluja vähentäviä tuottoja oli 7,0 milj. euroa.

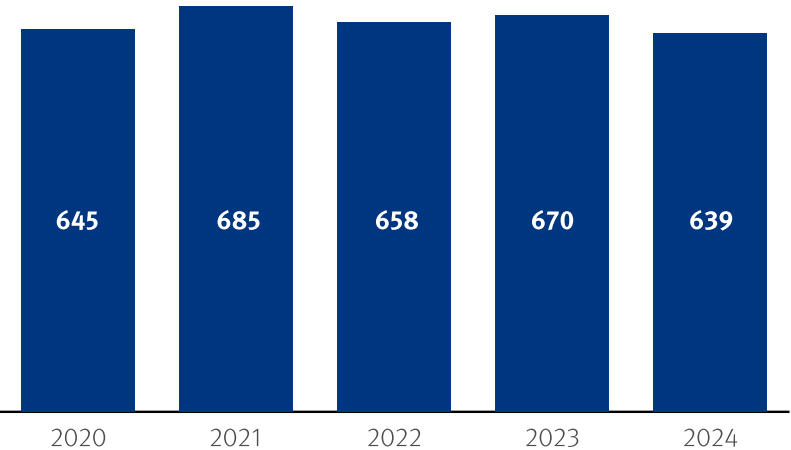
Valtio rahoittaa vuosittain valtion talousarviossa vahvistettavalla määrällä kustannukset, jotka Kelalle aiheutuvat Kelassa toimivan rajat ylittävän terveydenhuollon yhteyspisteen toiminnasta. Vuonna 2024 yhteyspisteen kustannukset olivat 0,7 milj. euroa. Valtio rahoittaa vuosittain valtion talousarviossa vahvistettavalla määrällä kustannukset, jotka Kelalle aiheutuvat sähköisestä lääkemääräyksestä annetun lain mukaisen biologisten lääkkeiden määräämisen ohjaus- ja valvontatehtävän toteuttamisesta. Vuonna 2024 kyseisen ohjaus- ja valvontatehtävän kustannukset olivat 0,9 milj. euroa.

Toimintakulujen jakautuminen vuonna 2024, milj. euroa*

*Vuoden 2024 rahana.

Kelan toimintakulut 2020–2024, milj. euroa

Palvelurahasto

Palvelurahaston avulla huolehditaan Kelan vastuulla olevista rahoituksen, kirjanpidon ja rahaliikenteen tehtävistä Kanta-palvelujen toteuttamisessa ja ylläpitämisessä. Ne määritellään sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen käsittelystä annetussa laissa (703/2023), sähköisestä lääkemääräyksestä annetussa laissa (61/2007) ja sosiaali- ja terveystietojen toissijaisesta käytöstä annetussa laissa (552/2019).

Vuonna 2024 valtio rahoitti sosiaali- ja terveysministeriön kautta Kanta-palvelujen lainmuutos- ja kehittämiskustannukset. Kanta-palvelujen ylläpito rahoitettiin palvelujen käyttäjiltä perittävillä käyttömaksuilla. Palvelurahaston kokonaiskustannukset vuonna 2024 olivat 50,4 milj. euroa, josta investointeja oli 3,6 milj. euroa. Valtio rahoitti kustannuksista 25,1 milj. euroa (STM rahoitti Kanta-palveluiden kehittämisen ja jatkuvuuden varmistamista 22,9 milj. eurolla ja Suomen kestävän kasvun ohjelman kautta 2,2 milj. eurolla). Käyttömaksuista saaduilla myyntituotoilla rahoitettiin kustannuksia 25,3 milj. eurolla. Asiakasmaksutuotoilla myös kerättiin 0,66 milj. euron osuus 4 milj. euron rahoituspuskurista. STM:n kanssa sovittiin, että vuosien 2024–2026 jäljellä oleva

määräraha 2,01 milj. euroa palautetaan samalla kertaa vuoden 2026 loppuun mennessä. Vastaavasti puskuria ei kasvateta vuonna 2024 vaan vasta vuonna 2025.

Vuonna 2024 sähköisen lääkemääräyksen ylläpitokustannuksista apteekit rahoittivat 50 %, julkinen terveydenhuolto 35 % ja yksityinen terveydenhuolto 15 %. Potilastietovarannon ylläpitokustannuksista 80 % rahoitettiin julkisen terveydenhuollon ja 20 % yksityisen terveydenhuollon käyttömaksuilla. Valtion laitokset rahoittivat ylläpitokustannuksista 0,1 milj. euroa.

Eläkevastuurahasto

Kelan toimihenkilöiden vakuutustekninen täysi eläkevastuu oli vuoden lopussa 2 567,37 milj. euroa, josta jo alkaneiden eläkkeiden osuus oli 1 436,7 milj. euroa. Täysi eläkevastuu kasvoi kertomusvuonna 81,6 milj. euroa siten, että eläkkeellä jo olevien ja eläkkeelle vuoden aikana siirtyneiden eläkevastuu kasvoi 22,2 milj. euroa, ja työssä olevien aiheuttama eläkevastuu kasvoi 59,4 milj. euroa.

Vuosina 2020–2024 eläkevastuun laskennassa käytettävää enimmäiskorkoa pienennetään 0,1 prosenttiyksikköä vuosittain Finanssivalvonnan laskuperusteiden mukai-

sesti, vuonna 2024 enimmäiskorko pieneni 3,1 prosentista 3,0 prosenttiin. Muutoksen johdosta täysi eläkevastuu vuonna 2024 oli 174,9 milj. euroa suurempi kuin se olisi ollut vuonna 2019 käytössä olleella 3,5 prosentin korolla laskettuna.

Lain 754/2016 mukaan Kelan täydestä eläkevastuusta vähintään katettava osuus pienenee puoli prosenttiyksikköä vuosittain vuoteen 2038 asti, vuonna 2024 katetaan 37,0 % täydestä eläkevastuusta. Katettava eläkevastuu vuoden 2024 lopussa oli yhteensä 949,9 milj. euroa. Eläkevastuurahastossa oli varoja yhteensä noin 1 809,9 milj. euroa. Vähimmäiskate ylittyi siis 860,0 milj. eurolla.

Eläkevastuurahastoon maksettiin työnantajan kannatusmaksuna 66,2 milj. euroa. Lisäksi rahastoon suoritettiin työntekijän eläkemaksua 28,8 milj. euroa, josta 5,0 milj. euroa rahastoitiin.

Toimisuuhde-eläkkeitä Kela maksoi kaikkiaan 136,0 milj. euroa, jossa oli kasvua edellisvuodesta 6,2 %.

Sijoitustoiminta

Kelan hallitus vahvistaa vuosittain sijoitussuunnitelman. Kelan varoja sijoitettaessa on huolehdittava sijoitusten varmuudesta, tuo-

tosta ja rahaksi muutettavuudesta. Lisäksi sijoitusten pitää olla riittävän hajautettuja, ja sijoitustoimintaa harjoitetaan Kelan vastuullisen sijoittamisen periaatteiden mukaisesti ja vastuullisuustavoitteisiin pyrkien.

Kansaneläkerahaston, sairausvakuutusrahaston, sosiaaliturvan yleisrahaston ja palvelurahaston sijoitustoiminnan painopiste on kassavarojen sijoittamisessa. Eläkevastuurahaston varat ovat henkilöstön Kelan palvelukseen perustuvan eläkevastuun katteena, rahastosta maksetaan Kelan toimisuuhde-eläkkeet. Eläkevastuurahaston omaisuuden allokoinnilla pyritään kasvattamaan rahaston tuottoa ja varautumaan siihen, että sijoitukset ovat riittävän likvidejä.

Kelan varoja sijoitettaessa on huolehdittava sijoitusten varmuudesta, tuotosta ja rahaksi muutettavuudesta.

Sijoitusmarkkinat ja -tulos

Vuosi 2024 sujui pääsääntöisesti positiivisissa merkeissä kesään asti ja osakemarkkinatuotot olivat vahvoja kaikilla pääalueilla, joskin Yhdysvaltojen markkinakehitys oli jälleen omassa luokassaan teknologiayhtiöiden vetämänä. Inflaation laskun myötä rahapolitiikan keventäminen tuki osakemarkkinoita globaalin talouskasvun ollessa Yhdysvaltojen vetämää.

Elokuussa koettiin hyvinkin äkillinen markkinakorjaus, jonka taustalla oli monta tekijää. Japanin keskuspankki nosti korkoja vaikuttaen JPY-määräisten lainojen korkotasoon sekä valuuttakurssiin. Koronnostolla oli merkitystä laajasti markkinoille globaalissa mittakaavassa, sillä kansainväliset sijoittajat käyttivät jeniä rahoitusvaluuttana globaaleille sijoituksille, ja keskuspankin toimet johtivat tarpeeseen myydä jenilainoilla rahoitettuja omistuksia. Lisäksi tämä tapahtui markkinoiden kesälikviditeettiin, ja samaan aikaan myös koettiin huolia Yhdysvaltojen työmarkkinoiden tilasta, mikä vaikutti markkinoihin verrattain paljon viitaten Yhdysvaltojen tärkeyteen kuluvana vuonna globaalin kasvun ajurina. Markkinat rauhoittuivat kuitenkin nopeasti, kun saatiin viitteitä talouden vahvuuden jatkumisesta, eikä loppuvuonna koettu suurempia

markkinakorjauksia. Geopolitiikalla ei ollut merkittäviä vaikutuksia rahoitusmarkkinoihin, vaikka haasteita oli runsaasti ml. kaapelirikot Itämerellä, Ukrainan sodan jatkuminen, Lähi-idän sotiminen sekä useiden Euroopan maiden johdon ongelmat (Britannia, Saksa, Ranska). Yhdysvaltojen presidentinvaalien tulos otettiin positiivisesti vastaan markkinoilla.

Pohjoisamerikkalaiset osakkeet tuottivat indeksitasolla 32,9 % jälleen pitkälti kapean teknologiayhtiöiden kärjen vetämänä. Eurooppalaiset osakkeet tuottivat niin ikään hyvin, +9,3 %, ja kehittyvien markkinoiden osakkeet ylsivät 15,3 % tuottoon. Verrattuna aikaisempiin vuosiin osakemarkkinoiden tuki laaja-alaisesti sektorimielessä, joskin eroavaisuudet parhaiten tuottaneiden ja heikoimpien sektoreiden välillä olivat edelleen mittavia. Suomen osakemarkkinan tilanne jatkui haastavana ja indeksitasolla vuosi päätettiin -0,1 % tappiolla.

Keskuspankkien laskiessa korkoja rahamarkkinakorot vastaavasti laskivat vuonna 2024. Pidemmät korot sen sijaan olivat nousutrendissä alkuvuoden palautuen vuoden 2023 lopun voimakkaasta korkojen laskusta sekä johtaen korkokäyrien invertoitumisen korjaantumiseen. Elokuun markkinaturbulenssi sai pidemmät korot laskemaan turvasatama-

kysynnän myötä, mutta loppuvuodesta nähtiin jälleen painetta ylöspäin mm. koska Yhdysvaltain presidentinvaalituloksen myötä monien Trumpin toimien odotetaan olevan inflatorisia. Euroalueen valtionlainat (kaikki luottoluokat) tuottivat 1,8 % vuonna 2024. Luottoriskimarginaalit päättivät vuoden alkua alemmilla tasoilla. Hyvälaatuiset yrityslainat tuottivat 4,7 % sekä heikomman luottolaadun yrityslainat 8,5 %.

Kansaneläkerahastossa on ainoastaan epälikvidi osakeomistus, jolla ei käydä kauppaa ja jonka käyttötarkoituksena on Eläkevastuurahaston kannatusmaksujen kattaminen. Näiden jäljellä olevien epälikvidien osakkeiden tappio oli 20,8 % vuonna 2024.

Eläkevastuurahaston tulos oli tappiollinen, -2,4 %, johtuen täysin Suomi-osakesalkusta suurimpien, pitkälti epälikvidien, omistusten kärsiessä toimiala- ja tilustilanteesta. Pidemmällä aikavälillä Eläkevastuurahasto on suuren Suomi-osakepainonsa ansiosta tuottanut hyvin, ja muissa omaisuuslajeissa tuotto oli vuonna 2024 vahvaa ja vertailuindeksejä korkeampaa. Sijoitusten kansainväliselle hajauttamiselle on asetettu tavoitteet ja aikataulu. Vuonna 2024 hajauttamista edistettiin vain maltillisesti, sillä pitkän aikavälin etu

huomioiden omaisuudesta ei pääsääntöisesti luovuta epäedullisina ajankohtina.

Vuonna 2024 saadut osinkotuotot heijastivat tilustilannetta laskien 35,3 milj. euroon (edellisvuonna 45,5 milj. euroa).

Kansaneläkerahaston, sairausvakuutusrahaston ja sosiaaliturvan yleisrahaston kassavarojen yhteenlaskettu kuukausittainen keskiarvo vuonna 2024 oli 1 710,0 milj. euroa (edellisvuonna 1 454,5 milj. euroa). Kassavarojen kesikorko ylsi 3,8 %:iin vuonna 2024 (edellisvuonna +3,4 %).

Vuosi 2025 lähti liikkeelle positiivisella osakemarkkinasentimentillä, kun aivan Trumpin presidenttikauden alkumetreillä ei lähdetty toteuttamaan kaupan esteitä, mikä tuki eritoten eurooppalaisia osakkeita. Tammiukuun lopussa kuitenkin nähtiin merkittävä muutos laajojen tullien julkistamisen myötä Kanadalle, Meksikolle sekä Kiinalle. Euroopan odotetaan seuraavan perästä. Alkuvuodesta keskuspankit ovat toimineet odotusten mukaan EKP:n laskiessa korkoja tammikuussa ja Yhdysvaltain keskuspankin jättäessä korot ennalleen. Yhdysvaltojen tilustilanne on vahvempi, joskin maltillista hidastumista ennakoidaan, muttei siinä määrin että lisäkoronlaskuja hinnoiteltaisiin enää kovin

montaa. Yhdysvaltalaisia osakkeita on viime vuosina tukenut kapea teknologiakärki huimilla kurssinousuilla. Kiinalaisen DeepSeekin tekoälysovelluksen julkistus tammikuussa 2025 on herättänyt huolta yhdysvaltalaisten alan yhtiöiden kilpailuedusta ja heijastunut arvostuksiin. Geopolitiikassa on ilmennyt uusia jännitteitä Trumpin kiinnostuttua Grönlannista ja tilanteen kiristyttyä Itämerellä toistuvien kaapelirikkojen myötä. Toisaalta Israelissa on päästy aselepoon ja Trumpilla on fokuksena Ukrainan sodan päättäminen. Sijoitusmarkkinoihin käänteet geopolitiikassa eivät juuri ole vaikuttaneet.

Vastuullinen sijoittaminen

Vuonna 2024 jatkoimme vastuullisen sijoittamisen prosessien mukaista toimintaamme. Seuloimme normirikeitä koko likvidistä yrityksiin suuntaavasta sijoitusmassasta, analysoimme sijoitustemme hiililaskentaa ja teimme vuosittaisen vastuullisuuskyselyn varainhoitajillemme.

Taaksepäin katsovan hiililaskennan ohella tarkastelimme jälleen analyysien avulla, millä lämpenemisen tiellä osakesalkkuyritysten arvioidaan olevan ja miten suurella osuudella niistä on tieteeseen perustuvat (SBT) tai muuten kunnianhimoisiksi arvioidut tavoitteet. Vaikka historiallisista syistä teollisuuspainotteisessa salkussamme on tällä hetkellä verrattain korkea hiilijalanjälki, niin lähes puolella yrityksistä on tieteeseen perustuvia tavoitteita ja salkun kokonaisuudessaan arvioidaan olevan Pariisin sopimuksen mukaisella 1,5 asteen lämpenemisen tiellä. Kartoitimme jälleen myös biodiversiteettivaikutuksia ja -riippuvuuksia toimialatason tarkastelussa tiedostaen tulosten

olevan suuntaa antavia, kunnes analyysimenetelmiä kehitetään huomioimaan maantieteellisyttä ja yhtiökohtaisia tekijöitä. Lisäksi jatkoimme vihreiden teemasijoitusten kartoittamista ja teimme muun muassa sijoituspäätöksen logistiikkarahastoon, joka tukee yritysten mahdollisuuksia vähentää toimitusketjunjensa hiilijalanjälkeä muuntamalla logistiikkakiinteistöjä hiilineutraaleiksi.

Vuonna 2025 jatkamme pyrkimistä vastuullisen sijoittamisen tavoitteitamme kohti ja kartoitamme mahdollisia uusia analyysimenetelmiä salkkumme tarkasteluun entistä monipuolisemmin.

Rahoituksen tulevaisuudennäkymät

Suomessa talouden kasvun ennustetaan piristyvän kuluvana vuonna. Valtiovarainministeriön ennusteen mukaan bruttokansantuote kasvaa tänä vuonna 1,6 % ja 1,5 % vuosina 2026 ja 2027, kun kulutus ja investoinnit lisääntyvät, hintojen nousu hidastuu ja korot laskevat. Investointien odotetaan vauhdittuvan, kun rakentaminen toipuu ja energiasiirtymään liittyviä hankkeita käynnistyy. Taantuma vähensi työllisten määrä, mutta talouskasvun myötä työllisyyden odotetaan nousevan ja työttömyyden vähenevän. Julkisen talouden säästöt ja veronkorotukset kuitenkin hillitsevät ennustettua talouden kasvua.

Maan hallituksen hallitusohjelmassa sekä julkisen talouden suunnitelmassa tavoitellaan kuluvalle suunnittelukaudelle julkisen talouden velkasuhteen kääntämistä ja julkisen talouden rahoitusaseman parantamista. Riskinä on, että julkisen talouden tulojen ja menojen välinen epätasapaino kasvattaa

edelleen velkaantumista. Tämän välttämiseksi on alettu toteuttaa rakenteellisia uudistuksia, jotka parantaisivat työllisyyttä ja talouskasvua.

Sosiaali- ja terveyspalvelujen uudistamisella, työllisyyttä edistävillä toimenpiteillä sekä digitalisaation hyödyntämisellä tähdätään lähivuosina merkittäviin kustannussäästöihin sekä julkisen talouden tuottavuuden parantamiseen. Hallituksen käynnistämän valtiorahallinnon tuottavuusohjelman on määrä aikaansaada vuosille 2025–2028 lähes 250 milj. euron säästöt valtion laitosten toimintakuluihin.

Maan hallituksen tuottavuusohjelman säästövelvoitteiden toteuttamiseksi Kela käynnisti viime vuoden kesäkuussa oman tuottavuusohjelman. Kelan toimintakulujen säästövelvoite on 45 milj. euroa. Toimintakulujen säästöt on tarkoitus toteuttaa pääosin vähentämällä henkilöstö-, toimitila- ja postituskuluja sekä osin muita toimintakuluja. Henkilötyövuosimäärän vähennystarve toteutetaan eläköitymistä ja lähtövaihtuvuutta hyödyntäen sekä määräaikaista työsuhteita päättämällä. Toimintalatehokkuutta kasvatetaan vähentämällä vuokra- ja omistustiloja sekä siirtämällä investointitarpeita. Sähköisten päätösten osuutta nostetaan entisestään, mikä vähentää postituskuluja.

Suomen lähivuosien talouskehityksessä on nähtävissä myös myönteisiä mahdollisuuksia. Varsinkin asuntorakentamisessa käänne parempaan voi olla odotettua nopeampi, sillä ennustejakson lopulla uusille asunnoille ennustetaan lisää kysyntää asuntorakentamisen vähyyden vuoksi lähinnä isompiin kaupunkeihin. Energiatoimialojen investointeja voi vauhdittaa etenkin ennustejakson loppupuolella vihreän siirtymän kiihtyminen sekä Suomessa että Suomen vientimarkkinoilla.

Vientivetoisena maana Suomi on varsin altis kaupan esteille kuten tullimaksuille. Suorien tuontitullien lisäksi epäsuorat vaikutukset kuten vastatullit ja yleinen epävarmuuden lisääntyminen vaikuttavat Suomen talouskehitykseen. Myös Euroopan heikko talouskehitys näkyy haasteena viennin kasvulle. Sodat Ukrainassa ja Lähi-idässä aiheuttavat epävakautta, mikä voi heijastua raaka-aineiden ja energian hintaan. Myös ilmastonmuutos ja luontokato haastavat edelleen muuttamaan tuotannon ja kulutuksen nykyisiä rakenteita. Niiden hillitseminen tulee vaatimaan uudenlaista teknologiaa, vaihtoehtoisia tapoja kohdentaa pääomia sekä uusia investointeja.

Kelan rahoituksen tulevaisuudennäkymiin vaikuttaa suhdanneluonteisten tekijöiden lisäksi väestörakenteen muutos sekä hallitusohjelman ja julkisen talouden suunnitelman linjausten toimeenpanon toteuttaminen.

Valtion osuus Kelan rahoituksesta vähenee

Vuosina 2025–2029 Kelan etuuksien menokehitykseen vaikuttavat hallitusohjelman muutosten lisäksi oletukset työttömyyden ja väestön kehityksestä. Kelan etuuksien leikkaukset ja korotukset painottuvat hallitusohjelman mukaisesti vuosille 2024 ja 2025. Seuraavat ennusteet perustuvat lokakuun 2024 lainsäädännön valmistelutilanteeseen ja sen hetken talousoletuksiin. Talousoletuksissa työttömyyden arvioitiin laskevan vuoden 2024 (8,0 %) korkeasta tasosta vuodesta 2025 alkaen vuoteen 2027 (6,6 %) saakka. Syntyvyyden oletettiin pysyvän matalalla

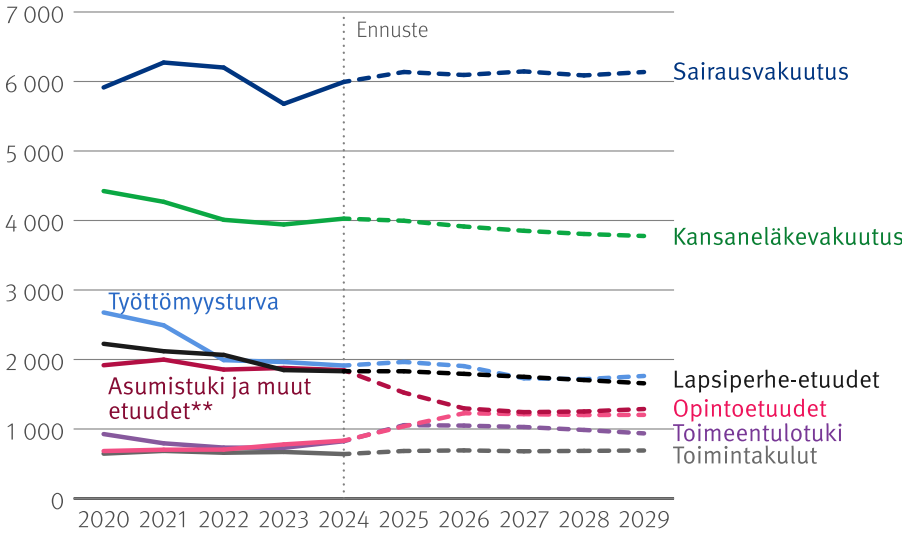
nykytasolla koko kehyskauden. Kasvanut maahanmuutto lisää työikäistä väestöä. Ennusteiden mukaan huoltosuhde kuitenkin huononee edelleen seuraavina vuosikymmeninä ikääntyneiden määrän kasvaessa ja työikäisen väestön supistuessa.

Sairausvakuutuksen rahoitusosuudet muuttuivat vuoden 2025 alusta hallituksen 2024 kehysriihessä päättämällä tavalla (kanavointi). Työtulovakuutuksen vakuutusmaksut määritettiin vuodelle 2025 siten, että työtulovakuutuksen kuluista (ilman perhevapaakorvausta, yrittäjien lisärahoitusosuutta ja valtion osuutta) rahoitetaan 68 % työnantajien sairausvakuutusmaksuilla ja 32 % päivärahamaksulla. Sairaanhoidovakuutuksen rahoitus muuttui 2025 alkaen siten, että valtio rahoittaa etuukista ja toimintakuluista 51,4 % ja vakuutetut 48,6 %.

Lokakuun 2024 ennusteen mukaan Kelan rahoituksen tulevaisuuden näkymät etuuskuluissa vuosille 2025–2029 ovat vakaat. Vuodesta 2024 vuoteen 2025 Kelan kulut pysyvät reaalisesti ennallaan. Vuodesta 2026 vuoteen 2029 kulujen arvioidaan laskevan vuosittain reaalisesti keskimäärin noin prosentin tehtyjen leikkausten vuoksi.

Kanavoinnin, etuuksiin vaikuttavien hallitusten esitysten ja päivitettyjen kuluarvioiden perusteella lasketut sairausvakuutusmaksut muuttuivat vuodesta 2024. Vuonna 2025 työtulovakuutuksen työnantajan vakuutusmaksu nousi 0,71 prosenttiyksikköä, mutta palkansaajan ja yrittäjän päivärahamaksu laski 0,17 prosenttiyksikköä. Tämän jälkeen työtulovakuutuksen vakuutusmaksut laskevat hieman vuoteen 2029 saakka. Vuoden 2025 sairaanhoidovakuutuksen vakuutusmaksut nousivat palkkatulosta ja yrittäjän työtulosta 0,55 prosenttiyksikköä.

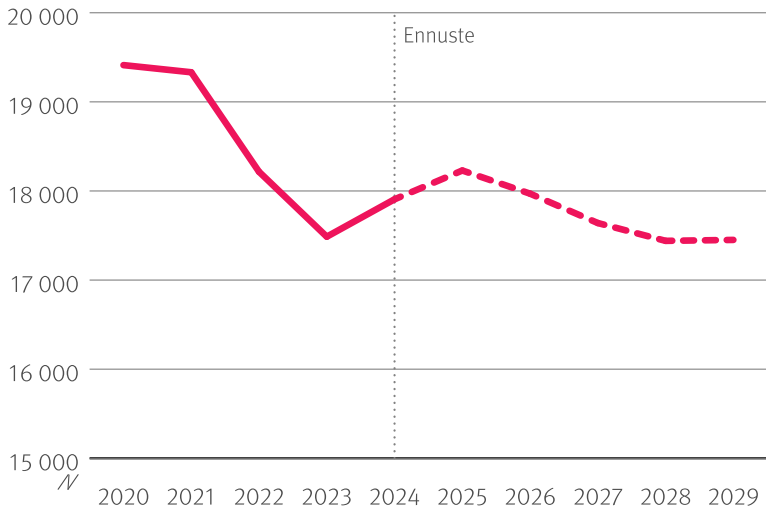
Kelan kulut etuuslajeittain 2020–2029, milj. euroa*

*Vuoden 2024 rahana.

**Sisältää sotilasavustukset, vammaisten tulkauspalvelut, rintamaveteraanien kuntoutusmatkat, paperittomien kiireellisen sosiaalihuollon sekä YTHS-korvaukset.

Kelan kulut yhteensä 2020–2029, milj. euroa*

*Vuoden 2024 rahana.

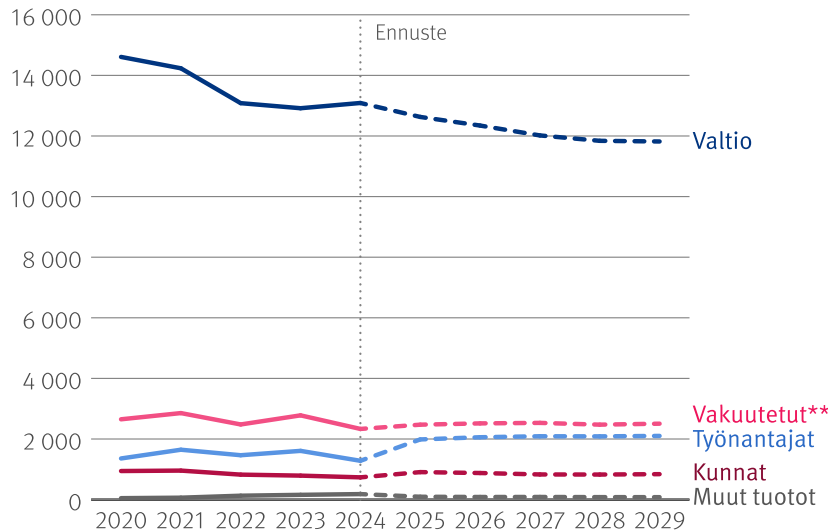
Huom! Katkaistut luvut.

Myös sairaanhoitovakuutuksen vakuutusmaksut laskevat hieman vuoteen 2029 saakka.

Valtio rahoittaa vuoden 2025 Kelan kuluista 70 %. Vakuutetut rahoittavat etuus- ja toimintakuluista 14 % (määrä muodostuu sairausvakuutusmaksuista ja Työllisyysrahaston osuudesta). Työnantajien vakuutusmaksuilla katetaan 11 % Kelan menoista. Kunnat ja muut maksavat noin 5 %, ja nämä varat ohjataan lähinnä lastenhoidon tukeen sekä työttömyysturvaan. Valtion rahoitusosuus työtulovakuutuksesta on noin 7 %, työnantajien osuus on 63 % ja vakuutettujen osuus 29 %. Sairaanhoitovakuutuksessa kulujen valtion rahoitusosuus on 52 %, vakuutettujen vakuutusmaksut 45 % ja muut tuotot 3 %. Valtion osuuden arvioidaan olevan kokonaiskuluista noin 69–70 % vuosina 2026–2029.

Tulevina vuosina Kelan toimintakuluja kasvattaa etuusjärjestelmien, asiointipalvelujen ja tietoturvan uudistaminen. Etuusjärjestelmien uudistamisen tavoitteena on turvata Kelan etuuskäsittelyn ja asiakaspalvelun palvelutaso ja -kyky myös 2030-luvulla. Uudistus mahdollistaa Kelan kyvyn vastata tulevaisuuden haasteisiin ja parantaa Kelan tuottavuutta moderneja teknologioita hyödyntäen sekä tuottaa digitalisaation tuomia pidemmän aikavälin hyötyjä asiakkaille, kumppaneille ja sidosryhmille.

Kelan tuotot 2020-28, milj. euroa

*Vuoden 2024 rahana.

**Sisältää palkansaajien ja yrittäjien päivärahamaksun, yrittäjien lisärahoitusosuuden, sairaanhoitomaksun, Työllisyysrahaston Kelalle tilittämän työttömyysvakuutusmaksun ja vuodesta 2021 alkaen opiskelijoiden terveydenhoitomaksun tuotot.

Toimielimet ja neuvottelukunnat 2024

Toimielimet

Valtuutetut

Nieminen Mira, kansanedustaja, puheenjohtaja
(varalla: Lehtinen Rami, kansanedustaja)
Sarkomaa Sari, kansanedustaja, varapuheenjohtaja
(varalla: Koulumies Terhi, kansanedustaja)
Elomaa Ritva, kansanedustaja
(varalla: Kangas Antti, kansanedustaja)
Forsgrén Bella, kansanedustaja
(varalla: Diarra Fatim, kansanedustaja)
Kurvinen Antti, kansanedustaja
(varalla: Kosonen Hanna, kansanedustaja)
Laiho Mia, kansanedustaja
(varalla: Fagerström Noora, kansanedustaja)
Mikkonen Anna-Kristiina, kansanedustaja
(varalla: Kvarnström Johan, kansanedustaja)
Mäkynen Matias, kansanedustaja
(varalla: Berg Kim, kansanedustaja)
Nurminen Ilmari, kansanedustaja
(varalla: Merinen Ville, kansanedustaja)
Rintamäki Anne, kansanedustaja
(varalla: Piisinen Jorma, kansanedustaja)

Valtola Oskari, kansanedustaja
(varalla: Kaunistola Mari, kansanedustaja)
Väyrynen Ville, kansanedustaja
(varalla: Lahdenperä Milla, kansanedustaja)

Tilintarkastajat

Helkiö Mikko, tarkastusneuvos, JHT, HT, puheenjohtaja
(varalla: Virpi Ala-aho, kaupunginreviisori, JHTT)
Valkonen Ville, kansanedustaja, varapuheenjohtaja
(varalla: Päivärinta Susanne, kansanedustaja)
Juvonen Arja, kansanedustaja
(varalla: Niemi Veijo, kansanedustaja)
Mikkonen Krista, kansanedustaja
(varalla: Suoniemi Tero, poliittinen asiantuntija)
Räsänen Hanna, kansanedustaja
(varalla: Savola Mikko, kansanedustaja)
Vestman Heikki, kansanedustaja
(varalla: Partanen Karoliina, kansanedustaja)
Väätäinen Tuula, kansanedustaja
(varalla: Lindén Aki, kansanedustaja)
Tuomela Ulla-Maija, KHT, JHT
(varalla: Havia-Niemi Minna, KHT, JHT)

Hallitus

Kiukas Vertti, pääsihteeri, hallituksen puheenjohtaja
Lehto Rami, hallituksen varapuheenjohtaja
Antila Raimo, osastopäällikkö
Brax Tuija, johtaja
Lehtinen Leila, toimitusjohtaja
Rehula Juha, kunnanjohtaja
Siekkinen Saana, johtaja
Sipilä Timo, johtaja
Särkelä Riitta, pääsihteeri
Toivola Tommi, johtaja
Sarlin Tuija, puheenjohtaja, henkilöstön edustaja, puhe- ja
läsnäolo-oikeus

Johtajat

Antila Outi, pääjohtaja
Mäki-Lohiluoma Kari-Pekka, johtaja
Nissilä Nina, johtaja

Johtavat toimihenkilöt

Helin Jukka, yhteisten palvelujen tulosityksikkö
Hänninen Sari, valtakunnallisten asiakkuuspalvelujen
tulosityksikkö

Jussila Antti, asiakkaan lähipalvelujen tulosityksikkö
Korhola Heli, johdon tukiyksikön johtaja
Leinonen Janne, johtava ylilääkäri
Lindgren Marina, tietopalvelujen tulosityksikkö 29.2.2024 asti
Manninen Eeva, sisäisen tarkastuksen päällikkö
Marjamäki Pipsa Lotta, viestintäyksikön johtaja
Melanen Jukka, IT-palvelujen tulosityksikkö
Vuori Arto, tietopalvelujen tulosityksikkö 1.3.2024 alkaen

Neuvottelukunnat ja foorumit

Neuvottelukuntien tehtävät on määritelty laissa. Foorumit toimivat Kelan sidosryhmä- ja asiantuntijaeliminä kunkin teeman sisällöllisessä ja strategisessa kehittämistyössä. Neuvottelukuntien ja foorumien jäsenet edustavat viranomaisia, yhteisöjä ja etujärjestöjä, ja niiden toimintaan osallistuu myös Kelan asiantuntijoita. Neuvottelukuntien kokoonpanot on listattu alla. Foorumien jäsenlistat ovat Kelan verkkosivuilla osoitteessa [kela.fi/neuvottelukunnat-ja-foorumit](https://www.kela.fi/neuvottelukunnat-ja-foorumit).

Kelan neuvottelukunta

Antila Outi, pääjohtaja, neuvottelukunnan puheenjohtaja
Korhola Heli, strategiajohtaja, neuvottelukunnan varapuheenjohtaja
Lundqvist Anna-Stiina, johtava yhteyskuntasuhteiden asiantuntija, sihteeri
Collan Mikael, ylijohtaja
Erhola Marina, hyvinvointialuejohtaja
Heikura Markku, pääjohtaja
Hämäläinen Ulla, finanssineuvos

Joensuu Matti, johtava tutkija
Kalliomaa Milla, pääsihteeri
Konola Kirsi, toimitusjohtaja
Lausvaara Anni, toiminnanjohtaja
Mikkola Hennamari, tutkimusyksikön päällikkö
Norppa Tiina, työsuojelun päävaltuutettu
Nummelin Ida, asiantuntija
Nurmi-Lehto Anna, toiminnanjohtaja
Ojala Katri, johtava asiantuntija
Pelkonen Janne, yhteiskuntavaikuttamisen päällikkö
Rentola Essi, johtaja
Ruth Kimmo, työmarkkinaneuvos
Salminen Mika, pääjohtaja 1.5.2024 alkaen
Tervahauta Markku, pääjohtaja 30.4.2024 asti
Tolonen Ilpo, hallituksen puheenjohtaja
Tuomisto Sakari, sosiaalipolitiikan asiantuntija
Viskari Janne, pääjohtaja

Sairausvakuutusasiain neuvottelukunta

Kari-Pekka Mäki-Lohiluoma, johtaja, neuvottelukunnan puheenjohtaja
Reija Jääskeläinen, osaamiskeskuksen päällikkö, neuvottelukunnan varapuheenjohtaja
Ismo Hiljanen, johtava asiantuntija, neuvottelukunnan sihteeri
Jaska Siikavirta, johtaja
Liisa Siika-aho, johtaja (varalla: Eeva Ojala, neuvotteleva virkamies)
Lauri Vuorenkoski, terveystalitiikan asiantuntija (varalla:

Henna Virtomaa, toiminnanjohtaja)
Vesa Rantahalvari, johtava asiantuntija (varalla: Auli Rytivaara, asiantuntijalääkäri)
Tuuli Glantz, sosiaalipoliittinen asiantuntija (varalla: Riitta Työläjärvi, asiantuntijalääkäri)
Katri Ojala, johtava asiantuntija (varalla: Ida Nummelin, sosiaali- ja terveystalitiittinen asiantuntija)
Tarja Filatov, kansanedustaja (varalla: Kaisa Juuso, kansanedustaja)

Sosiaalilääketieteellinen neuvottelukunta

Janne Leinonen, neurologian erikoislääkäri, neuvottelukunnan puheenjohtaja
Marjo Parkkila-Harju, ylilääkäri, neuvottelukunnan varapuheenjohtaja
Katariina Kallio-Laine, vastaava asiantuntijalääkäri, neuvottelukunnan sihteeri

Jäsenet:

Eva Helaskoski, ylilääkäri
Markus Henriksson, ylijohtaja
Margareeta Häkkinen, ylilääkäri
Esa Jämsen, professori
Erika Jääskeläinen, dosentti
Satu Lahti, professori
Eija Lönnroos, professori
Heikki Pärnänen, johtaja
Markku Sumanen, professori
Miia Turpeinen, johtaja
Henna Virtomaa, toiminnanjohtaja

Asiantuntijat:

Oskari Heikinheimo, professori
Asko Järvinen, ylilääkäri
Helena Kastarinen, ylilääkäri
Katariina Klintrup, vastaava asiantuntijalääkäri
Riitta Luoto, ylilääkäri
Mika Mäkelä, professori
Pasi Nevalainen, osastonylilääkäri
Jarkko Pajarinen, toimialajohtaja
Reima Palonen, johtaja
Anne Rönneberg, suunnittelija
Jarmo Salo, vastuualueen johtaja
Raija Sipilä, toimituspäällikkö
Tero Soukka, vastuualuejohtaja
Liisa Suominen, professori
Terhi Tapiainen, professori
Aleksi Tornio, apulaisprofessori
Juho Wedenoja, kehittämisylilääkäri

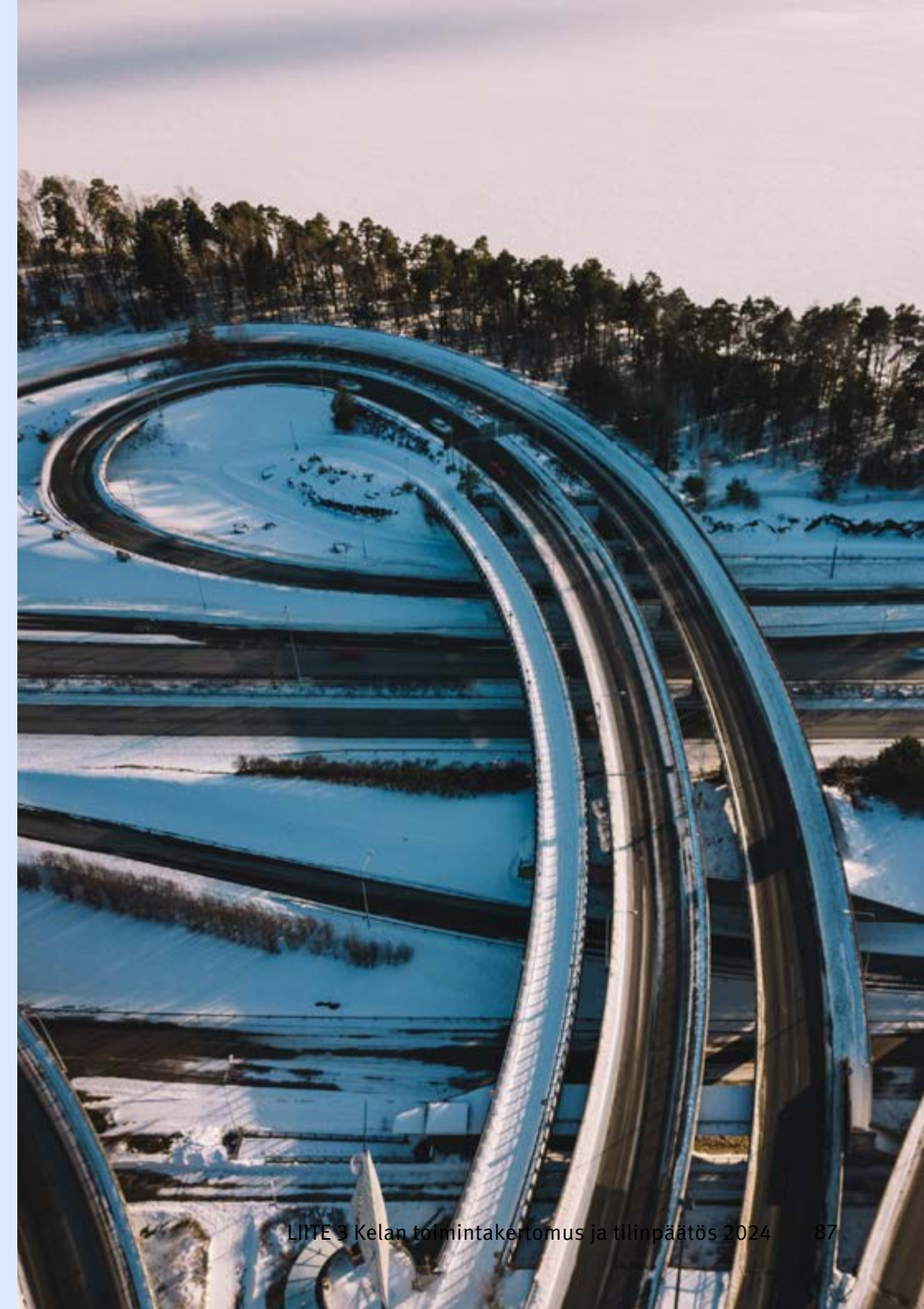
Lääkejaosto

Miia Turpeinen, arviointiylilääkäri, jaoston puheenjohtaja
Katariina Klintrup, vastaava asiantuntijalääkäri, jaoston sihteeri

Jäsenet:

Asko Järvinen, ylilääkäri
Helena Kastarinen, ylilääkäri
Janne Leinonen, johtava ylilääkäri
Eija Lönnroos, professori

Anne Rönneberg, suunnittelija
Jarmo Salo, vastuualueen johtaja
Aleksi Tornio, apulaisprofessori
Maija Pihlajamäki, vastaava asiantuntijalääkäri
Anna-Kaisa Parkkila, arviointiylilääkäri
Juho Wedenoja, kehittämisylilääkäri

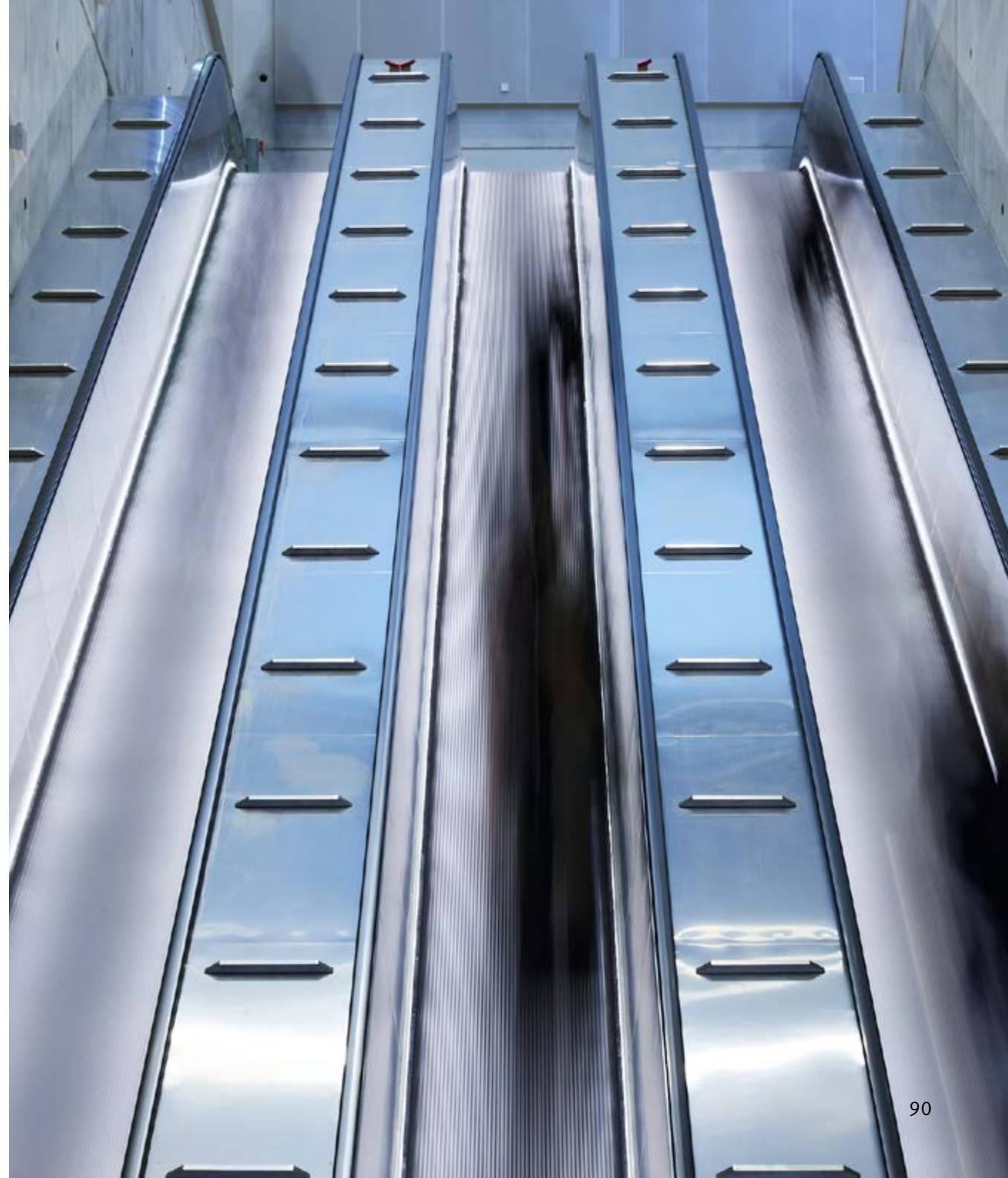
Kansaneläkelaitoksen tuloslaskelma ja tase vuosilta 2024 ja 2023

Kansaneläkelaitoksen tuloslaskelma

	2024	2023
Kansaneläkelaitoksen etuustuotot ja kulut		
Kansaneläkelaitoksen etuustuotot		
Kansaneläkerahaston etuustuotot		
Valtion osuudet kansaneläkevakuutuksen etuuksista	-4 029 661	-3 912 697
Kansaneläkerahaston etuustuotot yhteensä	-4 029 661	-3 912 697
Sairausvakuutusrahaston etuustuotot		
Työtulovakuutus	-2 756 636	-3 348 339
Sairaanhoitovakuutus	-3 068 615	-2 918 061
Sairausvakuutusrahaston etuustuotot yhteensä	-5 825 251	-6 266 400
Sosiaaliturvan yleisrahaston etuustuotot		
Vakuutusmaksutuotot	-167 300	-273 000
Valtion osuus etuuksista	-6 257 070	-5 945 505
Kuntien osuus Sty:n etuuksista	-721 541	-766 919
Ahvenanmaan osuus Sty:n etuuksista	-12 648	-12 607
Muut Sty:n tuotot etuuksiin	-187	-142
Sosiaaliturvan yleisrahaston tuotot yhteensä	-7 158 746	-6 998 173
Kansaneläkelaitoksen etuustuotot yhteensä	-17 013 657	-17 177 270
Kansaneläkelaitoksen etuuskulut		
Kansaneläkerahaston etuuskulut		
Eläke- ja vammaisetuudet	4 026 850	3 881 536
Kansaneläkerahaston etuuskulut yhteensä	4 026 850	3 881 536
Sairausvakuutusrahaston etuuskulut		
Työtulovakuutus	3 007 981	2 825 950
Sairaanhoitovakuutus	2 985 761	2 764 407
Sairausvakuutusrahaston etuuskulut yhteensä	5 993 742	5 590 357
Sosiaaliturvan yleisrahaston etuuskulut		
Työttömyysturvaetuudet	1 912 605	1 933 497
Lapsiperheiden etuudet	1 831 419	1 818 960
Opintoetuudet	832 085	765 989
Yleinen asumistuki	1 676 930	1 684 216
Perustoimeentulotuki	824 750	718 592

	2024	2023
Muut etuudet	80 957	76 895
Sosiaaliturvan yleisrahaston etuuskulut yhteensä	7 158 746	6 998 150
Kansaneläkelaitoksen etuuskulut yhteensä	17 179 338	16 470 043
Kansaneläkelaitoksen etuustuotot ja kulut yhteensä	165 680	-707 227
Etusrahastojen toimintatuotot ja kulut		
Toimintatuotot		
Etusrahastojen toimintatuotot	-7 004	-8 610
Valtion osuus etusrahastojen toimintakuluista	-464 474	-471 716
Toimintatuotot yhteensä	-471 478	-480 326
Toimintakulut		
Etusrahastojen toimintakulut		
Henkilöstökulut	466 422	482 501
Muut toimintakulut	134 188	137 183
Ostopalvelut	59 334	56 456
Poistot ja muut oikaisuerät	16 846	17 734
Erillisrahoitteisten korvaukset	-30 553	-27 034
Toimintakulut yhteensä	646 238	666 840
Etusrahastojen toimintatuotot ja kulut yhteensä	174 759	186 515
Kuntoutusvarauksen muutos	4 767	-13 364
Palvelurahaston tuotot ja kulut		
Palvelurahaston tuotot		
Toimintatuotot	-26 329	-21 657
Käyttömaksutuotot	-28 550	-26 425
Palvelurahaston tuotot yhteensä	-54 880	-48 082
Palvelurahaston kulut		
Ostetut henkilöstöpalvelut	29 011	25 770
Muut toimintakulut	20 940	18 656
Poistot ja muut oikaisuerät	3 921	3 566
Palvelurahaston kulut yhteensä	53 872	47 991
Palvelurahaston tuotot ja kulut yhteensä	-1 008	-91

	2024	2023
Eläkevastuurahaston tuotot ja kulut		
Eläkevastuurahaston tuotot		
Vakuutusmaksutuotot	-66 189	-80 828
Työntekijöiden eläkemaksut	-28 765	-28 379
Työeläkkeiden kustannustenjaon tuotot	-17 121	-15 139
Työttömyysvakuutusrahaston suoritukset	-2 922	-2 490
Eläkevastuurahaston tuotot yhteensä	-114 997	-126 837
Eläkevastuurahaston kulut		
Toimisuhte-eläkkeet	135 951	128 061
Työeläkkäiden kustannustenjaon kulut	11 811	10 917
Muut kulut	-52	54
Eläkevastuurahaston katteen lisäys	17 766	52 299
Eläkevastuurahaston kulut yhteensä	165 476	191 331
Eläkevastuurahaston tuotot ja kulut yhteensä	50 479	64 495
Kansaneläkelaitoksen rahoitus- ja sijoitustuotot ja kulut		
Etuusrahastojen sijoitusten tuotot ja kulut	-51	-13 695
Etuusrahastojen rahoitustuotot ja kulut	-65 105	-51 768
Palvelurahaston rahoitustuotot ja kulut	-439	-533
Eläkevastuurahaston sijoitusten tuotot ja kulut	-89 632	-103 758
Eläkevastuurahaston rahoitustuotot ja kulut	-5 044	-5 295
Kansaneläkelaitoksen rahoitus- ja sijoitustuotot ja kulut yhteensä	-160 270	-175 048
Erillisrahoitteiset hankkeet		
Erillisrahoitteisten hankkeiden tuotot	-1 667	-1 446
Erillisrahoitteisten hankkeiden kulut	1 667	1 446
Erillisrahoitteiset hankkeet yhteensä	0	0
Korkeakouluopiskelijoiden terveydenhuolto OTH		
OTH-tuotot	-67 073	-66 490
OTH-kulut	67 073	-66 490
Korkeakouluopiskelijoiden terveydenhuolto OTH yhteensä	0	0
Kansaneläkelaitoksen ylijäämä (+) / alijäämä (-)	-234 408	644 721

Kansaneläkelaitoksen tase

	2024	2023
Kansaneläkelaitoksen vastaavaa		
Pysyvät vastaavat		
Aineettomat hyödykkeet		
Muut pitkävaikutteiset menot		
IT-ohjelmistot		
Etuusrahastojen IT-ohjelmistot	10 554	12 487
Palvelurahaston IT-ohjelmistot	1 377	2 028
Etuusrahastojen toimisto-osakkeet	39 269	39 381
Etuusrahastojen keskeneräinen käyttöomaisuus	0	7 964
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	51 200	61 860
Aineelliset hyödykkeet		
Etuusrahastojen kiinteistöt		
Kavan ja Savan kiinteistöt	32 177	70 972
Etuusrahastojen kiinteistöjen ja toimisto-osakkeiden perusparannukset	34 744	34 215
Koneet ja kalusto		
Etuusrahastojen koneet ja kalusto	15 876	19 024
Palvelurahaston koneet ja kalusto	9 124	8 775
Ennakkomaksut	14 575	790
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	106 496	133 776
Kansaneläkelaitoksen sijoitukset		
Etuusrahastojen osakkeet ja osuudet	2 466	3 171
Muut sijoitukset		
Eläkevastuurahaston muut sijoitukset	1 776 440	1 821 535
Kansaneläkelaitoksen sijoitukset yhteensä	1 778 906	1 824 707
Kansaneläkelaitoksen pysyvät vastaavat yhteensä	1 936 602	2 020 342
Eläkevastuurahaston vajas	68 473	68 473
Vaihtuvat vastaavat		
Pitkäaikaiset saamiset		
Muut saamiset	1 947	2 593
Pitkäaikaiset saamiset yhteensä	1 947	2 593
Lyhytaikaiset saamiset		

	2024	2023
Rahastojen väliset saamiset		
Etuusrahastojen rahastojen väliset saamiset	6 172	6 879
Myyntisaamiset		
Etuusrahastojen myyntisaamiset	10 748	9 781
Palvelurahaston myyntisaamiset	647	7 151
Siirtosaamiset		
Etuusrahastojen siirtosaamiset	14 046	15 579
Palvelurahaston siirtosaamiset	14 366	13 411
Eläkevastuurahaston siirtosaamiset	41	163
Muut saamiset		
Etuusrahastojen muut saamiset	21 565	48 898
Eläkevastuurahaston muut saamiset	23 008	19 185
Maksetut ennakot		
Etuusrahastojen maksetut ennakot	374 977	373 696
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	465 571	494 742
Rahoitusarvopaperit		
Etuusrahastojen rahoitusarvopaperit	100 000	0
Rahoitusarvopaperit yhteensä	100 000	0
Rahat ja pankkisaamiset		
Etuusrahastojen rahat ja pankkisaamiset	1 713 446	1 885 142
Palvelurahaston rahat ja pankkisaamiset	10 202	6 888
Eläkevastuurahaston rahat ja pankkisaamiset	10 387	42 646
Rahat ja pankkisaamiset yhteensä	1 734 035	1 934 676
Kansaneläkelaitoksen vaihtuvat vastaavat yhteensä	2 301 552	2 432 011
Kansaneläkelaitoksen vastaavaa yhteensä	4 306 628	4 520 827

	2024	2023
Kansaneläkelaitoksen vastattavaa		
Oma pääoma		
Etuusrahastot		
Kansaneläkerahasto		
Rahasto vuoden alussa	-83 653	-55 187
Rahaston muutos	-2 811	-28 465
Kansaneläkerahasto yhteensä	-86 463	-83 653
Tilikauden tulos	2 811	28 465
Sairausvakuutusrahasto		
Rahasto vuoden alussa	-1 070 570	-499 519
Rahaston muutos	282 862	-571 051
Sairausvakuutusrahasto yhteensä	-787 708	-1 070 570
Tilikauden tulos	-282 862	571 051
Sosiaaliturvan yleisrahasto		
Rahasto vuoden alussa	-477	-455
Rahaston muutos	0	-22
Sosiaaliturvan yleisrahasto yhteensä	-477	-477
Tilikauden tulos	0	22
Etuusrahastot yhteensä	-1 154 700	-555 161
Palvelurahasto		
Rahasto vuoden alussa	-3 038	-2 414
Rahaston muutos	-1 446	-624
Palvelurahasto yhteensä	-4 484	-3 038
Tilikauden tulos	1 446	624
Eläkevastuurahasto		
Rahasto vuoden alussa	-932 135	-879 836
Rahaston muutos	-17 766	-52 299
Eläkevastuurahasto yhteensä	-949 901	-932 135
Tilikauden tulos	44 197	44 558
Rahastot yhteensä	-2 063 442	-1 445 152
Arvonkorotusrahasot		

	2024	2023
Etuusrahastot		
Rahastot vuoden alussa		
Kansaneläkerahasto	-73 521	-74 516
Sairausvakuutusrahasto	-31 300	-31 371
Sosiaaliturvan yleisrahasto	-49	-49
Rahastot vuoden alussa yhteensä	-104 870	-105 937
Rahastojen muutos		
Kansaneläkerahasto	38 736	995
Sairausvakuutusrahasto	7	71
Rahastojen muutos yhteensä	38 743	1 067
Arvonkorotusrahasot yhteensä	-66 127	-104 870
Käyvän arvon rahasto		
Etuusrahastot		
Rahastot vuoden alussa		
Kansaneläkerahasto	-2 617	-17 525
Rahastot vuoden alussa yhteensä	-2 617	-17 525
Rahastojen muutos		
Kansaneläkerahasto	706	14 907
Rahastojen muutos yhteensä	706	14 907
Eläkevastuurahasto		
Rahasto vuoden alussa	-679 660	-778 474
Rahaston muutos	137 902	98 815
Käyvän arvon rahasto yhteensä	-543 669	-682 277
Muu oma pääoma		
Palvelurahasto		
Kanta-puskurivarat	-4 167	-4 167
Eläkevastuurahasto		
Muu oma pääoma	-376 400	-332 203
Muu oma pääoma yhteensä	-380 567	-336 370
Kansaneläkelaitoksen ylijäämä (-) / alijäämä (+)	234 408	-644 721
Kansaneläkelaitoksen oma pääoma yhteensä	-2 819 397	-3 213 390

	2024	2023
Varaukset		
Etuusrahastot		
Kuntoutusvaraus		
Varaus vuoden alussa	-42 450	-55 814
Varauksen muutos	-89 796	-70 077
Varojen käyttö	85 029	83 441
Kuntoutusvaraus yhteensä	-47 217	-42 450
Vieras pääoma		
Pitkäaikainen vieras pääoma		
Etuusrahastojen pitkäaikainen vieras pääoma	-20 884	-17 910
Palvelurahaston pitkäaikainen vieras pääoma	-2 010	-1 340
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä	-22 894	-19 250
Lyhytaikainen vieras pääoma		
Saadut ennakot		
Etuusrahastojen saadut ennakot	-1 038 530	-736 582
Palvelurahaston saadut ennakot	-13 054	-15 101
Rahastojen väliset velat		
Etuusrahastojen rahastojen väliset velat	-1 827	-4 214
Palvelurahaston rahastojen väliset velat	-2 195	-1 987
Eläkevastuurahaston rahastojen väliset velat	-2 148	-676
Ostovelat		
Etuusrahastojen ostovelat	-5 558	-11 644
Palvelurahaston ostovelat	-3 706	-4 276
Siirtovelat		
Etuusrahastojen siirtovelat	-102 827	-102 025
Palvelurahaston siirtovelat	-6 101	-7 672
Muut lyhytaikaiset velat rahoittajille		
Etuusrahastojen muut lyhytaikaiset velat rahoittajille	-150 570	-272 956
Velka ennakonpidätyksistä ja lähdeveroista	-81 336	-80 181

	2024	2023
Selvittelytilit	-2 022	-1 604
Muut lyhytaikaiset velat		
Etuusrahastojen muut lyhytaikaiset velat	897	513
Eläkevastuurahaston muut lyhytaikaiset velat	-8 143	-7 329
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	-1 417 120	-1 245 737
Kansaneläkelaitoksen vieras pääoma yhteensä	-1 440 014	-1 264 987
Kansaneläkelaitoksen vastattavaa yhteensä	-4 306 628	-4 520 827

Tuloslaskelmat ja taseet rahastoittain vuosilta 2024 ja 2023

Kansaneläkerahaston tuloslaskelma

	2024	2023
Kansaneläkerahaston etuudet		
Kansaneläkerahaston etuustuotot		
Valtion osuudet etuuksista	-4 029 661	-3 912 697
Kansaneläkerahaston etuustuotot yhteensä	-4 029 661	-3 912 697
Kansaneläkerahaston etuuskulut		
Eläke-etuudet	2 678 160	2 577 516
Eläketuki	-20	2 762
Eläkkeensaajan asumistuet	685 253	679 209
Vammaisetuudet	663 429	622 043
Työkyvyn selvittäminen	27	5
Kansaneläkerahaston etuuskulut yhteensä	4 026 850	3 881 536
Kansaneläkerahaston etuustuotot ja etuuskulut yhteensä	-2 811	-31 161
Kansaneläkerahaston toimintatuotot ja kulut		
Kansaneläkerahaston toimintatuotot		
Etuusrahastojen toimintatuotot	-7 003	-7 822
Savan ja Sty:n osuus toimintatuotoista	6 284	0
Valtion osuus Kavan toimintakuluista	-61 776	-61 782
Kansaneläkerahaston toimintakulut		
Etuusrahastojen toimintakulut	646 235	666 840
Savan ja Sty:n osuus toimintakuluista	-580 072	-578 005
Kansaneläkerahaston toimintatuotot ja kulut yhteensä	3 668	19 232
Kansaneläkerahaston rahoitustuotot ja kulut		
Kansaneläkerahaston rahoitustuotot	-3 670	-16 536
Kansaneläkerahaston rahoituskulut	2	0
Kansaneläkerahaston rahoitustuotot ja kulut yhteensä	-3 668	-16 536
Erillisrahoitteiset hankkeet		
Erillisrahoitteisten hankkeiden tuotot	-1 667	-1 446
Erillisrahoitteisten hankkeiden kulut	1 667	1 446
Erillisrahoitteiset hankkeet yhteensä	0	0
Ylijäämä (+) / Alijäämä (-)	2 811	28 465

Kansaneläkerahaston tase

	2024	2023
Kansaneläkerahaston vastaavaa		
Pysyvät vastaavat		
Aineettomat hyödykkeet		
Muut pitkävaikutteiset menot		
IT-ohjelmistot	5 023	5 216
Toimisto-osakkeet	12 479	12 543
Keskeneräinen aineeton käyttöomaisuus	0	7 964
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	17 501	25 722
Aineelliset hyödykkeet		
Kiinteistöt		
Kavan ja Savan kiinteistöt	21 608	60 346
Kavan ja Savan toimisto-osakkeiden ja kiinteistöjen perusparannukset	18 982	20 237
Koneet ja kalusto	2 664	2 978
Ennakkomaksut	5 985	-2 561
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	49 239	81 001
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	2 466	3 171
Sijoitukset yhteensä	2 466	3 171
Pysyvät vastaavat yhteensä	69 206	109 895
Vaihtuvat vastaavat		
Lyhytaikaiset saamiset		
Rahastojen väliset saamiset	4 353	2 663
Myyntisaamiset	456	457
Siirtosaamiset	1 347	1 253
Muut saamiset	14 311	44 493
Maksetut ennakot	67	250
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	20 535	49 116
Rahat ja pankkisaamiset	379 204	96 795
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	399 739	145 911
Kansaneläkerahaston vastaavaa yhteensä	468 945	255 806

	2024	2023
Kansaneläkerahaston vastattavaa		
Oma pääoma		
Kansaneläkerahasto		
Rahasto vuoden alussa	-83 653	-55 187
Rahaston lisäys/vähennys	-2 811	-28 465
Kansaneläkerahasto yhteensä	-86 463	-83 653
Tilikauden tulos	2 811	28 465
Arvonkorotusrahasto		
Rahasto vuoden alussa	-73 521	-74 516
Rahaston lisäys/vähennys	38 736	995
Arvonkorotusrahasto yhteensä	-34 784	-73 521
Käyvän arvon rahasto		
Rahasto vuoden alussa	-2 617	-17 525
Rahaston lisäys/vähennys	706	14 907
Käyvän arvon rahasto yhteensä	-1 912	-2 617
Ylijäämä (-)/Alijäämä (+)	-2 811	-28 465
Oma pääoma yhteensä	-123 159	-159 791
Vieras pääoma		
Pitkäaikainen vieras pääoma		
Velka valtiolle toimintakuluista	0	-633
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä	0	-633
Lyhytaikainen vieras pääoma		
Saadut ennakot	-315 624	-59 570
Rahastojen väliset velat	-1 135	-2 362
Ostovelat	1 090	684
Siirtovelat	-21 089	-20 889
Lyhytaikaiset velat valtiolle	-653	-5 285
Velka ennakonpidätyksistä ja lähdeveroista	-7 594	-7 457
Selvittelytilit	-465	-15
Muut lyhytaikaiset velat	-315	-489
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	-345 785	-95 382
Vieras pääoma yhteensä	-345 785	-96 015
Kansaneläkerahaston vastattavaa yhteensä	-468 945	-255 806

Sairausvakuutusrahaston tuloslaskelma

	2024	2023
Sairausvakuutusrahaston etuudet		
Sairausvakuutusrahaston etuustuotot		
Työtulovakuutuksen tuotot		
Vakuutusmaksutuotot	-2 423 007	-3 000 065
Valtion osuudet etuuksista	-333 629	-348 274
Työtulovakuutuksen tuotot yhteensä	-2 756 636	-3 348 339
Sairaanhoitovakuutuksen tuotot		
Vakuutusmaksutuotot	-1 001 100	-1 023 539
Takautumissuoritukset	-343	-219
Valtion osuus etuuksista	-1 900 219	-1 763 564
Saadut EU-korvaukset	-57 422	-54 726
Lääkekorvausmenojen palautusmaksu	-109 532	-76 014
Sairaanhoitovakuutuksen tuotot yhteensä	-3 068 615	-2 918 061
Sairausvakuutusrahaston etuustuotot yhteensä	-5 825 251	-6 266 400
Sairausvakuutusrahaston etuuskulut		
Työtulovakuutuksen kulut		
Päivärahaetuudet	2 182 224	2 037 217
Kuntoutusrahaetuudet	241 770	271 340
Muut korvaukset	583 987	517 393
Työtulovakuutuksen kulut yhteensä	3 007 981	2 825 950
Sairaanhoitovakuutuksen kulut		
Sairaanhoitokorvaukset	2 395 466	2 195 527
Kuntoutuspalvelut	532 841	514 074
Muut etuudet	57 453	54 806
Sairaanhoitovakuutuksen kulut yhteensä	2 985 761	2 764 407
Sairausvakuutusrahaston etuuskulut yhteensä	5 993 742	5 590 357
Sairausvakuutusrahaston etuustuotot ja etuuskulut yhteensä	168 491	-676 043
Sairausvakuutusrahaston toimintatuotot ja kulut		
Sairausvakuutusrahaston toimintatuotot		
Savan osuus toimintatuotoista	-2 606	-771
Valtion osuus Savan toimintakuluista	-84 218	-92 344
Sairausvakuutusrahaston toimintakulut		
Savan osuus toimintakuluista	238 972	244 629

	2024	2023
Sairasvakuutusrahaston toimintatuotot ja kulut yhteensä	152 148	151 515
Kuntoutusvarauksen muutos	4 767	-13 364
Sairasvakuutusrahaston rahoitustuotot ja kulut		
Sairasvakuutusrahaston rahoitustuotot	-42 537	-32 942
Sairasvakuutusrahaston rahoituskulut	-7	-217
Sairasvakuutusrahaston rahoitustuotot ja kulut yhteensä	-42 544	-33 159
Ylijäämä (+) / Alijäämä (-)	-282 862	571 051

Sairausvakuutusrahaston tase

	2024	2023
Sairausvakuutusrahaston vastaavaa		
Pysyvät vastaavat		
Aineettomat hyödykkeet		
Muut pitkävaikutteiset menot		
IT-ohjelmistot		3 717
Toimisto-osakkeet		27 047
Aineettomat hyödykkeet yhteensä		30 764
Aineelliset hyödykkeet		
Kiinteistöt		
Kiinteistöt		10 626
Perusparannukset		13 759
Koneet ja kalusto		7 893
Ennakkomaksut		5 764
Aineelliset hyödykkeet yhteensä		38 042
Pysyvät vastaavat yhteensä		68 807
Vaihtuvat vastaavat		
Lyhytaikaiset saamiset		
Rahastojen väliset saamiset		1 499
Myyntisaamiset		7 918

	2024	2023
Siirtosaamiset	6 197	7 859
Muut saamiset	6 460	3 375
Maksetut ennakot	139 903	137 076
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	163 106	157 728
Rahoitusarvopaperit	100 000	0
Rahat ja pankkisaamiset	723 077	1 172 173
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	986 183	1 329 901
Sairausvakuutusrahaston vastaavaa yhteensä	1 055 655	1 398 708
Sairausvakuutusrahaston vastattavaa		
Oma pääoma		
Sairausvakuutusrahasto		
Rahasto vuoden alussa	-1 070 570	-499 519
Rahaston lisäys/vähennys	282 862	-571 051
Sairausvakuutusrahasto yhteensä	-787 708	-1 070 570
Tilikauden tulos	-282 862	571 051
Arvonkorotusrahasto		
Rahasto vuoden alussa	-31 300	-31 371
Rahaston lisäys/vähennys	7	71
Arvonkorotusrahasto yhteensä	-31 293	-31 300
Ylijäämä (-) / Alijäämä (+)	282 862	-571 051
Oma pääoma yhteensä	-819 002	-1 101 870
Kuntoutusvaraus		
Varaus vuoden alussa	-42 450	-55 814
Varauksen lisäys	-89 796	-70 077
Varojen käyttö	85 029	83 441
Kuntoutusvaraus yhteensä	-47 217	-42 450
Vieras pääoma		
Pitkäaikainen vieras pääoma		
Velka valtiolle toimintakuluista	-8 911	-9 263
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä	-8 911	-9 263

	2024	2023
Lyhytaikainen vieras pääoma		
Saadut ennakot	-14 502	-8 936
Rahastojen väliset velat	-693	-1 853
Ostovelat	-4 046	-5 497
Siirtovelat	-51 914	-51 173
Lyhytaikaiset velat valtiolle	-73 581	-143 625
Velka ennakonpidätyksistä ja lähdeveroista	-36 359	-34 561
Selvittelytilit	-889	-757
Muut lyhytaikaiset velat	1 458	1 276
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	-180 525	-245 125
Vieras pääoma yhteensä	-189 436	-254 388
Sairausvakuutusrahaston vastattavaa yhteensä	-1 055 655	-1 398 708

Sosiaaliturvan yleisrahaston tuloslaskelma

	2024	2023
Sosiaaliturvan yleisrahaston etuudet		
Sosiaaliturvan yleisrahaston etuustuotot		
Vakuutusmaksutuotot		-273 000
Valtion osuus etuuksista		-5 945 505
Kuntien osuus etuuksista		-766 919
Ahvenanmaan osuus etuuksista		-12 607
Muut tuotot etuuksiin		-142
Sosiaaliturvan yleisrahaston etuustuotot yhteensä		-6 998 173
Sosiaaliturvan yleisrahaston etuuskulut		
Työttömyysturvaetuudet		1 933 497
Lapsiperheiden etuudet		1 818 960
Opintoetuudet		765 989
Yleinen asumistuki		1 684 216
Perustoimeentulotuki		718 592
Muut etuudet		76 895

	2024	2023
Sosiaaliturvan yleisrahaston etuuskulut yhteensä		6 998 150
Sosiaaliturvan yleisrahaston etuustuotot ja etuuskulut yhteensä		-22
Sosiaaliturvan yleisrahaston toimintatuotot ja kulut		
Sosiaaliturvan yleisrahaston toimintatuotot		
Sty:n osuus toimintatuotoista		-17
Valtion osuus Sty:n toimintakuluista		-317 591
Sosiaaliturvan yleisrahaston toimintakulut		
Sty:n osuus toimintakuluista		333 376
Sosiaaliturvan yleisrahaston toimintatuotot ja kulut yhteensä		15 768
Sosiaaliturvan yleisrahaston rahoitustuotot ja kulut		
Sosiaaliturvan yleisrahaston rahoitustuotot		-15 763
Sosiaaliturvan yleisrahaston rahoituskulut		-5
Sosiaaliturvan yleisrahaston rahoitustuotot ja kulut yhteensä		-15 768
Korkeakouluopiskelijoiden terveydenhuolto OTH		
OTH-tuotot		-87 948
OTH-kulut		87 948
Ylijäämä (+) / Alijäämä (-)		22

Sosiaaliturvan yleisrahaston tase

	2024	2023
Sosiaaliturvan yleisrahaston vastaavaa		
Pysyvät vastaavat		
Aineettomat hyödykkeet		
Muut pitkävaikutteiset menot		
IT-ohjelmistot	2 529	3 554
Toimisto-osakkeet	-209	-209
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	2 320	3 345
Aineelliset hyödykkeet		
Koneet ja kalusto	6 484	8 153
STY:n osuus Kavan ja Savan toimisto-osakkeiden ja kiinteistöjen perusparannuksista	1 507	218

	2024	2023
Ennakkomaksut	672	-2 413
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	8 663	5 957
Pysyvät vastaavat yhteensä	10 984	9 302
Vaihtuvat vastaavat		
Pitkäaikaiset saamiset		
Muut saamiset	1 947	2 593
Pitkäaikaiset saamiset yhteensä	1 947	2 593
Lyhytaikaiset saamiset		
Rahastojen väliset saamiset	1 817	2 716
Myyntisaamiset	-252	1 405
Siirtosaamiset	6 501	6 467
Muut saamiset	794	1 029
Maksetut ennakot	235 007	236 371
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	243 867	247 989
Rahat ja pankkisaamiset	611 165	616 174
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	856 979	866 755
Sosiaaliturvan yleisrahaston vastaavaa yhteensä	867 963	876 058

Sosiaaliturvan yleisrahaston vastattavaa		
Oma pääoma		
Sosiaaliturvan yleisrahasto		
Rahasto vuoden alussa	-477	-455
Rahaston lisäys/vähennys	0	-22
Sosiaaliturvan yleisrahasto yhteensä	-477	-477
Tilikauden tulos	0	22
Arvonkorotusrahasto		
Rahasto vuoden alussa	-49	-49
Rahaston lisäys/vähennys	0	0
Arvonkorotusrahasto yhteensä	-49	-49
Ylijäämä (-) / Alijäämä (+)	0	-22
Oma pääoma yhteensä	-526	-526

	2024	2023
Vieras pääoma		
Pitkäaikainen vieras pääoma	-11 973	-8 015
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä	-11 973	-8 015
Lyhytaikainen vieras pääoma		
Saadut ennakot	-708 405	-668 076
Ostovelat	-2 602	-6 832
Siirtovelat	-29 824	-29 963
Muut lyhytaikaiset velat rahoittajille	-76 336	-123 376
Velka ennakonpidätyksistä ja lähdeveroista	-37 384	-38 164
Selvittelytilit	-667	-832
Muut lyhytaikaiset velat	-246	-274
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	-855 464	-867 517
Vieras pääoma yhteensä	-867 437	-875 532
Sosiaaliturvan yleisrahaston vastattavaa yhteensä	-867 963	-876 058

Palvelurahaston tuloslaskelma

	2024	2023
Palvelurahaston tuotot ja kulut		
Palvelurahaston tuotot		
Toimintatuotot	-26 329	-21 657
Käyttömaksutuotot	-28 550	-26 425
Palvelurahaston tuotot yhteensä	-54 880	-48 082
Palvelurahaston kulut		
Ostetut henkilöstöpalvelut	29 011	25 770
Muut toimintakulut	20 940	18 656
Poistot ja muut oikaisuerät	3 921	3 566
Palvelurahaston kulut yhteensä	53 872	47 991
Palvelurahaston tuotot ja kulut yhteensä	-1 008	-91
Rahoitustuotot ja kulut		
Rahoitustuotot	-439	-533
Rahoitustuotot ja kulut yhteensä	-439	-533
Ylijäämä (+) / Alijäämä (-)	1 446	624

Palvelurahaston tase

	2024	2023
Palvelurahaston vastaavaa		
Pysyvät vastaavat		
Aineettomat hyödykkeet		
Muut pitkävaikutteiset menot		
IT-ohjelmistot	1 377	2 028
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	1 377	2 028
Aineelliset hyödykkeet		
Koneet ja kalusto		
Koneet ja laitteet	280	0
IT-laitteinvestoinnit	8 844	8 775
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	9 124	8 775
Pysyvät vastaavat yhteensä	10 501	10 803
Vaihtuvat vastaavat		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	647	7 151
Siirtosaamiset	14 366	13 411
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	15 013	20 561
Rahat ja pankkisaamiset	10 202	6 888
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	25 215	27 449
Palvelurahaston vastaavaa yhteensä	35 716	38 252
Palvelurahaston vastattavaa		
Oma pääoma		
Palvelurahasto		
Rahasto vuoden alussa	-3 038	-2 414
Rahaston lisäys/vähennys	-1 446	-624
Palvelurahasto yhteensä	-4 484	-3 038
Kanta-puskurivarat		
Kanta-puskurivarat vuoden alussa	-4177	-3 507
Kanta-puskurivarat lisäys/vähennys	10	-660
Kanta-puskurivarat yhteensä	-4 167	-4 167

	2024	2023
Tilikauden tulos	1 446	624
Ylijäämä (-) / Alijäämä (+)	-1 446	-624
Oma pääoma yhteensä	-8 651	-7 205
Vieras pääoma		
Pitkäaikainen vieras pääoma		
Velka valtiolle	-2 010	-1 340
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä	-2 010	-1 340
Lyhytaikainen vieras pääoma		
Saadut ennakot	-13 054	-15 101
Rahastojen väliset velat	-2 195	-1 987
Ostovelat	-3 706	-4 276
Siirtovelat	-6 101	-7 672
Muut lyhytaikaiset velat	0	-670
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	-25 055	-29 707
Vieras pääoma yhteensä	-27 065	-31 047
Vastattavaa yhteensä	-35 716	-38 252

Eläkevastuurahaston tuloslaskelma

	2024	2023
Eläkevastuurahaston tuotot ja kulut		
Eläkevastuurahaston tuotot		
Vakuutusmaksutuotot	-66 189	-80 828
Työntekijöiden eläkemaksutuotot	-28 765	-28 379
Työeläkkeiden kustannustenjaon tuotot	-17 121	-15 139
Työllisyysrahaston suoritukset	-2 922	-2 490
Eläkevastuurahaston tuotot yhteensä	-114 997	-126 837
Eläkevastuurahaston kulut		
Toimisuhte-eläkkeet	135 951	128 061
Työeläkkäiden kustannustenjaon kulut	11 811	10 917
Muut kulut	-52	54
Eläkevastuurahaston tuotot ja kulut yhteensä	147 710	139 032
Eläkevastuurahaston tuotot ja kulut yhteensä	32 713	12 195
Rahoitustuotot ja kulut		
Rahoitustuotot	-102 014	-105 620
Rahoituskulut	7 338	-3 433
Rahoitustuotot ja kulut yhteensä	-94 676	-109 053
Eläkevastuurahaston katteen lisäys	17 766	52 299
Ylijäämä (+) / Alijäämä (-)	44 197	44 558

Eläkevastuurahaston tase

	2024	2023
Eläkevastuurahaston vastaavaa		
Pysyvät vastaavat		
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	1 236 674	1 351 857
Korkosijoitukset	481 016	417 342
Muut sijoitukset	58 750	52 325
Sijoitusten selvittelytili	0	12
Sijoitukset yhteensä	1 776 440	1 821 535
Pysyvät vastaavat yhteensä	1 776 440	1 821 535
Eläkevastuurahaston vajeus	68 473	68 473

	2024	2023
Vaihtuvat vastaavat		
Lyhytaikaiset saamiset		
Siirtosaamiset	41	163
Muut saamiset	23 008	19 185
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	23 049	19 349
Rahat ja pankkisaamiset	10 387	42 646
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	33 436	61 995
Vastaavaa yhteensä	1 878 350	1 952 004
Eläkevastuurahaston vastattavaa		
Oma pääoma		
Eläkevastuurahasto		
Katettava vastuu vuoden alussa	-932 135	-879 836
Katettavan vastuun lisäys/vähennys	-17 766	-52 299
Eläkevastuurahasto yhteensä	-949 901	-932 135
Muu oma pääoma	-376 400	-332 203
Tilikauden tulos	44 197	44 558
Käyvän arvon rahasto		
Rahasto vuoden alussa	-679 660	-778 474
Rahaston lisäys/vähennys	137 902	98 815
Käyvän arvon rahasto yhteensä	-541 757	-679 660
Ylijäämä (-) / Alijäämä (+)	-44 197	-44 558
Oma pääoma yhteensä	-1 868 059	-1 943 998
Vieras pääoma		
Lyhytaikainen vieras pääoma		
Rahastojen väliset velat	-2 148	-676
Siirtovelat	0	0
Velat Vilma-laitoksille	0	0
Muut lyhytaikaiset velat	-8 143	-7 329
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	-10 291	-8 005
Vieras pääoma yhteensä	-10 291	-8 005
Vastattavaa yhteensä	-1 878 350	-1 952 004

Tuloslaskelman ja taseen liitetiedot

1. Tilinpäätöksen rakenne, perusteet ja arvostusperiaatteet

Kelan tuloslaskelma ja tase esitetään tilinpäätöksessä yhdistettynä siten, että kansaneläkevakuutuksen, sairausvakuutuksen ja yleisen sosiaaliturvan luvut on yhdistetty. Eläkevastuurahasto ja palvelurahasto esitetään omakatteisina rahastoina. Yhdistetystä taseesta on eliminoitu kansaneläkevakuutuksen, sairausvakuutuksen ja yleisen sosiaaliturvan väliset erät. Yhdistetyn tuloslaskelman ja taseen lisäksi kustakin rahastosta on oma tuloslaskelmansa ja taseensa. Tulos- ja tasekaavat on muutettu vastaamaan uusia tilinpäätösperusteita sekä enemmän yleistililukittamalla.

Tilinpäätöksen perusteet noudattavat valtuutettujen päätöksen mukaisesti pääosin maksuperustetta etuuksien osalta. Olennaisia suoriteperusteisia kirjauseriä ovat rahastojen väliset tilitykset, ennakonpidätykset ja sosiaaliturvamaksut, sairauksien ehkäisemis- ja kuntoutusvaraus, korot, käyttö- ja sijoitusomaisuuden ostot ja myynnit, kurssierot ja vastaavat erät sekä toimintakulut.

Harkinnanvaraisen kuntoutuksen varauksen käyttö kirjataan tuloslaskelmaan suoriteperusteisesti kuluksi yksilökohtaisen kuntoutuksen osalta ja muilta osin sitoumusperusteella. Myös varauksen muutos merkitään tuloslaskelmaan.

Valtuutettujen päätöksen mukaisesti omaisuuden arvostusperiaatteena käytetään käyviä arvoja. Arvonkorotukset ja niiden peruutukset on kirjattu taseeseen ja arvonalennukset ja niiden oikaisu tuloslaskelmaan. Käyvän arvon määrittelyssä on osakkeissa käytetty tilinpäätöshetken pörssikursseja. Kiinteistöjen ja kiinteistö- ja asunto-osakeyhtiöiden osakkeiden arvot perustuvat kiinteistöryhmän arvioihin ja osittain ulkopuolisiin arvioihin.

Toimintakulujen 40/60-jaosta kansaneläkerahaston ja sairausvakuutusrahaston kesken luovuttiin vuoden 2009 alussa. Toimintakulut jaetaan kansaneläkerahastosta, sairausvakuutusrahastosta ja sosiaaliturvan yleisrahastosta maksettaviksi osuuksiksi. Jo ennen kirjanpito vuoden alkua määritellään toimintolaskentaan perustuvat rahastoittaiset toimintakulujen osuusprosentit. Toimintakulut jaetaan kirjanpidon kuukausitason- ja tilinpäätöslaskelmissä näiden prosenttien mukaan. Rahastojen välisiä toimintakuluosuuksia ei pääsääntöisesti muuteta kesken vuoden, vaan vasta seuraavan vuoden alusta lukien, jos muutosten ennakoidaan olevan olennaisia.

Syksyllä 2023 aktuaari- ja talouspalveluryhmä vahvisti toimintakulujen rahastoittaisiksi jakosuhteiksi vuodelle 2024 seuraavat osuudet: kansaneläkerahasto 10 %, sairausvakuutusrahasto 37 % ja sosiaaliturvan yleisrahasto 53 %.

Ennen 1.1.2009 tehtyjen investointihankintojen poistot kohdistetaan kirjanpidossa kansaneläkerahastolle ja sairausvakuutusrahastolle jakosuhteessa 40/60. Vuodesta 2009 alkaen tehdyt käyttöomaisuusinvestoinnit ja niiden poistot kohdistetaan kansaneläkerahastolle, sairausvakuutusrahastolle ja sosiaaliturvan yleisrahastolle edellä mainittujen toimintakulujen jakosuhteiden mukaisesti. Jos investointi kohdistuu selkeästi vain osaan rahastoista tai yhteen rahastoon, kohdistetaan se sekä siitä tehtävät poistot kuitenkin vain ko. rahastoille tai rahastolle.

Vuoden 2024 toimintakuluosuudet poistojen kohdistamisen jälkeen ovat seuraavat: kansaneläkerahasto 10,24 %, sairausvakuutusrahasto 36,98 % ja sosiaaliturvan yleisrahasto 52,78 %.

Käyttöomaisuudesta tehdään suunnitelman mukaiset tasapoistot.

Poistoajat ovat seuraavat:

kalustoinvestoinnit	10 vuotta	it-kone- ja laiteinvestoinnit	4 vuotta
puhelinvaihteinvestoinnit	10 vuotta	muut kone- ja laiteinvestoinnit	5 vuotta
it-ohjelmainvestoinnit (ostetut)	5 vuotta	toimitilojen peruskorjaukset	5 vuotta
kiinteistöjen peruskorjaukset	20 vuotta	kiinteistöt	30 vuotta

Vuoden 2025 toimintakuluosuudet: Kansaneläkelaitoksen aktuaari- ja talouspalveluryhmä on vahvistanut toimintakulujen rahastoittaisiksi jakosuhteiksi vuodelle 2025 seuraavat: kansaneläkerahasto 10 %, sairausvakuutusrahasto 37 % sosiaaliturvan yleisrahasto 53 %. Poistojen todellinen jakautuminen rahastoittain muuttaa vahvistettuja prosentteja vähäisessä määrin.

2. Kansaneläkelaitoksen tuotot, 1 000 euroa

	2024	2023
Kansaneläkerahasto		
Valtion osuudet eläke-etuuksista	2 678 160	2 584 084
Valtion osuudet muista etuuksista	1 348 690	1 325 598
Valtion osuus rahoitusomaisuuden vähimmäismäärästä	2 811	3 015
Kansaneläkerahasto yhteensä	4 029 661	3 912 697
Sairausvakuutusrahasto		
Sairausvakuutuksen päivärahamaksu	1 142 018	1 416 520
Työnantajan sairausvakuutusmaksu	1 280 989	1 583 545
Valtion osuudet työtulovakuutuksen etuuksista	333 629	348 274
Työtulovakuutus yhteensä	2 756 636	3 348 339
Sairaanhoitovakuutuksen vakuutusmaksut	1 001 100	1 023 539
Takautumissuoritukset	343	219
Valtion osuudet etuuksista	1 900 219	1 763 564
Saadut EU-korvaukset	57 422	54 726
Lääkekorvausmenojen palautusmaksu	109 532	76 014
Sairaanhoitovakuutus yhteensä	3 068 615	2 918 061
Sairausvakuutusrahasto yhteensä	5 825 251	6 266 400
Sosiaaliturvan yleisrahasto		
Vakuutusmaksutuotot	167 300	273 000
Valtion osuudet työttömyysturvaetuuksista	1 275 336	1 181 373
Valtion osuudet perustoimeentulotuesta	824 750	718 592
Valtion osuudet muista etuuksista	4 156 984	4 045 539
Kuntien osuus etuuksista	721 541	766 919
Ahvenanmaan osuus etuuksista	12 648	12 607
Muut tuotot etuuksiin	187	142
Sosiaaliturvan yleisrahasto yhteensä	7 158 746	6 998 173
Etuusrahastojen etuustuotot yhteensä	17 013 657	17 177 270
Etuusrahastojen toimintatuotot		
Etuusrahastojen toimintatuotot	7 004	8 610
Etuusrahastojen toimintatuotot yhteensä	7 004	8 610

	2024	2023
Valtion osuus etuusrahastojen toimintakuluista	464 474	471 716
Palvelurahasto		
Toimintatuotot	26 329	21 657
Käyttömaksutuotot	28 550	26 425
Palvelurahaston tuotot yhteensä	54 880	48 082
Eläkevastuurahasto		
Vakuutusmaksutuotot	66 189	80 828
Työntekijöiden eläkemaksutuotot	28 765	28 379
Työeläkkeiden kustannustenjaon tuotot	17 121	15 139
Työttömyysvakuutusrahaston suoritukset	2 922	2 490
Eläkevastuurahaston tuotot yhteensä	114 997	126 837
Kansaneläkelaitoksen rahoitus- ja sijoitustuotot		
Etuusrahastojen sijoitusten tuotot	51	13 695
Etuusrahastojen rahoitustuotot	65 099	51 546
Palvelurahaston rahoitustuotot	439	533
Eläkevastuurahaston sijoitusten tuotot	96 967	100 323
Eläkevastuurahaston rahoitustuotot	5 048	5 297
Kansaneläkelaitoksen rahoitus- ja sijoitustuotot	167 603	171 394
Erillisrahoitteiset hankkeet		
Erillisrahoitteisten hankkeiden tuotot	1 667	1 446
Erillisrahoitteisten hankkeiden tuotot	1 667	1 446
Korkeakouluopiskelijoiden terveydenhuolto		
Korkeakouluopiskelijoiden terveydenhuollon tuotot	88 667	87 948
Korkeakouluopiskelijoiden terveydenhuollon tuotot yhteensä	88 667	87 948
Kansaneläkelaitoksen tuotot yhteensä *	17 912 949	18 093 303

*esitystapa muuttunut, aikaisemmin huomioitu myös kuluja, nyt pelkät tuotot. Lisäksi lisätty toimintatuotot sekä erillisrahoitteisten hankkeiden tuotot

3. Etuuskulut, 1 000 euroa

	2024	2023
Kansaneläkerahasto		
Kansaneläkkeet	2 333 892	2 253 952
Perhe-eläkkeet	26 057	24 859
Suoritukset Maatalousyrittäjien eläkelaitokselle	1 095	1 310
Takuueläke	312 704	292 297
Eläketuki	-20	2 762
Rintamalisät	4 413	5 099
Eläkkeensaajien asumistuet	685 253	679 209
Vammaisetuudet	663 429	622 043
Muut kansaneläkerahaston etuudet	27	5
Kansaneläkerahasto yhteensä	4 026 850	3 881 536
Sairausvakuutusrahasto		
Työtulovakuutus		
Sairauspäivärahat *	1 011 150	1 025 942
Vanhempainpäivärahat	1 156 625	996 622
Kuntoutusrahat	241 770	271 340
Lomakustannuskorvaukset työnantajille	62 673	48 801
Perhevapaakustannuskorvaukset työnantajille	51 085	52 118
Sairauspäivärahat YEL-vakuutetuille	10 681	10 146
Sairauspäivärahasuoritukset Maatalousyrittäjien eläkelaitokselle	3 768	4 506
Työterveyshuoltoa koskevat korvaukset	470 229	416 475
Työtulovakuutus yhteensä	3 007 981	2 825 950
Sairaanhoitovakuutus		
Lääkekorvaukset	1 898 031	1 791 766
Lääkäripalkkiokorvaukset	139 248	74 592
Tutkimus- ja hoitokorvaukset	4 015	9 574
Matkakorvaukset	351 048	315 859
Vajaakuntoisten ammatillinen kuntoutus	50 595	63 721

	2024	2023
Vaikeavammaisten lääkinnällinen kuntoutus	292 128	261 878
Harkinnanvarainen kuntoutus	190 119	188 475
Terveystilan ja työkyvyn lisäselvitykset	6	15
Sairaanhoitokulusuoritukset Maatalousyrittäjien eläkelaitokselle	3 124	3 736
EU-korvaukset	57 447	54 791
Sairaanhoitovakuutus yhteensä	2 985 761	2 764 407
Sairausvakuutusrahasto yhteensä	5 993 742	5 590 357
Sosiaaliturvan yleisrahasto		
Peruspäivärahat	283 301	267 962
Työmarkkinatuki	1 628 934	1 665 403
Vuorottelukorvaus	170	67
Muutosturvaraha	201	65
Lastenhoidon tuki	252 308	288 705
Lapsilisät	1 385 697	1 352 354
Äitiysavustus	10 467	9 898
Adoptiotuki	301	295
Elatustuki	182 646	167 708
Opintoetuudet	832 085	765 989
Asumistuki	1 676 930	1 684 216
Rintamaveteraanien matkakorvaukset	25	45
Sotilasavustus	20 687	19 995
Vammaisten tulkkauspalvelut	59 188	54 878
Paperittomien sosiaalihuoltomaksut	1 039	1 376
Väliaikainen epidemiakorvaus	-2	0
Sähkötuki	21	601
Perustoimeentulotuki	824 750	718 592
Sosiaaliturvan yleisrahasto yhteensä	7 158 746	6 998 150
Etuuskulut yhteensä	17 179 338	16 470 043

*Koronaepidemian vaikutuksesta sairauspäivärahoihin sisältyvää tartuntatautipäivärahaa maksettu 2 256,62 euroa (45,3 milj. euroa).

4. Sijoitusten tuotot ja kulut sekä rahoitustuotot ja kulut, 1000 euroa

	2024	2023
Kansaneläkerahasto		
Osinkotuotot	51	897
Sijoitusten myyntituotot	0	12 740
Korkotuotot	3 619	2 899
Korkokulut	-2	0
Kansaneläkerahasto yhteensä	3 668	16 536
Sairausvakuutusrahasto		
Sijoitusten myyntituotot	0	58
Korkotuotot	42 537	32 884
Korkokulut	7	217
Sairausvakuutusrahasto yhteensä	42 544	33 159
Sosiaaliturvan yleisrahasto		
Korkotuotot	18 943	15 763
Korkokulut	0	5
Sosiaaliturvan yleisrahasto yhteensä	18 943	15 768
Palvelurahasto		
Korkotuotot	439	533
Korkokulut	0	0
Palvelurahasto yhteensä	439	533
Eläkevastuurahasto		
Osinkotuotot	53 301	59 199
Sijoitusten myyntituotot	43 665	41 124
Sijoitusten myyntitappiot	-2 558	-10 387
Vuokratuotot	2 605	2 103
Arvonmuutokset sijoituksista	-4 777	13 822
Korkotuotot	2 443	3 194
Korkokulut	-3	-2
Eläkevastuurahasto yhteensä	94 676	109 053

5. Henkilöstökulut, 1 000 euroa

	2024	2023
Palkat ja palkkiot	369 900	365 950
Lomapalkkavelan muutos	2 581	4 608
Erillisrahoitteisten hankkeiden korvaukset	-30 553	-27 034
Palkat ja palkkiot yhteensä	341 929	343 523
Eläkesäätiölain mukaiset vakuutusmaksut	66 189	80 828
Lakisääteiset henkilösivukulut	9 828	13 623
Muut henkilösivukulut	17 924	17 493
Henkilösivukulut yhteensä	93 941	111 943
Henkilöstökulut yhteensä	435 869	455 466
Henkilöstön lukumäärä keskimäärin	8 455	8 657
Vakinaiset	7 718	7 766
Määräaikaiset	738	891
Palkkoihin liittyvien luontoisetujen verotusarvo	5 151	4 841
Hallitukselle ja johtajille maksetut palkat ja palkkiot	848	842
Valtuutettujen, hallituksen ja tilintarkastajien muut kulut		
Valtuutetut	0,38	1,73543
Hallitus	5	2
Tilintarkastajat	118	113
Kulut yhteensä	124	117
Kelan toimielinten kuukausi- ja kokouspalkkiot		
Valtuutetut		
Valtuutettujen puheenjohtaja:		
Kuukausipalkkio	666,08	666,08
Kokouspalkkio	166,52	166,52
Valtuutettu:		
Kuukausipalkkio	532,87 €	532,87 €

	2024	2023
Kokouspalkkio	133,22 €	133,22 €
Tilintarkastajat		
Tilintarkastajien puheenjohtaja:		
Kuukausipalkkio	461,13 €	461,13 €
Kokouspalkkio	133,22 €	133,22 €
Tilintarkastaja:		
Kuukausipalkkio	307,42 €	307,42 €
Kokouspalkkio	133,22 €	133,22 €
Hallitus		
Hallituksen puheenjohtaja:		
Kuukausipalkkio	900,00 €	900,00 €
Kokouspalkkio	300,00 €	300,00 €
Hallituksen jäsen:		
Kuukausipalkkio	600,00 €	600,00 €
Kokouspalkkio	300,00 €	300,00 €
Henkilöstön edustaja:		
Kuukausipalkkio	0,00 €	0,00 €
Kokouspalkkio	200,00 €	200,00 €

Hallituksen jäsenet ovat osallistuneet hallituksen kokouksiin vuonna 2024 seuraavasti:
Vertti Kiukas, pj (12 kertaa), Rami Lehto, varapj (12), Tuija Brax (12), Juha Rehula (8), Saana Siekkinen (11),
Timo Sipilä (12), Riitta Särkelä (12), Leila Lehtinen (11), Tommi Toivola (12), Antti Raimo (11), Tuija Sarlin,
henkilökunnan edustaja (12)

	2024	2023
Pääjohtajan ja johtajien palkat		
Kelan johtajien kokonaispalkkaus määräytyi seuraavasti:		
Pääjohtaja Outi Antila 1.5.24 lähtien	20 095,07 €/kk	19 604,95 €/kk
Johtaja Kari-Pekka Mäki-Lohiluoma 1.5.24 lähtien	17 242,94 €/kk	16 822,38 €/kk
Johtaja Nina Nissilä 1.5.24 lähtien	16 645,49 €/kk	16 239,5 €/kk

Kokonaispalkkaus sisältää mahdollisen autoedun. Lisäksi johtajilla on puhelinetu. Oikeus ravintoetuun ja työpaikkaterveydenhuoltoon määräytyy kuten muillakin toimihenkilöillä.

6. Kansaneläkelain 98§:n ja 103§:n mukainen valtion osuus, 1 000 euroa

	2024	2023
Nettorahoitusomaisuus 1.1.	82 117	79 103
+ Tuotot yhteensä	2 424 926	2 342 221
Valtion ennakot etuuksiin	2 359 482	2 276 135
Valtion osuus toimintakuluista	61 776	61 782
Omaisuu den tuotot	3 668	4 304
- Kulut yhteensä	2 426 515	2 346 212
Etuudet	2 361 071	2 280 126
Toimintakulut	65 444	66 086
= Nettorahoitusomaisuus 31.12.	80 528	75 111
- 3,5 % tilikauden kuluista	84 928	82 117
= Rahaston vaje (-) tai ylijäämä (+)	-4 400	-7 006
= Velka valtiolle toimintakuluista		633
= Saatava valtiolta toimintakuluista	-286	
Valtion osuus rahoitusomaisuuden vähimmäismäärästä	-2 811	-3 015
Etuusennakoiden vaje	-1 589	-3 991

7. Sairausvakuutusrahaston kassavirtalaskelma, 1 000 euroa

	2024	2023
Sairausvakuutus		
Vakuutusmaksutuotot	3 424 107	4 023 603
Takautumissuoritukset	343	219
Valtion osuudet etuuksista	2 233 847	2 111 838
Saadut EU-korvaukset	57 422	54 726
Muut tuotot	109 532	76 014
Etuudet	-5 993 742	-5 590 357
Ennakkomaksujen muutos	-2 827	-6 771
= Kassajäämä I	-171 318	669 272
Velka valtiolle / saatava valtiolta etuuksista, muutos	-79 049	114 390
Omaisuu den tuotot	42 544	33 930
= Kassajäämä II	-207 823	817 592
Valtion osuus toimintakuluista	84 218	92 344
Toimintakulut	-236 366	-244 629
= Kassajäämä III	-359 971	665 306
Velka valtiolle / saatava valtiolta toimintakuluista, muutos	5 848	6 196
=Kassajäämä IV	-354 123	671 502
Pääomien muutos	0	39 783
Omaisuu den muutos	-671	-3 013
Lyhytaikaisten velkojen / saatavien muutos	5 698	-3 074
Rahat ja pankkisaamiset 1.1.	1 172 173	466 974
Rahat ja pankkisaamiset 31.12.	-823 077	-1 172 173
=	0	0

8. Sosiaaliturvan yleisrahaston kassavirtalaskelma, 1 000 euroa

	2024	2023
Sosiaaliturvan yleisrahasto		
Valtion osuudet etuuksista		6 024 602
Kuntien osuudet		766 919
Palkansaajan työttömyysvakuutusmaksu		273 000
Muut tuotot		21 600
Etuudet		-7 086 099
Ennakkomaksujen muutos		-15 286
=Kassajäämä I		-15 264
Velka valtiolle / saatava valtiolta etuuksista, muutos		45 613
Velka kunnille / saatava kunnilta, muutos		0
Velka työllisyysrahastolle / saatava työllisyysrahastolta, muutos		0
Omaisuuksien tuotot		15 785
=Kassajäämä II		46 134
Valtion osuus toimintakuluista		317 591
Toimintakulut		-333 376
=Kassajäämä III		30 349
Velka valtiolle / saatava valtiolta toimintakuluista, muutos		2 889
=Kassajäämä IV		33 238
Omaisuuksien muutos		-2 853
Lyhytaikaisten velkojen / saatavien muutos		103 255
Rahat ja pankkisaamiset 1.1.		482 534
Rahat ja pankkisaamiset 31.12.		-616 174
=		0

9. Eläkevastuurahaston kannatusmaksulaskelma, 1 000 euroa

	2024	2023	
Täysi eläkevastuu 31.12.	2 567 300	2 485 693	
Kateprosentti	37,00 %	37,5 %	
Vähintään katettava vastuu 31.12.	949 901	932 135	
Muutos	17 766	52 299	
Työntekijäin maksuista kertynyt osuus eläkevastuusta 31.12.	118 263	113 555	
Muutos	4 708	7 797	
Eläkevastuurahaston katteen lisäys / vähennys	17 766	52 299	
Kannatusmaksu			
Toimisuhte-eläkkeet	+	135 951	128 061
Vilma-laitosten maksamat eläkkeet	+	11 811	10 917
Eläkevastuurahaston katteen lisäys	+	17 766	52 299
Eläkevastuurahaston muut kulut	+	-52	54
Vilma-hyvitykset	-	17 121	15 139
Työntekijäin eläkemaksut	-	28 765	28 379
Omaisuuksien tuotot ilman arvonmuutoksia			
ja myyntivoittoja	-	58 345	64 495
Työttömyysvakuutusrahaston suoritukset	-	2 922	2 490
Kannatusmaksulla katettavat kulut		58 322	80 828
Kannatusmaksu ilman osakesiirtoa Kavasta		66 189	65 392
Siirretään osakkeita kansaneläkerahastosta (vähintään)		0	15 436

10. Käyttöomaisuus ja muut pitkäaikaiset sijoitukset, 1 000 euroa

Tilivuonna hankittu käyttöomaisuus on aikaisempina vuosina tilinpäätöksessä poistettu kansaneläkeasetuksen 19 §:ään perustuen kertapoistona. Poistot ovat sisällyneet kansaneläkerahaston ja sairausvakuutusrahaston muihin toimintakuluihin. Vuoden 2003 tilinpäätöksestä lukien käyttöomaisuudesta tehdään suunnitelman mukaiset poistot. Vuoden 1998 tilinpäätöksestä lukien ei kulumattomasta käyttöomaisuudesta ole tehty enää poistoja.

	2024	2023
Eläkevastuurahaston kiinteistöt		
Hankintameno 1.1.	36 383	36 383
Kertyneet arvonalennukset	-12 283	-11 283
Arvonkorotukset tilikauden alussa	28 225	35 780
Tasearvo 1.1.	52 325	60 880
Lisäykset tilikaudella	0	0
Vähennykset tilikaudella	0	0
Arvonalennukset tilikaudella	0	-1 000
Arvonkorotukset tilikaudella	9 925	0
Arvonkorotusten peruutukset tilikaudella	-3 500	-7 555
Tasearvo 31.12.	58 750	52 325
Etuusrahastojen kiinteistöt		
Hankintameno 1.1.	32 131	33 308
Kertyneet poistot tilikauden alussa	-30 182	-31 020
Arvonkorotukset tilikauden alussa	69 024	69 555
Tasearvo 1.1.	70 972	71 843
Lisäykset tilikaudella	0	226
Vähennykset tilikaudella	0	-1 404
Vähennysten kertyneet poistot	0	1 169
Tilikauden poistot	-95	-331
Arvonmuutokset tilikaudella	-38 700	-532
Tasearvo 31.12.	32 177	70 972
Etuusrahastojen IT-ohjelmat		
Hankintameno 1.1.	34 581	70 577

	2024	2023
Kertyneet poistot tilikauden alussa	-22 094	-58 383
Tasearvo 1.1.	12 487	12 194
Lisäykset tilikaudella	1 867	4 290
Vähennykset tilikaudella	0	-40 286
Vähennysten kertyneet poistot	0	40 261
Tilikauden poistot	-3 800	-3 972
Tasearvo 31.12.	10 554	12 487
Rakennusten perusparannukset		
Hankintameno 1.1.	94 615	94 530
Kertyneet poistot tilikauden alussa	-60 401	-56 698
Tasearvo 1.1.	34 215	37 833
Lisäykset tilikaudella	5 680	1 934
Vähennykset tilikaudella	0	-1 849
Vähennysten kertyneet poistot	81	2 258
Tilikauden poistot	-5 231	-5 961
Tasearvo 31.12.	34 744	34 215
Ennakkomaksut 1.1.	8 754	3 209
Ennakkomaksujen muutos	5 821	5 544
Ennakkomaksut 31.12.	14 575	8 754
Koneet ja kalusto		
Hankintameno 1.1.	42 927	48 258
Kertyneet poistot tilikauden alussa	-23 903	-31 903
Tasearvo 1.1.	19 024	16 354
Lisäykset tilikaudella	4 512	9 958
Vähennykset tilikaudella	-44	-15 288
Vähennysten kertyneet poistot	36	15 285
Tilikauden poistot	-7 651	-7 285
Tasearvo 31.12.	15 876	19 024

	2024	2023
Palvelurahaston käyttöomaisuus		
Hankintameno 1.1.	28 595	34 200
Kertyneet poistot tilikauden alussa	-17 792	-24 492
Tasearvo 1.1.	10 803	9 708
Lisäykset tilikaudella	3 620	4 785
Vähennykset tilikaudella	0	-10 390
Vähennysten kertyneet poistot	0	10 390
Tilikauden poistot	-3 921	-3 690
Tasearvo 31.12.	10 501	10 803
Käyttöomaisuusosakkeet (toimisto-osakkeet)		
Hankintameno 1.1.	73 722	75 763
Kertyneet poistot tilikauden alussa	-69 760	-69 760
Kertyneet arvonalennukset	-428	-2 468
Arvonkorotukset tilikauden alussa	35 846	36 381
Tasearvo 1.1.	39 381	39 916
Lisäykset tilikaudella	81	481
Vähennykset tilikaudella	-885	-2 521
Vähennysten kertyneet poistot	0	0
Arvonkorotusten peruutukset tilikaudella	-43	-535
Arvonkorotukset tilikaudella	0	0
Arvonalennukset tilikaudella	804	2 040
Tasearvo 31.12.	39 338	39 381

11. Muut sijoitukset, 1 000 euroa

	2024	2023
KANSANELÄKERAHASTO		
Osakkeet (KP-tili 112030)		
Tasearvo 1.1.	3 171	20 775
Hankinta-arvo 1.1.	554	3 250
Arvonkorotukset 1.1.	2 617	17 525
Kertyneet arvonalennukset 1.1.		
<i>Muutokset</i>		
Lisäykset hankinta-arvo		
Vähennykset hankinta-arvo	0	-2 696
Vähennyksiin kohdistuvat arvонkorotukset	0	-12 740
Vähennyksiin kohdistuvat arvonalennukset		
Arvonkorotukset	723	5 605
Arvonalennukset		
Arvonkorotusten peruutukset	-1 429	-7 772
Arvonalennusten oikaisut		
Tasearvo 31.12.	2 466	3 171
Hankinta-arvo 31.12.	554	554
Arvonkorotukset 31.12.	1 912	2 617
Kertyneet arvonalennukset 31.12.		
SAIRAUSVAKUUTUSRAHASTO		
Korkorahastot (KP-tili 212100)		
Tasearvo 1.1.	0	39 783
Hankinta-arvo 1.1.	0	40 000
Arvonkorotukset 1.1.	0	
Kertyneet arvonalennukset 1.1.	0	217
<i>Muutokset</i>		
Lisäykset hankinta-arvo	0	
Vähennykset hankinta-arvo	0	-40 000
Vähennyksiin kohdistuvat arvonkorotukset	0	-43

	2024	2023
Vähennyksiin kohdistuvat arvonalennukset	0	
Arvonkorotukset	0	43
Arvonalennukset	0	
Arvonkorotusten peruutukset	0	
Arvonalennusten oikaisut	0	217
Tasearvo 31.12.	0	0
Hankinta-arvo 31.12.	0	0
Arvonkorotukset 31.12.	0	0
Kertyneet arvonalennukset 31.12.	0	0
ELÄKEVASTUURAHASTO		
Osakkeet, kv-osakerahastot, pääomarahastot ja kiinteistörahastot (KP-tilit 612000, 612003, 612004 ja 612005)		
Tasearvo 1.1.	1 351 857	1 397 423
Hankinta-arvo 1.1.	803 129	750 399
Arvonkorotukset 1.1.	641 666	742 633
Kertyneet arvonalennukset 1.1.	92 939	95 609
<i>Muutokset</i>		
Lisäykset hankinta-arvo	62 893	162 414
Vähennykset hankinta-arvo	-20 853	-109 683
Vähennyksiin kohdistuvat arvonorotukset	-42 353	-36 860
Vähennyksiin kohdistuvat arvonalennukset	0	6 477
Arvonkorotukset	302 283	306 223
Arvonalennukset	-27 394	-46 146
Arvonkorotusten peruutukset	-411 155	-370 329
Arvonalennusten oikaisut	21 396	42 339
Tasearvo 31.12.	1 236 674	1 351 857
Hankinta-arvo 31.12.	845 170	803 129
Arvonkorotukset 31.12.	490 441	641 666
Kertyneet arvonalennukset 31.12.	98 937	92 939

	2024	2023
Korkosijoitukset		
(KP-tilit 612032, 612030 ja 612031)		
Tasearvo 1.1.	417 342	306 048
Hankinta-arvo 1.1.	420 531	331 096
Arvonkorotukset 1.1.	9 768	62
Kertyneet arvonalennukset 1.1.	12 958	25 110
Lisäykset hankinta-arvo	75 762	209 668
Vähennykset hankinta-arvo	-20 206	-120 233
Vähennyksiin kohdistuvat arvonorotukset	-791	-386
Vähennyksiin kohdistuvat arvonalennukset	188	7 946
Arvonkorotukset	15 362	12 588
Arvonalennukset	-12 142	-17 587
Arvonkorotusten peruutukset	-7 673	-2 495
Arvonalennusten oikaisut	13 175	21 793
Tasearvo 31.12.	481 016	417 342
Hankinta-arvo 31.12.	476 087	420 531
Arvonkorotukset 31.12.	16 666	9 768
Kertyneet arvonalennukset 31.12.	11 736	12 958

Alla on lueteltu ne yhtiöt, joissa Kansaneläkelaitoksella on markkina-arvoltaan yli kahden miljoonan euron omistus 31.12.

Osakemäärät kpl

	Yhteensä 31.12.2024	Yhteensä 31.12.2023
Elisa Oyj A	103 488	103 488
Fortum Oyj	6 430 896	6 430 896
Huhtamäki Oyj	400 000	400 000
Kesko Oyj B	741 000	741 000
Metso Oyj	1 704 158	1 704 158
Neste Oil Oyj	6 100 272	6 100 272
Nokia Oyj	4 288 896	4 288 896
Nordea Bank Abp	5 293 343	5 293 343
Orion Oyj B	1 010 368	1 218 368
Outokumpu Oyj	8 388 652	8 388 652
Sampo Oyj	158 080	158 080
Stora Enso Oyj A	23 825 086	23 825 086
Telia Company AB	997 327	997 327
UPM-Kymmene Oyj	1 173 690	1 173 690
Valmet Oyj	526 188	526 188
Wärtsilä Oyj	3 912 230	5 517 730

12. Osakkeet ja osuudet, osa 2

KANSANELÄKELAITOS

KANSANELÄKELAITOKSEN 20-100 % OSAKEOMISTUKSET KIINTEISTÖ- JA ASUNTO-OSAKEYHTIÖISSÄ

Tilinpäätöstiedot 31.12.2024

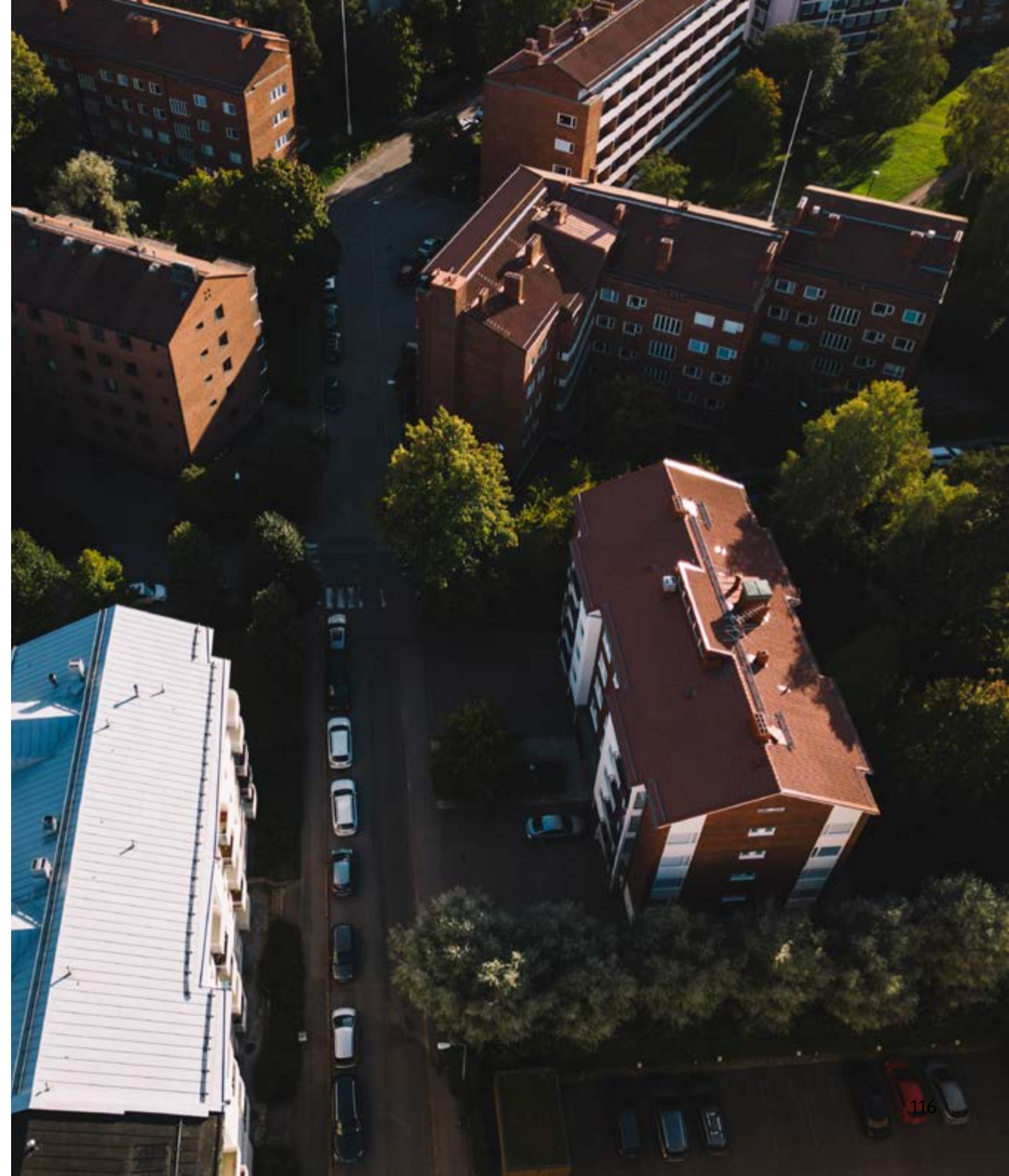
Kotipaikka	Yhtiö	Omistus- osuus %	Yhtiön oma pääoma €	Yhtiön voitto/tappio €
FORSSA	Asunto Oy Forssan Karhunpesä	44,05	1 650 190,03	47,59
HAAPAJÄRVI	Kiinteistö Oy Haapavarpu	34,21	566 268,84	0,00
HAMINA	Kiinteistö-osakeyhtiö Haminan Teräskulma	22,92	ei pi detty 2024	
HEINOLA	Kiinteistö Oy Heinolan Virtakatu 9	100,00	1 776 727,68	-14 281,88
HELSINKI	Kiinteistö Oy Sectagoona	100,00	4 265 423,30	-12 062,97
HUITTINEN	Kiinteistö Oy Karpintie 8	59,64	753 319,49	11 010,23
HYVINKÄÄ	Kiinteistö Oy Oikokuja	32,98	5 811 791,88	-224,84
IISALMI	Kiinteistö Oy Iisalmen Päiviönkatu 14	100,00	1 210 886,15	3 947,02
INARI	Asunto Oy Ivalon Venevalkama	23,20	557 642,16	0,00
JOENSUU	Joensuun Metsätalo Oy	21,45	3 514 465,63	-191 862,26
JÄMSÄ	Kiinteistö Oy Jämsän Keskuskatu 6	21,24	1 087 508,66	14 773,68
KAJAANI	Kiinteistö Oy Kajaanin Keskuspuisto	58,06	1 458 580,10	9 933,63
KANKAANPÄÄ	Kiinteistö Oy Järvi-Jussi	31,17	1 131 557,12	6 727,84
KANNUS	Kiinteistö Oy Kannuksen Torinkulma	53,97	711 282,49	-2 597,24

Kotipaikka	Yhtiö	Omistus- osuus %	Yhtiön oma pääoma €	Yhtiön voitto/tappio €
KAUHAJOKI	Kiinteistö Oy Topeeka 24	23,84	1 300 127,89	42,62
KAUSTINEN	Kiinteistö Oy Kelankulma	49,06	807 793,11	219,82
KEMI	Kiinteistö Oy Kemin Klubinkulma	23,76	1 028 565,80	39,09
KERIMÄKI	Kiinteistö Oy Kerimäen Liike- keskus	27,34	ei pidetty 2024	
KOKKOLA	Kiinteistö Oy Kokkolan Torikatu 16 Fast Ab	29,67	2 128 738,40	9,54
KOTKA	Kiint. Oy Keskuskatu 7	40,47	3 837 431,46	24,18
KUHMO	Kiinteistö Oy Kuhmon Kela	38,76	1 091 322,35	-1 200,78
KUUSAMO	Asunto Oy Kitkankartano	22,44	1 026 218,32	1 209,63
LEPPÄVIRTA	Kiinteistö Oy Leppävirran Liikekulma	38,79	1 198 759,85	-6 659,71
LOHJA	Kiinteistö Oy Lohjan Kauppatori	59,77	2 085 793,48	6 121,50
LOPPI	Kiinteistö Oy Lopen Kauppatie	44,70	713 265,09	28,28
LUUMÄKI	Kiinteistö Oy Luumäen Apteekinkulma	34,30	473 384,96	-5 914,40
MIKKELI	Kiinteistö Oy Säästömikko	49,80	1 323 130,51	47,30
MUONIO	Kiinteistö Oy Muonion Erkin Kulma	78,57		
MÄNTTÄ	Kiinteistö Oy Mäntän Hippohovi	41,94	773 929,86	3 312,91
NILSIÄ	Kiinteistö Oy Nilsiänpotti	24,00	1 409 043,16	-5 638,19
NOKIA	Kiinteistö Oy Nokian Pirkkalaistori	30,48	776 281,04	18,74
ORIVESI	Kiinteistö Oy Oriveden Kotikontu	35,26	829 742,74	1 450,14
OULAINEN	Kiinteistö Oy Lanttikela	21,93	655 008,64	0,00

Kotipaikka	Yhtiö	Omistus- osuus %	Yhtiön oma pääoma €	Yhtiön voitto/tappio €
PARIKKALA	Kiinteistö Oy Liikepiha	23,60	270 249,39	12 889,64
PIEKSÄMÄKI	Kiinteistö Oy Pieksämäen Torihovi	66,83	1 241 580,75	-5,06
PIETARSAARI	Bostads Ab Kvarnbacksgatan 10 i Jakobstad Asunto Oy	20,66	1 038 201,59	42,41
PORI	Kiinteistö Oy Palojoenkulma	30,82	5 304 619,61	10 419,05
PORVOO	Kiinteistö Oy Porvoon Kaivopuisto	41,33	2 123 206,52	25,20
RAAHE	Kiint. Oy Raahen Raatihuoneenpuisto	40,55	1 258 173,66	0,00
RAUMA	Kiinteistö Oy Nortamonkatu 24	67,30	2 794 277,05	-19 463,18
RIIHIMÄKI	Kiinteistö Oy Riihimäen Jarrumiehenkatu 10	40,42	2 047 117,26	0,00
ROVANIEMI	Kiinteistö Oy Vilhontalo	24,07	3 219 937,81	0,00
SALO	Kiinteistö Oy Hämeentie 18	100,00	162 012,26	2 746,56
SASTAMALA	Asunto Oy Marttilankatu 23	24,94	620 233,04	-2 613,34
SAVONLINNA	Asunto Oy Jalavajousi	23,80	5 526 991,80	68 751,62
SIILINJÄRVI	Siilinjärven Kauppapuisto Oy	36,78	3 724 191,76	-30 233,60
SODANKYLÄ	Asunto Oy Sodankylän Kaivola	30,81	877 969,27	0,00
SOMERO	Asunto Oy Jukolanhoivi	21,27	346 124,16	23,81
SOTKAMO	Asunto Oy Sotkamon Seppälä	31,39	922 911,90	2 158,84
SUOLAHTI	Kiinteistö Oy Suolahden Kellosepänkatu 21	32,03	589 308,32	-32 054,35
SUOMUSSALMI	Kiinteistö Oy Suomussalmen Uitonkulma	24,79	1 983 196,36	23 072,70

Kotipaikka	Yhtiö	Omistus- osuus %	Yhtiön oma pääoma €	Yhtiön voitto/tappio €
SUONENJOKI	Kiinteistö Oy Suonenjoen Kelankulma	100,00	525 385,59	61,22
TAIVALKOSKI	Kiinteistö Oy Sähkökela	35,26	199 723,94	2 446,46
TAMPERE	Sini-Kulma Oy	50,10	6 422 145,95	18 861,85
TORNIO	Kiinteistö Oy Laivurinkela	53,19	440 389,96	46,88
UUSIKAUPUNKI	Kiinteistöosakeyhtiö Uudenkaupungin Itä-Tulli	64,33	1 702 759,87	-1 257,29
VAALA	Kiinteistö Oy Vaalan Torinkulma	40,70	456 606,81	-2 177,09
VAASA	Kiinteistö Oy Ravatti Fastighets Ab	100,00	1 164 906,54	-1 283,97
VANTAA	Kiinteistö Oy Myyrinmarja	27,74	4 487 460,72	20 826,86
VANTAA	Kiinteistö Oy Korson Toimistokeskus	22,89	5 995 421,63	0,00
VARKAUS	Kiinteistö Oy Varkauden Kelankulma	65,85	516 339,29	-889,09
VARPAISJÄRVI	Kiinteistö Oy Varpakulma	35,84	487 889,00	6,46
VESANTO	Kiinteistö Oy Vesannon-Savo	34,44	695 212,02	0,00
VIHTI	Kiinteistö Oy Nummelan Linja-autoasema	22,02	3 331 644,79	126 351,23
VIITASAARI	Kiinteistö Oy Viitasaaren Saarikeskus	31,92	1 143 572,94	-2 321,55
YLITORNIO	Kiinteistö Oy Ylitornion Liiketalo	27,25	971 670,30	11 745,49
YLÖJÄRVI	Kiinteistö Oy Ylöjärven Mikkola	20,84	2 900 051,94	10,85
		67 kpl	111 445 663,99	26 710,08

Luvut on poimittu asunto-osakeyhtiöiden ilmoittamista tilinpäätöstiedoista. Asunto-osakeyhtiöiden tilinpäätöstiedot on raportoitavissa kiinteistötiedon hallintajärjestelmästä.

13. Muut saamiset, 1 000 euroa

	2024	2023
Muiden saamisten olennaiset erät		
Saamiset valtiolta	18 360	45 977
Saamiset EU-korvauksista	2 969	2 652
Saamiset Vilma-laitoksilta	7 549	6 188
Saamiset Kevalta toimitusuhde-eläkkeistä	15 459	12 997
Muut saamiset	237	269
Muut saamiset yhteensä	44 573	68 083

14. Ennakkomaksut, 1 000 euroa

	2024	2023
Ennakkomaksujen olennaiset erät		
Työpaikkakassojen ennakot		2 738
Apteekkiennakot		124 098
Opintotuen ennakot		57 324
Asumistuen ennakot		145 440
Työttömyystuen ennakot		3 850
Vanhempainpäiväraha ennakot		3 404
Perustoimeentulotuen ennakot		28 054
Eläkkeiden ennakot		235
Sairauspäivärahaennakot		2 328
Kuntoutusmaksu ennakot		2 001
Muut etuusrahastojen ennakot		4 224
Ennakkomaksut yhteensä		373 696

15. Oma pääoma, 1 000 euroa

	2024	2023
Kansaneläkerahasto		
Oma pääoma		
Rahasto vuoden alussa	83 653	55 187
Rahaston muutos	2 811	28 465
Rahasto yhteensä	86 463	83 653
Arvonkorotusrahasto		
Arvonkorotusrahasto vuoden alussa	73 521	74 516
Arvonkorotusrahaston muutos	-38 736	-995
Arvonkorotusrahasto yhteensä	34 784	73 521
Käyvän arvon rahasto		
Käyvän arvon rahasto vuoden alussa	2 617	17 525
Käyvän arvon rahaston muutos	-706	-14 907
Käyvän arvon rahasto yhteensä	1 912	2 617
Oma pääoma yhteensä	123 159	159 791
Sairausvakuutusrahasto		
Oma pääoma		
Rahasto vuoden alussa	1 070 570	499 519
Rahaston muutos	-282 862	571 051
Rahasto yhteensä	787 708	1 070 570
Arvonkorotusrahasto		
Arvonkorotusrahasto vuoden alussa	31 300	31 371
Arvonkorotusrahaston muutos	-7	-71
Arvonkorotusrahasto yhteensä	31 293	31 300
Käyvän arvon rahasto		
Käyvän arvon rahasto vuoden alussa	0	0
Käyvän arvon rahaston muutos	0	0
Käyvän arvon rahasto yhteensä	0	0
Oma pääoma yhteensä	819 002	1 101 870

	2024	2023
Sosiaaliturvan yleisrahasto		
Oma pääoma		
Rahasto vuoden alussa	477	455
Rahaston muutos	0	22
Rahasto yhteensä	477	477
Arvonkorotusrahasto		
Arvonkorotusrahasto vuoden alussa	49	49
Arvonkorotusrahaston muutos	0	0
Arvonkorotusrahasto yhteensä	49	49
Käyvän arvon rahasto		
Käyvän arvon rahasto vuoden alussa	0	0
Käyvän arvon rahaston muutos	0	0
Käyvän arvon rahasto yhteensä	0	0
Oma pääoma yhteensä	526	526
Palvelurahasto		
Oma pääoma		
Rahasto vuoden alussa	3 038	2 414
Rahaston muutos	1 446	624
Rahasto yhteensä	4 484	3 038
Kanta-puskurivarat		
Kanta-puskurivarat vuoden alussa	4 177	3 507
Kanta-puskurivarojen muutos	-10	660
Kanta-puskurivarat yhteensä	4 167	4 167
Oma pääoma yhteensä	8 651	7 205
Eläkevastuurahasto		
Oma pääoma		
Rahasto vuoden alussa	932 135	879 836
Rahaston muutos	17 766	52 299

	2024	2023
Rahasto yhteensä	949 901	932 135
Muu oma pääoma		
Muu oma pääoma	376 400	332 203
Muu oma pääoma yhteensä	376 400	332 203
Käyvän arvon rahasto		
Käyvän arvon rahasto vuoden alussa yhteensä	679 660	778 474
Käyvän arvon rahaston muutos yhteensä	-137 902	-98 815
Käyvän arvon rahasto yhteensä	541 757	679 660
Oma pääoma yhteensä	1 868 059	1 943 998
Kansaneläkelaitoksen oma pääoma yhteensä	2 819 397	3 213 390

16. Kuntoutusvaraus, 1 000 euroa

	2024	2023
Yksilökohtainen kuntoutus		
Varaus vuoden alussa	23 064	37 043
Varauksen lisäys tilikaudella	83 600	64 700
Varauksen käyttö tilikaudella	-79 613	-78 679
Yksilökohtainen kuntoutus yhteensä	27 051	23 064
Kuntoutuksen kehittämishankkeet		
Varaus vuoden alussa	13 865	13 158
Varauksen lisäys tilikaudella	4 171	3 396
Varauksen käyttö tilikaudella	-2 846	-2 689
Kuntoutuksen kehittämishankkeet yhteensä	15 190	13 865
Tutkimus- ja kehittämistoiminta		
Varaus vuoden alussa	5 521	5 613
Varauksen lisäys tilikaudella	2 025	1 981

	2024	2023
Varauksen käyttö tilikaudella	-2 570	-2 073
Tutkimus- ja kehittämistoiminta yhteensä	4 976	5 521
Kuntoutusvaraus yhteensä 31.12.2024	47 217	42 450
Varauksen muutos yhteensä	-4 767	13 364
Varauksesta sidottu päätöksiin	26 366	25 586

17. Pitkäaikainen vieras pääoma, 1 000 euroa

	2024	2023
Velka valtiolle toimintakuluista		15 318
Velka toimeentulotuen vakuuksista		2 593
Palvelurahaston pitkäaikainen laina		1 340
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä		19 250

18. Saadut ennakot, 1000 euroa

	2024	2023
Saatujen ennakoiden olennaiset erät		
Valtion ennakkomaksut rintamalisiin		1 334
Valtion ennakkomaksut vammaisetuuksiin		0
Valtion ennakkomaksut eläkkeensaajan asumistukeen		57 536
Valtion ennakkomaksut muihin kansaneläkerahaston etuuksiin		0
Valtion ennakkomaksut sairausvakuutusrahaston etuuksiin		8 936
Valtion ennakkomaksut työmarkkinatukeen		129 184
Valtion ennakkomaksut peruspäivärahaan		11 649
Valtion ennakkomaksut opintotukeen		124 826

	2024	2023
Valtion ennakkomaksut asumistukeen	187 545	181 113
Valtion ennakkomaksut perustoimeentulotukeen	161 200	142 425
Valtion ennakkomaksut vammaisten tulkkauspalveluun	8 426	9 559
Valtion ennakkomaksut lapsilisiin	13 192	14 755
Valtion ennakkomaksut sotilasavustukseen	5 959	3 775
Valtion ennakkomaksut opiskeluterveydenhuoltoon	28 901	27 175
Valtion ennakkomaksut muihin etuuksiin	4 517	4 548
Työmarkkinatuen rahoituksen vähimmäismäärä	35 838	18 404
Palvelurahaston saadut ennakot	13 054	15 101
Muut ennakkomaksut	2 352	1 363
Peruspäivärahan rahoituksen vähimmäismäärä	3 200	0
Saadut ennakot yhteensä	1 051 584	751 683

19. Siirtovelat ja lyhytaikaiset velat, 1 000 euroa

	2024	2023
Siirtovelat, olennaiset erät		
Lomapalkkavelka	91 657	88 220
Etuuksien siirtovelat	6 200	6 200
Etuusrahastojen muut siirtovelat	1 093	7 605
Palvelurahaston muut siirtovelat	9 977	7 672
Siirtovelat yhteensä	108 928	109 697
Muut lyhytaikaiset velat, olennaiset erät		
Muut lyhytaikaiset velat rahoittajille yhteensä	150 570	272 956
Velka ennakonpidätyksistä ja lähdeveroista yhteensä	81 336	80 181
Selvittelytilit yhteensä	2 022	1 604
Muut lyhytaikaiset velat yhteensä	7 246	6 816
Lyhytaikaiset velat yhteensä	241 174	361 558

Vakuudet, vastuusitoumukset ja taseen ulkopuoliset järjestelyt

20. Eläkevastuurahasto, 1 000 euroa

	2024	2023
Henkilöstön eläkevastuu	2 567 300	2 485 693
Vähimmäiskate	949 901	932 135
Katettu työntekijäin eläkemaksuilla	118 263	113 555
Katettu kannatusmaksuilla ja tuotoilla	831 638	818 580
Eläkevastuurahaston vajaus	68 473	68 473
Eläkevastuurahaston arvonorotusrahasto	541 757	679 660
Rahaston ulkopuolella oleva osa kokonaiseläkevastuusta	1 617 399	1 553 558

21. Leasingvastuut, 1 000 euroa

	2024	2023
IT-laitteiden leasingvastuut		
Seuraavana tilikautena maksettavat	9 554	7 540
Myöhemmin maksettavat	13 358	18 031
IT-laitteiden leasingvastuut yhteensä	22 912	25 571

22. Perustoimeentulotuen maksusitoumukset, 1 000 euroa

	2024	2023
Perustoimeentulotuen maksusitoumukset		
Seuraavana tilikautena maksettavat	4 847	4 694
Myöhemmin maksettavat	123 959	110 879
Perustoimeentulotuen maksusitoumukset yhteensä	128 807	115 574

23. Takaisinperinnässä olevien etuuksien määrä, 1 000 euroa

	2024	2023
Etuus		
Työttömyysturvaetuudet	36 329	37 843
Yleinen asumistuki	42 422	41 170
Opintotuki	6 659	7 220
Eläkkeet ja vammaisetuudet	3 825	3 431
Muut etuudet	31 630	27 968
Yhteensä	120 865	117 631

Huom!

Regressiperintä ei mukana

*Työttömyysturvassa mukana: 'Kotoutumistuki', 'Koulutustuki', 'Liikkuvuusavustus', 'Peruspäiväraha', 'Työmarkkinatuki', 'Vuorottelukorvaus', 'Muutosturvaraha'

*Eläkkeissä mukana: 'Kansaneläke', 'Maahanmuuttajan erityistuki', 'Takuueläke'

24. Perittävän elatusavun määrä, 1 000 euroa

	2024	2023
Elatusapu	227 695	210 612

25. Opintotuen tulovalvonnan perusteella syntyneet perinnät, 1 000 euroa

	2024	2023
Opintotuen vuosivalvonta	19 988	19 913

**26. Opiskelijoiden terveydenhuoltomaksujen perinnät,
1 000 euroa**

	2024	2023
Korkeakouluopiskelijan terveydenhoitomaksu	2 001	895

Kesken olevat takaisinperinnät 31.12.2023 ja 31.12.2024

**27. Opintolainojen valtiontakaukset ja takausaatavat,
1 000 euroa**

Alla on valtion opintotukilain nojalla takaama pankeissa oleva opintolainakanta sekä takaajana maksetuista lainoista syntynyt takausaatavakanta, jotka sisältyvät valtion hallinnolliseen kirjanpitoon. Kela huolehtii opintotukilain nojalla takausvastuiden maksamisesta, takausaatavien perinnästä ja tuottojen tilittämisestä opetusministeriölle. Kela ei voi vaikuttaa takaajana maksettaviin määriin.

	2024	2023
Valtion takaama opintolainakanta	6 271 969	6 032 874
Valtion takausaatavat	268 998	186 247

Lisätieto: Handelsbankenilta ei saatu tiedoksi saldoa, jossa pääomitetut korot ovat mukana. Lainakanta siirtynyt pääosin S-pankille 1.12.2024.

28. Vakuutusjäämät, 1 000 euroa

	2024	2023
Verovirastojen jäämäperinnässä olevat vakuutusmaksusaatavat	104 460	98 260

Tilinpäätöksen allekirjoitukset

Tilinpäätöksen allekirjoitukset

Helsingissä maaliskuun 25. päivänä 2025

Vertti Kiukas

Timo Sipilä

Raimo Antila

Tuija Brax

Laura Åvall

Rami Lehto

Juha Rehula

Saana Siekkinen

Riitta Särkelä

Tommi Toivola

Tilinpäätösmerkintä

Tilinpäätösmerkintä

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.
Helsingissä huhtikuun 25. päivänä 2025

Mikko Helkiö
JHT, HT

Arja Juvonen

Hanna Räsänen

Ville Valkonen

Krista Mikkonen

Heikki Vestman

Tuula Väättäinen

Ulla-Maija Tuomela
KHT, JHT

Kelan kirjanpidossa käytetyt kirjanpitokirjat vuonna 2024

Tasekirja	sähköinen + sidottu tilikausikohtainen kirja
Pääkirjanpidon päiväkirja	sähköinen, Kirstu ja Tahti
Pääkirjanpidon pääkirja	sähköinen, Kirstu ja Tahti
Osakirjanpidon päiväkirja	sähköinen, MK-järjestelmä
Osakirjanpidon pääkirja	sähköinen, MK-järjestelmä
Käyttöomaisuus:	
Toimisto-osakeluettelo	sähköinen
Muu käyttöomaisuus	sähköinen, Kirstu-järjestelmä
Taululuettelo	kirja
Automaattitiliöintisäännöt:	
Kirstu-järjestelmä	Kirstu. Säännöt löytyvät transaktiolla: ZKEFI01_R01
Osakirjanpito, MK-järjestelmä	Osakirjanpidon ohjaustietojen pohjalta muodostuu kirjanpitoon automaattisia kirjauksia. Säännöt löytyvät osakirjanpidosta.

Kelan kirjanpidossa käytetyt tositelajit vuonna 2024

a) pääkirjanpidon tositteet (SAP S/4HANA)

Kirstu-järjestelmän tositteet (tositelajiluettelo liitteenä)	koneellinen, Kirstu-järjestelmä
Liitetietotositteet	

b) osakirjanpidon tositteet (MK-järjestelmä)

MK-järjestelmän tositteet (tositelajiluettelo liitteenä)	koneellinen, MK-järjestelmä
--	-----------------------------

c) Tahdin (SAP ECC) tositteet

Palkat, palkkiot, matkalaskut, terveyspalvelulaskut

Pääkirjanpidon tositelajit

12	AD Adoptiotuki
13	AE Eläkk.saaaj. as.tu
14	AY Asumistuki
15	EL El- ja vammaiset.
16	1A Vanhempainpäivära
17	KB Kuntoutusraha
18	QK Valt. korv.maksut
19	SN Sähkötuki
20	KQ Kuntoutusmaksut
21	LL Lapsilisät
22	MM Maahanm.erit.tuki
23	VJ Vammaisetuudet
24	OT Opintotuki
25	O2 Opiskelijaterv.hu
27	SA Sotilasavustus
28	SH Lääkkeiden lisäkorvaukset
29	SM Erityishoitoraha

30	SP Sairauspäiväraha	AA	Käyttöom.kirjaus	SJ	Sijoitukset
32	SJ Sairauspäivärahaetuus	AB	Kirjanpitotosite	SM	SM Tosite ÄLÄ KÄYTÄ
33	TK TP-kass.enn.maksu	AC	Liikamaks.pal.kui.IC	WE	Tavaravastaanotto
34	TM Työmarkkinatuki	AF	Poistokirjaukset	ZA	Automaattitiliöinnit
35	TO Yritt. tt-huolto	CO	Kirjaus	ZB	Terveyspalvelulaskut
37	TQ Koulutustuki	DA	Asiakastosite	ZH	Palkat
38	TY Työpaikkakassatilitykset	DG	Asiakkaat - hyvitys	ZK	Konversiot
39	TW Työnant.tt-huolto	DL	Asiak.liikamaks.pala	ZM	Matka- ja kululaskut
40	VB Äitiysavustus	DR	Asiakkaat - lasku	ZP	Maksukirjaus
41	QE Kansaneläke	DS	Vuokravakuudet	ZT	Sähköinen tiliote
42	VR Vanh.päiväraha	DT	Vuokratulot		
43	WH Lastenhoidon tuki	DZ	Asiakkaat - maksu		
44	WY Last.h.tuen tkorv	EG	Toimittajat - hyvity.		
48	LU Elatustuki	ER	Toimittajat - lasku		
49	GE Takuueläke	KG	Toimittajat - hyvity.		
50	PC Toimeentulotuki	KO	Vuokramenot		
53	UP Ulkomaan perintä/883	KP	Tilin ylläpito		
54	SQ Sopimustilitykset	KR	Toimittajat - lasku		
55	SY Sairaanhoidokorvaukset	KY	Toimittajat - KH hyv		
56	KJ Kuntoutusraha	KZ	Toimittajat - maksu		
88	MC Tiliotekäsittely	LJ	Kela-luotto		
89	MK Tiliot.vastaanottokirj.	PR	Hinnanmuutos		
98	M2 Keskushall.pal.	RE	Lasku - brutto		
99	MK Katteensiirto	RT	KH Siirtokirjaukset		
		RV	Myyntilasku		
		SA	Pääkirjatilitosite		

Osakirjanpidon tositelajit

AD	Adoptiotuki	SJ	Sairauspäivärahaetus
SI	Apteekkitilitykset	SQ	Sopimustilitykset
AY	Asumistuki	SF	Sotilasavustus
LU	Elatustuki	SN	Sähkötuki
EL	Eläke- ja vammaisetuudet	GE	Takuueläke
AE	Eläkkeensaajan asumistuki	MC	Tiliotekäsittely
SM	Erityishoitoraha	TW	Työnantajien työterveyshuolto
QE	Kansaneläke	TK	Työpaikkakassan ennakkomaksu
M2	Keskushall. Palautukset	TY	Työpaikkakassatilitykset
TQ	Koulutustuki	RF	Työttyömyysetuus
KQ	Kuntoutusmaksut	UP	Ulkomaan perintä
KB	Kuntoutusraha	QK	Valtion korvaukset
LL	Lapsilisä	VJ	Vammaisetuudet
WY	Lastenhoidon tuen työkorvaus	VR	Vanhempainpäiväraha
WH	Lastenhoidon tuki	1A	Vanhempainpäivärahat
SH	Lääkkeiden lisäkorvaukset	MK1	Vastaanottokirjaus/KAVA
MM	Maahanmuuttajan erityistuki	MK2	Vastaanottokirjaus/SAVA
OT	Opintotuki	MK3	Vastaanottokirjaus/STY
MK	Osakirjanpidon tosite	TO	Yrittäjien työterveyshuolto
O2	OTH-maksu	VB	Äitiysavustus
PC	Perustoimeentulotuki		
PU	Perustulo		
SY	Sairaanhoitokorvaukset		
SP	Sairauspäiväraha		

Liite 4: Kelan tutkimustyön keskeisiä tuloksia ja havaintoja vuonna 2025

Kelan tutkimus tuotti tietoa sosiaali- ja terveysturvan ajankohtaisista kysymyksistä

Vuonna 2024 Kelan tutkimus tuotti 122 julkaisua, joista 44 oli vertaisarvioituja. Tämän lisäksi julkaistiin 44 tutkimusblogia. Omissa tutkimusjulkaisusarjoissamme ilmestyi 13 julkaisua. Kelan kustantamia tutkimusjulkaisuja ladattiin yhteensä 96 122 kertaa ja blogeja 126 659 kertaa.

Tutkimusviestinnässä jatkoimme tiedon levittämistä erityisesti sosiaalisessa mediassa. @Kelantutkimus X-tilillä (Twitter) on yli 13 600 seuraajaa. Kelan tutkimuksen LinkedIn-sivulla oli vuoden lopussa lähes 7 000 seuraajaa. Seminaareja ja tapahtumia järjestimme 7 kpl. Esiintymisiä oli yhteensä 353 kpl (esim. haastattelut, asiantuntijaesitykset ja luennot).

Kelan tutkimuseettinen toimikunta kokoontui 6 kertaa. Lääkelausuntoja teimme STM:n Hilalle 27 kpl. Kirjasto- ja informaatiopalveluissa toteutimme 173 asiakkaiden toimeksiantoa. Asiakkaat tekivät verkkokirjastossa 2 840 hakua (kirjastojärjestelmän vaihtumisen myötä tilastointitapa on muuttunut. Vuoden 2023 vastaava luku oli 2 477 hakua). Kirjaston Sinetti-sivustolla vierailtiin 6 506 kertaa.

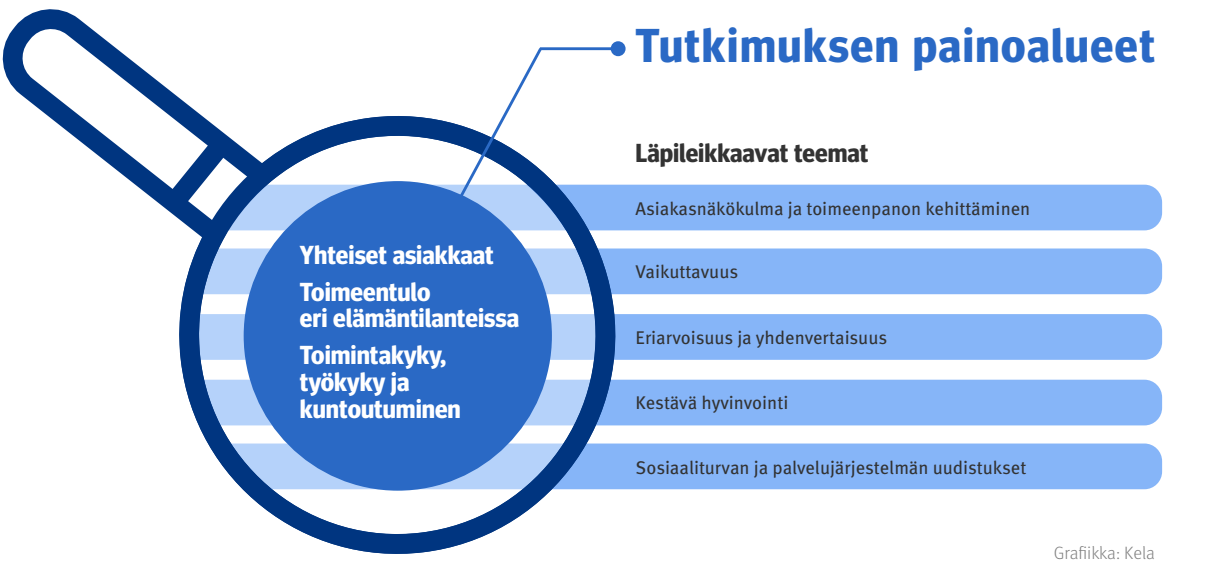
Henkilöstöbarometri tuotti tietoa Kelan henkilöstön työhyvinvoinnista ja henkilöstökokemuksesta

Henkilöstöbarometrillä selvitetään vuosittain henkilöstön kokemuksia työoloista, työhyvinvoinnista, esihenkilötyöstä, työyhteisön toimivuudesta, organisaatiokulttuurista ja Kelasta työnantajana. Kehittämistoimien tueksi seurataan kokemusten ajallisia muutoksia. Syksyllä 2024 kyselyyn vastasi 73 % henkilöstöstä, eli 6 119 kelalaista.

Tulokset osoittavat, että työhyvinvointi ja henkilöstökokemus ovat osittain heikentyneet Kelassa. Tämä kehitys saattaa johtua useista samanaikaisista tekijöistä, kuten epävarmuutta aiheuttavista säästötoimenpiteistä ja tuottavuusohjelmasta sekä organisaation sisäisistä muutoksista. Lisäksi Työterveyslaitoksen havainto työkyvyn ja henkisen hyvinvoinnin heikkenemisestä suomalaisten palkansaajien keskuudessa on nähtävissä myös Kelassa.

Tulokset osoittavat myös myönteistä kehitystä. Oman työyhteisön tuki ja yhteishenki ovat vahvistuneet koko 2020-luvun ajan. Työyhteisöissä koetaan myös psykologista turvallisuutta. Esihenkilötyö tukee yhä paremmin uudistumista ja oppimiskulttuuria sekä vahvistaa yhteisöllisyyttä monipaikkaisessa työssä. Pidemmän aikavälin seuranta osoittaa, että Kelan henkilöstön vahvuuksia ovat työn kokeminen merkitykselliseksi sekä työn ja yksityiselämän yhdistämisen helppous. Työn imua koetaan edelleen enemmän kuin suomalaisilla työpaikoilla yleisesti.

Tutkimusohjelman paino-alueet

Toimeentulo eri elämäntilanteissa

Painoalueen hankkeiden keskeisenä tarkoituksena on selvittää, miten toimeentulo muodostuu eri elämäntilanteissa olevilla sekä miten etuusjärjestelmä toimii yhteiskunnallisissa ja henkilökohtaisissa muutostilanteissa. Painoalueen hankkeissa tutkittiin muun muassa maahan muuttaneiden työttömien ja pitkään työttömänä olleiden työttömyyden kestoa ja TE-palveluiden käyttöä, nuorten ja lapsiperheiden sosiaaliturvan toimivuutta, perustoimeentulotukeen ja työttömyysturvaan tulleiden muutosten vaikutuksia, yksityislääkärikäynneistä maksettujen Kela-korvausten kohdentumista sekä perhevapaiden käyttöä ja perhevapaaudistusten vaikutuksia lastenhoitoa koskeviin valintoihin.

Maahan muuttaneet työttömät ja pitkään työttömänä olleet – vertailua kuuden suurimman kaupungin välillä

Tutkimuksen mukaan maahan muuttaneiden työttömien ja pitkään työttömänä olleiden taustoissa, työttömyyden kestossa ja TE-palveluiden käytössä ei ole suuria eroja kuuden suurimman kaupungin välillä. Tutkimuksessa tarkasteltiin Helsingissä, Espoossa, Vantaalla, Tampereella, Oulussa ja Turussa asuneita työttömiä vuosina 2015–2022. Pääkaupunkiseudulla asuneista maahan muuttaneista työttömistä hieman suurempi osa oli syntynyt EU- ja Efta -maissa ja muuttanut maahan työn vuoksi verrattuna Tampereella, Oulussa ja Turussa asuneisiin.

Verrattuna muihin suuriin kaupunkeihin maahan muuttaneiden työttömien ja pitkään työttömänä olleiden työttömyysjaksot olivat hieman lyhyempiä pääkaupunkiseudulla, erityisesti Espoossa ja

Vantaalla. Pääkaupunkiseudulla myös yleinen työllisyystilanne on ollut parempi. Kaupunkien väliset erot työttömyyden kestossa ja TE-palveluiden käytössä olivat kuitenkin pienempiä kuin eräiden muiden taustatekijöiden väliset erot. Maahan muuttaneilla vaihtelua oli erityisesti syntymämaan, maahan muuton syyn ja maassa asutun ajan mukaan. Vanhempi ikä oli yhteydessä työttömyyden pitkittymiseen niin maahan muuttaneilla työttömillä kuin pitkään työttömänä olleilla. Toisaalta vanhemmat ikäryhmät osallistuivat vähemmän TE-palveluihin kuin nuoret.

Julkaisut:

- Peutere, L. & Jauhiainen, S. (2024). Työttömät kuudessa suurimmassa kaupungissa: Taustatekijöiden, työttömyyden keston ja TE-palveluiden käytön tarkastelua. Raportteja 1/2024, Kela. **Työttömät kuudessa suurimmassa kaupungissa: Taustatekijöiden, työttömyyden keston ja TE-palveluiden käytön tarkastelua**
- Peutere, L. & Jauhiainen, S. (2024). Maahan muuttaneet työttömät ja pitkään työttömänä olleet ovat eri kaupungeissa samankaltaisia. Tutkimuskatsauksia 5/2024. Turun kaupunkitutkimusohjelma. **Tutkimuskatsauksia 5/2024 Maahan muuttaneet työttömät ja pitkään työttömänä olleet ovat eri kaupungeissa samankaltaisia**
- Peutere, L. & Jauhiainen, S. (2024). Maahan muuttaneiden työttömyyskuukausissa ja TE-palveluiden käytössä ei ole merkittäviä eroja suurimpien kaupunkien välillä. Kelan tutkimusblogi 7.2.2024. **Maahan muuttaneiden työttömyyskuukausissa ja TE-palveluiden käytössä ei ole merkittäviä eroja suurimpien kaupunkien välillä | Kelan tietotarjotin**

Sosiaaliturvan toimivuus nuorten erilaisissa ja muuttuvissa elämäntilanteissa

Tavoitteena oli muodostaa kokonaiskuva nuorten sosiaaliturvan toimivuudesta toimeentulon näkökulmasta. Vuonna 2023 kaksi kolmasosaa 16–29-vuotiaista nuorista sai Kelan etuuksia. Vertailimme nuorten sosiaaliturvaa Pohjoismaissa, Virossa, Alankomaissa sekä Iso-Britanniassa. Havaitsimme esimerkiksi, että asumistuen kohdentuminen ja opintotuen lainapainotteisuus vaihtelevat maittain.

Suomen järjestelmässä havaitsimme erityisesti opiskelijoiden yksinasumisen lisääntyneen, opintolainojen kasvaneen, perustoimeentulotuen tarpeen vähentyneen ja nuorten naisten sairauspäivärahan saamisen yleistyneen.

Suurimmalla osalla nuorista perustoimeentulotuen tarve oli tilapäistä, kehitysvammaisista nuorista vain harva oli saanut työtuloja. Vieraskielisillä nuorilla työttömyysturvan ja perustoimeentulotuen tarve oli suurempaa kuin kotimaankielisillä.

Pienituloisuus on yleisintä niillä nuorilla, jotka ovat työelämän ulkopuolella opiskelun, työttömyyden tai muun syyn takia. Työttömien pienituloisuusaste kasvaa vuoden 2024 lakimuutosten seurauksena enemmän kuin muilla sosioekonomisilla ryhmillä. Työttömän kannusteet siirtyä kokoaikatyöhön lisääntyvät.

Yksinasuminen on toimeentuloriski kaikissa vertailumaissa, mutta erityisesti Tanskassa, jossa asumistuki on suunnattu lapsiperheille. Suomessa yksinasuvien köyhyyskuilu on kuitenkin vertailumaista pienin.

Julkaisut:

- Mikkola, H., Sihvonen, E. & Korpela, T. (2024). Sosiaaliturvan toimivuus nuorten erilaisissa ja muuttuvissa elämäntilanteissa. Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoimikunnan julkaisusarja 2024:40. **Sosiaaliturvan toimivuus nuorten erilaisissa ja muuttuvissa elämäntilanteissa**

- Mikkola, H., Sihvonen, E., Korpela, T., Simanainen, M., Pyy-Martikainen, M., Teittinen, A. & Ylönen, V. (2024). Nuoret ja sosiaaliturvan toimivuus, Policy Brief 2024:25. **Nuoret ja sosiaaliturvan toimivuus**
- Pyy-Martikainen, M. & Simanainen, M. (2024). Mikrosimulointi: Sosiaaliturvaleikkaukset iskevät jo ennestään pienituloisiin nuoriin. Kelan tutkimusblogi 23.1.2024. **Mikrosimulointi: Sosiaaliturvaleikkaukset iskevät jo ennestään pienituloisiin nuoriin | Kelan tietotarjotin**
- **Kela laski, miten sosiaaliturvaleikkaukset vaikuttavat nuoriin – köyhtyminen yleisintä yhden aikuisen talouksissa ja työttömillä | Kela**
- Sihvonen, E., Mikkola, H. & Hynynen, K. (2024). Opintotukijärjestelmät vertailussa: miten eri maissa tuetaan opiskelijoita? Kelan tutkimusblogi 16.12.2024. **Opintotuki-järjestelmät vertailussa: miten eri maissa tuetaan opiskelijoita? | Kelan tietotarjotin**

Lapsiperheiden pienituloisuus ja sosiaaliturvaetuuudet

Tutkimus tarkasteli pienituloisten lapsiperheiden toimeentuloa ja nosti esille yleisen asumistuen yleisyyden yhden huoltajan perheissä. Vuonna 2022 lähes puolet yhden huoltajan perheistä sai yleistä asumistukea. Perustoimeentulotukea saaneisiin lapsiperheisiin kuului 8 % 0–17-vuotiaista. Vuonna 2024 toteutetut sosiaaliturvamuutokset lisäävät arvioiden mukaan lapsiperheiden pienituloisuutta.

Lisäksi tutkimuksessa tarkasteltiin lastenhoidon tukien vaikutuksia työssäkäyntiin ja toimeentuloon, lasten asumisjärjestelyjä erillään asuvissa perheissä sekä elatusavusta sopimisen toimivuutta järjestelmänäkökulmasta. Tutkimustuloksia hyödynnetään muun muassa sosiaaliturvakomitean työssä, elatustuen uudistamista käsittelevässä työryhmässä ja sosiaaliturvamuutosten vaikutusten arvioinnissa.

Julkaisut:

- Jauhiainen, S., Miettinen, A., Mäkinen, L., Ristikari, T., Räsänen, T., Sihvonen, E. & Virmasalo, I. (2024). Lapsiperheiden pienituloisuus, sosiaaliturva ja asumisjärjestelyt: LAPSOSET-hankkeen loppuraportti. Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminnan julkaisusarja 2024:35. **Lapsiperheiden pienituloisuus, sosiaaliturva ja asumisjärjestelyt : LAPSOSET-hankkeen loppuraportti - Valto**
- Räsänen, T. (2025). Sosiaaliturvan leikkaukset heikentävät osa-aikatyötä tekevien ja pienituloisten lapsiperheiden toimeentuloa. Kelan tutkimusblogi 8.1.2025. **Sosiaaliturvan leikkaukset heikentävät osa-aikatyötä tekevien ja pienituloisten lapsiperheiden toimeentuloa | Kelan tietotarjotin**

Toimeentulotuki Helsingissä 2010-luvulla

Hankkeessa tarkasteltiin erityisesti perustoimeentulotuen Kela-siirron yhteydessä tapahtuneita muutoksia helsinkiläisten toimeentulotuen ja muiden Kelan maksamien etuuksien käytössä laajaan vuosina 2011–2019 Helsingissä asuneen väestön kattaneeseen rekisteriaineistoon perustuen. Muutoksia tarkasteltiin iän, sukupuolen, siviilisäädyn, kansalaisuuden, tulotason ja muiden Kelan etuuksien saamisen mukaan.

Tulokset osoittavat perustoimeentulotuen hakemisen yleistyneen uudistuksen jälkeen kaikissa ryhmissä. Myös tuen saaminen yleistyi joidenkin ryhmien osalta. Erityisesti Kelan etuuksia aiemmin saaneet, nuoret ja muut kuin Suomen kansalaiset hakivat ja saivat tukea Kelasta yleisemmin kuin kaupungin sosiaalitoimesta. Tuen saannin kesto lyheni lähes kaikissa ryhmissä ja varsinkin 65 vuotta täyttäneiden tuensaajien joukossa. Tutkimuksen perusteella kynnys asioida toimeentulotukiasioissa Kelassa on ainakin Helsingissä selvästi matalampi kuin sosiaalitoimessa.

Julkaisut:

- Korpela, T., Heinonen, H-M. & Laatu, M. (2024). Madaltuiko asiointikynnys? Perustoimeentulotuki-asiakkuus Helsingissä ennen ja jälkeen Kela-siirron. Janus Sosiaalipolitiikan ja sosiaalityön tutkimuksen aikakauslehti, 32(2), 151–169. **<https://doi.org/10.30668/janus.126931>**
- Korpela, T., Heinonen, H-M. & Laatu, M. (2024). Kela-siirto madalsi kynnystä hakea perustoimeentulotukea. Kelan tutkimusblogi 6.6.2024. **Kela-siirto madalsi kynnystä hakea perustoimeentulotukea | Kelan tietotarjotin**

Viimeaikaisten työttömyysturvamuutosten arviointi

Toukokuussa 2023 alkaneessa Työttömyysturva muutoksessa -hankkeessa tarkastellaan yhtäältä ansiotyön ja sosiaaliturvan yhdistämiseen ja toisaalta työttömän oikeuksiin ja velvollisuuksiin liittyviä kysymyksiä. Ensimmäisenä tavoitteena on tarkastella ansiotyön ja sosiaaliturvan yhteensovittamista palkansaajilla ja yrittäjillä. Palkansaajien osalta tarkastellaan, miten ansiotulojen ja työttömyysturvan yhdistäminen on kehittynyt 2020-luvulla. Lisäksi tarkastellaan yrittäjien väliaikaisen työmarkkinatuen kohdentumista ja käytön kestoja.

Hankkeen toisena tavoitteena on tarkastella työttömien oikeuksien ja velvollisuuksien toteutumista eri näkökulmista. Tutkimuksessa tarkastellaan ensinnäkin, missä määrin työttömien pitkäaikaiseen toimeentulotukeen liittyvät kannustinongelmat ovat yhteydessä työllistymiseen ja työllistymistä edistävien palveluiden käyttöön. Toiseksi tarkastellaan, missä määrin toimeentulotuen sanktiointi näkyy toivottuina siirtyminä työnhakijaksi tai työllistymistä edistäviin palveluihin. Kolmanneksi tarkastellaan työttömyysturvan sanktioiden ja karenssien kohdentumista työkyvyn ongelmista kärsiville, ja neljänneksi pohjoismaisen työvoimapalvelumallin toimivuutta.

Tarkastelut kytketään viimeaikaisiin, pääosin 2020-luvulla tehtyihin ja vuonna 2024 tulossa oleviin, esimerkiksi työttömyysturvaan kohdistuviin lakimuutoksiin. Tutkimuksen tavoitteena on tuottaa päätöksenteon tueksi tietoa työttömyysturvan käytöstä ja toimivuudesta.

Marraskuussa 2024 julkaistussa blogikirjoituksessa tarkasteltiin perusosan alentamisen yleisyyttä viime vuosina. Tarkastelussa havaittiin, että perusosan alentamiset kohdistuvat pieneen osaan toimeentulotuen saajista. Perusosan alentamiset eivät kuitenkaan kohdistu tasaisesti toimeentulotuen saajien joukkoon, vaan alennettua perusosaa saavat useammin yksin asuvat, miehet ja alle 35-vuotiaat toimeentulotuen saajat.

Julkaistu:

- Mäkinen, L. (2024). Toimeentulotuen perusosan alentaminen on melko harvinaista ja kohdistuu useammin yksin asuviin miehiin. Kelan tutkimusblogi 19.11.2024. **Toimeentulotuen perusosan alentaminen on melko harvinaista ja kohdistuu useimmin yksin asuviin miehiin | Kelan tietotarjotin**

Sairaanhoitokorvausten ja kuntoutuksen sosioekonominen kohdentuminen

Hankkeessa selvitetään, missä määrin eri sosioekonomiset ryhmät ovat käyttäneet sairaanhoitokorvauksilla korvattavia palveluita ja osallistuneet Kelan järjestämään kuntoutukseen vuosina 2018–2024. Hankkeen alkuvaiheessa on tarkasteltu erityisesti Kelan korvaamia yksityislääkärikäyntejä eri tuloryhmissä.

Yksityislääkärikäyntien Kela-korvauksia nostettiin tuntuvasti vuoden 2024 alusta. Vuoden 2024 alkupuoliskolla korvausmenot kolminkertaistuivat edellisvuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna. Yksityislääkärikäyntien määrä henkeä kohden kasvoi kuitenkin vain hyvin vähän, noin 2 %. Korvausten nostosta suurempi osuus kohdentui ylempiin tuloryhmiin, koska niissä yksityislääkäripalveluita käytettiin alempia tuloryhmiä enemmän.

Eläkeikäiset ovat merkittävä yksityislääkäripalveluita käyttävä ryhmä. 65 vuotta täyttäneillä oli vuoden 2023 aikana noin 825 000 Kela-korvattua yksityislääkärikäyntiä. Näistä silmälääkäriellä käyntejä oli 33 %, yleislääkäriellä käyntejä 15 % ja yleislääketieteen erikoislääkäriellä käyntejä 8 %. Eläkeikäiset kävivät sekä yksityisillä yleislääkäreillä että erikoislääkäreillä sitä enemmän, mitä suurempituloisista oli kyse. Ylimmän tuloviidenneksen eläkeikäiset naiset kävivät yksityislääkäriellä keskimäärin 1,3 kertaa vuoden aikana, noin kolme kertaa niin usein kuin alimman viidenneksen naiset. Ylimmän tuloviidenneksen miehet kävivät yksityislääkäriellä keskimäärin 0,9 kertaa vuoden aikana, yli neljä kertaa niin usein kuin alimman tuloviidenneksen miehet.

Julkaisut:

- Moustgaard, H., Blomgren, J. & Nurminen, M. (2024). Yksityislääkärikäynnit eivät juuri lisääntyneet Kela-korvausten noston jälkeen – näin lisäeurot kohdentuivat eri tuloryhmille. Kelan tutkimusblogi 3.9.2024. **Yksityislääkärikäynnit eivät juuri lisääntyneet Kela-korvausten noston jälkeen – näin lisäeurot kohdentuivat eri tuloryhmille | Kelan tietotarjotin**
- Moustgaard, H., Blomgren, J. & Nurminen, M. (2024). Eläkeikäiset käyvät yleisimmin yksityisellä silmälääkäriellä tai yleislääkäriellä – Kela-korvauspilotti saattaa lisätä yleislääkärikäyntejä. Kelan tutkimusblogi 18.12.2024. **Eläkeikäiset käyvät yleisimmin yksityisellä silmälääkäriellä tai yleislääkäriellä – Kela-korvauspilotti saattaa lisätä yleislääkärikäyntejä | Kelan tietotarjotin**

Perhevapaakysely 2022

Perhevapaakysely 2022 -tutkimushankkeessa selvitettiin pienten lasten vanhempien perhevapaavalintoja ja työn ja perhe-elämän yhteensovittamista. Hanke toteutettiin yhteistyössä Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen kanssa. Tutkimuksen aineisto perustuu keväällä 2022 toteutettuun väestökyselyyn, joka suunnattiin 1–2-vuotiaiden lasten vanhemmille. Otos muodostettiin Kelan perhe-etuusrekisteristä satunnaisotannalla äitiys-/vanhempainrahaa käyttäneistä äideistä sekä isyys/vanhempainrahaa käyttäneistä isistä/lapsen toisista vanhemmista. Tutkimuksen tulokset julkaistiin Kelan Sosiaali- ja terveysturvan tutkimuksia -julkaisusarjassa ja erillisinä tieteellisinä artikkeleina.

Perhevapaakyselyn tulosten mukaan perhevapaiden käyttö on vahvasti yhteydessä sekä äitien että isien sosioekonomiseen asemaan. Suurituloisemmat ja korkeammin koulutetut vanhemmat jakavat vapaita tasaisemmin isien ja äitien kesken. Etenkin äidin sosioekonominen asema määrittää isän vapaiden käyttöä. Merkittävimmät isän vapaiden käytön esteet ovat se, että äiti hoitaa lasta kotona

kotihoidon tuen turvin sekä taloudelliset tekijät. Isän vapaiden käyttö heijastuu myös äitien kotihoidon tuen käyttöön, sillä äidit käyttävät lyhyempiä kotihoidon tuen jaksoja, mikäli myös isä on käyttänyt perhevapaita. Äitien kotihoidon tuen käytön taustalla ovat usein lapsilähtöiset syyt ja lasten hoivan ihanteet. Hankkeen tuloksia esiteltiin 21.5.2024 järjestetyssä loppuseminaarissa.

Perhevapaakysely 2022 muodostaa vertailuaineiston vuonna 2025 kerättävälle vastaavalle aineistolle. Aineistojen avulla arvioidaan vuonna 2022 toteutetun perhevapaauudistuksen vaikutuksia.

Julkaisut:

- Kinnunen, A., Lammi-Taskula, J., Miettinen, A., Närvi, J. & Saarikallio-Torp, M. (toim., 2024). Perhevapaat ja työn ja perheen yhteensovittaminen muuttuvassa työelämässä. Sosiaali- ja terveysturvan tutkimuksia 165. Kela. **<http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-284-192-6>**
- Saarikallio-Torp, M., Lammi-Taskula, J., Miettinen, A. & Närvi, J. (2024). Isien perhevapaiden käytön perustelut sekä käsitykset vanhempien välisestä työnjaosta vaihtelevat koulutuksen mukaan. Tutkimuksesta tiiviisti 44/2024, Suomen sosiaalinen tila 7/2024. Helsinki: THL. **<https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-408-407-9>**
- Saarikallio-Torp, M., Lammi-Taskula, J., Miettinen, A., Närvi, J. & Sihvonen, E. (hyväksytty julkaistavaksi) Gender role attitudes, perceptions of parenthood and father's parental leave use in Finland. In: Eerola, P; Pirskanen, H; Romero-Balsas, P & Twamley, K. Caring Fathers in the Global Context. Bristol University Press.
- Perhevapaat ja työn ja perheen yhteensovittaminen muuttuvassa työelämässä (2024). Tutkimushankkeen loppuseminaari 21.5.2024.

Lapsiperhehanke – perhevapaareformit, vanhempien valinnat ja sukupuolten tasa-arvo (LAPE II)

Tutkimushankkeessa selvitetään 2010-luvulla tehtyjen perhevapaauudistusten sekä lasten hoidon tukien vaikutuksia äitien ja isien työllisyyteen, perheiden lastenhoitoa koskeviin valintoihin ja sukupuolten tasa-arvon toteutumiseen perhevapaiden käytössä. Tutkimushankkeessa tarkasteltiin mm. vuonna 2013 toteutetun perhevapaauudistuksen vaikutuksia äitien ja isien työmarkkina-asemaan. Tulosten mukaan isien vapaiden käytöllä ei ole vaikutusta äitien työmarkkina-asemaan, kuten työllisyyteen tai tuloihin, mutta vanhempainvapaan käyttäminen ei myöskään vaikuttanut kielteisesti isän työmarkkina-asemaan. Tätä selittää osaltaan esimerkiksi se, että vapaiden käytössä havaittiin vahvaa kausiluonteisuutta; isien vapaiden käyttö keskittyy lomakausien ympärille, jolloin äiditkin ovat usein lomalla, ja epävarmaa on, missä määrin isät ovat tuolloin pääasiallisesti vastuussa lapsen hoidosta.

Kotihoidon tuen työmarkkinavaikutuksia tarkastellut tutkimus osoitti, että pitkään kotihoidon tukea käyttäneet äidit saavat vielä kymmenen vuotta ensimmäisen lapsen syntymän jälkeen yli 20 % pienempää kuukausipalkkaa kuin miehet. Naisvaltaisilla työpaikoilla äitien kotihoidon tukijaksot ovat miesvaltaisia työpaikkoja pidempiä, mutta kotihoidon tuen vaikutus äidin tuloihin riippuu myös muiden äitien käyttäytymisestä yksittäisillä työpaikoilla: muita työpaikan äitejä pidempään kotihoidon tukea käyttäneiden äitien kuukausitulot jäävät jälkeen työpaikan keskimääräisistä kuukausituloista. Tutkimus osoitti lisäksi, että kotihoidon tuen kuntalaisä kannustaa pidempään tukijaksoihin ja heikentää siten äitien palkkakehitystä.

Yksityisen hoidon tuen käyttö on viime vuosina vähentynyt. Ruutiainen ja Räsänen (2024) tutkivat varhaiskasvatuksen palvelustelin käyttöönoton vaikutusta varhaiskasvatuspalveluiden käyttöön ja niiden järjestämisen tapaan. Tutkimuksessa havaittiin, että varhaiskasvatuksen palvelusetelit ovat osaltaan vuosina 2011–2017 korvanneet yksityisen hoidon tuen käyttöä sekä vähentäneet kuntien ostopalveluina järjestämiä varhaiskasvatuspalveluita.

Julkaisut:

- Carnicelli, L., Miettinen, A., Ravaska, T., Räsänen, T. & Saarikallio-Torp, M. (2024). Impacts of a paternity leave reform: Exploring seasonality and heterogeneity in fathers’ take-up of parental leave. Working paper 191. Helsinki: Kela.
- Österbacka, E. & Räsänen, T. (2025). European Journal of Population 41, 3. <https://doi.org/10.1007/s10680-024-09726-2>
- Österbacka, E. & Räsänen, T. (2024). The Association Between Gendered Workplaces and the Length of Childcare Leave. Finnish Yearbook of Population Research, 1–20. **The Association Between Gendered Workplaces and the Length of Childcare Leave | Finnish Yearbook of Population Research**
- Ruutiainen, V. & Räsänen, T. (2024). Universalismin ja markkinamallin välissä. Varhaiskasvatuksen palvelusetelin käyttöönoton vaikutuksia varhaiskasvatusjärjestelmälle. Yhteiskuntapolitiikka, 89(5–6): 473–485.

Äitiyspakkauskysely

Vuonna 2022 toteutettiin järjestyksessä jo 11. äitiyspakkauskysely. Kysely suunnattiin vuosina 2019 ja 2020 äitiysavustuksen saaneille perheille. Kyselyssä selvitettiin vanhempien näkemyksiä muun muassa äitiyspakkauksen merkityksestä, tuotteiden tarpeellisuudesta perheelle ja kysyttiin vanhemmilta yleisarvosanaa pakkaukselle. Vanhempien mielipiteet vaikuttavat siihen, millaiseksi äitiyspakkaus kehittyy ja millaisia tuotteita siihen lisätään ja poistetaan. Pienten lasten vanhemmat arvostavat äitiyspakkausta ja pakkauksessa olevia tuotteita pidetään pääsääntöisesti joko tarpeellisina tai erittäin tarpeellisina. Vanhempien pakkaukselle antamien kouluarvosanojen keskiarvo oli 8,9. Äitiysavustuksen pakkauksen sijaan rahana valitsevien osuus on viime vuosina ollut runsas kolmasosa. Tavallisimmin syynä avustuksen rahana valitsemiselle on se, että perhe on ottanut äitiyspakkauksen aiemmin syntyneelle lapselle, eikä tarvetta uudelle pakkaukselle ole.

Julkaisu:

- Kinnunen, A. (2024). Äitiyspakkaus käyttäjien puntarissa XI. Työpapereita 193. Helsinki: Kela.

Sosiaaliturvamuutosten seuranta

Sosiaaliturvamuutoksia koskevassa tietopaketissa seurataan Kelan tilastoihin perustuen työttömyys-tuen, yleisen asumistuen ja perustoimeentulotuen saajamäärien ja maksettujen etuuksien kehitystä kuukausittain. Tarkastelun mukaan yleisen asumistuen saajamäärät ja kokonaismenot ovat laskeneet vuoden 2024 aikana. Sen sijaan perustoimeentulotuen kokonaismenot ovat vuoden 2024 huhtikuusta alkaen olleet suuremmat kuin vastaavaan aikaan vuonna 2023. Myös perustoimeentulotuen saajien

määrä ja tuki kotitaloutta kohden ovat olleet vuoden 2024 huhtikuusta korkeammat kuin vastaavana kuukautena vuonna 2023.

Julkaisu:

- Tietopaketti: Sosiaaliturvamuutosten seuranta | Kelan tietotarjotin**

Tyypin 2 diabeteslääkkeiden erityiskorvattavuuden muutoksen vaikutukset diabeteslääkkeiden ja toimeentulotuen käyttöön (Diabetes 2017)

Hankeeseen liittyen julkaistiin yksi vertaisarvioitu kansainvälinen tutkimus sekä yksi työpaperi. Tutkimusten tuloksissa havaittiin, että lääkekorvausjärjestelmä voi vaikuttaa diabeteslääkkeiden käyttöön hoitosuosituksia enemmän, ja että erityiskorvattavuuden vahvistamisen jälkeen uusien diabeteslääkkeiden käytön aloittaneiden henkilöiden lukumäärä kasvoi. Korkeampien tulojen havaittiin myös olevan yhteydessä uusien diabeteslääkkeiden aloittamiseen silloin, kun lääkkeestä oli mahdollista saada vain peruskorvausta.

Julkaisut:

- Rättö, H., Kurko, T., Pajunen, P. & Kastarinen, H. (2024). Second-line pharmacotherapy intensification after metformin monotherapy in type 2 diabetes: a nationwide register study from Finland during 2011-2022. BMC health services research, 24(1), 944. <https://doi.org/10.1186/s12913-024-11325-0>
- Rättö, H., Kurko, T., Kastarinen, H. & Pajunen, P. (2024). Lääkekorvausjärjestelmän muutokset vaikuttavat jopa hoitosuosituksia enemmän lääkkeiden käyttöön tyypin 2 diabeteksessa. Kelan tutkimusblogi 20.8.2024. **Lääkekorvausjärjestelmän muutokset vaikuttavat jopa hoitosuosituksia enemmän lääkkeiden käyttöön tyypin 2 diabeteksessa | Kelan tietotarjotin**
- Rättö, H., Aaltonen, K. & Kurko, T. (2024). Erityiskorvattavuus ja lääkkeiden käytön aloittaminen. Rekisteritutkimus uusista tyypin 2 diabeteslääkkeistä. Kelan työpapereita 194/2024. Helsinki; Kela.

Toimintakyky, työkyky ja kuntoutuminen

Painoalueen keskeisiä tutkimuskohteita ovat olleet työ-, opiskelu- ja toimintakykyyn liittyvien etuuksien ja palveluiden käyttö sekä käytössä tapahtuneet muutokset. Tavoite on tuottaa tietoa, jolla voidaan ehkäistä ja lyhentää työkyvyttömyyttä ja sairauspoissaoloja. Tutkimuksissa on selvitetty kuntoutuspalveluiden ja -etuuksien toteutumista ja vaikuttavuutta. Tavoite on tuottaa tietoa, miten kuntoutuspalveluilla ja kuntoutusrahaetuksilla voidaan edistää eri-ikäisten ja erilaisissa elämäntilanteissa olevien asiakkaiden toimintakykyä, työkykyä ja kuntoutumista.

Muutos 3 -hanke

Kelan kuntoutuksessa tapahtuneita uudistuksia tutkittiin Muutos III -hankkeen (2021–2024) viidessä tutkimuksessa moninäkökulmaisesti ja monimenetelmällisesti. Tietoa kerättiin kunkin tutkimuksen tietotarpeiden mukaisesti kyselyillä, haastatteluilla ja havainnoimalla kuntoutustilanteita muun muassa

asiakkailta, palveluntuottajilta sekä sidosryhmiltä kuten työterveyshuolloilta tai kasvatuksen ammattilaisilta. LAKU-perhekuntoutuksen tutkimus ja Kiila-kuntoutuksen tutkimus toteutuivat vuosina 2021–2023. Vuonna 2024 päättyivät Muutos III -hankkeen kolme muuta tutkimusta: Taito-kurssien tutkimus, Etäkuntoutuksen toimivuus -tutkimus sekä Omakuntoutus Kelan järjestämissä kuntoutuspalveluissa -tutkimus.

Ammatillisen kuntoutuksen Taito-kurssien ja Kiila-kuntoutuksen tutkimusten tulokset korostivat tarvetta kohdentua asiakkaiden yksilöllisiin ja monimuotoisiin tarpeisiin. Kehittämisalueiksi tunnistettiin ryhmämuotoiset työskentelytavat sekä eri toimijoiden välinen yhteistyö. LAKU-perhekuntoutuksen tutkimustulokset auttoivat muotoilemaan palvelua joustavammin perheiden, joissa lapsella on diagnosoituna neuropsykiatrinen häiriö, arjen huomioivaksi. Tutkimus tuotti tietoa neuropsykiatrasta asiantuntemusta vaativien palveluiden ja varhaisen tuen saatavuudesta.

Tutkimus etäkuntoutuksen muodoista kokosi yhteen tietoa eri kohderyhmille suunnatuista Kelan kuntoutusmuodosta, jotka sisältävät etäkuntoutusta. Tulokset osoittivat etäkuntoutuksen mahdollistavan yksilöllisen tuen ja osallistumisen erilaisissa elämäntilanteissa. Omakuntoutus Kelan järjestämissä kuntoutuspalveluissa -tutkimus tuotti uutta tietoa asiakkaan aktiivisuutta edistävän lähestymistavan toteuttamisen edellytyksistä ja hyvistä käytännöistä. Tulosten perusteella omakuntoutus on yksi keskeinen keino, jonka avulla kuntoutuksella voidaan saavuttaa tavoiteltava muutos.

Muutos III -hankkeessa tuotettua tietoa on hyödynnetty Kelan järjestämien kuntoutuspalveluiden kehittämisessä ja näin on vahvistettu kuntoutuksen näyttöön perustuvuutta.

Julkaisut: (vuonna 2024 ja tulevat julkaisut)

- Heinijoki, H., Seppänen-Järvelä, R. & Karhula, M. (2024). Kuntoutuspalvelun ydinelementtien tunnistaminen vie kohti vaikuttavampia palveluita. Kelan tutkimusblogi 10.12.2024. **Kuntoutuspalvelun ydinelementtien tunnistaminen vie kohti vaikuttavampia palveluita | Kelan tietotarjotin**
- Karhula, M. & Paavonen, A.-M. (2024). Self-rehabilitation emphasises the client’s active role and participation in occupational therapy .1st Occupational Therapy Europe Congress, 15–19 October 2024, Kraków (Poland), oral presentation (ID: 673). Occupational Therapy Europe Foundation and the Polish Occupational Therapy Association (eds.), ISBN 978-83-970803-0-0, p. 100.
- Kilkki, M., Partanen, T., Heinijoki, H. & Karhula, M. (2024). Yhdistelmämallisten diabeteskursien toteutuksessa on mahdollisuuksia ja haasteita. Työpapereita, 189. Kela. **<http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-284-193-3>**
- Malinen, K. & Moilanen, J. Miten kuntoutua kuntoutukseen sopivaksi? Jamk Arena pro. 5.11.2024. **Miten kuntoutua kuntoutukseen sopivaksi? - Jamk Arena**
- Paavonen, A.-M., Heinijoki, H., Seppänen-Järvelä, R. & Karhula, M. Effects of self-rehabilitation on functioning and quality of life. An umbrella review. Tieteellisen artikkelin käsikirjoitus.
- Paavonen, A.-M. & Karhula, M. (2024). Omakuntoutuksen käsite korostaa asiakkaan aktiivista roolia. Kelan tutkimusblogi 27.5.2024. **Omakuntoutuksen käsite korostaa asiakkaan aktiivista roolia | Kelan tietotarjotin**
- Paavonen, A.-M. & Karhula, M. Omakuntoutus Kelan järjestämissä kuntoutuspalveluissa. Sosiaali-politiikan päivät 2024. Itä-Suomen yliopisto. **Abstraktikirja2024_Final.pdf**

- Paavonen, A.-M., Karhula, M. & Heinijoki, H. (2024). Opas omakuntoutuksen käytännön toteutukseen. Kela: Kuntoutus nyt 5/2024. **<http://hdl.handle.net/10138/589027>**
- Partanen, T., Heinijoki, H. & Karhula, M. Kuntoutuksen ydinelementit ryhmämuotoista etäkuntoutusta sisältävissä nuorten aikuisten mielenterveyden kuntoutusohjelmissa– kehkeytyvä synteesi. Tieteellisen artikkelin käsikirjoitus. Kuntoutus-lehti.
- Partanen, T., Heinijoki, H., Hansten, A., Huumonen, A., Ketola, A., Jokiranta, L., Rautiainen, M., Rätty, V. & Karhula, M. (2025). Millaista on toimiva moniammatillinen ryhmämuotoinen etäkuntoutus. Käsikirjoitus Kelan Avauksia -tutkimusjulkaisusarjaan, julkaisuajankohta vuonna 2025. Luettavissa Helda-julkaisuarkistossa: **<http://hdl.handle.net/10138/2260>**
- Partanen, T., Kilkki, M., Heinijoki, H. & Karhula, M. (2024). Implementation of a Hybrid Group-Based Multidisciplinary Rehabilitation Course for Informal Caregivers. 1st Occupational Therapy Europe Congress, 15–19 October 2024, Kraków (Poland), oral presentation (ID: 673). Occupational Therapy Europe Foundation and the Polish Occupational Therapy Association (eds.), ISBN 978-83-970803-0-0, p. 458.
- Tiitinen, S., Malinen, K., Alakärppä, O., Kantanen, M. & Moilanen, J. (2025). Toimeenpanotutkimus Kelan Taito-kuntoutuksen toteutuksesta ja kehittämistarpeista. Hyväksytty julkaistavaksi Kelan Tutkimuksia-sarjassa, julkaisuajankohta alkuvuodesta 2025. Luettavissa Helda-julkaisuarkistossa: **<http://hdl.handle.net/10138/2260>**
- Tiitinen, S. & Kantanen, M. Keskinäisen tuen mahdollistuminen ja keinot ohjatun vertaisryhmän vuorovaikutuksessa. Artikkelin käsikirjoitus. Puheen ja kielen tutkimuksen yhdistyksen julkaisusarja.

Sairauspoissaolojen väestöryhmäerot ja niiden kehitys

Hankkeessa seurattiin sairauspäivärahalla korvattavien sairauspoissaolojen ja niiden kustannusten kehitystä. Vuonna 2023 mielenterveyden häiriöihin perustuvat Kelan korvaamat sairauspoissaolot yleistyivät edelleen, ja jo yli 100 000 henkilöä eli noin 3 % ei-eläkkeellä olevista työikäisistä suomalaisista sai vuoden aikana sairauspäivärahaa mielenterveyden häiriön perusteella. Ahdistuneisuushäiriöistä johtuvat sairauspoissaolot jatkoivat kasvuaan, masennushäiriöihin perustuvat sairauspoissaolot eivät sen sijaan enää yleistyneet. Mielenterveyden häiriöihin perustuvat sairauspoissaolot ovat viime vuosina yleistyneet kaikissa ikäryhmissä mutta erityisen paljon 25–34-vuotiailla naisilla. Mielenterveyden häiriöiden yleistyessä myös niistä aiheutuvat menetetyn työpanoksen kustannukset ovat kasvaneet. Työpanoksen menetys pitkien mielenterveysperusteisten poissaolojen ajalta oli vuonna 2023 arviolta 5,8 miljoonaa työpäivää, ja menetetyn työpanoksen arvona näistä päivistä koitui laskutavasta riippuen varovaisestikin arvioiden vähintään miljardin euron kustannukset. Kustannukset ovat reaalisesti lähes kaksinkertaistuneet aikavälillä 2013–2023.

Lisäksi tutkimushankkeessa selvitettiin usean eri sairauden esiintymistä sairauspäivärahan ensimmäisaikakertymän eli noin kahden vuoden ajalla. Useimmin sairauspäivärahaa saadaan vain yhden sairausdiagnoosin perusteella sairauspäivärahakertymän ensimmäisajalla. Tulosten mukaan noin viidennes sairauspäivärahaa saaneista jäi ensimmäisajan aikana uudelleen sairauspäivärahalle eri sairauden perusteella. Jos sairausperuste vaihtui, oli useimmin kyse mielenterveyden häiriöihin tai tuki- ja liikuntaelinten sairauksiin kuuluvista diagnoosiryhmistä.

Julkaisut:

- Blomgren, J. & Perhoniemi, R. (2024). Mielenterveyden häiriöistä johtuvien sairauspoissaolojen kasvu jatkuu – kehityksen taustalla useita yhtä aikaa vaikuttavia tekijöitä. Kelan tutkimusblogi 13.5.2024. **Mielenterveyden häiriöistä johtuvien sairauspoissaolojen kasvu jatkuu – kehityksen taustalla useita yhtä aikaa vaikuttavia tekijöitä | Kelan tietotarjotin**
- Blomgren, J. & Rissanen, M. (2024). Mielenterveysperusteisten pitkien sairauspoissaolojen takia menetetystä työpanoksesta aiheutuu vuosittain vähintään miljardikustannukset. Kelan tutkimusblogi 28.8.2024. **Mielenterveysperusteisten pitkien sairauspoissaolojen takia menetetystä työpanoksesta aiheutuu vuosittain vähintään miljardikustannukset | Kelan tietotarjotin**
- Perhoniemi, R., Blomgren, J. & Luoto, R. (2024). Usean sairausperusteen esiintyminen sairauspäivärahan enimmäisaikana: Ilmiön yleisyys ja taustatekijät. Työpapereita 190. Helsinki: Kela. **<http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-284-195-7>**
- Perhoniemi, R., Blomgren, J. & Luoto, R. (2024). Viidennes sairauspäivärahaa saaneista jäi uudestaan sairauspäivärahalle eri sairauden perusteella kahden vuoden kuluessa. Kelan tutkimusblogi 29.5.2024. **Viidennes sairauspäivärahaa saaneista jäi uudestaan sairauspäivärahalle eri sairauden perusteella kahden vuoden kuluessa | Kelan tietotarjotin**

Työkyvyttömyyden muutokset 2000-luvulla

Eläketurvakeskuksen kanssa toteutetussa yhteistyötutkimuksessa jatkettiin työkyvyttömyyden tutkimusta rekisteriaineistolla. Hankkeessa julkaistun artikkelin mukaan kuntien välillä on suuria eroja työkyvyttömyyseläkkeiden alkavuudessa. Erot johtuvat suurimmalta osin kuntien väestörakenteiden eroista, mutta myös kuntatason tekijät ovat yhteydessä työkyvyttömyyseläkkeiden alkavuuteen. Kuntatason tekijöistä eläkeriskiön olivat yhteydessä kunnan sosioekonominen rakenne, työttömyysaste, köyhyysaste, nettomuutto, huoltosuhde, verotulojen määrä asukasta kohden sekä sairastavuus.

Julkaisu:

- Laaksonen, M., Perhoniemi, R. & Blomgren, J. (2024). Municipality-level differences in disability retirement in Finland: the contribution of local social characteristics. Scandinavian Journal of Public Health 2024, online first. **<https://doi.org/10.1177/14034948241254425>**

Kansallinen terveysindeksi

Kansallinen terveysindeksi on Kelan, THL:n, Eläketurvakeskuksen ja Tilastokeskuksen tuottama tietokokonaisuus väestön sairastavuudesta ja työkyvyttömyydestä. Sen avulla voidaan verrata hyvinvointialueita, yhteistyöalueita tai kuntia keskenään (ikävakioitu indeksi) tai tarkastella alueiden todellista sairastavuus- tai työkyvyttömyystaakkaa (ikävakioimaton indeksi), ja näin arvioida ja ennakoida alueiden palvelutarvetta.

Tietoja voi tarkastella Kelan Tietotarjottimelta: **Kansallinen terveysindeksi | Kelan tietotarjotin**. Viimeisin tilastoraportti on luettavissa Julkarissa: **<https://urn.fi/URN:NBN:fi-fe2024051430269>**

Kansallisen terveysindeksin tietoja hyödynnetään alueiden palvelutarpeen arvioinnissa. Tiedot ovat osa pääministeri Orpon hallitusohjelman ja kansallisen palvelureformin pohjalta päivitettyjä sosiaali- ja

terveydenhuollon valtakunnallisia tavoitteita vuosille 2023–2026 sekä osa sosiaali- ja terveydenhuollon kustannusvaikuttavuusmittaristoa (KUVA).

Saamenkielisille asiakkaille suunnattujen Kelan kuntoutuspalveluiden nykytilaselvitys

Selvityksessä kuvattiin saamenkielisille suunnattujen Kelan kuntoutuspalvelujen nykytilaa. Keskeisenä tarkastelun kohteena oli saamenkielisen väestön kuntoutuspalvelujen kulttuurinmukainen toteutuminen. Kuvaus koottiin aiemman tutkimuskirjallisuuden, Kelan kuntoutukseen ohjaavien tahojen, tulkkauksen ammattilaisten sekä saamenkielisten asiakkaiden kokemusten pohjalta.

Tutkimuskirjallisuuden mukaan saamenkielisille asiakkaille suunnattujen sosiaali- ja terveysten palvelujen saatavuus vaihtelee ja siellä on tunnistettavissa keskimääräistä korkeampi tyytymättömyys tarjolla oleviin palveluihin. Saamelaiskulttuuriin liittyvien erityispiirteiden ja kielten huomioiminen ei toteudu parhaalla mahdollisella tavalla palveluiden järjestämisessä.

Kysely ja haastattelut osoittivat, että asiakkaiden kuntoutustarpeen tunnistamiseen liittyy haasteita. Esimerkiksi sopivaa kuntoutusta ei järjestetä tarpeeksi eikä kuntoutus kytkeydy tarpeeksi hyvin asiakkaiden arkeen. Myös Kelan kuntoutusta koskevassa viestinnässä nähdään puutteita. Yhtenä suurimmista kuntoutukseen ohjautumisen esteistä nähdään pitkät välimatkat. Näistä huolimatta asiakkaat näyttävät kuitenkin hyötynneen Kelan kuntoutuksesta. Kuntoutukseen osallistuminen oli asiakkaille positiivinen kokemus, mutta he myös näkivät kehittämistarpeita erityisesti Kelan kuntoutukseen liittyvässä viestinnässä ja tiedonsaannissa. Saamen kieltä voi käyttää lähinnä vertaisten kanssa keskustellessa, sillä kuntoutuskursseilla ei juurikaan ollut saamen kielen taitoisia ammattilaisia. Myös tulkkaukseen liittyy joiltakin osin ristiriitaisia kokemuksia.

Yhteenvetona on mahdollista todeta, että saamenkielisten asiakkaiden kolmen kieliryhmän kulttuuristen ja kielellisten tarpeiden huomioimisessa on useita puutteita. Varsinkin yhteisöllisyyden kokemukset kuntoutuskursseilla ovat saamenkielisille asiakkaille erittäin merkityksellisiä, ja yhteisöllisyyttä toivotaan lisää.

Julkaisut:

- Tuomisto, S., Miettinen, S., Laatu, M. & Länsman, S. (2024). ”Toivottavasti sinne menee saamelaisia enemmän, etteivät kuole kaikki ne kurssit”: selvitys saamenkielisille asiakkaille suunnattujen Kelan kuntoutuspalveluiden nykytilasta. Työpapereita 192. Helsinki: Kela. **<http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-284-197-1>**
- Tuomisto, S., Miettinen, S., Laatu, M. & Länsman, S. (2024). Saamenkieliset asiakkaat kokevat hyötывänsä Kelan kuntoutuksesta, mutta kulttuurisia ja kielellisiä tarpeita pitäisi huomioida paremmin. Kelan tutkimusblogi 2.9.2024. **Saamenkieliset asiakkaat kokevat hyötывänsä Kelan kuntoutuksesta, mutta kulttuurisia ja kielellisiä tarpeita pitäisi huomioida paremmin | Kelan tietotarjotin**

Kelan kuntoutuksen hyödyn arviointi

Hankkeessa tarkastellaan, miten Kelan kuntoutuspalveluihin osallistuneet ovat hyötывeet kuntoutuksesta. Tutkimus on jatkoa AKVA-hankkeelle, jossa kehitettiin kuntoutuksen tulokellisuuden seurannan raportointijärjestelmä. Hyödyn arvioinnissa tarkastelun kohteena ovat yksilöllisesti asetettujen tavoitteiden

saavuttaminen sekä hyvinvoinnissa nähtävät muutokset. Lisäksi rekisteritietojen avulla tarkastellaan kuntoutuksen hyötyjä kuntoutujan työ- ja elämäntilanteeseen liittyen. Hyödyn arvioinnin piiriin kuuluu palveluja ammatillisesta, harkinnanvaraisesta ja vaativasta lääkinnällisestä kuntoutuksesta.

Vuonna 2024 julkaistiin raportti, joka tarkasteli vuonna 2020 kuntoutuksen päättäneiden työ- ja elämäntilannetta rekisterien valossa. Mukana tarkastelussa oli 5 441 kuntoutusasiakasta yhdeksästä eri kuntoutuspalvelusta. Heidän työ- ja elämäntilannettaan tarkasteltiin vuosi ennen kuntoutusta, kuntoutusvuonna sekä vuosi ja kaksi vuotta kuntoutuksen päättymisen jälkeen.

Suurimmat työelämätilanteen muutokset seurannan aikana tapahtuivat työllistämistä edistävissä ammatillisessa kuntoutuksessa (TEAK), jossa työssä tai opiskelemassa olevien osuus kasvoi 26 prosenttiyksikköä kuntoutusta edeltäneestä vuodesta kuntoutusta seuranneeseen vuoteen. Pientä nousua osuudessa nähtiin myös vielä kaksi vuotta kuntoutuksen jälkeen. Seurannan aikana NUOT-TI-valmennuksessa olleiden nuorten työ- ja elämäntilanne selkeytyi. Kaksi vuotta valmennuksen jälkeen työssä tai opiskelemassa oli puolet, työkyvyttömänä yksi kymmenestä ja työttömänä kaksi kymmenestä asiakkaasta. Myös tuki- ja liikuntaelinsairauksien kuntoutuskursseille ja mielenterveyskuntoutuskursseille osallistuneilla työssä tai opiskelemassa olevien osuus kasvoi ja työkyvyttömiä laski seurannan aikana. Ensimmäistä kertaa arvioinnissa mukana olleen vaativan lääkinnällisen kuntoutuksen moniammatillisen yksilökuntoutuksen asiakkaiden työ- ja elämäntilanne poikkesi selvästi muista arvioituista kuntoutuspalveluista. Jo lähtötilanteessa 75 % kuntoutusasiakkaista oli työkyvyttömiä. Seurannan aikana työkyvyttömiä laski ja muussa tilanteessa, kuten eläkkeellä olevien, osuus nousi.

Aiemmat kuntoutuksen hyödyn arvioinnin raportit löytyvät Tietotarjotin-palvelusta ja **HELDA** digitaalisesta julkaisuarkistosta.

Julkaisu:

- Karinkanta, S. & Reiterä, T. (2024). Kelan kuntoutuksen hyödyn arviointi: vuonna 2020 kuntoutuksen päättäneiden työ- ja elämäntilanne rekisterien valossa. Kuntoutusta kehittämässä 39. Helsinki: Kela. <http://hdl.handle.net/10138/574335>

Etäkuntoutuksen vaikuttavuus (omaishoitajat)

Etäkuntoutuksen vaikuttavuus on ensimmäinen osatutkimus vuoden 2022 alussa käynnistyneessä Kuntoutuksen vaikuttavuus -tutkimusohjelmassa. Tutkimuksessa tarkasteltiin Kelan uudistuneelle omaishoitajien kuntoutuskurssille osallistumisen vaikutuksia omaishoitajien hyvinvointiin ja koettuun omaishoidon kuormittavuuteen validoiduilla mittareilla. Raportoituja vaikutuksia verrattiin kahden vertailuryhmän raportointiin vaikutuksiin. Vertailuryhmiä olivat MTLH:n omaishoitajille suunnatuille tuetuille lomille osallistuneet ja Kelan omaishoitajille suunnatulle laitospuolisena toteutettavalle parikurssille osallistuneet.

Ikääntyneiden omaishoitajien mieliala, koettu elämänlaatu, terveys ja toimintakyky heikkenevät ajan myötä. Myös omaishoidon koettu kuormittavuus lisääntyy. Osallistumisella Kelan kasvokkaista ja etäkuntoutusta yhdistelevälle kuntoutuskurssille näyttäisi olevan pientä positiivista vaikutusta omaishoitajien koettuun elämänlaatuun, mielenterveyteen ja mielialaan. Kuntoutuskurssille osallistuminen saattaa myös jossain määrin vähentää omaishoidon koettua kuormittavuutta. Kasvokkaista ja etäkuntoutusta yhdistävä omaishoitajien kuntoutuskurssi näyttäisi olevan vähintään yhtä hyödyllinen

kuin perinteisempi majoituksella toteutettu omaishoitajien parikurssi. Tutkimustuloksia on esitelty kansainvälisissä ja kansallisissa kongresseissa ja seminaareissa. Tutkimustulokset julkaistaan kansainvälisessä vertaisarvioidussa artikkelijulkaisusarjassa.

Julkaisut:

- Nuojua, J. & Karinkanta, S. The effects of integrated face-to-face rehabilitation and telerehabilitation on the mood, quality of life and health of older family caregivers. Abstract & poster. 27th Nordic Congress of Gerontology. June, 2024, Stockholm, Sweden.
- Karinkanta, S. & Nuojua, J. Integrated face to face rehabilitation and telerehabilitation decreased the perceived burden of care among older family caregivers. Abstract & poster. 27th Nordic Congress of Gerontology. June, 2024, Stockholm, Sweden.

Yhteiset asiakkaat

Yhteiskunnalliset kriisit ja niiden vaikutus lääkkeiden kulutukseen

Tutkimushankkeessa selvitettiin koronapandemian vaikutusta eri lääkeryhmien määräämiseen ja kulutukseen Suomessa. COVID-19-pandemian havaittiin vähentäneen merkittävästi antibioottien määräämistä, erityisesti lasten keskuudessa. Eniten vähenivät atsitromysiinin, amoksisilliinin ja doksisykliinin reseptit. Tutkimuksessa havaittiin myös, että syksyllä 2021 yksityisellä terveydenhuollon sektorilla määrättiin ensimmäistä kertaa enemmän antibiootteja kuin julkisella sektorilla. Insuliinihoitoja tarkasteltaessa selvisi, että koronaepidemian ensimmäisenä vuonna 2020 insuliinihoitojen aloitus väheni Suomessa 6 % verrattuna edellisvuoteen. Tämä lasku oli odotettua suurempi, vaikka aloitusmäärät olivat jo ennen pandemiaa hieman laskussa. Tutkimuksessa on lisäksi selvitetty koronapandemian vaikutusta nuorten ja nuorten aikuisten mielenterveyslääkkeiden käytön aloittamiseen korona-aikana. Tulokset viittaavat psyykenlääkkeiden, kuten masennuslääkkeiden, käytön lisääntymiseen COVID-19-pandemian jälkeen, erityisesti naisten ja nuorten aikuisten keskuudessa.

Julkaisut:

- Koskinen, H., Nurminen, F., Rättö, H., Hujanen, T., Saastamoinen, L. & Kari, H. (2024). The impact of the COVID-19 pandemic on psychotropic medication initiation among adolescents and young adults – a time series analysis, ISPOR Europe 2024.
- Kari, H., Rättö, H., Saastamoinen, L. & Koskinen, H. (2023). Outpatient antibiotic prescribing during the first two years of the COVID-19 pandemic: A nationwide register-based time series analysis. PLOS ONE, 18(12): e0296048.

Lääkkeet ja lääkeala muuttuvassa toimintaympäristössä

Lääkkeet ja lääkeala muuttuvassa toimintaympäristössä tutkimushankkeessa on vuonna 2024 julkaistu useita tutkimusartikkeleita, konferenssiabstrakteja ja blogikirjoituksia, jotka ovat käsitelleet muun muassa lihavuuden hoitoon tarkoitettujen lääkkeiden määräämistä ja kulutusta, lääkkeiden ostamatta jättämistä, lääkkeiden koneellista annosjakelua, mikrobilääkkeiden kulutusta ja lääkekorvausjärjestelmästä poistuneita lääkkeitä. Tutkimuksessa on myös aloitettu uusia osatutkimuksia, jotka käsittelevät esimerkiksi yskänlääkkeiden ja uusien kalliiden migreenilääkkeiden kulutusta sekä lääkevaihdon laajentumista astmalääkkeisiin. Tutkijat ovat esitelleet hankkeen tuloksia niin Suomessa kuin kansainvälisestikin esimerkiksi Farmasian maailmankongressissa ja terveystaloustieteen kongressissa (ISPOR Europe).

Julkaisut:

- Kari, H., Nurminen, F., Rättö, H. & Koskinen, H. (2024). Non-dispensed prescriptions – A nationwide descriptive study. Exploratory Research in Clinical and Social Pharmacy, 100541.
- Pajunen, P., Nurminen, F., Koskinen, H. & Kari, H. (2024). Lihavuuslääkkeiden kulutus kasvanut nopeasti – semaglutidi korostuu. Suomen Lääkärilehti 2024;79(41):1611–1613.
- Kuusisto, S., Nurminen, F., Koskinen, H. & Kari, H. (2024). Prevalence and costs of potentially inappropriate medications for elderly people using an automated multidose dispensing service – A nationwide register-based study. ISPOR Europe 2024.

Biologiset lääkkeet - lääkevaihto, lääkemarkkinat ja lääkkeen määräämisen ohjaaminen

Biologiset lääkkeet ovat tyypillisesti kalliita lääkkeitä, joita käytetään esimerkiksi reuman tai diabeteksen hoidossa. Suomi otti ensimmäisenä eurooppalaisena maana käyttöön biologisten lääkkeiden lääkevaihdon tässä laajuudessa vuonna 2024. Vaihto laajenee eri lääkeryhmiin asteittain vuoteen 2026 saakka. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että lääkärin määräämä biologinen lääke voidaan apteekissa vaihtaa edullisempaan biologiseen lääkkeeseen, joka on teholtaan ja turvallisuudeltaan määrättyä valmistetta vastaava. Muilla (ns. kemiallisilla) lääkkeillä lääkevaihto on Suomessa ollut käytössä jo vuodesta 2003 ja sitä täydentävä viitehintajärjestelmä vuodesta 2009. Nyt käyttöönotetun biologisten lääkkeiden lääkevaihdon tavoitteena on hillitä lääkekustannusten kasvua. Suomi on lisäksi ottanut käyttöön vuonna 2023 biologisten lääkkeiden määräämisen ohjaustehtävän, jossa Kelan tehtävänä on ohjata ja valvoa biologisia lääkkeitä määrääviä lääkäreitä kohti edullisempien vaihtoehtojen määräämistä. Tarkoituksena on, että edullisempien biologisten lääkkeiden määrääminen yleistyy ja syntyvä hintakilpailu laskee biologisten lääkkeiden hintoja.

Hankkeen tavoitteena on tutkia:

- biologisten lääkkeiden lääkevaihtoa ja sen vaikutuksia
- biologisten lääkkeiden markkinoita, hintoja, korvattavuutta ja saatavuutta sekä edellä mainittujen muutoksia
- Kelan biologisia lääkkeitä koskevan ohjaus- ja valvontatehtäviä vaikutuksia

Hankkeessa on toistaiseksi tehty seuraavat Julkaisut:

- Artikkelit:
 - Klintrup, K., Pihlajamäki, M., Kallio-Ahola, S., Palmgrén, J., Harsia-Alatalo, J., Kurko, T. & Fuss, M. (2024). Biologisista lääkkeistä tulee määrätä edullisin. Suomen Lääkärilehti 2024;79:e40462. **Klintrup ym. 2024: Biologisista lääkkeistä tulee määrätä edullisin - Lääkärilehti (laakarilehti.fi)**
- Blogit:
 - Kurko, T., Rannanheimo, P., Sarnola, K., Kaustiala, K., Fuss, M. & Koskinen, H. (2024). Lääkkeen uusi annostelutapa voi estää hintakilpailusta syntyviä säästöjä – esimerkkinä biologinen lääke infliksimabi. Kelan tutkimusblogi 10.10.2024. **Lääkkeen uusi annostelutapa voi estää hintakilpailusta syntyviä säästöjä – esimerkkinä biologinen lääke infliksimabi | Kelan tietotarjotin**
- Kongressiabstraktit kansainvälisissä tieteellisissä kokouksissa:
 - reatment costs of novel medicines and the relative importance of biologic status to treatment costs – Retrospective register study in Finland in 2011–2021 (FIP World Congress of Pharmacy and Pharmaceutical Sciences 1.-4.9.2024)
 - Have medication safety alerts reflected on the use of JAK inhibitors? – Retrospective nationwide register-based study in 2017–2023 (FIP World Congress of Pharmacy and Pharmaceutical Sciences 1.-4.9.2024)
 - How has biosimilar prescribing evolved? Register study on the changes in prescribing in 2018–2023 (FIP World Congress of Pharmacy and Pharmaceutical Sciences 1.-4.9.2024)

- Finland as a trailblazer in the uptake of less expensive biologic medicines (FIP World Congress of Pharmacy and Pharmaceutical Sciences 1.-4.9.2024)
- Vuonna 2024 pidetyt suulliset esitykset, joita on pyydetty esimerkiksi kansainvälisiin asiantuntijaryhmiin:
 - BIOS24, Medicines for Europe, Amsterdam, huhtikuu 2024
 - 5th PPRI Conference, Pharmaceutical Pricing and Reimbursement Information network, Wien, huhtikuu 2024
 - WGEMA, huhtikuu 2024

Kela-korvattujen taksien ja ambulanssien markkinat ja kustannukset

Taksimatkojen liikevaihto Suomessa on noin miljardi euroa. Liikevaihdosta noin 40 % tulee julkisesti rahoitetuista matkoista, joista suuri osa on sairausvakuutuksesta korvattavia taksimatkoja eli ns. Kela-kyytejä. Tutkimushankkeessa tarkastellaan Kela-korvattujen matkojen markkinoita keskittyen erityisesti hankintoihin.

Välityskeskukset vastaavat sairausvakuutuksesta korvattavien Kela-kyytien tuottamisesta. Vuoden 2018 heinäkuusta alkaen Kela on valinnut välityskeskukset maakuntiin kilpailuttamalla. Ensimmäisellä sopimuskaudella kunkin maakunnan välityskeskukseksi valittiin suurinta alennusprosenttia eli halvinta hintaa tarjonnut tuottaja. Vuoden 2022 alusta alkaen kaikissa maakunnissa on toiminut kaksi välityskeskusta, joista asiakas on saanut vapaasti valita haluamansa palveluntarjoajan.

Hankkeen ensimmäisessä osatutkimuksessa tarkasteltiin kilpailua Kela-kyytien järjestämisestä maakunnittain järjestetyissä hankinnoissa. Lisäksi analysoitiin kilpailutuksen voittaneiden välityskeskusten markkinakilpailua sekä kilpailutusten tuomia säästöjä sairausvakuutukselle ja asiakkaille.

Yhteensä hankinnat säästivät korvausmenoja ja asiakkaiden omavastuina maksamia menoja noin 132 miljoonaa euroa vuosien 2018 ja 2022 välillä. Säästöistä noin 72 miljoonaa euroa syntyi vuonna 2022 toiselle sopimuskaudelle kasvaneiden alennusprosenttien myötä. Suurin osa säästöistä kohdistui Kelan korvausmenoihin, mutta tutkimuksen mukaan myös matkustajat säästivät hankintojen ansiosta noin 1,7 miljoonaa euroa vuonna 2022.

Julkaisu:

- Ahomäki, I., Pitkänen, V., Sieppi, A. & Väättänen, A. (2024). Procurement of publicly reimbursed taxi services. KKV Working Papers 2/2024. **Procurement of publicly reimbursed taxi services - Kilpailu- ja kuluttajavirasto**

Työterveyshuollon sote-integraatio- verkostohanke

Työterveyshuollon piirissä on lähes 2 miljoonaa suomalaista. Työterveyspalveluja rahoitetaan työnantajan ja työntekijän veroluonteisilla maksuilla, valtion rahoitusosuus on alle 1 %. Hyvinvointialueet vastaavat jatkossa myös työikäisten palveluista, joten työterveyshuollon rooli ja toiminta on tästä syystä herättänyt paljon yhteiskunnallista keskustelua. On jo osoitettu, että työterveyshuollon ja erikoissairaanhoidon sekä perusterveydenhuollon toiminnallisella integroinnilla (TYÖOTE-malli) voidaan merkittävästi lisätä työikäisten osatyökykyisten tuottavuutta.

Työterveyshuollon tilastoja ja aineistoja ei ole käyty systemaattisesti läpi eikä siihen ole toistaiseksi kohdistunut tutkimusta Kelassa. Oulu-hankkeen rekisteriaineistoissa on tietoa työterveyshuollon palvelujen käytöstä osana terveydenhuollon kokonaisuutta. Työterveyshuollon vaikuttavuudesta tarvitaan lisää tietoa sekä Kelan näkökulmasta että hyvinvointialueiden tietojohtamisen tueksi.

Verkostohankkeen tavoitteena on tutkia työterveyshuollon integroitumista hyvinvointialueen toimintaan, työkyvyn tukitoimien toteutumista ja työterveyshuollon digipalveluja. Lisäksi tavoitteena on selvittää työikäisten sairaanhoidon kokonaiskustannuksia ja tuottavuutta erikoissairaanhoidon aineistosta. Tutkimuksessa kehitetään edelleen työkykyisiin elinvuosiin liittyvää PALY- mittaria. Erityisesti tarkastellaan hoitoon pääsyn jonotusajan yhteyttä hoitotuloksiin, toipilasajan kestoon ja työikäisten työllisten tuottavuuteen PALY-indikaattorilla arvioituna. Myös Kelan tutkimusyksikössä tutkitaan yhteistyössä asiantuntijalääkäriyksikön kanssa Kelan asiakkaiden itse arvioitua työkykyä ja Kelan etuuskien kustannusnäkökulmia. Aineistona käytetään vuonna 2023 kerättävään Terve Suomi -aineistoon yhdistettyjä Kelan rekisteritietoja (sairauspäiväraha, kuntoutusetuudet, työkyvyttömyyseläkkeet).

Tutkimusverkostohankkeessa päätavoitetta edistetään yli organisaatorajojen. Osahankkeiden toteuttajia ovat Työterveyslaitos, Tampereen yliopisto, Itä-Suomen yliopisto ja TYKS. Fasilitoijana on Kelan tutkimusyksikkö, jonka tehtävänä on koordinoida verkoston kokouksia. Verkosto on väline asiakasarvon ja hankkeen vaikuttavuuden luomiseksi, tavoitteena on tuottaa laajasti vaikuttavia tuloksia. Hanke on järjestänyt monia aiheeseen liittyviä seminaareja.

Hankkeen järjestämät ja koordinoimat tapahtumat (hybridimuotoiset webinaarit):

- 9.11.2022: Perusterveydenhuolto ja työterveyshuolto sote-integraatiossa
- 11.5.2023: Työterveyshuolto osana terveydenhuollon toiminnallista kokonaisuutta
- 28.9.2023: Miten työterveyspalvelujen käyttö riippuu sosioekonomisesta asemasta ja työkyvystä?
- 26.10.2023 Suomi työkyvyttömyysindeksin valossa
- 23.4.2024: Kestävät työurat ja työkykyiset elinvuodet
- 5.11.2024: Työterveyskonsortion tulosseminaari; kuinka työkyvyttömyyttä torjutaan työterveys-huollossa?
- Tulossa: hankkeen loppuseminaari 11.4.2025 (Kelan Päätaló ja verkkolähetys)

Julkaisut:

- Kervinen, E., Vähätalo, L., Siukola, A., Reho, T., Winell, K. & Sauni, R. (2025). Occupational health professionals' and HR specialists' perceptions of telemental health services in occupational health care settings: A qualitative study. Digit Health 2025 Jan 6;11:20552076241297409 **Occupational health professionals' and HR specialists' perceptions of telemental health services in occupational health care settings: A qualitative study - PMC**
- Lavikainen, PT., Lehtimäki, A-V., Heiskanen, J., Luoto, RM., Ademi, Z. & Martikainen, JA. (2024). **The Impact of Chronic Conditions on Productivity-Adjusted Life-Years in Both the Workplace and Household Settings in the General Adult Population in Finland - Value in Health Oct 17, 2024 (in press).**

- Mikkola, HM., Hujanen, T. & Luoto, R. (2023). **Työterveyshuollon tulevaisuus – voisiko vastuuta sairaanhoidosta siirtää työnantajille ja valtiolle? Kelan tutkimusblogi 27.4.2023. Työterveyshuollon tulevaisuus – voisiko vastuuta sairaanhoidosta siirtää työnantajille ja valtiolle?** | Kelan tietotarjotin
- Kujanpää, T., Luoto, R., Hujanen, T. & Mikkola, HM. (2023). Uusi hallitusohjelma tukee työikäisten työkykyä – mielenterveys erityisenä teemana. Kelan tutkimusblogi 8.9.2023. **Uusi hallitusohjelma tukee työikäisten työkykyä – mielenterveys erityisenä teemana | Kelan tietotarjotin**
- Mikkola, HM., Luoto, R. & Hujanen, T. (2023). Miksi työterveyshuolto on keskittynyt yksityisiin lääkärikeskuksiin? Työterveyshuollon sairaanhoito on kehittynyt Suomessa eri tavalla kuin verrokimaissa. Kelan tutkimusblogi 26.4.2023. **Miksi työterveyshuolto on keskittynyt yksityisiin lääkärikeskuksiin? Työterveyshuollon sairaanhoito on kehittynyt Suomessa eri tavalla kuin verrokimaissa | Kelan tietotarjotin**

Avohoidon syöpälääkkeet käyttöönotto ja korvattavuus

Syöpälääkkeet ja niiden käyttötarkoitusten laajennukset ovat avohoidossa keskeinen lääkeryhmä, niin hoidon toteuttamisen, uusien lääkkeiden lukumäärän kuin niistä maksettujen sairausvakuutuksen lääkekorvaustenkin näkökulmasta. Avohoidon syöpälääkkeitä tarkastelevassa hankkeessa on vuonna 2024 julkaistu kaksi vertaisarvioitua julkaisua. Niissä on tarkasteltu uusien syöpälääkkeiden käyttöaiheiden laajennuksia ja havaittiin, että käyttöaiheiden laajennukset ovat merkittävä tapa lisätä syöpälääkkeiden käyttöä. Toisessa julkaisussa havaittiin, että syöpälääkkeiden käyttöönotto ja siihen kuluva aika vaihteli erityisvastuualueittain johtuen monista tekijöistä, kuten sairastavuudesta, hoitokäytännöistä. Lisäksi hankkeessa tuotettua tietoa on hyödynnetty erilaisille sidosryhmille pidetyissä esityksissä. Hankkeessa on myös aloitettu tutkimuksen uusien syöpälääkkeiden innovatiivisuudesta, kliinisten lääketutkimusten merkityksestä Suomessa, määrättyjen syöpälääkehoitojen käytöstä ja hoidon kestosta sekä avohoito-sairaalahoito rajapinnasta.

Julkaisut::

- Ruuskanen, A.-M., Kurko, T., Sarnola, K., Klintrup, K. & Koskinen, H. (2024). New cancer medicines in Europe 2010–2020: comparison of medicines with or without extensions of indications. *BMJ Open*, 14(10), e083549.
- Huttu, M., Klintrup, K., Kurko, T. & Koskinen, H. (2024). Syöpälääkkeiden käyttöönnotossa on alueellisia eroja. *Dosis*, 32(4), 240–245. 240 **Dosis 324 Huttu.pdf**
- Uudet käyttöön otettavat lääkkeet – nostoja lääkemaisemasta, tutkimusnäytöstä ja hyödyistä. Esitys lääkeviranomaisten Talvi-verkostossa 8.1.2024

Alueen lääkehoidon indikaattorit Kelan ja Fimean yhteistyöhanke

Tässä Kelan ja Fimean yhteistyöhankeessa on tarkoitus tuottaa ajantasaisia tietotuotteita, joiden avulla voidaan tarkastella ajantasaista tilannetta eri rationaalisen lääkehoidon ilmiöistä. Hankkeessa on vuonna 2024 julkaistu Fimean johdolla mikrobilääkkeiden käyttöä tarkasteleva lääkesovellus. Lisäksi on

julkaistu kaksi tutkimusblogia, joissa on tarkasteltu uusien lääkemuotojen merkitystä lääkekustannuksiin ja rahoituskanavan merkitystä lääkehoidon kokonaisuuden kannalta.

Julkaisut:

- Kurko, T., Rannanheimo, P., Sarnola, K., Kaustila, K., Fuss, M. & Koskinen, H. (2024). Lääkkeen uusi annostelutapa voi estää hintakilpailusta syntyviä säästöjä – esimerkkinä biologinen lääke infliksimabi. Kelan tutkimusblogi 10.10.2024. **Lääkkeen uusi annostelutapa voi estää hintakilpailusta syntyviä säästöjä – esimerkkinä biologinen lääke infliksimabi - Kelan tietotarjotin**
- Rannanheimo, P., Kurko, T., Penttilä, K., Klintrup, K., Sarnola, K., Kaustila, K. & Koskinen, H. (2025). Rahoituskanava vaikuttaa lääkkeen määräämiseen – esimerkkinä syöpälääke daratumumabi. Kelan tutkimusblogi 22.1.2025. **Rahoituskanava vaikuttaa lääkkeen määräämiseen – esimerkkinä syöpälääke daratumumabi - Kelan tietotarjotin**

Kelan tutkimus on myös pyrkinyt tukemaan iäkkäiden turvallista lääkehoitoa

Kelan tutkimuksesta on myös pyritty tuottamaan uutta tietoa, joka tukee iäkkäiden turvallisen lääkehoidon onnistumista.

Iäkkäiden, vähintään 75-vuotiaiden suomalaisten unilääkehoidon ohjeistuksen laatua tarkasteltiin Kelan sairausvakuutuksesta korvattavien lääkeostojen rekisteristä. Se osoitti, että unilääkkeitä määrätään usein ilman asianmukaisia annosteluohjeita, erityisesti ilman varoituksia pitkäaikaisesta käytöstä. Lisäksi unilääkkeitä toimitettiin merkittävän paljon annosjakeluna, mikä voi ylläpitää epärationaalista lääkehoitoa.

- Eronen, S.-T., Kurko, T., Kivelä, S.-L., Paunio, T., Airaksinen, M. & Rantamäki, T. (2024). Sleep medicines are often prescribed for older adults (≥75 years) without appropriate dosing instructions: A nationwide retrospective register study in Finland. *Acta Psychiatrica Scandinavica*. **<https://doi.org/10.1111/acps.13661>**

Myös Kelan vuoden 2024 kohdennetussa lääkemääräyspalautteessa keskityttiin iäkkäiden lääkehoidon yhteisvaikutuksiin. Kela lähetti palautekirjeen niille lääkäreille, jotka olivat määränneet potilaalle jo kolmannen verenvuotoriskiä lisäävän lääkkeen. Lääkemääräyspalautteen aihe valittiin, jotta lääkärit kiinnittäisivät entistä paremmin huomiota potilaan kokonaislääkitykseen ja hyödyntäisivät eri tietokantoja turvallisempien lääkevaihtoehtojen valinnassa

- Kurko, T., Pihlajamäki, M., Kari, H., Kastarinen, H., Klintrup, K. & Wegelius, A. (2024). Kela kehottaa: Huomioi lääkehoidon kokonaisuus ja yhteisvaikutukset. *Suomen Lääkärilehti* 2024;79(23-24):1025-1027

Yli 75-vuotiaiden takuueläkkeen piirissä olevien eläkettä saavan hoitotuen saajien etuuksien käytön tarkastelu sairasvakuutuksen etuusjärjestelmässä –tutkimushanke

Tutkimustehtävänä on selvittää, millaisia eroja yli 75-vuotiaiden takuueläkkeen piirissä olevien eläkettä saavan hoitotukea hakeneiden välillä on sosiaaliturvaetuksien ja palvelujen käytössä sekä sitä, mitkä tahot vastaavat hakijoiden avun ja huolenpidon tarpeeseen. Tarkastelunäkökulmana tässä tutkimuksessa on yleisemmin ikääntyvät, kotona asuvat muistisairautta sairastavat hoitotukiasiakkaat, heidän huolenpidon tarpeensa sekä omaisten rooli huolenpidon tuottajina.

Määrällisesti tarkasteltuna kotona asuvien pienituloisten muistisairaiden hoitotukiasiakkaiden huolenpidon tarve oli laaja-alaista riippumatta siitä, asuiko hoitotukiasiakas kotona kotihoidon vai omaisen avun turvin. Huolimatta pienituloisuudesta, kotihoidon asiakkuus oli yhteydessä suurempaan tukipalvelujen käyttöön, kun taas omaisen tuella kotona asuvat hoitotukiasiakkaat käyttivät merkittävästi vähemmän kotiin tuotavia tukipalveluja. Omaisen tuella kotona asuvien hoitotukiasiakkaiden vähäinen ulkopuolisten palvelujen käyttö yhdistettynä laaja-alaiseen ja lähes jatkuvaan huolenpidon tarpeeseen vahvistaa käsitystä siitä, että omainen mahdollistaa ikääntyneen muistisairaana hoitotukiasiakkaan kotona asumisen.

Hankkeesta on tulossa määrällisiä tuloksia käsittelevä artikkeli, joka julkaistaan vuonna 2025. Tuloksia kotona asuvien muistisairaiden hoitotukiasiakkaiden osalta tullaan raportoimaan myöhemmin myös laadullisesti.

Julkaisut:

- Puurtinen, P. & Teittinen, A. (2023). Asiakastutkimusohjelma: Eläkettä saavan hoitotuki ja sen mahdollisuudet ikääntyvää väestöä koskevan tutkimustiedon tuottajana. Kelan tutkimusblogi 24.8.2023. **Asiakastutkimusohjelma: Eläkettä saavan hoitotuki ja sen mahdollisuudet ikääntyvää väestöä koskevan tutkimustiedon tuottajana | Kelan tietotarjotin**
- Palanne, A. & Puurtinen, P. (2023). Omainen on korvaamaton hoitotukea hakeneelle takuueläkeläiselle. Kelan tutkimusblogi 9.11.2023. **Omainen on korvaamaton hoitotukea hakeneelle takuueläkeläiselle | Kelan tietotarjotin**

Seminaariesitykset:

- 8.12.2022 Ikääntyneen Kela-asiakkuus, kun terveydentilassa on haasteita (**Seminaari 8.12.2022 Mitä on Kelan asiakkuus 2020-luvulla? | Kelan tietotarjotin**)
- 26.10.2023 Sosiaalipolitiikan päivät (Haavoittuvimmat väestöryhmät -työryhmä) Omainen on korvaamaton hoitotukiasiakkaalle - Tutkimus hoitotukea hakeneista yli 75-vuotiaista takuueläkeläisistä (Palanne, Puurtinen, Teittinen)
- 28.11.2023 Hoitotukiasiakkaan huolenpidontarve (**Seminaari: Kelan asiakkuus ennen ja nyt – asiakkuuden monet ulottuvuudet | Kelan tietotarjotin**) (Puurtinen)

Vammaisetuuksien tietopaketti: (Puurtinen ja Teittinen)

Kansainvälinen yhteistyö:

- Vammaisetuuksia koskeva alikäyttöselvitys Belgiaan 28.11.2024 yhteistyössä vammaisetuusryhmän kanssa (Puurtinen)

Ikädialogi:

- Kelan edustajana Helsingin kaupungin Ikädialogi-yhteistyöfoorumissa 16.9.2024 (Puurtinen)

Luottamus asiakkaaseen ja Kelaan -tutkimus

Kelan strategisissa tavoitteissa painotetaan hyvää asiakaskokemusta. Hyvän asiakaskokemuksen keskeisenä tekijänä on molemminpuolinen luottamus – niin Kelan luottamus asiakkaaseen kuin

asiakkaan luottamus Kelaan. Tavoite on, että asiakkaalle syntyy kokemus siitä, että häneen luotetaan osana luottamuksen kokonaisuutta.

Tutkimuksessa on perehdytty luottamuksen käsitteeseen, jotta voidaan ymmärtää, miten ja mistä näkökulmista erilaisissa asiointitilanteissa olevat Kelan henkilöasiakkaat arvioivat luottamustaan Kelaan. Tutkimusaineiston muodostavat Kelan henkilöasiakkaille tehdyt haastattelut ja kyselyt sekä Suomen kansalaisille tehdyt haastattelut.

Tutkimuksen tulosten perusteella Kelan on mahdollista suunnitella toimenpiteitä, jotka edesauttavat hyvän asiakaskokemuksen saavuttamista.

Julkaisutoiminta:

- Ei julkaisua paitsi Sinetin blogissa. Tutkimuksen tuloksia on käsitelty yhdessä Palvelutoimialan kanssa eri tilaisuuksissa vuosien 2023 ja 2024 aikana. Tutkimusjulkaisu ja tutkimuksen tulokset julkaistaan keväällä 2025.

Esitykset:

- Miten mitata luottamusta? Seminaari: Mitä on Kelan asiakkuus 2020-luvulla? 8.12.2022.
- Miten asiakas luottaa Kelaan? Seminaari: Kelan asiakkuus ennen ja nyt – asiakkuuden monet ulottuvuudet 28.11.2023.
- Kelan ja sen asiakkaiden välistä luottamusta tutkimassa. Kelan tutkimus 60 vuotta -juhlaseminaari 7.6.2024.
- Asiakkaiden luottamus Kelaan. Kelan asiakasymmärrysklinikka 6.11.2024.
- Asiakkaiden luottamus Kelaan. Kelan asiakasymmärrysklinikka 14.1.2025.

Sotilasavustusta vuodesta 1919 lähtien – selvitys sotilasavustuksesta ja sen käytön muutoksista

Sotilasavustus on merkittävä käänne suomalaisen sosiaaliavustuksen historiassa. Se oli ensimmäinen omaan lakiinsa perustuva etuus, joka jaettiin tietylle väestöryhmälle vastikkeettomasti ja tasa-arvoisesti. Sotilasavustuksella tuetaan asevelvollisuuttaan suorittavia ja heidän perheitään. Sotilasavustusta on myönnetty vuodesta 1919 lähtien. Avustuksen myönsivät vuoden 1993 loppuun asti kunnat, ja valtio korvasi kunnille kulut. Sotilasavustuksen toimeenpano siirtyi Kelan vastuulle kuntien valtionosuusdistuksen (1993) yhteydessä vuoden 1994 alusta lähtien.

Historiallisesti omaisille maksettava perusavustus oli sotilasavustuksen keskeisin avustus. Asumisavustuksen osuus suhteessa muihin sotilasavustuksen lajeihin nähden alkoi kasvaa jo ennen sotilasavustuksen siirtoa Kelalle. Vuonna 1995 asumisavustuksen määrä ylitti vuositasolla 10 miljoonaa euroa perusavustuksen määrän jäädessä 1,9 miljoonaan euroon. Asumisavustuksen osuus sotilasavustuksen euroista on ollut jatkuvassa kasvussa, ja vuonna 2023 asumisavustuksen osuus oli yli 97 % kaikesta maksetusta sotilasavustuksesta.

Tehdyn selvityksen perusteella sotilasavustus on tällä hetkellä lähes kokonaan osa asumisen tukia eikä alkuperäisen tarkoituksensa mukaisesti perheen ja toimeentulon tukea omaisille. Samalla nykyinen käytäntö tuottaa väliinputoajia eikä suinkaan kohdistu niille, jotka olisivat eniten toimeentulon

tarpeessa. Osalta koulutuksessa olevilla asevelvollisilta puuttuu taloudelliset edellytykset poistua palveluspaikastaan esimerkiksi palvelusvapaalle.

Julkaistu

- **Sotilasavustuksella tuetaan nykyisin pääosin asumista – perheen perustaa yhä harvempi | Kelan tietotarjotin**

Kun lapsi sairastuu

Tutkimuksella selvittiin perheiden näkökulmasta, miten sosiaali- ja terveystaloudelliset palvelujärjestelmä täyttää hyvinvointivaltion lupauksen eli tarjoaa turvaverkon tilanteessa, jossa lapsi sairastuu vakavasti. Tutkimus huomioi haastavan elämäntilanteen eri osatekijät, kuten sairauden aiheuttaman huolen, hoitotoimenpiteiden aiheuttamat muutokset arkeen ja perheen taloudelliset haasteet.

Tutkimuksen harkittu otos koostui perheistä, joissa lapsi oli sairastunut syöpään. Vuonna 2023 toteutetuissa haastatteluissa vanhemmilta kysyttiin, miten sosiaali- ja terveysturva heidän kokemuksensa mukaan vastasi lapsen sairauden aiheuttamiin moninaiisiin haasteisiin. Osallistujilta pyydettiin suostumus myös heidän rekisteritietojensa poimimiseen Kelan asiakas- ja etuustietorekisteristä. Aineistoja yhdistävä mixed methods -lähestymistapa tarjosi kokonaisvaltaisen ymmärryksen perheiden palvelujen tarpeista ja etuuksien käytöstä.

Tutkimus pyrki lisäämään ymmärrystä perheiden tarpeista, kun arki mullistuu lapsen sairastuttua vakavasti. Perheiden saama taloudellinen tuki koostui osista, kuten erityishoitorahasta, alle 16-vuotiaan vammaistuesta, omaishoidontuesta ja Kelan korvauksista. Etuuksien ja palvelujen hakemiseen liittyi haasteita, kuten viiveitä ja epävarmuutta. Perheet tarvitsivat myös psykososiaalista tukea ja arjen apua. Perheiden omissa turvaverkoissa oli eroavaisuuksia. Kolmannen sektorin palvelut ja tuet täydensivät julkisen palvelujärjestelmän ja perheiden omien verkostojen tarjoamaa tukea.

Julkaistu:

- Näsi, E., Karjalainen, A. & Teittinen, A. (2024.) Kun lapsi sairastuu syöpään, koko perhe tarvitsee pitkäkestoista tukea. Sylva tutkimus 3/2024. [380e43ba-sylva lehti 3-24 0924 v4.pdf](#)

Muut tuotokset:

- Konferenssiposteri ja julkaistu abstrakti: Näsi, E., Teittinen, A., Perkiö, M. & Kokkinen, L. (2024.) Novel approach to combining interview and register data – Case: social security and pediatric cancer. European Journal of Public Health 34 (Supplement_3), ckae144. 1102 (Tämän pohjalta tieteellinen artikkeli viimeistelyvaiheessa)
- Konferenssiposteri ja julkaistu abstrakti: Näsi, E. (2023.) Families’ social security and benefit needs when a child is diagnosed with cancer. European Journal of Public Health 33 (Supplement_2), ckad160. 1125 (Tämän pohjalta tieteellinen artikkeli viimeistelyvaiheessa)
- Haastattelu: Reetta Reinman: Taloudellisen tuen pirstaleisuus koettelee vanhempien jaksamista. Sylvan järjestölehti, 2024(4), 12-13.

Esitelmät:

- 29.11.2024 Esitys yliopistosairaaloiden kuntoutusohjaajille
- 5.9.2024 Esitys Kela tutkii kuntoutusta -seminaarissa: Perheen moninainen tuen tarve, kun lapsi sairastuu syöpään.
- 24.9.2024 Esitys Sosiaalipolitiikan päivillä, Joensuussa
- 17.9.2024 Alustus Sylvan tiedotustilaisuudessa, Tiedekulma, Helsinki
- 28.11.2023 Esitys Kelan asiakastutkimusseminaarissa: Perheen tuen tarve, kun lapsi sairastaa

Sosiaali- ja terveyspalveluiden sekä sosiaaliturvaetuuksien käyttö ja kustannukset Oulussa 2013–2018

Hankkeeseen liittyen julkaistiin vertaisarvioitu, uusien diabeteslääkkeiden määräämistä terveydenhuollon eri sektoreilla tarkastellut kansainvälinen tutkimus. Tutkimuksessa havaittiin, että uudempien tyypin 2 diabeteslääkkeiden käytön julkisessa terveydenhuollossa, yksityisessä terveydenhuollossa ja työterveyshuollossa aloittavat potilasryhmät erosivat toisistaan sosioekonomiselta taustaltaan. Potilaiden aiempi lääkehoito kuitenkin heijasteli tyypin 2 diabeteksen hoitosuosituksia kaikilla sektoreilla.

Julkaisu:

- Rättö, H., Nurminen, M. & Aaltonen, K. (2024). Prescribing patterns before the initiation of novel antidiabetic medicines in public, occupational, and private healthcare: a register study reflecting the guidelines of care in type 2 diabetes. BMC health services research, 24(1), 1553. <https://doi.org/10.1186/s12913-024-12010-y>

